

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

**Ετήσια έκθεση
ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής
στον τομέα του τουρισμού για το έτος 2018**

Δεκέμβριος 2019

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΟΡΙΣΜΟΙ	7
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	9
1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	12
1.1 Γεωμορφολογία της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας	12
1.2 Διοικητικά Στοιχεία	15
1.3 Μεταφορικές Υποδομές	19
1.3.1 Αεροδρόμια	19
1.3.2 Λιμένες	21
1.3.3 Οδικοί άξονες	22
1.3.4 Μεθωριακοί σταθμοί	22
1.4 Δημογραφικά Χαρακτηριστικά, 2013 και 2018	23
1.4.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια ..	23
1.4.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα	25
1.5 Ηλικιακή Κατανομή, 2013 και 2018	26
1.5.1 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας	26
1.5.2 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας	27
1.6 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 και 2018	28
1.6.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια ..	28
1.7 Μακροοικονομικά Στοιχεία, 2010 - 2016	30
1.7.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας ανά Περιφέρεια .	30
1.7.2 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας	32
1.7.3 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	34
1.7.4 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ..	35
1.7.5 Περιφερειακή κατανομή και συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2018	37
1.8 Απασχόληση στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης, 2013 – 2018	38
1.8.1 Αριθμός απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια	39
1.8.2 Αριθμός απασχολούμενων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά κατηγορία απασχόλησης	41

1.8.3	Τύπος απασχόλησης στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια	42
1.8.4	Τύπος απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας	45
1.8.5	Φύλο απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια	47
1.8.6	Φύλο απασχολούμενων ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας	50
1.8.7	Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια	52
1.8.8	Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά κατηγορία απασχόλησης.....	55
1.8.9	Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 και 2018	57
2	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ.....	59
2.1	Ξενοδοχειακό Δυναμικό 2018.....	59
2.1.1	Ξενοδοχειακό δυναμικό Ελλάδας ανά Περιφέρεια	59
2.1.2	Ξενοδοχειακό δυναμικό Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα	62
2.2	Δυναμικό Ενοικιαζόμενων Δωματίων, 2018	65
2.2.1	Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	65
2.2.2	Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα.....	68
2.3	Δυναμικό Τουριστικών Επιπλωμένων Κατοικιών και Επαύλεων, 2018	71
2.3.1	Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	71
2.3.2	Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα	73
2.4	Κύριες και Δευτερεύουσες Κατοικίες, 2001 - 2011.....	75
2.5	Δυναμικό Κάμπινγκ, 2018	78
2.5.1	Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	78
2.5.2	Δυναμικό κάμπινγκ στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα	82
3	ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	84
3.1	Παραδοσιακοί Οικισμοί.....	84
3.2	Αρχαιολογικοί Χώροι και Μουσεία	85
3.2.1	Αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα	85
3.2.2	Μουσεία της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά περιφερειακή Ενότητα	88

3.3	Γαλάζιες Σημαιές, 2018	90
3.4	Μαρίνες, 2018	91
3.5	Γκόλφ	92
3.6	Ιαματικοί φυσικοί πόροι	93
3.7	Καταδυτικοί προορισμοί	94
3.8	Πεζοπορία - TREKKING.....	95
3.9	Αναρριχητικά πεδία	98
3.10	Χιονοδρομικά κέντρα	100
3.11	Ορειβατικά Καταφύγια.....	102
3.12	Καγk - Rafting	104
3.13	Καζίνο	105
4	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ	106
4.1	Διεθνείς Αεροπορικές Αφίξεις, 2013 - 2018	106
4.1.1	Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια...	106
4.1.2	Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας	108
4.2	Αεροπορική Κίνηση Εσωτερικού, 2013 - 2018	109
4.2.1	Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	109
4.2.2	Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας	111
4.3	Οδικές Αφίξεις, 2013 - 2018.....	112
4.3.1	Οδικός τουρισμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	112
4.3.2	Οδικός τουρισμός της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά μεθοριακό σταθμό	113
4.4	Ακτοπλοϊκή Κίνηση Εσωτερικού, 2013 - 2018	114
4.4.1	Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	114
4.4.2	Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας	116
4.5	Ακτοπλοϊκή Κίνηση Εξωτερικού, 2013 - 2018	117
4.6	Στοιχεία Κρουαζιέρας, 2013 - 2018	118
4.6.1	Κίνηση κρουαζιερόπλοιων	118
4.6.2	Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας	120
4.7	Επισκέπτες σε Μουσεία, 2013 - 2018.....	122
4.7.1	Επισκέπτες σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	122
4.7.2	Επισκέπτες σε μουσεία στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Ενότητα	124
4.8	Επισκέπτες σε Αρχαιολογικούς Χώρους 2013 - 2018	126

4.8.1	Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	126
4.8.2	Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα	128
5	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ, 2016 - 2018	130
5.1	Βασικά Μεγέθη Εισερχόμενου Τουρισμού, 2016 - 2018	130
5.1.1	Επισκέψεις στην Ελλάδα	130
5.1.2	Επισκέψεις στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά χώρα προέλευσης	132
5.1.3	Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	134
5.1.4	Διανυκτερεύσεις στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά χώρα προέλευσης	136
5.1.5	Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	138
5.1.6	Εισπράξεις στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά χώρα προέλευσης	140
5.2	Βασικοί Δείκτες Εισερχόμενου Τουρισμού, 2016 - 2018	142
5.2.1	Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα	142
5.2.2	Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας	144
5.2.3	Μέση Ημερήσια Δαπάνη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	146
5.2.4	Μέση Ημερήσια Δαπάνη ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας	148
5.2.5	Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	150
5.2.6	Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά χώρα προέλευσης	152
5.3	Κύριες και Δυνητικές Αγορές	154
5.3.1	Κύριες Αγορές	154
5.3.2	Δυνητικές Αγορές	157
5.4	Στοιχεία Αφίξεων – Διανυκτερεύσεων – Πληρότητας σε Ξενοδοχειακά Καταλύματα, 2013 - 2018	160
5.4.1	Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	160
5.4.2	Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα	162
5.4.3	Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	164
5.4.4	Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα	166
5.4.5	Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	168
5.4.6	Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα	169
5.5	Αφίξεις και Διανυκτερεύσεις σε Καταλύματα Σύντομης Διαμονής, 2014 - 2018	170

5.5.1	Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής	170
5.5.2	Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής	172
5.6	Τιμές Δωματίων, 2017 - 2018	174
5.6.1	Τιμές ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας	174
6	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ	176
6.1	Οικονομικοί Δείκτες Απόδοσης Ξενοδοχείων, 2017	176
6.1.1	Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Ελλάδα	177
6.1.2	Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας	179
6.2	Δείκτες Ποιότητας Ξενοδοχείων, 2017-2018	181
6.2.1	Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	182
6.2.2	Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά κατηγορία αστεριού	183

ΟΡΙΣΜΟΙ

- **ΑΕΠ:** Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
- **Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού:** στις αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού καταγράφονται και αλλοδαποί.
- **Αφίξεις:** ορίζονται ως οι διεθνείς αφίξεις που καταγράφονται στα κατά τόπους σημεία εισόδου (αεροδρόμια, μεθοριακοί σταθμοί, λιμάνια) της χώρας.
- **Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής:** είναι οι αφίξεις (Κατοίκων και Μη κατοίκων) σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια).
- **Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα:** το σύνολο των αφίξεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια.
- **Απασχολούμενοι:** ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω, τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μια ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ή επιχείρηση από την οποίαν απουσίαζαν προσωρινά.
- **Διανυκτερεύσεις:** το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια στα επιμέρους καταλύματα.
- **Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής:** είναι οι διανυκτερεύσεις (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια).
- **Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα:** το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια.
- **Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις:** οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις δεν καταγράφουν εθνικότητα αλλά χώρα προέλευσης.
- **Εισπράξεις:** το σύνολο των τουριστικών εισπράξεων (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια. Στο σύνολο των εισπράξεων δεν **περιλαμβάνεται το μεταφορικό κόστος (αεροπορικό, θαλάσσιο και σιδηροδρομικό) ακόμα και αν η εταιρεία είναι Ελληνική.**
- **Επισκέψεις:** ορίζονται ως οι επισκέψεις (Μη κατοίκων) που κάνει ένας τουρίστας στις επιμέρους Περιφέρειες της χώρας. Για παράδειγμα ένας τουρίστας που ταξιδεύει στην Ελλάδα και επισκέπτεται 2 Περιφέρειες (π.χ. Αττικής και Νοτίου Αιγαίου) στην Έρευνα Συνόρων καταγράφεται ως μια άφιξη και δύο επισκέψεις.

- **Ίδια Κεφάλαια:** περιλαμβάνει τα κεφάλαια που έχουν συνεισφέρει οι μέτοχοι στην εταιρεία είτε άμεσα είτε έμμεσα.
- **Καθαρά Πάγια:** στα καθαρά πάγια περιλαμβάνονται τα πάγια περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας (ακίνητα, εξοπλισμός κλπ.) και τυχόν έξοδα ιδρύσεως μετά την αφαίρεση των αποσβέσεων.
- **ΚΠΦ:** Κέρδος προ Φόρων.
- **ΚΠΦΤΑ:** Κέρδος προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων.
- **Κύκλος Εργασιών:** είναι ο τζίρος που κάνει ένα ξενοδοχείο κατά την διάρκεια ενός έτους.
- **Μακροπρόθεσμα Δάνεια:** μακροπρόθεσμα ονομάζονται τα δάνεια με χρονική διάρκεια αποπληρωμής μεγαλύτερη του ενός έτους.
- **Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη:** ορίζεται ως η Μέση Δαπάνη που κάνει ένας επισκέπτης (Μη κάτοικος) ανά Περιφέρεια. Αντίθετα, η Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη αντιπροσωπεύει το σύνολο της δαπάνης που κάνει ο τουρίστας στην χώρα (που μπορεί να επισκέπτεται δύο ή περισσότερες Περιφέρειες).
- **Μέση Διάρκεια Παραμονής:** ορίζεται ως η Μέση Διάρκεια παραμονής των επισκεπτών (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια.
- **Μέση Ημερήσια Δαπάνη:** ορίζεται ως η Μέση Ημερήσια Δαπάνη που κάνει ένας επισκέπτης (Μη κάτοικος) ανά Περιφέρεια.
- **Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός:** αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.
- **Πληρότητα Ξενοδοχειακών καταλυμάτων:** η ετήσια πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων ανά Περιφέρεια.
- **GRI:** Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης πελατών ξενοδοχείων, ο οποίος υπολογίζεται για κάθε ξενοδοχείο, μέσω ανάλυσης των μεταβλητών που συνδέονται με τις αναρτήσεις σχολίων πελατών σε εκατοντάδες πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, ιστοσελίδες σχολιασμού ξενοδοχείων και ιστοσελίδες ΟΤAs (online travel agents – διαδικτυακά ταξιδιωτικά γραφεία).

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έκθεση με τίτλο: Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του Τουρισμού για το έτος 2018 – Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας υλοποιείται στο πλαίσιο της Πράξης «Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού Τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5003333¹. Η μελέτη αποσκοπεί στην τεκμηρίωση του τομέα και μέσω αυτής στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, ιδιαίτερα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Το περιεχόμενο του παρόντος Παραδοτέου αφορά στην διαγνωστική ανάλυση και στις κατευθύνσεις του τουριστικού κλάδου στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και ειδικότερα περιλαμβάνει:

- ανάλυση των δημογραφικών χαρακτηριστικών (πληθυσμός, ηλικιακή διάρθρωση),
- ανάλυση των βασικών μακροοικονομικών στοιχείων (ΑΕΠ, κατά Κεφαλήν ΑΕΠ),
- ανάλυση των τουριστικών υποδομών (ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα δωμάτια, τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και επαύλεις, κύριες & δευτερεύουσες κατοικίες, κάμπινγκ)
- ανάλυση των βασικών μεγεθών του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα (αφίξεις, διανυκτερεύσεις, έσοδα),
- ανάλυση των βασικών δεικτών του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα (Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη, Μέση Ημερήσια Δαπάνη, Μέση Διάρκεια Παραμονής),
- ανάλυση της απασχόλησης (αριθμός απασχολούμενων, φύλο, ηλικία και τύπος απασχόλησης ανά κλάδο δραστηριότητας), της εξέλιξης της ανεργίας και του οικονομικά ενεργού πληθυσμού,
- ανάλυση της αεροπορικής κίνησης (διεθνείς αφίξεις και αφίξεις εσωτερικού),
- ανάλυση της ακτοπλοϊκής κίνησης (διακινηθέντες κατά την επιβίβαση και την αποβίβαση),
- ανάλυση της οδικής κίνησης στους μεθοριακούς σταθμούς (αφίξεις Μη – Κατοίκων),

¹ Η παρούσα έκθεση αποτελεί το παραδοτέο Π.2.2.2.1 του Υποέργου 3: Δράσεις παρακολούθησης της δυναμικότητας των τουριστικών προορισμών και των επιχειρήσεων του τουριστικού κλάδου, Δράσεις Διάχυσης/προβολής της Πράξης & Δράσεις Συντονισμού και Επιστημονικής υποστήριξης της υλοποίησης της Πράξης: Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του (MIS 5003333).

- ανάλυση της κρουαζιέρας (κίνηση κρουαζιερόπλοιων και αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας),
- ανάλυση της επισκεψιμότητας σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους,
- καταγραφή αφίξεων – διανυκτερεύσεων – πληρότητας σε ξενοδοχειακά καταλύματα,
- καταγραφή αφίξεων – διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής,
- καταγραφή των τιμών σε ξενοδοχειακά δωμάτια,
- χωροταξικό σχεδιασμό,
- ανάλυση βασικών δεικτών απόδοσης (Οικονομικοί και Ποιοτικοί δείκτες απόδοσης).

Για την ανάλυση του τουριστικού κλάδου της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας συλλέχθηκαν τα ακόλουθα στοιχεία:

- μακροοικονομικά στοιχεία από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τις τουριστικές υποδομές από το ΞΕΕ (Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδας), το ΜΗΤΕ (Μητρώο Τουριστικών Επιχειρήσεων) και την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τα βασικά μεγέθη και τους βασικούς δείκτες του ελληνικού τουρισμού από την Τράπεζα της Ελλάδας,
- στοιχεία για την απασχόληση, τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό και την ανεργία από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τις διεθνείς αεροπορικές αφίξεις και την κίνηση εσωτερικού από την FRAPORT, την ΥΠΑ (Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας) και τον ΔΑΑ (Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών),
- στοιχεία για την οδική κίνηση από τους Μεθοριακούς Σταθμούς,
- στοιχεία ακτοπολοϊκής κίνησης από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία κρουαζιέρας από την Ένωση Λιμένων Ελλάδος,
- στοιχεία αφίξεων, διανυκτερεύσεων και πληρότητας σε ξενοδοχειακά καταλύματα από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία αφίξεων και διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία επισκέψεων σε Μουσεία και Αρχαιολογικούς Χώρους από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τα δημογραφικά χαρακτηριστικά από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τους Παραδοσιακούς Οικισμούς από το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας,
- στοιχεία για τους αρχαιολογικούς χώρους και τα μουσεία από το Υπουργείο Πολιτισμού,
- στοιχεία για τους δείκτες απόδοσης των ξενοδοχείων από την ICAP,

- στοιχεία για τις τιμές των ξενοδοχειακών δωματίων από την Trivago,
- στοιχεία για τους δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων από την ReviewPro,
- στοιχεία για τις μαρίνες και τους ιαματικούς φυσικούς πόρους από το Υπουργείο Τουρισμού.

1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ²

1.1 ΓΕΩΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Χάρτης 1: Γεωγραφική αποτύπωση της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας γεωγραφικά καλύπτει το κεντρικό κομμάτι της Μακεδονίας, με εξαίρεση τη χερσόνησο του Αγίου Όρους που διέπεται από ειδικό καθεστώς. Βόρεια συνορεύει με την Βόρεια Μακεδονία και την Βουλγαρία, ανατολικά με την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, δυτικά με την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας και νοτιοδυτικά με την Περιφέρεια Θεσσαλίας. Το νότιο κομμάτι της Περιφέρειας βρέχεται από τους κόλπους Θερμαϊκό, Τορωναίο, Σιγγιτικό και Στρυμονικό, οι τρεις πρώτοι ανήκουν στο Αιγαίο Πέλαγος ενώ ο τελευταίος στο Θρακικό. Η συνολική έκταση της φτάνει τα 18.811km², αριθμός που αντιστοιχεί στο 14,25% της συνολικής έκτασης της Ελλάδας.

Σε **γεωμορφολογικό** επίπεδο, η Κεντρική Μακεδονία έχει έναν έντονα ορεινό χαρακτήρα. Στην επικράτεια της βρίσκονται κάποια από τα υψηλότερα **όρη** της Ελλάδας, όπως ο Όλυμπος³ και τα Δυτικά Πιέρια στην Πιερία, το Βέρμιο στην Ημαθία, ο Άθως και ο Χολομώντας στη Χαλκιδική, ο Χορτιάτης και ο Βερτίσκος στη Θεσσαλονίκη, τα Κερδύλια Όρη (Θεσσαλονίκη, Σέρρες), τα όρη Βροντούς στις Σέρρες, η οροσειρά Κερκίνη (Κιλκίς, Σέρρες), ο Βόρας, το Πίνοβο, η Τζένα στην Πέλλα και το Πάικο (Πέλλα, Κιλκίς).

² Προγενέστερα στοιχεία μπορείτε να βρείτε στο [Marketing Plan της Κεντρικής Μακεδονίας, οδικός χάρτης 2015-2020](#).

³ Ο Όλυμπος βρίσκεται στα σύνορα μεταξύ Κεντρικής Μακεδονίας και Θεσσαλίας.

Πέρα από τον έντονο ορεινό χαρακτήρα της Κεντρικής Μακεδονίας, ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το πεδινό τμήμα που διαμορφώνεται μεταξύ των ορεινών όγκων και συμβάλει στην πλούσια χλωρίδα και πανίδα της περιοχής.

Στο δυτικό τμήμα της Κεντρικής Μακεδονίας, προερχόμενοι από τα βόρεια και τα δυτικά ρέουν και εκβάλλουν στη θάλασσα οι ποταμοί Αλιάκμονας, Αξιός, Γαλλικός, Λουδίας, ενώ στο ανατολικό της τμήμα ρέει και εκβάλλει στη θάλασσα ο ποταμός Στρυμόνας. Οι ορεινοί όγκοι, το σύστημα απορροής και η γεωμορφολογία του εδάφους διαμορφώνουν ένα σύστημα **λιμνών** που περιλαμβάνει στα βόρεια τμήμα της Βεγορίτιδας, της Δοϊράνης και της τεχνητής λίμνης Κερκίνης και τις λίμνες Κορώνεια και Βόλβη στην περιοχή της Θεσσαλονίκης. Ο συνδυασμός όλων αυτών των ιδιαίτερων γεωφυσικών χαρακτηριστικών συνθέτουν ένα τοπίο με εναλλαγές και μεγάλες δυνατότητες ανάδειξης και αξιοποίησης.

Ιδιαίτερη αναφορά αξίζει να γίνει στον μεγάλο αριθμό **προστατευόμενων περιοχών** που βρίσκονται στην Περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας και πέραν από τη συνδρομή τους στη συντήρηση της έντονης βιοποικιλότητας της περιοχής, αποτελούν πόλο έλξης περιβαλλοντικού αλλά και εναλλακτικού τουρισμού.

Ο Όλυμπος, το υψηλότερο βουνό της Ελλάδας, είναι παγκοσμίως γνωστό από την Ελληνική Μυθολογία ως η κατοικία των δώδεκα θεών της αρχαιότητας. Είναι η πρώτη περιοχή, για την οποία εφαρμόστηκε πριν από 50 χρόνια ειδικό καθεστώς προστασίας στη χώρα μας με την **κήρυξη του ως Εθνικού Δρυμού το 1938**. Η σημασία του Δρυμού έχει αναγνωριστεί όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά και στην Ευρώπη και Παγκόσμια. Το 1981 η UNESCO ανακήρυξε τον Όλυμπο «Απόθεμα της Βιόσφαιρας». Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα έχει συμπεριλάβει τον Όλυμπο στις «Σημαντικές για την Ορνιθοπανίδα Περιοχές της Ευρωπαϊκής Κοινότητας».

Συγκεκριμένα στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας καταγράφονται:

- 29 Τόποι Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ),
- 17 Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ),
- 3 Εθνικά Πάρκα (Δέλτα Αξιού – Λουδία – Αλιάκμονα, λιμνών Κορώνειας – Βόλβης και λίμνης Κερκίνης),
- 1 Εθνικός Δρυμός (Όλυμπος),
- 4 Διατηρητέα Μνημεία της Φύσης (Συστάδα Δρυός και Φράξου στις Μουριές, Το Δάσος Οξιάς στο Πευκωτό Πέλλας, Το μικτό Δάσος Προμάχων-Λυκόστομου Αριδαίας και ο Σφαγνώνας στο Δάσος Λαιλιά Σερρών),

- 3 Υγρότοποις Διεθνούς Σημασίας (RAMSAR) (Λίμνες Κορώνεια-Βόλβη, Δέλτα Αξιού-Αλιάκμονα και Λίμνη Κερκίνη),
- 2 Βιογενετικά Αποθέματα (Φυσικό Μνημείο Μικτού Δάσους Αλμωπίας Αριδαίας και Εθνικός Δρυμός Ολύμπου (πυρήνας)),
- 1 Απόθεμα Βιόσφαιρας (Εθνικός Δρυμός Ολύμπου),
- 1 Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς (όρος Άθως) και
- 12 Παραδοσιακούς Οικισμούς.

Η ορεινή τοποθεσία της Κεντρικής Μακεδονίας συνοδεύεται από **έντονα κλιματολογικά χαρακτηριστικά**. Ο χειμώνας είναι συνήθως τραχύς με χαμηλές θερμοκρασίες, έντονες βροχοπτώσεις και χιονοπτώσεις. Η χιονοκάλυψη είναι παρατεταμένη και διαρκεί 3,5 με 4 μήνες από το τέλος Νοεμβρίου ως τις αρχές Απριλίου, ενώ παρατηρούνται και ολικοί παγετοί. Το καλοκαίρι είναι δροσερό με λίγες τοπικές βροχές.

1.2 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αποτελείται από επτά Περιφερειακές Ενότητες: Ημαθίας, Θεσσαλονίκης, Κιλκίς, Πέλλας, Πιερίας, Σερρών και Χαλκιδικής και η έδρα της είναι η πόλη της Θεσσαλονίκης.

Η **Π.Ε. Ημαθίας** συνορεύει με τις Ενότητες Πέλλας στα βόρεια, Θεσσαλονίκης στα ανατολικά, Πιερίας στα νότια και Κοζάνης στα δυτικά. Η έκταση της είναι 1.701km² και αποτελεί το 9,04% του συνόλου της Περιφέρειας. Η πρωτεύουσα της Ενότητας είναι η πόλη της Βέροιας.

Η **κατανομή των εδαφών** της έχει ως εξής: 44,73% ορεινή, 6,77% ημιορεινή και 48,5% πεδινή. Οι κυριότεροι **ορεινοί όγκοι** της Ενότητας είναι το Βέρμιο με υψηλότερες κορυφές τη Μαύρη Πέτρα (2.027μ.), το Παλάτι (1.895μ.), την Γκιώνα (1.739μ.), το Ξηροβούνι (1.804μ.) κ.α. και τα Πιέρια (2.190μ.) που το μεγαλύτερο μέρος του ανήκει στην Πιερία.

Οι **ποταμοί** που συναντάμε στην Ημαθία είναι:

- Ο Αλιάκμονας, ο κυριότερος ποταμός της Ενότητας.
- Ο Λουδίας που βρίσκεται κατά μήκος των συνόρων της Ενότητας με την Ενότητα Θεσσαλονίκης.
- Ο Τριπόταμος, πηγάζει από το όρος Βέρμιο, περνάει από την Βέροια και σχηματίζει τις γνωστές υδατοπτώσεις με τις οποίες κινούνται τα εργοστάσια της πόλης και
- Τέλος, ο ποταμός Αραπίτσα ο οποίος πηγάζει από το όρος Βέρμιο.

Η **Π.Ε. Θεσσαλονίκης** συνορεύει με τις Ενότητες Σερρών στα ΒΑ, Κιλκίς στα βόρεια, Πέλλας, Ημαθίας και Πιερίας στα δυτικά και Χαλκιδικής στα νότια. Η Ενότητα βρέχεται δυτικά από τον Θερμαϊκό κόλπο και ανατολικά από τον Στρυμονικό. Η έκταση της είναι 3.683 km² και αποτελεί το 19,57% της Περιφέρειας. Η πρωτεύουσα της Ενότητας είναι η πόλη της Θεσσαλονίκης.

Η **κατανομή των εδαφών** της είναι κατά 6,81% ορεινή, 28,72% ημιορεινή και κατά 64,47% πεδινή. Οι κυριότεροι **ορεινοί όγκοι** της Ενότητας είναι:

- Ο Χορτιάτης (1.201μ.). Βρίσκεται στο ΝΑ τμήμα της και ξεχωρίζει η κορυφή του Προφήτη Ηλία (738μ.).
- Τα βουνά της Βόλβης (659μ.). Είναι χαμηλά και ξεχωρίζουν οι κορυφές Άσπρες Πέτρες (630μ.) και Ψηλή Ράχη (431μ.).

- Το Κερδύλιο (982μ.), αποτελεί φυσικό σύνορο με την Ενότητα Σερρών και
- Τέλος, το βουνό Βερτίσκος (1.103μ.).

Οι σημαντικότεροι **ποταμοί** είναι ο Λουδίας, ο Αξιός και ο Γαλλικός (ή Εχέδωρος). Το μεγαλύτερο μέρος της είναι πεδινό. Σημαντική είναι η πεδιάδα της Θεσσαλονίκης και πιο ανατολικά υπάρχει η μικρή πεδιάδα του Λαγκαδά, η οποία εκτείνεται μεταξύ των βουνών Χορτιάτη και Κερδυλίων. Τέλος, στην Ενότητα συναντούμε τις **λίμνες** Βόλβη, Λαγκαδά, Μαρούδα και Λάντζα.

Η **Π.Ε. Κιλκίς** συνορεύει στα βόρεια με την Βόρεια Μακεδονία, στα νότια με την Ενότητα Θεσσαλονίκης, στα ανατολικά με την Ενότητα Σερρών και στα δυτικά με την Ενότητα Πέλλας. Η έκταση της είναι 2.519km² και αποτελεί το 13,39% του συνόλου της Περιφέρειας. Η πρωτεύουσα της Ενότητας είναι η πόλη του Κιλκίς.

Η κατανομή των εδαφών της είναι 66% πεδινές εκτάσεις και 34% ορεινές και ημιορεινές. Οι κυριότεροι ορεινοί όγκοι της είναι το βουνό Κερκίνη (Μπέλλες) με ψηλότερη κορυφή του το Τριεθνές (1.888μ.) και το Δύσωρο (860μ.). Οι **ποταμοί** οι οποίοι συναντώνται στο Κιλκίς είναι ο Αξιός ο οποίος διαρρέει το δυτικό τμήμα της, με κυριότερους παραπόταμους το Μεγάλο Ρέμα, τον Στραβοπόταμο και τον Γοργόπη. Τέλος, οι **λίμνες** της είναι δύο, αυτή της Δοϊράνης και της Πικρολίμνης.

Η **Π.Ε. Πέλλας** συνορεύει στα βόρεια με την Βόρεια Μακεδονία, στα ανατολικά με την Ενότητα Κιλκίς, στα νοτιοανατολικά με την Θεσσαλονίκη, στα νότια με τις Ενότητες Ημαθίας και Κοζάνης και στα δυτικά με την Ενότητα Φλώρινας. Η έκταση της είναι 2.506km² και αποτελεί το 13,32% του συνόλου της Περιφέρειας. Πρωτεύουσα της είναι η πόλη της Έδεσσας.

Η επιφάνεια της Ενότητας, στο μεγαλύτερο ποσοστό της (45,35%) χαρακτηρίζεται ως ορεινή, ενώ οι πεδινές και ημιορεινές εκτάσεις καταλαμβάνουν αντίστοιχα το 39,93% και το 14,72% της επιφάνειας της. Οι κυριότεροι **ορεινοί όγκοι** της είναι το Καϊμακτσαλάν (2.524μ.), το Βέρμιο με ψηλότερη κορυφή τη Μαγούλα (1.364μ.) και το Πάικο με ψηλότερη κορυφή το Πογλέτι (1.650μ.). Από τα **ποτάμια** τα σημαντικότερα είναι ο Μογλενίτσας, ο Βόδας, ο Λουδίας καθώς και μικρά ποταμάκια όπως ο Μπαλίστας, ο Λέσκας κ.α.

Η **Π.Ε. Πιερίας** καταλαμβάνει το νοτιοδυτικό άκρο της Περιφέρειας. Συνορεύει με τις Ενότητες Ημαθίας και Θεσσαλονίκης στα βόρεια, Λάρισας στα νότια, Κοζάνης και Ημαθίας στα δυτικά, ενώ ανατολικά βρέχεται από το Θερμαϊκό Κόλπο. Η Πιερία είναι η μικρότερη σε έκταση Ενότητα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας με έκταση

1.516km² που αντιστοιχεί στο 8,05% του συνόλου της Περιφέρειας. Η πρωτεύουσα της είναι η πόλη της Κατερίνης.

Το **έδαφος** της κατανέμεται σε ορεινό 16,95%, ημιορεινό 46,63% και πεδινό 36,42%. Στα όρια της Ενότητας φτάνουν οι απολήξεις **τριών οροσειρών**: του Ολύμπου, του Τιτάρου και των Πιερίων. Από τον Όλυμπο βρίσκονται οι κορυφές Πάνθεον (2.917μ.), Σκολιό (2.911μ.), Φράγκου Αλώνι (2.684μ.) και Μεταμόρφωση (1.578μ.). Από τον Τίταρο βρίσκονται οι κορυφές Βουλγάρα (1.689μ.), Καρδαράς (1.527μ.) και Τίταρος (1.839μ.). Τα Πιέρια εκτείνονται σε όλο το μήκος των δυτικών ορίων της Ενότητας. Τέλος, ο κυριότερος **ποταμός** της είναι ο Αλιάκμονας.

Η **Π.Ε. Σερρών** συνορεύει ανατολικά με τις Ενότητες Δράμας και Καβάλας, δυτικά με τις Ενότητες Θεσσαλονίκης και Κιλκίς και βόρεια με την Βουλγαρία και την Βόρεια Μακεδονία. Η έκταση της είναι 3.968km² και αποτελεί το 21,09% του συνόλου της Περιφέρειας. Πρωτεύουσα της είναι η πόλη των Σερρών.

Το **έδαφος** της κατανέμεται σε ορεινό 19,3%, ημιορεινό 33,8% και πεδινό 46,9%. Στα δυτικά σύνορα της εκτείνεται μια μεγάλη οροσειρά, που περιλαμβάνει τις μικρότερες οροσειρές Όρβηλο (2.212μ.), Άγκιστρο (1.294μ.), Βροντούς (1.849μ.), Μενοίκιο (1.963μ.) και Παγγαίο (1.956μ.). Στην Ενότητα υπάρχει μια μεγάλη **πεδιάδα**, αυτή του Στρυμόνα, η οποία χωρίζεται σε τρεις μικρότερες: Σιδηροκάστρου, Σερρών και Νέας Ζίχνης. Οι κυριότεροι **ποταμοί** της είναι ο Στρυμόνας, ένας από τους μεγαλύτερους της χώρας, ο Μπουτκόβας που είναι παραπόταμος του Στρυμόνα, ο Αγγίτης επίσης παραπόταμος του Στρυμόνα, ο Εξάβης, ο Κοπατσίνας και ο Ξηροπόταμος. Τέλος, στο βόρειο τμήμα της πεδιάδας του Στρυμόνα βρίσκεται η μικρή λίμνη του Μπούτκοβου, που έχει αποξηραθεί στο μεγαλύτερο μέρος της.

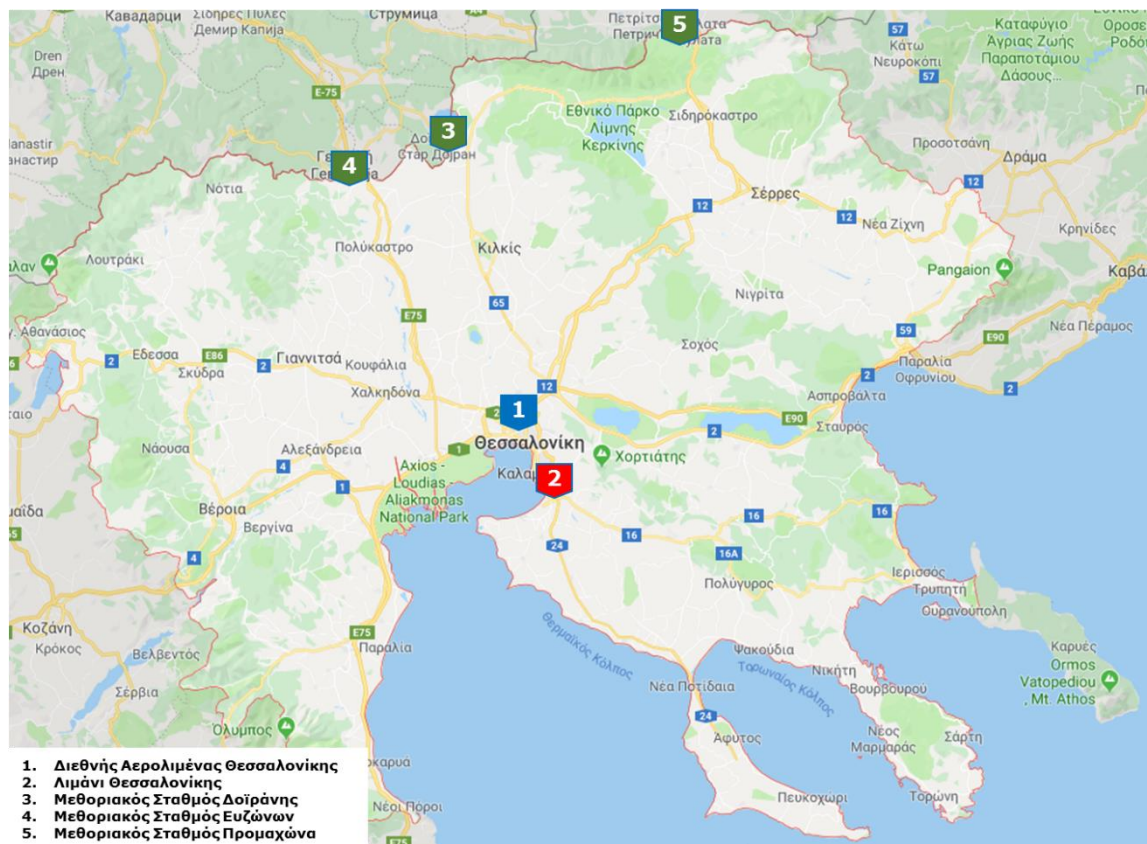
Η **Π.Ε. Χαλκιδικής** καταλαμβάνει το μεγαλύτερο μέρος της ομώνυμης χερσονήσου της Μακεδονίας. Ο κύριος κορμός της καταλήγει σε τρεις μικρότερες χερσονήσους: της Κασσάνδρας, της Σιθωνίας και του Αγίου Όρους. Η χερσόνησος του Αγίου Όρους δεν ανήκει στην Ενότητα, αλλά είναι αυτόνομη διοικητικά περιοχή. Η Χαλκιδική συνορεύει βόρεια με την Ενότητα Θεσσαλονίκης, δυτικά βρέχεται από τον Θερμαϊκό Κόλπο, νότια από το Αιγαίο Πέλαγος και ανατολικά από τον Στρυμονικό Κόλπο και το Θρακικό Πέλαγος. Η έκταση της είναι 2.918 Km² που αντιστοιχεί στο 15,54% του συνόλου της Περιφέρειας. Πρωτεύουσα της είναι η πόλη του Πολύγυρου.

Η κατανομή του **εδάφους** της έχει ως εξής: 24,7% πεδινή, 50,6% ημιορεινή και 24,7% ορεινή. Τα κυριότερα **Όρη** της είναι ο Χορτιάτης (1.009μ.), ο Χολομώντας

(1.165μ.), το Στρατονικό (823μ.) και ο Ίταμος (753μ.). Ποταμοί στην Χαλκιδική δεν υπάρχουν. Υπάρχουν **μόνο χείμαρροι και ρέματα** όπως: ο Βατούνιας, ο Κούντουρας, ο Κουγιουμέλος, ο Πλάτανος και ο Ρήχιος.

1.3 ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χάρτης 2: Μεταφορικές υποδομές της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

1.3.1 Αεροδρόμια

Αναφορικά με τις αεροπορικές υποδομές, η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας διαθέτει 1 αεροδρόμιο, τον Διεθνή Αερολιμένα Θεσσαλονίκης «Μακεδονία».

Το αεροδρόμιο της Θεσσαλονίκης βρίσκεται 13χλμ. νοτιοανατολικά από την πόλη της Θεσσαλονίκης στην περιοχή «Μίκρα». Το 2018 ήταν το 4^ο σε διεθνή αεροπορική κίνηση αεροδρόμιο της Ελλάδας. Από το Δεκέμβριο του 2015, το αεροδρόμιο της Θεσσαλονίκης πέρασε στην διαχείριση της εταιρίας Fraport. Στο πλαίσιο της εταιρείας για αναβάθμιση και εκμοντερνισμό των υφιστάμενων εγκαταστάσεων έχουν προγραμματιστεί έργα για την:

- δημιουργία νέου τερματικού σταθμού,
- επέκταση τερματικού σταθμού κατά 30.988m² και δημιουργία νέας πρόσβασης,
- ανακαίνιση του υπάρχοντος τερματικού σταθμού,
- δημιουργία νέου πυροσβεστικού σταθμού,

- επέκταση της εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων ή σύνδεση με το δημοτικό δίκτυο,
- αναδιοργάνωση του χώρου στάθμευσης των αεροσκαφών,
- ανακαίνιση του οδοστρώματος στους χώρους προσγείωσης-απογείωσης-στάθμευσης των αεροσκαφών,
- εγκατάσταση συστήματος «HBS inline screening» για τον έλεγχο των αποσκευών,
- 47% αύξηση των σταθμών check in (από 30 σε 44),
- 75% αύξηση των ζωνών παραλαβής αποσκευών (από 4 σε 7),
- 50% αύξηση του συνολικού αριθμού πυλών (από 16 σε 24) και
- Διπλασιασμός των σημείων ασφαλείας και ελέγχου του αεροδρομίου (από 6 σε 12).

1.3.2 Λιμένες

Αναφορικά με τις λιμενικές υποδομές, η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας διαθέτει 1 κύριο λιμάνι, το Λιμάνι της Θεσσαλονίκης. Το λιμάνι της Θεσσαλονίκης είναι ένα από τα μεγαλύτερα λιμάνια και ένας από τους μεγαλύτερους λιμένες της λεκάνης του Αιγαίου. Το λιμάνι είναι κατά κύριο λόγο μεταφοράς φορτίου (2^ο μεγαλύτερο λιμάνι της χώρας μετά τον Πειραιά) ενώ παράλληλα εξυπηρετεί σε μικρότερη κλίμακα και επιβατική κίνηση με προορισμό τις Σποράδες. Επίσης, το λιμάνι της Θεσσαλονίκης εξυπηρετεί και τον ελλιμενισμό κρουαζιερόπλοιων.

Τα υπόλοιπα λιμάνια της Περιφέρειας είναι:

- το λιμάνι της Ουρανούπολης, πραγματοποιούνται δρομολόγια από και προς το Άγιο Όρος και τα κοντινά νησάκια Δρένια,
- το λιμάνι της Ιερισσού, πραγματοποιούνται δρομολόγια προς το ανατολικό τμήμα της χερσονήσου του Άγιου Όρους (Άθω) ενώ παράλληλα στο λιμάνι δένουν εκδρομικά σκάφη, μικρά και μεγάλα αλιευτικά,
- το λιμάνι της Δάφνης Αγίου Όρους, αποτελεί το μεγαλύτερο λιμάνι του Αγίου Όρους και εξυπηρετεί την ακτοπλοϊκή κίνηση με την Ουρανούπολη,
- το λιμάνι του Νέου Μαρμαρά, προσφέρει την δυνατότητα για ελλιμενισμό ιδιωτικών και επαγγελματικών σκαφών αναψυχής και
- το λιμάνι των Νέων Μουδανιών, λειτουργεί ως βοηθητικό σε αυτό της Θεσσαλονίκης και πολλά φορτηγά πλοία δένουν σε αυτό. Επίσης, τα Νέα Μουδανιά έχουν την μεγαλύτερη ιχθυόσκαλα της Βόρειας Ελλάδας. Κατά καιρούς το λιμάνι έχει συνδεθεί ακτοπλοϊκά με τη Σκιάθο και τη Λήμνο.

1.3.3 Οδικοί άξονες

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας συνορεύει και αποτελεί την κύρια οδική και σιδηροδρομική πύλη της χώρας προς τα Βαλκάνια. Από το έδαφος της Περιφέρειας διέρχεται ο Αυτοκινητόδρομος Πειραιώς - Αθηνών - Θεσσαλονίκης - Ευζώνων (ΠΑΘΕ), αλλά και η Εγνατία Οδός, εθνικές οδοί οι οποίες, μαζί με τις καθέτους τους, συνδέουν την Περιφέρεια και τη χώρα συνολικά με τις γειτονικές χώρες.

1.3.4 Μεθοριακοί σταθμοί

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας διαθέτει 3 μεθοριακούς σταθμούς που ενώνουν την Ελλάδα με την Βόρεια Μακεδονία και την Βουλγαρία. Οι 2 από τους 3 βρίσκονται στην Ενότητα Κιλκίς (Δοϊράνη και Εύζωνοι) και ο 3^{ος} στην Ενότητα Σερρών (Προμαχώνας).

Ο μεθοριακός σταθμός της **Δοϊράνης** είναι ένα από τα μεθοριακά περάσματα της Ελλάδας με την Βόρεια Μακεδονία. Στην πλευρά της Βόρειας Μακεδονίας βρίσκεται η πόλη της Σταρ Ντοϊράν ενώ στην Ελληνική βρίσκεται ο οικισμός της Δοϊράνης, που ανήκει στον Δήμο Δοϊράνης.

Ο μεθοριακός σταθμός **Ευζώνων** αποτελεί το κύριο μεθοριακό πέρασμα μεταξύ της Ελλάδας και της Βόρειας Μακεδονίας. Το 2018 κατέγραψε την 2^η υψηλότερη οδική διέλευση μετά τον Προμαχώνα. Στην Ελληνική πλευρά βρίσκεται το χωριό Εύζωνοι που ανήκει στο Δήμο Παιονίας και στην πλευρά της Βόρειας Μακεδονίας το χωριό Μπογκορόντισσα.

Ο μεθοριακός σταθμός **Προμαχώνα** αποτελεί το κύριο μεθοριακό πέρασμα μεταξύ της Ελλάδας και της Βουλγαρίας. Το 2018 κατέγραψε την υψηλότερη οδική διέλευση από όλους τους μεθοριακούς σταθμούς. Στην Ελληνική πλευρά βρίσκεται το χωριό Προμαχώνας που ανήκει στο Δήμο Σιντικής και στην πλευρά της Βουλγαρίας το χωριό Κουλάτα.

1.4 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ, 2013 ΚΑΙ 2018

1.4.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοινώνει η ΕΛΣΤΑΤ, ο υπολογιζόμενος πληθυσμός της Ελλάδας την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσε μείωση κατά -2% (από 11,0 εκατ. το 2013 σε 10,7 εκατ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν μείωση την περίοδο 2013 – 2018, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+1%, από 630 χιλ. το 2013 σε 634 χιλ. το 2018), Νοτίου Αιγαίου (+2%, από 335 χιλ. το 2013 σε 341 χιλ. το 2018) και Βορείου Αιγαίου (+6%, από 199 χιλ. το 2013 σε 211 χιλ. το 2018).

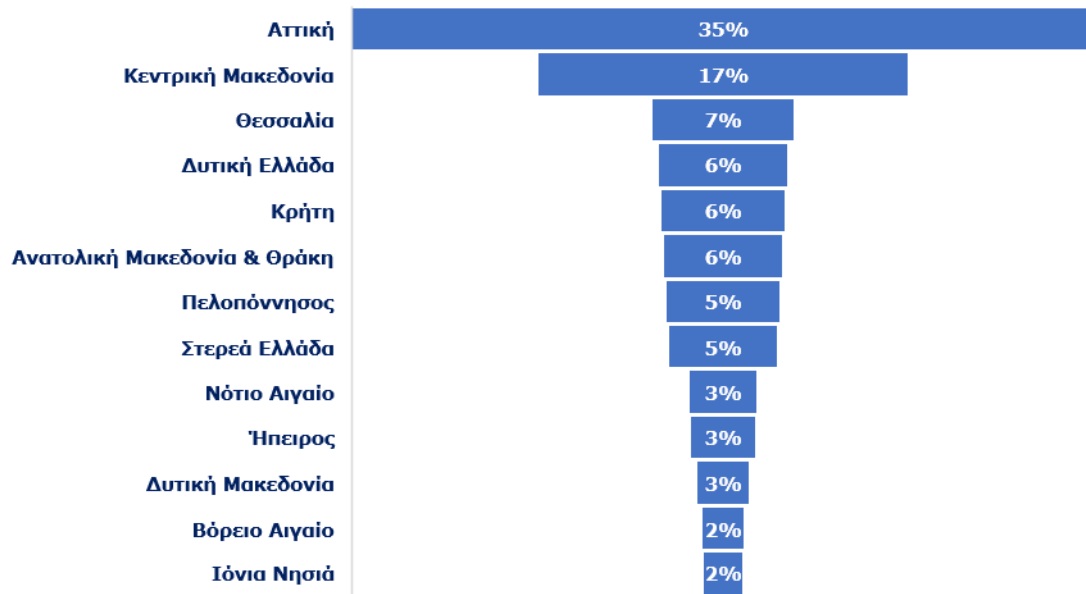
Πίνακας 1: Εξέλιξη του πληθυσμού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2013 και 2018

Περιφέρεια	2013	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττική	3.912.849	3.756.453	-4%
Κεντρική Μακεδονία	1.912.624	1.875.996	-2%
Θεσσαλία	741.593	722.065	-3%
Δυτική Ελλάδα	682.583	659.470	-3%
Κρήτη	630.085	633.506	1%
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	610.102	601.175	-1%
Πελοπόννησος	586.863	576.749	-2%
Στερεά Ελλάδα	560.093	555.623	-1%
Νότιο Αιγαίο	334.652	340.870	2%
Ήπειρος	343.128	334.337	-3%
Δυτική Μακεδονία	281.324	269.222	-4%
Βόρειο Αιγαίο	199.478	211.137	6%
Ιόνια Νησιά	208.241	204.562	-2%
Ελλάδα	11.003.615	10.741.165	-2%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Υπολογιζόμενος Πληθυσμός - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού στις 13 Περιφέρειες της χώρας για το 2018, παρατηρούμε ότι το 52% του συνόλου είναι συγκεντρωμένο στις Περιφέρειες Αττικής (35%) και Κεντρικής Μακεδονίας (17%), στις οποίες ανήκουν και τα 2 μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη). Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύει το 17% του συνολικού πληθυσμού της Ελλάδας.

Διάγραμμα 1: Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

1.4.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας την περίοδο 2013 – 2018, σημείωσε μείωση κατά -2% (από 1,9 εκατ. το 2013 σε 1,9 εκατ. το 2018). Στις επιμέρους Περιφερειακές Ενότητες η εικόνα είναι μικτή, με τις Ενότητες Θεσσαλονίκης (-2%, από 1,1 εκατ. το 2013 σε 1,1 εκατ. το 2018), Σερρών (-5%, από 177 χιλ. το 2013 σε 168 χιλ. το 2018), Ημαθίας (-1%, από 143 χιλ. το 2013 σε 141 χιλ. το 2018), Πέλλας (-2%, από 141 χιλ. το 2013 σε 138 χιλ. το 2018) και Κιλκίς (-1%, από 81 χιλ. το 2013 σε 81 χιλ. το 2018) να καταγράφουν μείωση και τις Ενότητες Πιερίας (+1%, από 130 χιλ. το 2013 σε 132 χιλ. το 2018) και Χαλκιδικής (+1%, από 110 χιλ. το 2013 σε 111 χιλ. το 2018) αύξηση.

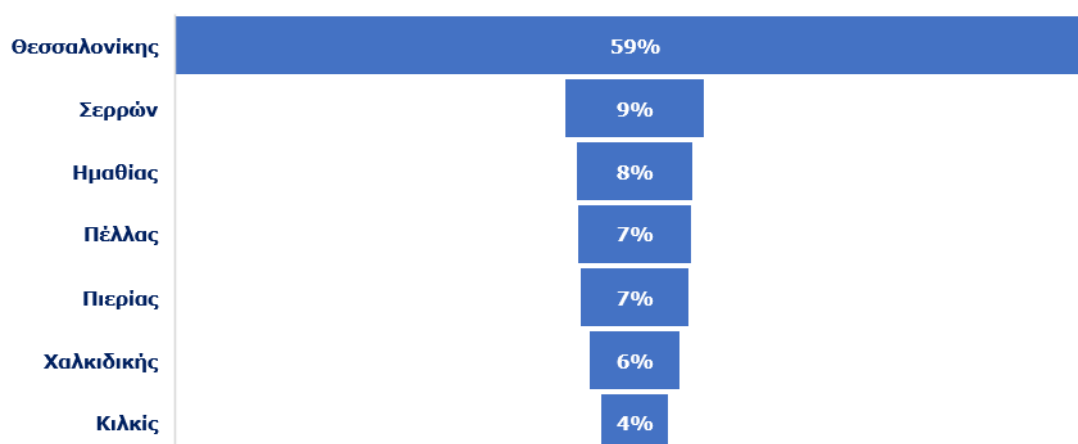
Πίνακας 2: Εξέλιξη του πληθυσμού της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, 2013 και 2018

ΕΝΟΤΗΤΑ	2013	2018	%Δ 2013 - 2018
Θεσσαλονίκης	1.130.229	1.105.663	-2%
Σερρών	176.604	168.245	-5%
Ημαθίας	142.898	141.403	-1%
Πέλλας	141.193	137.872	-2%
Πιερίας	130.272	131.650	1%
Χαλκιδικής	110.031	110.587	1%
Κιλκίς	81.397	80.576	-1%
Κεντρική Μακεδονία	1.912.624	1.875.996	-2%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Υπολογιζόμενος Πληθυσμός - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2018, η Ενότητα Θεσσαλονίκης αντιπροσωπεύει το 59% της Περιφέρειας και ακολουθούν οι Ενότητες Σερρών (9%), Ημαθίας (8%), Πέλλας (7%), Πιερίας (7%), Χαλκιδικής (6%) και Κιλκίς (4%).

Διάγραμμα 2: Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, 2018

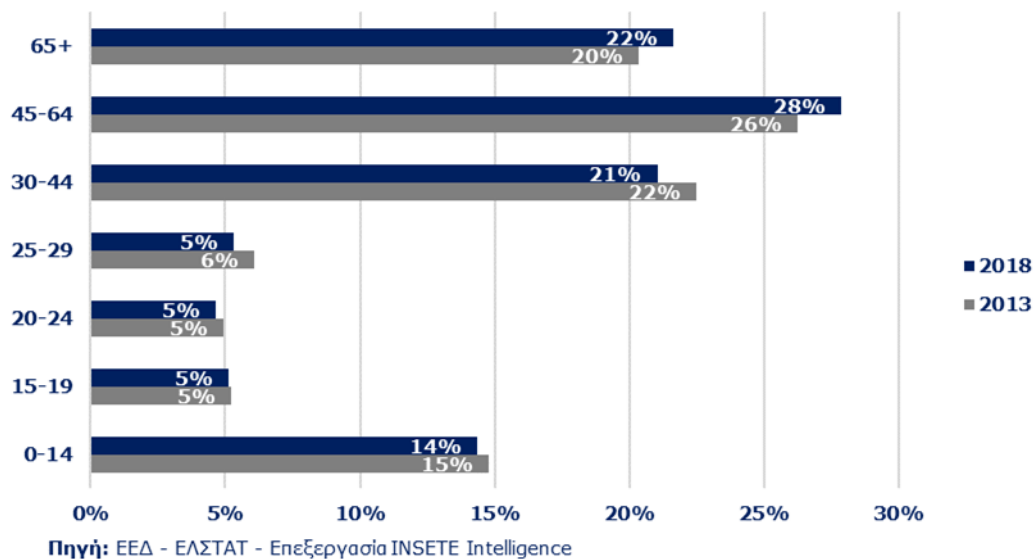

1.5 ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ, 2013 ΚΑΙ 2018

1.5.1 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας

Αναφορικά με την ηλικιακή κατανομή, παρατηρούμε μια γήρανση του πληθυσμού της Ελλάδας την περίοδο 2013 – 2018. Συγκεκριμένα, οι ηλικίες 0 – 44 ετών καταγράφουν μείωση των μεριδίων τους ενώ αντίθετα αύξηση κατέγραψαν οι ηλικίες άνω των 45 ετών. Στις επιμέρους ηλικιακές κατηγορίες, μείωση κατέγραψαν οι ηλικίες 0 – 14 ετών (-5%), 15 – 19 ετών (-4%), 20 – 24 ετών (-8%), 25 – 29 ετών (-14%) και 30 – 44 ετών (-9%) και αύξηση οι ηλικίες 45 – 64 ετών (+4%) και 65+ ετών (+4%). Αναφορικά με τα μερίδια των επιμέρους ηλικιών για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικίες 45 – 64 ετών (28%) και ακολουθούν οι ηλικίες 65+ ετών (22%), 30 – 44 ετών (21%), 15 – 29 ετών (15%) και 0-14 ετών (14%).

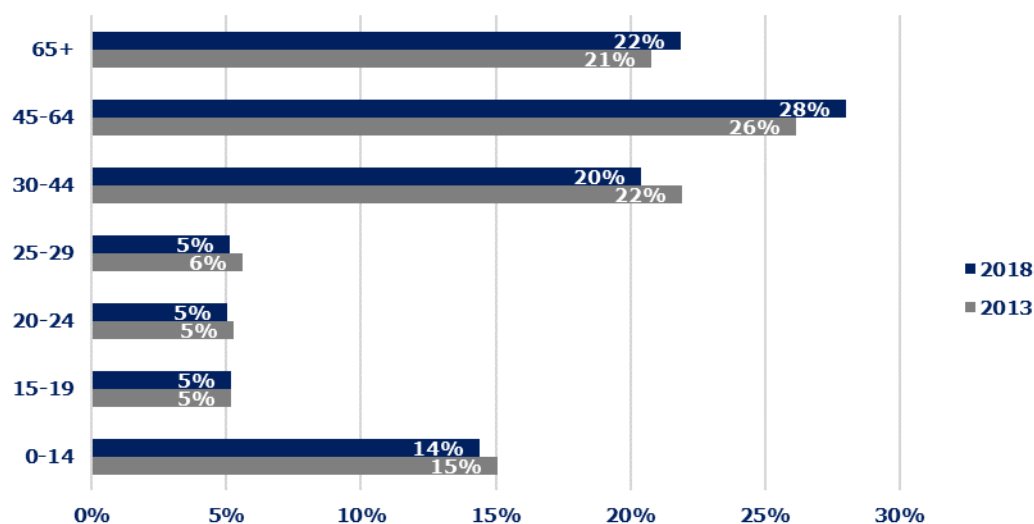
Διάγραμμα 3: Ποσοστιαία ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας, 2013 και 2018

1.5.2 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

Παρόμοια εικόνα με το σύνολο της χώρας παρατηρούμε και στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας. Συγκεκριμένα, στις επιμέρους ηλικιακές κατηγορίες, μείωση κατέγραψαν οι ηλικίες 0 – 14 ετών (-5%), 15 – 19 ετών (-1%), 20 – 24 ετών (-6%), 25 – 29 ετών (-10%) και 30 – 44 ετών (-8%) και αύξηση οι ηλικίες 45 – 64 ετών (+6%) και 65+ ετών (+4%). Όσον αφορά τα μερίδια των επιμέρους ηλικιών για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικίες 45 – 64 ετών (28%) και ακολουθούν οι ηλικίες 65+ ετών (22%), 30 – 44 ετών (20%), 15 – 29 ετών (15%) και 0-14 ετών (14%).

Διάγραμμα 4: Ποσοστιαία ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, 2013 και 2018

Πηγή: ΕΕΔ - ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.6 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, 2013 ΚΑΙ 2018

Η ΕΛΣΤΑΤ διενεργεί κάθε χρόνο την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, η οποία εκτός από στοιχεία απασχόλησης περιλαμβάνει εκτιμήσεις για τον πληθυσμό, τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό, δείκτες απασχόλησης και ανεργίας κ.α. Ο **Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός** αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.

1.6.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Οι ηλικίες άνω των 15 ετών αντιπροσωπεύουν το 85% και 86% του πληθυσμού της χώρας τα έτη 2013 και 2018 αντίστοιχα, εκ των οποίων το 52% (και για τα δύο έτη) αποτελεί τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό. Επιμέρους στις 13 Περιφέρειες, δεν παρατηρούνται μεγάλες διαφοροποιήσεις και για τα δύο έτη με το ποσοστό των ηλικιών 15+ ετών να κυμαίνεται μεταξύ 83% - 87%.

Αναφορικά με τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό για το 2018 καταγράφεται στις νησιωτικές Περιφέρειες της χώρας, Νότιο Αιγαίο (57%), Κρήτη (55%), Βόρειο Αιγαίο (55%) και Ιόνια Νησιά (54%). Στον αντίποδα το χαμηλότερο ποσοστό για το 2018 εντοπίζεται στις Περιφέρειες Ηπείρου (47%), Στερεάς Ελλάδας (50%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (50%), Δυτικής Ελλάδας (50%) και Θεσσαλίας (50%).

Η πλειοψηφία του οικονομικά ενεργού πληθυσμού όπως είναι φυσικό απαντάται και για τα 2 έτη στις μεγάλες αστικές Περιφέρειες της χώρας (~54%), Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, ενώ οι υπόλοιπες Περιφέρειες σημειώνουν μικρότερα μερίδια κάτω από το 10%.

Πίνακας 3: Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2013 και 2018

Οικονομικά ενεργός πληθυσμός στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 και 2018						
	2013			2018		
	% Ηλικιών 15+	% Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού*	% κατανομή ενεργού πληθυσμού	% Ηλικιών 15+	% Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού	% κατανομή ενεργού πληθυσμού
Αττική	86%	55%	38%	86%	53%	36%
Κεντρική Μακεδονία	85%	49%	16%	86%	51%	17%
Θεσσαλία	85%	50%	7%	86%	50%	7%
Δυτική Ελλάδα	85%	49%	6%	86%	50%	6%
Κρήτη	83%	55%	6%	84%	55%	6%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	85%	49%	5%	86%	50%	5%
Πελοπόννησος	85%	52%	5%	86%	52%	5%
Στερεά Ελλάδα	85%	50%	5%	86%	50%	5%
Νότιο Αιγαίο	83%	56%	3%	83%	57%	3%
Ήπειρος	87%	48%	3%	87%	47%	3%
Δυτική Μακεδονία	85%	47%	2%	86%	51%	2%
Ιόνια Νησιά	85%	53%	2%	85%	54%	2%
Βόρειο Αιγαίο	86%	49%	2%	85%	55%	2%
Ελλάδα	85%	52%	100%	86%	52%	100%

Πηγή: ΕΕΔ - ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*επί του συνόλου των ηλικιών 15+

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύει για το 2018 το 17% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της χώρας, ενώ το ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της ως προς τον πληθυσμό της ηλικίας 15+ ετών ήταν 49% το 2013 και 51% το 2018. Σε σύγκριση με το σύνολο της χώρας, η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας εμφανίζει μικρότερο ποσοστό οικονομικά ενεργού πληθυσμού και για τα 2 έτη.

1.7 ΜΑΚΡΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ, 2010 - 2016

1.7.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας, παρατηρούμε ότι την περίοδο 2010 – 2016 το ΑΕΠ της χώρας σημείωσε σημαντική πτώση κατά -22% (από € 226.031 εκατ. το 2010 σε € 176.488 εκατ. το 2016), απόρροια της οικονομικής κρίσης που χτύπησε την Ελλάδα από το 2009. Από το 2013 όμως, που αποτελεί και έτος έναρξης της αύξησης των βασικών μεγεθών του Ελληνικού τουρισμού η μείωση αυτή εμφανίζεται να είναι πιο ήπια (-2%, από € 180.654 εκατ. το 2013 σε € 176.488 εκατ. το 2015). Επιμέρους, οι Περιφέρειες οι οποίες κατέγραψαν τις μικρότερες μειώσεις στο ΑΕΠ τους ήταν της Θεσσαλίας (-15%), της Πελοποννήσου (-16%), του Νοτίου Αιγαίου (-17%) και της Στερεάς Ελλάδας (-17%). Την περίοδο 2013 – 2016, μόνο οι Περιφέρειες της Κρήτης (+2%), των Ιονίων Νήσων (+2%) και της Θεσσαλίας (+2%) κατέγραψαν αύξηση στο ΑΕΠ τους. Εδώ θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η τουριστική δραστηριότητα στις 3 αυτές Περιφέρειες είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένη. Αναφορικά με την 4^η τουριστικά ανεπτυγμένη Περιφέρεια του Νοτίου Αιγαίου, αυτή σημείωσε οριακή μείωση κατά -0,04%.

Πίνακας 4: ΑΕΠ Περιφερειών της Χώρας, 2010 – 2016 (σε εκατ. €, τρέχουσες τιμές)

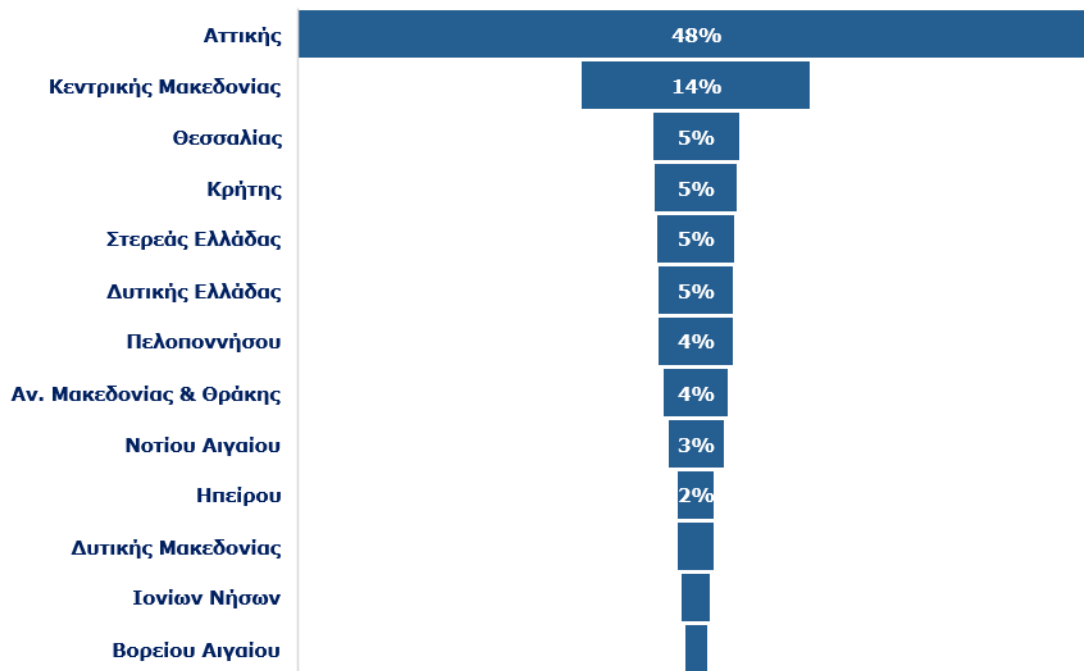
Περιφέρεια	2010	2011*	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	%Δ 2010 - 2016	%Δ 2013 - 2016
Αττικής	110.462	100.972	92.671	87.642	86.047	84.515	83.872	-24%	-4%
Κεντρικής Μακεδονίας	30.348	28.092	25.807	24.172	23.771	23.918	24.237	-20%	0%
Θεσσαλίας	10.835	9.953	9.517	9.065	9.114	9.154	9.214	-15%	2%
Κρήτης	10.860	9.716	8.845	8.565	8.781	8.880	8.732	-20%	2%
Στερεάς Ελλάδας	9.903	9.273	8.628	8.075	7.912	7.960	8.185	-17%	1%
Δυτικής Ελλάδας	10.671	9.611	8.957	8.275	8.196	8.156	8.032	-25%	-3%
Πελοποννήσου	9.430	8.806	8.270	7.847	7.766	7.830	7.878	-16%	0%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	9.198	8.150	7.579	7.004	6.878	6.831	6.901	-25%	-1%
Νοτίου Αιγαίου	7.236	6.603	6.079	5.983	6.042	6.121	5.981	-17%	0%
Ηπείρου	4.930	4.611	4.187	3.989	3.955	3.925	3.960	-20%	-1%
Δυτικής Μακεδονίας	4.981	4.819	4.724	4.398	4.530	4.337	3.916	-21%	-11%
Ιονίων Νήσων	3.992	3.479	3.260	3.066	3.112	3.129	3.124	-22%	2%
Βορείου Αιγαίου	3.184	2.944	2.678	2.573	2.553	2.504	2.455	-23%	-5%
Ελλάδα	226.031	207.029	191.204	180.654	178.656	177.258	176.488	-22%	-2%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Ενεξεργασία INSETE Intelligence

* Προσωρινά στοιχεία

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2016, όπως είναι φυσιολογικό την μεγαλύτερη συμβολή στο ΑΕΠ της χώρας έχουν οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, που αποτελούν και την καρδιά της οικονομικής δραστηριότητας, συνεισφέροντας το 62% του ΑΕΠ της χώρας. Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύει το 14% του συνολικού ΑΕΠ της χώρας.

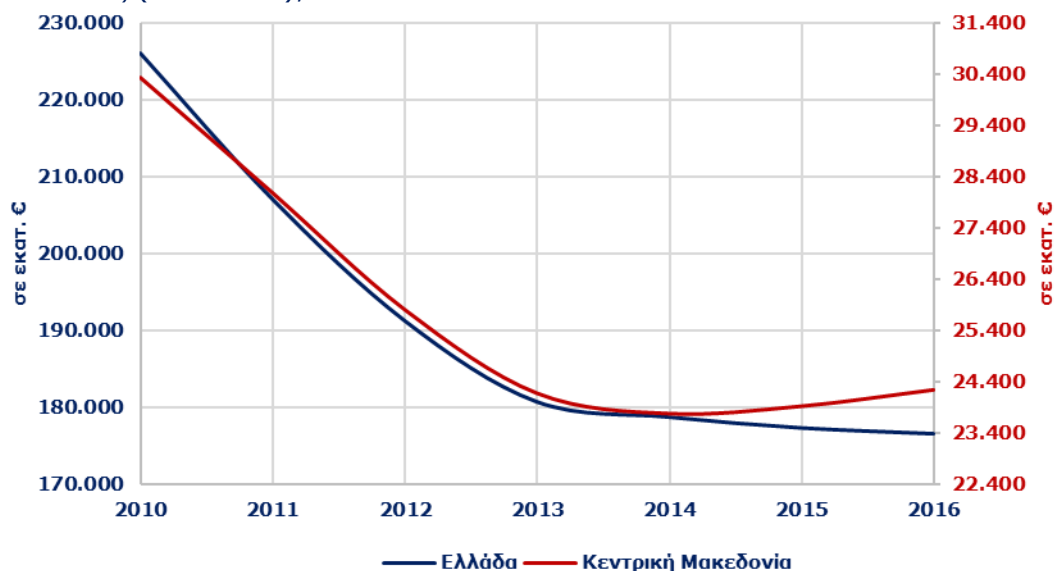
Διάγραμμα 5: Ποσοστιαία κατανομή του ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2016

1.7.2 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Η εξέλιξη του ΑΕΠ της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας εμφανίζει παρόμοια εικόνα με αυτήν του συνόλου της χώρας, με εξαίρεση την περίοδο 2013 – 2016 όπου καταγράφει οριακή αύξηση σε αντίθεση με το σύνολο της χώρας. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2010 – 2016 η Περιφέρεια σημείωσε μείωση του ΑΕΠ της κατά -20% (από € 30.348 εκατ. το 2010 σε € 24.237 εκατ. το 2016) ενώ αντίθετα την περίοδο 2013 – 2016 αύξηση κατά +0,3% (από € 24.172 εκατ. το 2013 σε € 24.237 εκατ. το 2016).

Διάγραμμα 6: Εξέλιξη του ΑΕΠ της Ελλάδας και της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (σε εκατ. €), 2010 – 2016

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Ενότητες εμφάνισαν μείωση του ΑΕΠ τους την περίοδο 2010 – 2016, με την μικρότερη μείωση να καταγράφεται στις Ενότητες Χαλκιδικής (-10%), Σερρών (-16%) και Κιλκίς (-17%). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Ενότητες: Θεσσαλονίκης (-22%), Ημαθίας (-21%), Πέλλας (-18%) και Πιερίας (-18%). Την περίοδο 2013 – 2016 η εικόνα είναι μικτή, με τις Ενότητες Χαλκιδικής (+9%, από € 1.442 εκατ. το 2013 σε € 1.565 εκατ. το 2016), Κιλκίς (+2%, από € 901 εκατ. το 2013 σε € 918 εκατ. το 2016) και Θεσσαλονίκης (+0,4%, από € 15.492 εκατ. το 2013 σε € 15.552 εκατ. το 2016) να καταγράφουν αύξηση και τις Ενότητες Σερρών (-1%, από € 1.689 εκατ. το 2013 σε € 1.678 εκατ. το 2016), Πέλλας (-2%, από € 1.601 εκατ. το 2013 σε € 1.572 εκατ. το 2016), Ημαθίας (-3%, από € 1.586 εκατ. το 2013 σε € 1.532

εκατ. το 2016) και Πιερίας (-3%, από € 1.461 εκατ. το 2013 σε € 1.421 εκατ. το 2016) μείωση.

Πίνακας 5: ΑΕΠ της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Ενότητα, 2010 – 2016 (σε εκατ. €, τρέχουσες τιμές)

Ενότητα	2010	2011*	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	%Δ	
								2010 - 2016	2013 - 2016
Θεσσαλονίκης	19.936	18.321	16.629	15.492	15.119	15.353	15.552	-22%	0%
Σερρών	2.004	1.859	1.756	1.689	1.643	1.677	1.678	-16%	-1%
Πέλλας	1.908	1.752	1.691	1.601	1.619	1.566	1.572	-18%	-2%
Χαλκιδικής	1.733	1.637	1.531	1.442	1.439	1.428	1.565	-10%	9%
Ημαθίας	1.942	1.857	1.739	1.586	1.585	1.534	1.532	-21%	-3%
Πιερίας	1.726	1.642	1.508	1.461	1.407	1.427	1.421	-18%	-3%
Κιλκίς	1.099	1.023	952	901	959	934	918	-17%	2%
Κεντρική Μακεδονία	30.348	28.092	25.807	24.172	23.771	23.918	24.237	-20%	0%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.3 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας την περίοδο 2010 – 2016 μειώθηκε κατά -19% (από € 20.324 το 2010 σε € 16.378 το 2016). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες παρουσίασαν παρόμοια εικόνα, με τις μικρότερες μειώσεις να καταγράφονται στις Περιφέρειες της Θεσσαλίας -13% (από € 14.499 το 2010 σε € 12.662 το 2016) και της Πελοποννήσου -15% (από € 16.009 το 2010 σε € 13.579 το 2016).

Την περίοδο 2013 – 2016, η μείωση στο κατά Κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας είναι οριακή -1%. Επιμέρους, η εικόνα ήταν μικτή με τις Περιφέρειες των Ιονίων Νήσων (+3%), της Θεσσαλίας (+3%), της Κρήτης (+2%), της Στερεάς Ελλάδας (+2%), της Κεντρικής Μακεδονίας (+2%), της Πελοποννήσου (+1%) και της Ηπείρου (+1%) να σημειώνουν αύξηση ενώ οι υπόλοιπες μείωση.

Πίνακας 6: Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2010 – 2016 (σε €)

Περιφέρεια	2010	2011*	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	%Δ 2010 - 2016	%Δ 2013 - 2016
Αττικής	27.630	25.380	23.530	22.540	22.389	22.229	22.204	-20%	-1%
Νοτίου Αιγαίου	21.709	19.748	18.163	17.874	18.045	18.280	17.769	-18%	-1%
Ιονίων Νήσων	19.106	16.633	15.621	14.746	15.007	15.143	15.182	-21%	3%
Στερεάς Ελλάδας	17.663	16.510	15.383	14.428	14.167	14.296	14.727	-17%	2%
Δυτικής Μακεδονίας	17.405	16.908	16.711	15.707	16.320	15.761	14.361	-17%	-9%
Κρήτης	17.372	15.465	14.046	13.584	13.912	14.058	13.811	-20%	2%
Πελοποννήσου	16.009	14.942	14.066	13.390	13.291	13.449	13.579	-15%	1%
Κεντρικής Μακεδονίας	15.776	14.600	13.458	12.669	12.520	12.664	12.880	-18%	2%
Θεσσαλίας	14.499	13.328	12.796	12.256	12.389	12.513	12.662	-13%	3%
Βορείου Αιγαίου	15.882	14.669	13.389	12.927	12.883	12.700	12.266	-23%	-5%
Δυτικής Ελλάδας	15.430	13.940	13.070	12.166	12.133	12.159	12.058	-22%	-1%
Ηπείρου	14.240	13.328	12.162	11.662	11.630	11.613	11.785	-17%	1%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	15.057	13.320	12.403	11.498	11.324	11.281	11.432	-24%	-1%
Ελλάδα	20.324	18.643	17.311	16.475	16.402	16.381	16.378	-19%	-1%

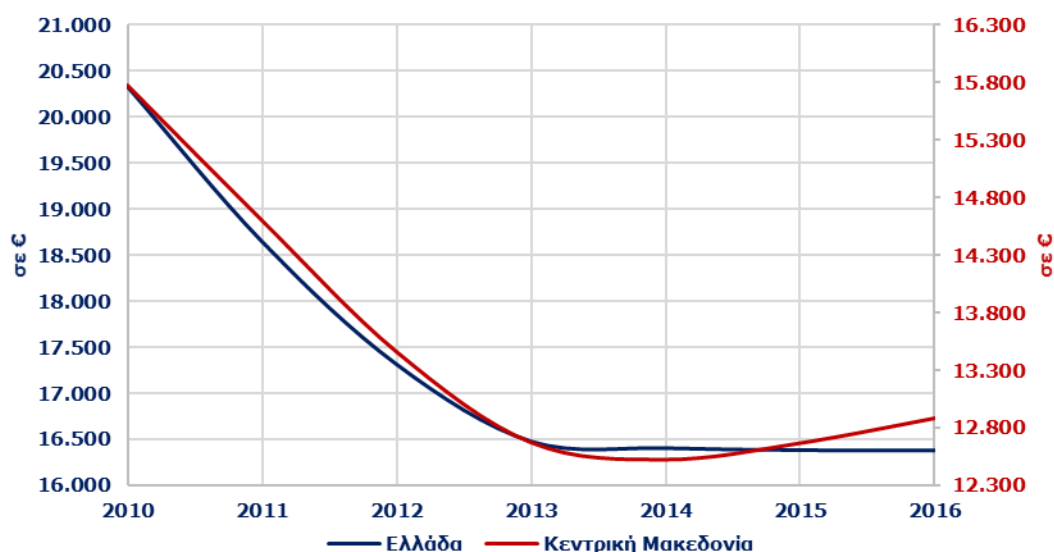
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.4 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

Η εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας εμφανίζει παρόμοια εικόνα με αυτήν του συνόλου της χώρας. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2010 – 2016 η Περιφέρεια σημείωσε μείωση κατά -18% (από € 15.776 το 2010 σε € 12.880 το 2016) ενώ την περίοδο 2013 – 2016 αύξηση κατά +2% (από € 12.669 το 2013 σε € 12.880 το 2016).

Διάγραμμα 7: Εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας και της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (σε €), 2010 – 2016

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Παρόμοια εικόνα με την συνολική συναντάμε και στις Ενότητες της Περιφέρειας. Συγκεκριμένα, όλες οι Ενότητες την περίοδο 2010 – 2016 σημείωσαν μείωση: Θεσσαλονίκης -20%, Χαλκιδικής -11%, Κιλκίς -15%, Πέλλας -16%, Ημαθίας -20%, Πιερίας -20% και Σερρών -11%. Η εικόνα την περίοδο 2013 – 2016 είναι μικτή, με τις Ενότητες Χαλκιδικής (+8%, από € 13.097 το 2013 σε € 14.168 το 2016), Κιλκίς (+3%, από € 11.094 το 2013 σε € 11.408 το 2016), Σερρών (+3%, από € 9.618 το 2013 σε € 9.863 το 2016) και Θεσσαλονίκης (+2%, από € 13.747 το 2013 σε € 14.023 το 2016) να καταγράφουν αύξηση και τις Ενότητες Ημαθίας (-3%, από € 11.112 το 2013 σε € 10.827 το 2016), Πιερίας (-3%, από € 11.192 το 2013 σε € 10.816 το 2016) και Πέλλας (-0,4%, από € 11.368 το 2013 σε € 11.324 το 2016) μείωση.

Πίνακας 7: Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα (σε €), 2010 – 2016

Ενότητα	2010	2011*	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	%Δ	
								2010 - 2016	2013 - 2016
Θεσσαλονίκης	17.504	16.094	14.669	13.747	13.494	13.788	14.023	-20%	2%
Χαλκιδικής	15.927	14.941	13.924	13.097	13.052	12.939	14.168	-11%	8%
Κιλκίς	13.479	12.513	11.671	11.094	11.868	11.612	11.408	-15%	3%
Πέλλας	13.410	12.329	11.949	11.368	11.553	11.230	11.324	-16%	0%
Ημαθίας	13.571	12.961	12.156	11.112	11.138	10.822	10.827	-20%	-3%
Πιερίας	13.446	12.691	11.595	11.192	10.751	10.876	10.816	-20%	-3%
Σερρών	11.092	10.355	9.881	9.618	9.452	9.752	9.863	-11%	3%
Κεντρική Μακεδονία	15.776	14.600	13.458	12.669	12.520	12.664	12.880	-18%	2%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

* Προσωρινά στοιχεία

1.7.5 Περιφερειακή κατανομή και συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2018

Η άμεση συμβολή του τουρισμού στο ΑΕΠ της χώρας το 2018 ήταν της τάξης του 11,7% ή € 21,6 δισ. Η μεγαλύτερη συνεισφορά του τουρισμού στο Περιφερειακό ΑΕΠ εντοπίζεται όπως είναι φυσικό στις νησιωτικές Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (97%), των Ιονίων Νήσων (71%) και της Κρήτης (47%), όπου η κύρια οικονομική δραστηριότητα είναι ο τουρισμός.

Τα έσοδα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας από τον τουρισμό το 2018, αντιπροσώπευαν το 15% (€ 3,1 δισ.) των συνολικών εσόδων της χώρας ενώ η άμεση συμβολή του τουρισμού στο ΑΕΠ της Περιφέρειας ήταν 12%. Επίσης, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις που κάναμε, το ΑΕΠ της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας το 2018 σημείωσε αύξηση κατά +5% (από € 24.237 εκατ. το 2016 σε € 25.367 εκατ. το 2018).

Πίνακας 8: Συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2018

Περιφέρεια	% κατανομή εσόδων εισερχόμενου τουρισμού 2018	αναλογία άμεσης τουριστικής δαπάνης 2018 - σε € εκ.	ΑΕΠ Περιφέρειας 2018* - σε εκ.	άμεση συμβολή τουρισμού στο ΑΕΠ Περιφέρειας με στοιχεία 2018	κατά κεφαλήν ΑΕΠ 2016 - σε €
Ν. Αιγαίο	28%	6.080	6.260	97%	17.769
Κρήτη	20%	4.317	9.139	47%	13.811
Αττική	15%	3.139	87.782	4%	22.204
Κεντ. Μακεδονία	15%	3.134	25.367	12%	12.880
Ιόνια Νησιά	11%	2.329	3.270	71%	15.182
Πελοπόννησος	3%	572	8.245	7%	13.579
Αν. Μακεδονία & Θράκη	2%	443	7.223	6%	11.432
Θεσσαλία	2%	373	9.643	4%	12.662
Ήπειρος	1%	306	4.145	7%	11.785
Δυτ. Ελλάδα	1%	292	8.406	3%	12.058
Στερεά Ελλάδα	1%	267	8.567	3%	14.727
Β. Αιγαίο	1%	226	2.570	9%	12.266
Δυτ. Μακεδονία	0%	83	4.098	2%	14.361
Σύνολο Χώρας	100%	21.562	184.714	12%	16.378

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

* Η κατανομή του ΑΕΠ των Περιφερειών είναι εκτίμηση λαμβάνοντας υπόψη την ποσοστιαία κατανομή του 2016

* Το ΑΕΠ των Περιφερειών είναι προσωρινό και υπόκειται σε αλλαγή

1.8 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ⁴ ΣΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ, 2013 – 2018

Στην ενότητα αυτή καταγράφεται η ετήσια εξέλιξη της απασχόλησης στις δραστηριότητες παροχής καταλύματος και εστίασης, ανά τύπο απασχόλησης (πλήρης – μερική), ηλικία και φύλο καθώς και η εξέλιξη της ανεργίας. Αν και μέρος της δραστηριότητας της εστίασης δεν αφορά στον τουρισμό, η εποχικότητα που παρουσιάζουν τα στοιχεία απασχόλησης σε αυτήν ταυτίζεται με την εποχικότητα του Ελληνικού τουρισμού. Ως εκ τούτου θεωρούμε την δραστηριότητα της εστίασης ως κλάδο του τουρισμού. Επίσης, σημειώνουμε ότι υπάρχουν άλλες τουριστικές δραστηριότητες (πχ μεταφορές, ταξιδιωτικά γραφεία) που περιλαμβάνονται σε άλλες κατηγορίες και δεν καταγράφονται στα παρόντα στοιχεία. Τέλος, τα στοιχεία προέρχονται από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ και η περίοδος αναφοράς είναι από το 2013 έως το 2018. Αναφορικά με την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, σημειώνουμε τα εξής:

- Η Έρευνα Εργατικού Δυναμικού είναι δειγματοληπτική και διεξάγεται από την ΕΛΣΤΑΤ,
- Ως απασχολούμενοι ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω, τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μια ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ή επιχείρηση από την οποία απουσίαζαν προσωρινά.

⁴ Λόγω της δειγματοληπτικής μεθόδου της ΕΕΔ, εκτιμήσεις <2.000 είναι μη αξιόπιστες γιατί εμπεριέχουν μεγάλα δειγματοληπτικά σφάλματα.

1.8.1 Αριθμός απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια

Οι απασχολούμενοι στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης σημείωσαν αύξηση την περίοδο 2013 – 2018 κατά +40% (από 259 χιλ. το 2013 σε 362 χιλ. το 2018). Επιμέρους όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν θετική ποσοστιαία μεταβολή, με τις υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις να καταγράφονται στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+108%, από 11 χιλ. το 2013 σε 22 χιλ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+89%, από 9 χιλ. το 2013 σε 17 χιλ. το 2018), Θεσσαλίας (+72%, από 13 χιλ. το 2013 σε 22 χιλ. το 2018), Ηπείρου (+64%, από 9 χιλ. το 2013 σε 14 χιλ. το 2018), Νοτίου Αιγαίου (+49%, από 24 χιλ. το 2013 σε 35 χιλ. το 2018) και Βορείου Αιγαίου (+49%, από 6 χιλ. το 2013 σε 8 χιλ. το 2018). Οι χαμηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (+11%, από 5 χιλ. το 2013 σε 6 χιλ. το 2018), Στερεάς Ελλάδας (+13%, από 13 χιλ. το 2013 σε 15 χιλ. το 2018) και Κεντρικής Μακεδονίας (+13%, από 42 χιλ. το 2013 σε 47 χιλ. το 2018).

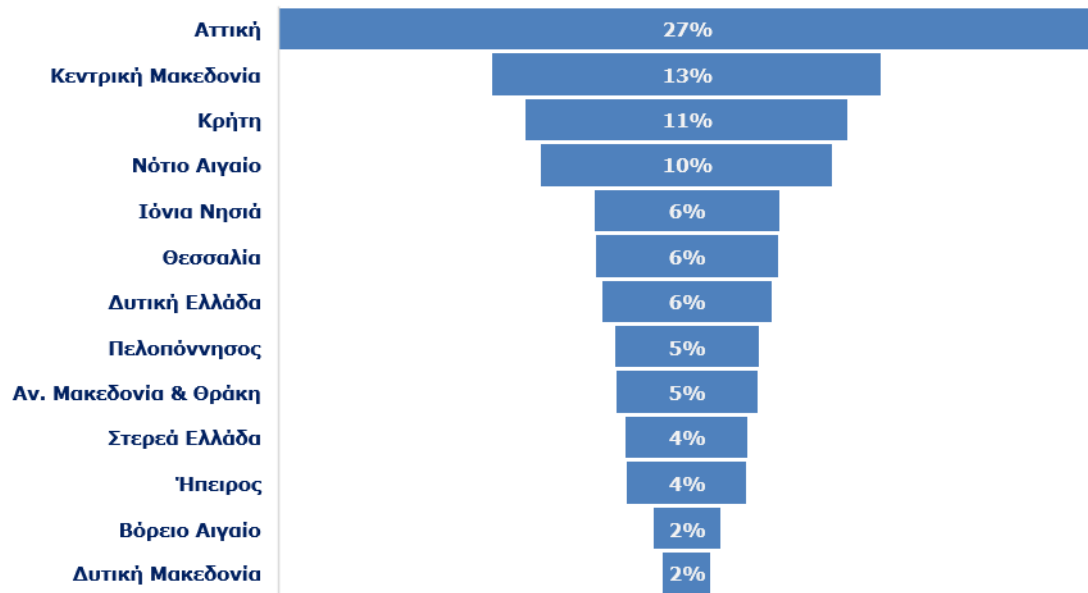
Πίνακας 9: Εξέλιξη των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττική	71.811	85.759	90.092	97.547	91.664	98.146	37%
Κεντρική Μακεδονία	41.631	45.533	48.067	50.565	48.069	46.841	13%
Κρήτη	27.628	31.169	34.974	34.985	35.072	38.855	41%
Νότιο Αιγαίο	23.534	31.337	28.263	30.074	32.319	35.100	49%
Ιόνια Νησιά	10.760	12.054	14.697	17.435	19.380	22.373	108%
Θεσσαλία	12.820	13.062	19.958	23.071	26.668	22.002	72%
Δυτική Ελλάδα	14.877	15.882	19.829	16.785	18.331	20.441	37%
Πελοπόννησος	14.399	16.281	17.526	17.157	20.459	17.489	21%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	9.040	12.291	16.728	16.441	14.919	17.128	89%
Στερεά Ελλάδα	13.116	11.916	14.099	15.214	17.744	14.800	13%
Ήπειρος	8.810	9.522	9.741	8.722	12.095	14.451	64%
Βόρειο Αιγαίο	5.548	6.054	5.763	7.784	8.221	8.270	49%
Δυτική Μακεδονία	5.233	6.263	5.800	5.398	5.752	5.830	11%
Ελλάδα	259.206	297.122	325.539	341.177	350.692	361.726	40%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (27%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (13%), Κρήτης (11%), Νοτίου Αιγαίου (10%), Ιονίων Νήσων (6%), Θεσσαλίας (6%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Πελοπόννησος (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Στερεάς Ελλάδας (4%), Ηπείρου (4%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Δυτικής Μακεδονίας (2%).

Διάγραμμα 8: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια, 2018

1.8.2 Αριθμός απασχολούμενων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά κατηγορία απασχόλησης

Οι απασχολούμενοι στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσαν αύξηση κατά +13% (από 42 χιλ. το 2013 σε 47 χιλ. το 2018). Επιμέρους, οι απασχολούμενοι στον κλάδο της εστίασης σημείωσαν αύξηση κατά +10% (από 35 χιλ. το 2013 σε 38 χιλ. το 2018) ενώ οι απασχολούμενοι στα καταλύματα αύξηση κατά +28% (από 7 χιλ. το 2013 σε 9 χιλ. το 2018).

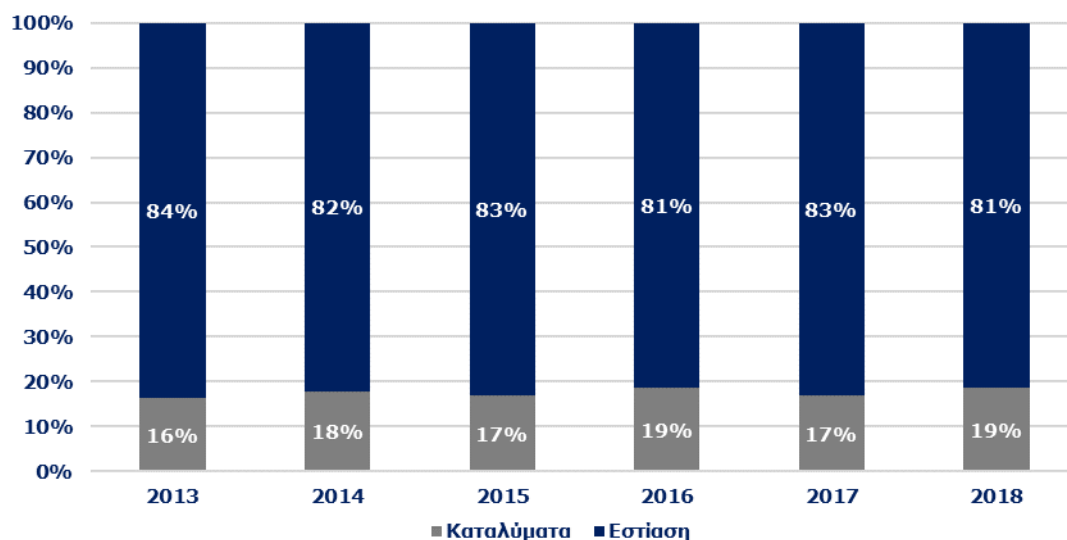
Πίνακας 10: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά κατηγορία απασχόλησης, 2013 - 2018

Κλάδος	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Εστίαση	34.823	37.375	39.918	41.093	39.948	38.155	10%
Καταλύματα	6.807	8.159	8.149	9.472	8.120	8.686	28%
Κεντρική Μακεδονία	41.631	45.533	48.067	50.565	48.069	46.841	13%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης εργάζονται στην εστίαση (από 84% το 2013 σε 81% το 2018) και λιγότερο στα καταλύματα (από 16% το 2013 σε 19% το 2018).

Διάγραμμα 9: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά κατηγορία απασχόλησης, 2013 - 2018

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.3 Τύπος απασχόλησης στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με τον τύπο απασχόλησης στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2013 - 2018, παρατηρούμε ότι οι απασχολούμενοι στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης με πλήρη απασχόληση σημείωσαν αύξηση κατά +34% (από 225 χιλ. το 2013 σε 303 χιλ. το 2018) ενώ αυτοί με μερική απασχόληση αύξηση κατά +75% (από 34 χιλ. το 2013 σε 59 χιλ. το 2018).

Πίνακας 11: Εξέλιξη των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια και ανά τύπο απασχόλησης, 2013 - 2018

Περιφέρεια	Τύπος Απασχόλησης	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττική	Πλήρης	56.942	64.839	68.226	73.372	68.050	76.613	35%
	Μερική	14.869	20.921	21.866	24.175	23.614	21.533	45%
Κεντρική Μακεδονία	Πλήρης	36.923	38.589	37.512	39.960	37.061	34.778	-6%
	Μερική	4.708	6.945	10.555	10.605	11.008	12.063	156%
Κρήτη	Πλήρης	25.507	28.254	30.828	31.549	32.589	35.309	38%
	Μερική	2.121	2.916	4.146	3.435	2.483	3.546	67%
Νότιο Αιγαίο	Πλήρης	22.288	30.348	26.751	28.247	30.692	32.970	48%
	Μερική	1.246	989	1.512	1.827	1.627	2.131	71%
Ιόνια Νησιά	Πλήρης	10.615	11.660	14.534	16.368	18.468	21.639	104%
	Μερική	144	395	164	1.067	912	734	409%
Θεσσαλία	Πλήρης	10.825	11.262	15.366	17.451	20.211	17.734	64%
	Μερική	1.995	1.800	4.592	5.620	6.458	4.268	114%
Δυτική Ελλάδα	Πλήρης	13.322	13.494	17.332	13.458	13.787	16.294	22%
	Μερική	1.555	2.389	2.497	3.327	4.544	4.147	167%
Πελοπόννησος	Πλήρης	13.080	14.069	15.002	14.898	18.390	15.822	21%
	Μερική	1.319	2.212	2.524	2.259	2.069	1.667	26%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Πλήρης	7.294	9.776	14.301	12.851	12.396	14.455	98%
	Μερική	1.746	2.515	2.427	3.590	2.523	2.673	53%
Στερεά Ελλάδα	Πλήρης	11.500	10.762	12.646	12.511	13.215	11.583	1%
	Μερική	1.617	1.154	1.453	2.702	4.529	3.217	99%
Ήπειρος	Πλήρης	8.007	8.838	8.797	8.045	10.969	13.040	63%
	Μερική	803	683	944	677	1.126	1.411	76%
Βόρειο Αιγαίο	Πλήρης	4.931	5.519	5.516	7.457	7.540	7.773	58%
	Μερική	617	534	247	328	680	497	-20%
Δυτική Μακεδονία	Πλήρης	4.235	5.481	5.194	4.043	4.488	4.808	14%
	Μερική	998	781	606	1.355	1.263	1.022	2%
Ελλάδα	Πλήρης	225.470	252.890	272.007	280.210	287.856	302.818	34%
	Μερική	33.737	44.232	53.532	60.967	62.835	58.908	75%

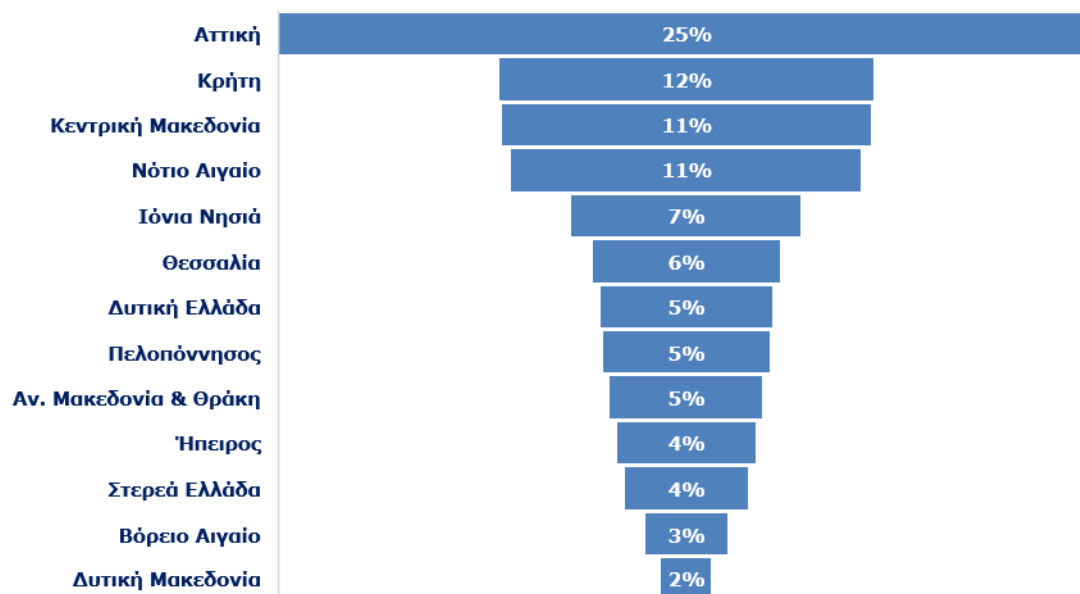
Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση της πλήρους και μερικής απασχόλησης, με εξαίρεση την Κεντρική Μακεδονία για την πλήρη (-6%, από 37 χιλ. το 2013 σε 35 χιλ. το 2018) και το Βόρειο Αιγαίο για την μερική (-20%, από 617 απασχολούμενους το 2013 σε 497 απασχολούμενους το 2018). Συγκεκριμένα, οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις στην πλήρη απασχόληση καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+104%, από 11 χιλ. το 2013 σε 22 χιλ. το 2018), Αν.

Μακεδονίας & Θράκης (+98%, από 7 χιλ. το 2013 σε 14 χιλ. το 2018), Θεσσαλίας (+64%, από 11 χιλ. το 2013 σε 18 χιλ. το 2018) και Ηπείρου (+63%, από 8 χιλ. το 2013 σε 13 χιλ. το 2018) ενώ στην μερική απασχόληση σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+409%, από 144 απασχολούμενους το 2013 σε 734 απασχολούμενους το 2018), Δυτικής Ελλάδας (+167%, από 2 χιλ. το 2013 σε 4 χιλ. το 2018), Κεντρικής Μακεδονίας (+156%, από 5 χιλ. το 2013 σε 12 χιλ. το 2018), Θεσσαλίας (+114%, από 2 χιλ. το 2013 σε 4 χιλ. το 2018) και Στερεάς Ελλάδας (+99%, από 2 χιλ. το 2013 σε 3 χιλ. το 2018).

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των εργαζόμενων πλήρους απασχόλησης ανά Περιφέρεια για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (25%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κρήτης (12%), Κεντρικής Μακεδονίας (11%), Νοτίου Αιγαίου (11%), Ιονίων Νήσων (7%), Θεσσαλίας (6%), Δυτικής Ελλάδας (5%), Πελοποννήσου (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Ηπείρου (4%), Στερεάς Ελλάδας (4%), Βορείου Αιγαίου (3%) και Δυτικής Μακεδονίας (2%).

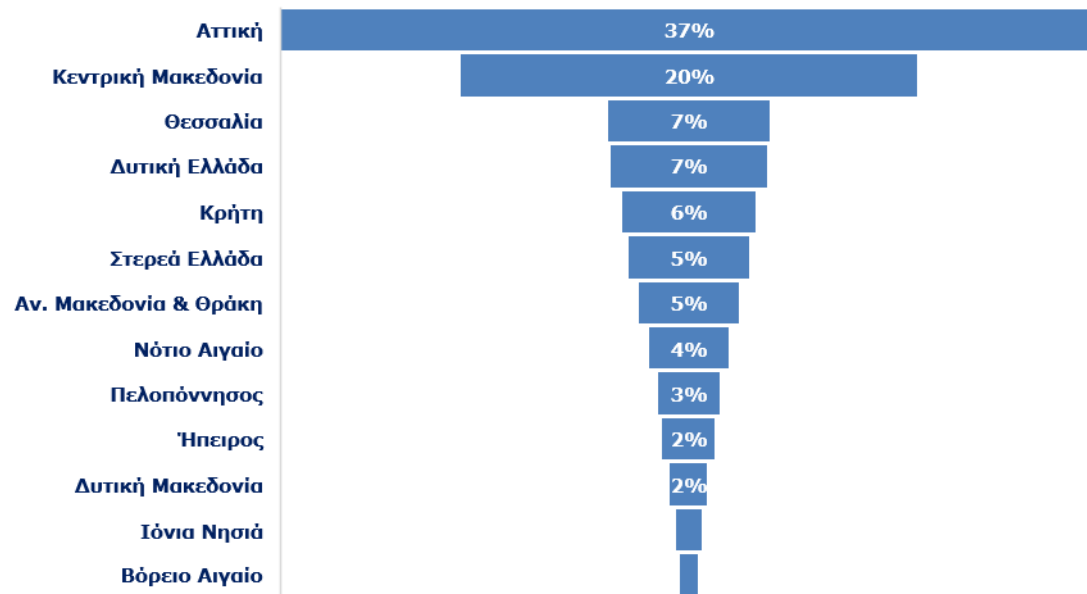
Διάγραμμα 10: Ποσοστιαία κατανομή των εργαζόμενων πλήρους απασχόλησης στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια, 2018

Στην μερική απασχόληση το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (37%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (20%), Θεσσαλίας (7%), Δυτικής Ελλάδας (7%), Κρήτης (6%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Αν.

Μακεδονίας & Θράκης (5%), Νοτίου Αιγαίου (4%), Πελοποννήσου (3%), Ηπείρου (2%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (1%) και Βορείου Αιγαίου (1%).

Διάγραμμα 11: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων μερικής απασχόλησης στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια, 2018

1.8.4 Τύπος απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας την περίοδο 2013 – 2018, σημείωσαν μείωση κατά -6% (από 37 χιλ. το 2013 σε 35 χιλ. το 2018) ενώ οι απασχολούμενοι μερικής αύξηση κατά +156% (από 5 χιλ. το 2013 σε 12 χιλ. το 2018). Επιμέρους, οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης στον κλάδο της εστίασης σημείωσαν μείωση κατά -11% (από 30 χιλ. το 2013 σε 27 χιλ. το 2018) και στα καταλύματα αύξηση κατά +17% (από 7 χιλ. το 2013 σε 8 χιλ. το 2018) ενώ οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης σημείωσαν αύξηση στην εστίαση κατά +147% (από 4 χιλ. το 2013 σε 11 χιλ. το 2018) και στα καταλύματα κατά +335% (από 232 απασχολούμενους το 2013 σε 1 χιλ. το 2018).

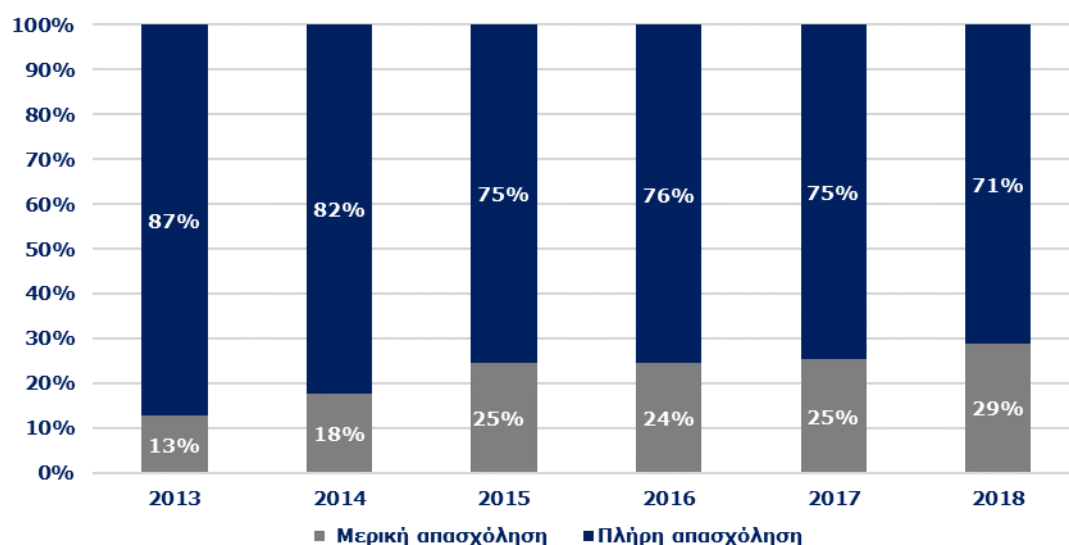
Πίνακας 12: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά τύπο απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2013 - 2018

Κλάδος	Τύπος Απασχόλησης	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Εστίαση	Πλήρης	30.348	30.703	30.102	31.037	29.762	27.102	-11%
	Μερική	4.476	6.672	9.816	10.057	10.186	11.053	147%
Καταλύματα	Πλήρης	6.575	7.886	7.411	8.924	7.299	7.676	17%
	Μερική	232	273	739	548	821	1.010	335%
Κεντρική Μακεδονία	Πλήρης	36.923	38.589	37.512	39.960	37.061	34.778	-6%
	Μερική	4.708	6.945	10.555	10.605	11.008	12.063	156%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους την περίοδο 2013 - 2018, οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης στην εστίαση (από 87% το 2013 σε 71% το 2018) εμφανίζουν υψηλότερο μερίδιο έναντι των μερικής απασχόλησης (από 13% το 2013 σε 29% 2018).

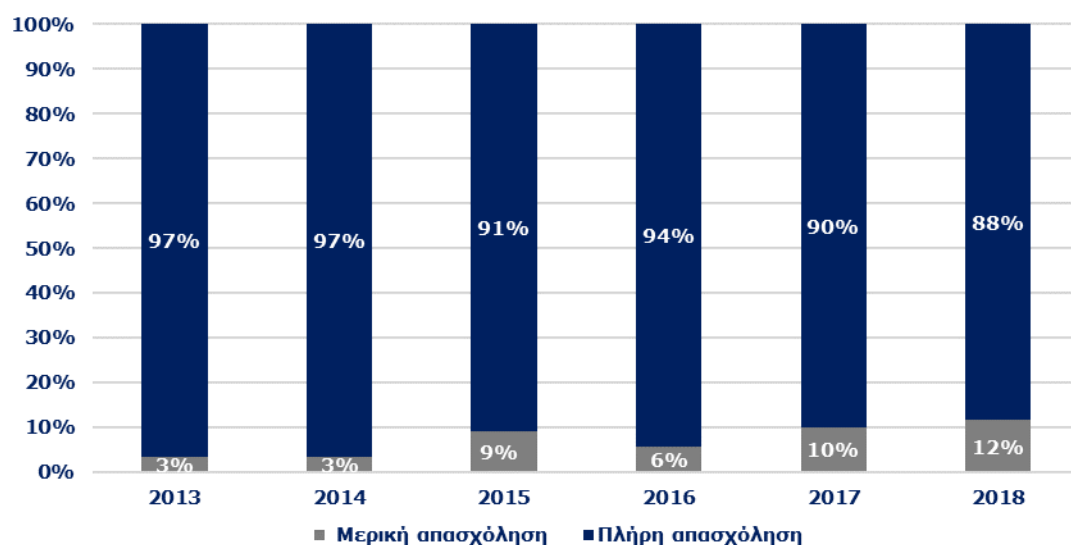
Διάγραμμα 12: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην εστίαση ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, 2013 – 2018

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά τους απασχολούμενους στα καταλύματα, οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης (από 97% το 2013 σε 88% το 2018) καταγράφουν τα υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τους εργαζόμενους μερικής απασχόλησης (από 3% το 2013 σε 12% το 2018). Η μείωση του μεριδίου των απασχολούμενων πλήρους απασχόλησης οφείλεται στον υψηλότερο ρυθμό αύξησης των απασχολούμενων μερικής απασχόλησης.

Διάγραμμα 13: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα καταλύματα ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, 2013 - 2018

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.5 Φύλο απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με το φύλο των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης για το σύνολο της χώρας την περίοδο 2013 - 2018, παρατηρούμε ότι οι άνδρες απασχολούμενοι σημείωσαν αύξηση κατά +35% (από 144 χιλ. το 2013 σε 195 χιλ. το 2018) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +45% (από 115 χιλ. το 2013 σε 167 χιλ. το 2018).

Πίνακας 13: Εξέλιξη των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια και ανά φύλο απασχολούμενων, 2013 - 2018

Περιφέρεια	Φύλο απασχολούμενων	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττική	Άνδρας	42.580	49.494	56.957	60.482	53.502	56.745	33%
	Γυναίκα	29.231	36.265	33.135	37.065	38.162	41.402	42%
Κεντρική Μακεδονία	Άνδρας	24.122	26.592	27.499	27.439	26.962	25.942	8%
	Γυναίκα	17.509	18.941	20.568	23.126	21.106	20.898	19%
Κρήτη	Άνδρας	12.879	14.009	16.456	16.236	17.151	18.273	42%
	Γυναίκα	14.750	17.160	18.519	18.748	17.921	20.582	40%
Νότιο Αιγαίο	Άνδρας	12.698	14.825	15.247	15.782	14.946	15.885	25%
	Γυναίκα	10.836	16.512	13.016	14.292	17.373	19.216	77%
Ιόνια Νησιά	Άνδρας	5.664	6.578	7.709	7.493	9.369	10.743	90%
	Γυναίκα	5.096	5.476	6.988	9.941	10.011	11.630	128%
Θεσσαλία	Άνδρας	8.162	8.122	11.344	13.754	16.148	13.292	63%
	Γυναίκα	4.658	4.940	8.614	9.317	10.521	8.710	87%
Δυτική Ελλάδα	Άνδρας	8.528	9.786	11.249	10.134	11.226	11.953	40%
	Γυναίκα	6.348	6.097	8.580	6.651	7.104	8.488	34%
Πελοπόννησος	Άνδρας	7.107	9.375	8.120	8.924	11.588	9.602	35%
	Γυναίκα	7.292	6.906	9.406	8.234	8.871	7.887	8%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Άνδρας	4.798	7.071	9.180	9.555	8.275	8.959	87%
	Γυναίκα	4.242	5.220	7.549	6.886	6.644	8.169	93%
Στερεά Ελλάδα	Άνδρας	7.672	6.622	7.124	7.797	9.561	8.886	16%
	Γυναίκα	5.445	5.294	6.976	7.416	8.183	5.914	9%
Ήπειρος	Άνδρας	4.500	5.174	5.887	4.793	6.209	7.355	63%
	Γυναίκα	4.310	4.348	3.854	3.929	5.886	7.096	65%
Βόρειο Αιγαίο	Άνδρας	2.731	2.398	3.169	4.832	4.578	3.734	37%
	Γυναίκα	2.818	3.656	2.594	2.952	3.642	4.536	61%
Δυτική Μακεδονία	Άνδρας	2.775	2.738	2.539	2.388	2.887	3.226	16%
	Γυναίκα	2.458	3.525	3.262	3.010	2.864	2.604	6%
Ελλάδα	Άνδρας	144.214	162.783	182.480	189.609	192.403	194.595	35%
	Γυναίκα	114.992	134.339	143.059	151.569	158.289	167.132	45%

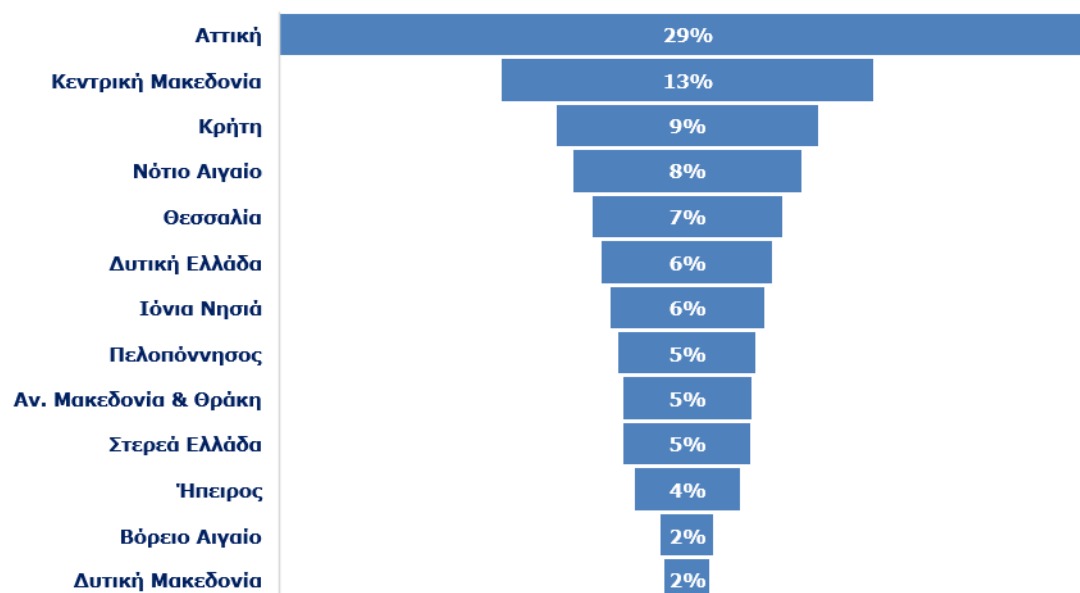
Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, σε όλες τις Περιφέρειες σημειώθηκε αύξηση των ανδρών και γυναικών. Συγκεκριμένα, οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις στους άνδρες απασχολούμενους καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+90%, από 6 χιλ. το 2013 σε 11 χιλ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+87%, από 5 χιλ. το 2013 σε 9 χιλ. το 2018), Θεσσαλίας (+63%, από 8 χιλ. το 2013 σε 13 χιλ. το 2018) και Ηπείρου (+63%, από 5 χιλ. το 2013 σε 7 χιλ. το 2018) ενώ στις γυναίκες στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+128%, από 5 χιλ. το 2013 σε 12 χιλ. το 2018), Αν. Μακεδονίας &

Θράκης (+93%, από 4 χιλ. το 2013 σε 8 χιλ. το 2018), Θεσσαλίας (+87%, από 5 χιλ. το 2013 σε 9 χιλ. το 2018) και Νοτίου Αιγαίου (+77%, από 11 χιλ. το 2013 σε 19 χιλ. το 2018).

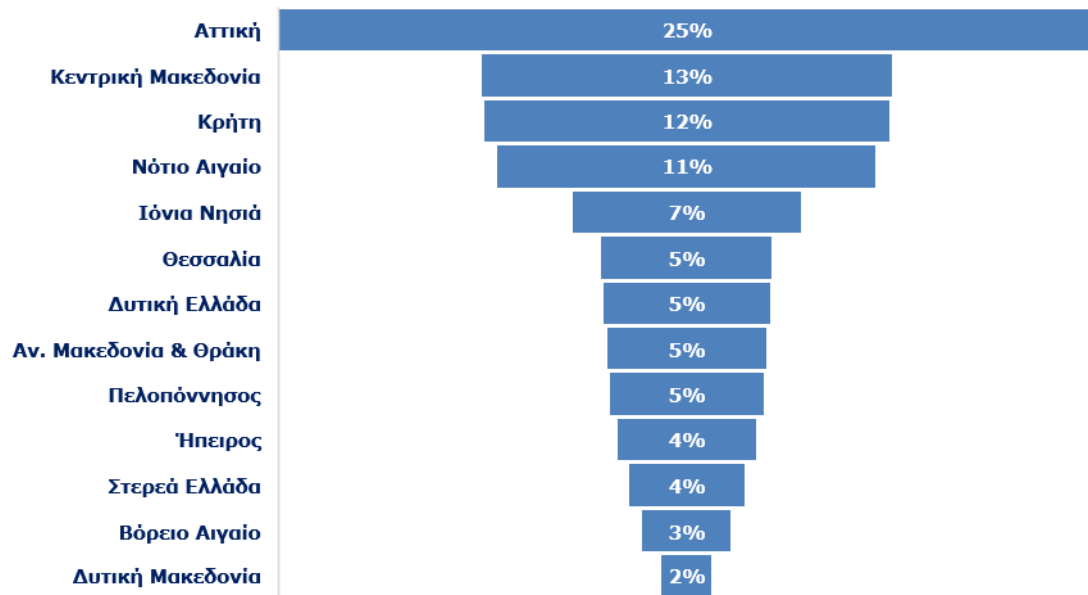
Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ανδρών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (29%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (13%), Κρήτης (9%), Νοτίου Αιγαίου (8%), Θεσσαλίας (7%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Ιονίων Νήσων (6%), Πελοποννήσου (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Ηπείρου (4%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Δυτικής Μακεδονίας (2%).

Διάγραμμα 14: Ποσοστιαία κατανομή των ανδρών απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια, 2018

Παρόμοια είναι η εικόνα που καταγράφεται και στην ποσοστιαία κατανομή των γυναικών, με το υψηλότερο ποσοστό να καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (25%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (13%), Κρήτης (12%), Νοτίου Αιγαίου (11%), Ιονίων Νήσων (7%), Θεσσαλίας (5%), Δυτικής Ελλάδας (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Πελοποννήσου (5%), Ηπείρου (4%), Στερεάς Ελλάδας (4%), Βορείου Αιγαίου (3%) και Δυτικής Μακεδονίας (2%).

Διάγραμμα 15: Ποσοστιαία κατανομή των γυναικών απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια, 2018

1.8.6 Φύλο απασχολούμενων ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Οι άνδρες απασχολούμενοι στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας την περίοδο 2013 – 2018, σημείωσαν αύξηση κατά +8% (από 24 χιλ. το 2013 σε 26 χιλ. το 2018) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +19% (από 18 χιλ. το 2013 σε 21 χιλ. το 2018). Επιμέρους, οι άνδρες απασχολούμενοι σημείωσαν αύξηση στην εστίαση κατά +8% (από 21 χιλ. το 2013 σε 22 χιλ. το 2018) και στα καταλύματα κατά +2% (από 3 χιλ. το 2013 σε 4 χιλ. το 2018) ενώ οι γυναίκες απασχολούμενες σημείωσαν αύξηση στην εστίαση κατά +11% (από 14 χιλ. το 2013 σε 16 χιλ. το 2018) και στα καταλύματα κατά +53% (από 3 χιλ. το 2013 σε 5 χιλ. το 2018).

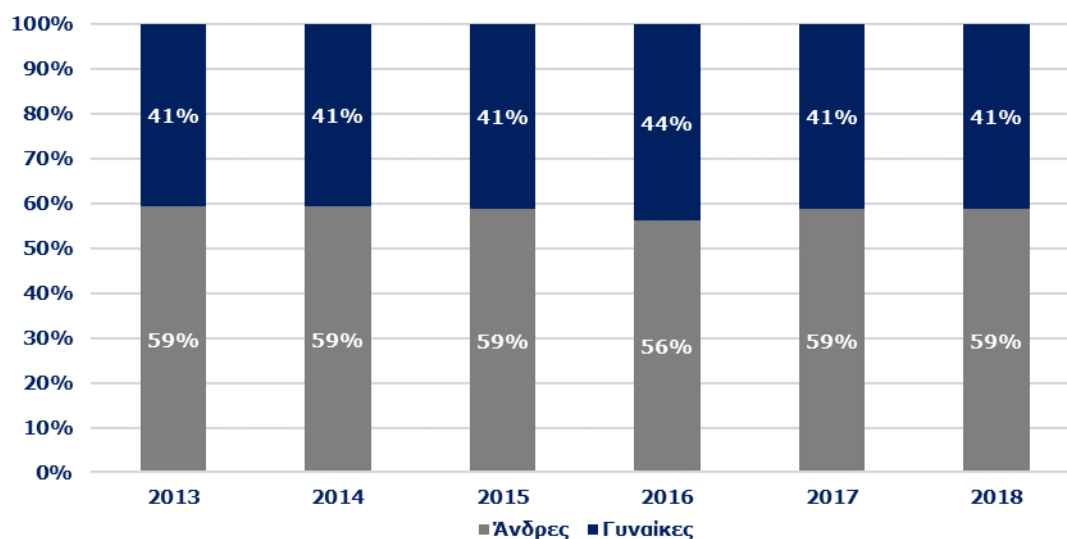
Πίνακας 14: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά φύλο απασχολούμενων και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2013 - 2018

Κλάδος	Φύλο απασχολούμενων	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Εστίαση	Άνδρας	20.692	22.229	23.490	23.105	23.433	22.428	8%
	Γυναίκα	14.132	15.146	16.428	17.989	16.515	15.726	11%
Καταλύματα	Άνδρας	3.430	4.363	4.010	4.334	3.529	3.514	2%
	Γυναίκα	3.377	3.796	4.140	5.138	4.591	5.172	53%
Κεντρική Μακεδονία	Άνδρας	24.122	26.592	27.499	27.439	26.962	25.942	8%
	Γυναίκα	17.509	18.941	20.568	23.126	21.106	20.898	19%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με το φύλο των απασχολούμενων στην εστίαση την περίοδο 2013 – 2018, οι άνδρες απασχολούμενοι (~59%) εμφανίζουν σταθερά υψηλότερο μερίδιο από τις γυναίκες (~41%).

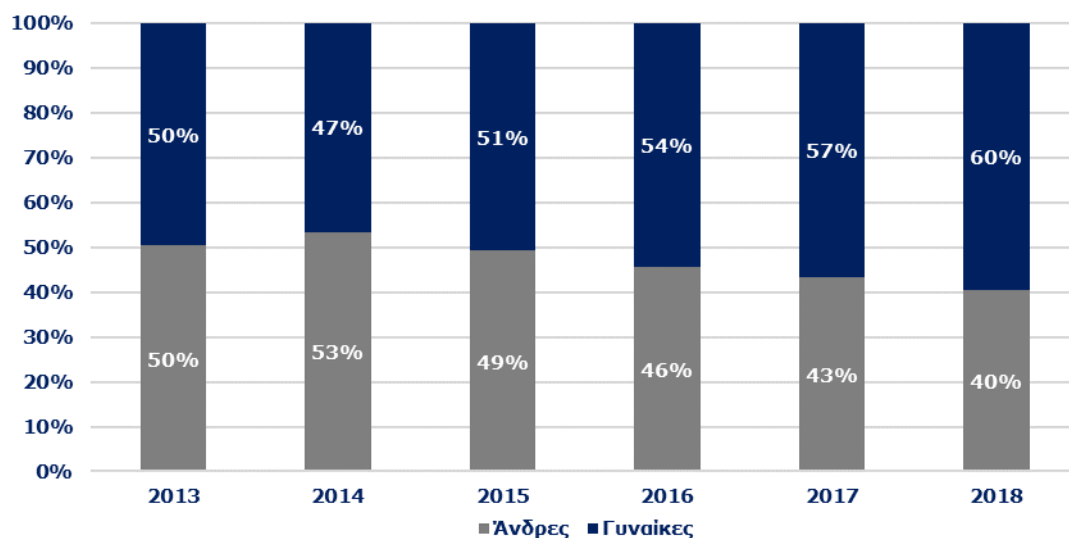
Διάγραμμα 16: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην εστίαση ανά φύλο απασχολούμενων, 2018

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε αντίθεση με την εστίαση, η εικόνα στα καταλύματα είναι μικτή με τους άνδρες να υπερτερούν τα έτη 2013 (50,4% άνδρες και 49,6% γυναίκες) και 2014 (53% άνδρες και 47% γυναίκες) και τις γυναίκες τα έτη 2015 (άνδρες 49% και γυναίκες 51%), 2016 (άνδρες 46% και γυναίκες 54%), 2017 (άνδρες 43% και γυναίκες 57%) και 2018 (άνδρες 40% και γυναίκες 60%)

Διάγραμμα 17: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα καταλύματα ανά φύλο απασχολούμενων, 2018

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.7 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με την ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης, παρατηρούμε ότι όλες οι ηλικιακές ομάδες σημείωσαν αύξηση την περίοδο 2013 – 2018: 15-24 ετών (+57%, από 27 χιλ. το 2013 σε 43 χιλ. το 2018), 25-34 ετών (+35%, από 82 χιλ. το 2013 σε 111 χιλ. το 2018), 35-44 ετών (+17%, από 73 χιλ. το 2013 σε 86 χιλ. το 2018), 45-55 ετών (+56%, από 52 χιλ. το 2013 σε 81 χιλ. το 2018) και 55+ (+65%, από 25 χιλ. το 2013 σε 41 χιλ. το 2018).

Στις επιμέρους Περιφέρειες, όλες οι ηλικιακές ομάδες σημείωσαν αύξηση με εξαίρεση τις Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας (-21% στις ηλικίες 55+), Ηπείρου (-17% στις ηλικίες 45-55 ετών), Βορείου Αιγαίου (-44% στις ηλικίες 35-44 ετών) και Δυτικής Μακεδονίας (-36% και -31% στις ηλικίες 35-44 ετών και 55+ αντίστοιχα).

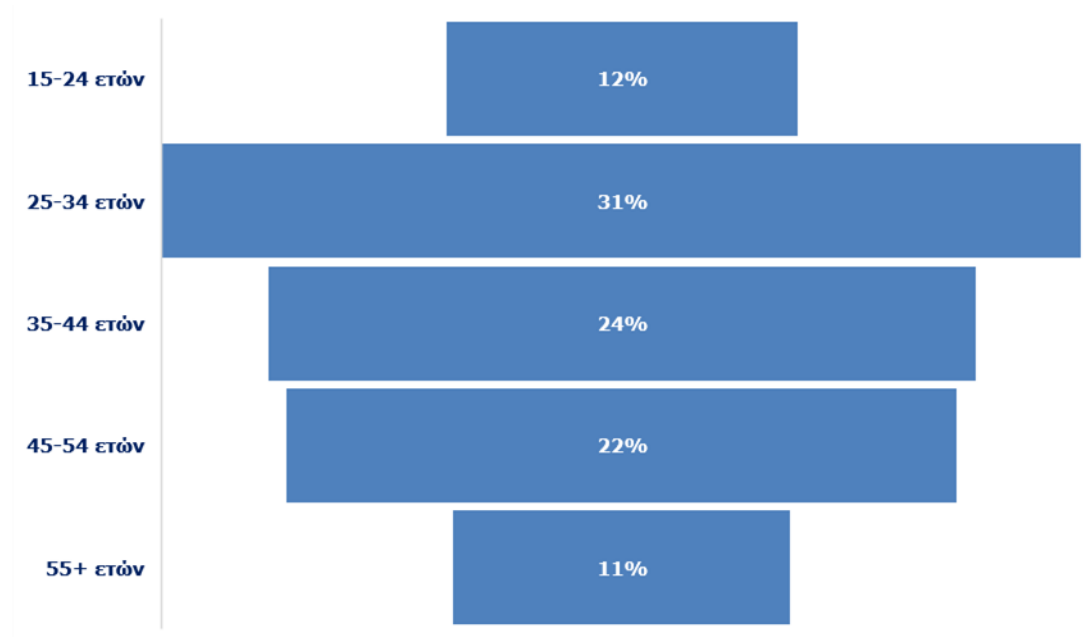
Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις την περίοδο 2013 – 2018, σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου στις ηλικίες 55+ ετών (+271%, από 659 απασχολούμενους το 2013 σε 2 χιλ. το 2018), Ιονίων Νήσων στις ηλικίες 55+ ετών (+209%, από 2 χιλ. το 2013 σε 5 χιλ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης στις ηλικίες 25-34 ετών (+196%, από 2 χιλ. το 2013 σε 5 χιλ. το 2018), Ηπείρου στις ηλικίες 25-34 ετών (+191%, από 2 χιλ. το 2013 σε 5 χιλ. το 2018), Δυτικής Ελλάδας στις ηλικίες 55+ ετών (+169%, από 818 απασχολούμενους το 2013 σε 2 χιλ. το 2018) και Θεσσαλίας στις ηλικίες 45-55 ετών (+167%, από 2 χιλ. το 2013 σε 5 χιλ. το 2018).

Πίνακας 15: Εξέλιξη των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά ηλικιακή διάρθρωση και ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

Περιφέρεια	Φύλο απασχολούμενων	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττική	15-24 ετών	8.222	14.209	11.959	12.179	12.573	13.536	65%
	25-34 ετών	28.869	29.776	33.079	35.726	29.256	38.129	32%
	35-44 ετών	20.673	22.718	22.315	24.678	24.989	22.193	7%
	45-54 ετών	10.249	12.425	16.280	17.161	16.900	17.824	74%
	55+ ετών	3.797	6.631	6.459	7.804	7.945	6.465	70%
Κεντρική Μακεδονία	15-24 ετών	4.766	4.558	5.304	4.943	5.399	5.440	14%
	25-34 ετών	12.931	14.649	15.829	16.460	15.437	13.744	6%
	35-44 ετών	10.164	11.364	10.099	12.531	12.200	10.362	2%
	45-54 ετών	10.095	9.537	9.687	9.817	10.214	12.333	22%
	55+ ετών	3.673	5.425	7.148	6.814	4.819	4.962	35%
Κρήτη	15-24 ετών	2.281	3.597	3.510	3.618	3.911	4.676	105%
	25-34 ετών	8.282	8.805	8.181	9.340	10.120	10.697	29%
	35-44 ετών	7.655	9.145	11.160	9.500	10.113	9.957	30%
	45-54 ετών	5.910	6.535	8.379	8.232	7.147	9.667	64%
	55+ ετών	3.500	3.088	3.745	4.294	3.780	3.858	10%
Νότιο Αιγαίο	15-24 ετών	2.641	3.579	3.239	3.497	3.562	3.548	34%
	25-34 ετών	8.035	10.260	9.631	8.181	8.202	8.173	2%
	35-44 ετών	4.741	7.004	8.058	8.116	7.600	7.490	58%
	45-54 ετών	5.159	7.154	4.635	6.316	8.989	10.261	99%
	55+ ετών	2.959	3.340	2.700	3.963	3.965	5.628	90%
Ιόνια Νησιά	15-24 ετών	1.094	1.188	1.290	1.765	1.779	1.889	73%
	25-34 ετών	1.815	3.157	3.077	3.853	3.605	3.668	102%
	35-44 ετών	3.706	3.144	3.270	4.268	5.192	6.260	69%
	45-54 ετών	2.583	2.657	3.369	4.233	5.353	5.728	122%
	55+ ετών	1.562	1.909	3.691	3.316	3.451	4.828	209%
Θεσσαλία	15-24 ετών	1.291	1.854	1.935	2.386	4.451	3.214	149%
	25-34 ετών	3.207	3.252	8.165	6.908	6.448	6.222	94%
	35-44 ετών	4.702	4.383	3.835	6.295	7.303	5.323	13%
	45-54 ετών	1.790	1.977	4.242	4.966	5.094	4.771	167%
	55+ ετών	1.829	1.596	1.781	2.515	3.372	2.472	35%
Δυτική Ελλάδα	15-24 ετών	1.724	2.211	3.541	2.638	2.126	2.151	25%
	25-34 ετών	4.888	5.589	7.158	5.465	6.326	8.044	65%
	35-44 ετών	4.355	3.754	4.544	3.775	4.008	4.551	5%
	45-54 ετών	3.092	3.356	2.644	2.966	4.031	3.495	13%
	55+ ετών	818	973	1.942	1.940	1.839	2.200	169%
Πελοπόννησος	15-24 ετών	865	1.589	1.553	1.321	1.702	1.051	21%
	25-34 ετών	4.357	5.450	5.320	4.433	5.925	4.473	3%
	35-44 ετών	4.944	4.104	5.058	4.905	5.982	5.954	20%
	45-54 ετών	2.701	3.444	3.532	4.300	4.198	3.813	41%
	55+ ετών	1.532	1.693	2.063	2.199	2.652	2.198	44%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	15-24 ετών	1.118	1.025	1.367	2.031	2.061	2.548	128%
	25-34 ετών	1.793	2.844	4.406	4.489	3.557	5.310	196%
	35-44 ετών	3.060	3.483	4.579	4.022	3.716	3.425	12%
	45-54 ετών	2.234	2.701	3.439	3.741	3.772	3.951	77%
	55+ ετών	834	2.237	2.937	2.158	1.812	1.893	127%
Στερεά Ελλάδα	15-24 ετών	1.836	1.276	1.346	1.449	2.865	1.932	5%
	25-34 ετών	3.834	4.384	5.009	3.943	5.264	3.824	0%
	35-44 ετών	2.684	2.324	3.251	3.864	3.833	4.083	52%
	45-54 ετών	2.913	2.376	2.649	3.798	3.654	3.501	20%
	55+ ετών	1.849	1.555	1.844	2.160	2.128	1.459	-21%
Ήπειρος	15-24 ετών	767	667	344	761	816	1.556	103%
	25-34 ετών	1.628	2.888	3.262	2.161	2.563	4.733	191%
	35-44 ετών	2.521	2.558	2.880	2.606	3.528	3.793	50%
	45-54 ετών	2.676	2.469	1.954	2.090	2.628	2.232	-17%
	55+ ετών	1.218	940	1.302	1.104	2.561	2.137	75%
Βόρειο Αιγαίο	15-24 ετών	295	573	1.121	1.334	576	608	106%
	25-34 ετών	1.634	1.929	1.770	1.760	1.871	2.240	37%
	35-44 ετών	1.742	1.635	1.227	1.671	1.096	969	-44%
	45-54 ετών	1.217	1.113	873	1.821	2.418	2.009	65%
	55+ ετών	659	803	772	1.199	2.261	2.444	271%
Δυτική Μακεδονία	15-24 ετών	290	692	865	751	779	473	63%
	25-34 ετών	983	1.328	1.268	1.914	1.917	2.014	105%
	35-44 ετών	2.125	2.443	1.805	1.237	897	1.359	-36%
	45-54 ετών	1.301	994	1.011	1.364	1.523	1.614	24%
	55+ ετών	535	806	851	132	635	371	-31%
Ελλάδα	15-24 ετών	27.191	37.018	37.375	38.673	42.602	42.622	57%
	25-34 ετών	82.257	94.312	106.155	104.634	100.490	111.271	35%
	35-44 ετών	73.072	78.058	82.081	87.468	90.458	85.721	17%
	45-54 ετών	51.920	56.738	62.693	70.804	75.923	81.199	56%
	55+ ετών	24.765	30.996	37.235	39.599	41.219	40.914	65%

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά ηλικιακή κατηγορία για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχει η ηλικιακή ομάδα 25-34 ετών (31%) και ακολουθούν οι ηλικίες 35-44 ετών (24%), 45-55 ετών (22%), 15-24 ετών (12%) και 55+ ετών (11%).

Διάγραμμα 18: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά ηλικιακή ομάδα, 2018

1.8.8 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά κατηγορία απασχόλησης

Όλες οι ηλικιακές ομάδες των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας σημείωσαν την περίοδο 2013 – 2018 αύξηση. Ενδεικτικά οι ηλικιακές ομάδες: 15-24 ετών (+14%, από 5 χιλ. το 2013 σε 5 χιλ. το 2018), 25-34 ετών (+6%, από 13 χιλ. το 2013 σε 14 χιλ. το 2018), 35-44 ετών (+2%, από 10 χιλ. το 2013 σε 10 χιλ. το 2018), 45-54 ετών (+22%, από 10 χιλ. το 2013 σε 12 χιλ. το 2018) και 55+ ετών (+35%, από 4 χιλ. το 2013 σε 5 χιλ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι ηλικιακές ομάδες στους κλάδους της εστίασης και των καταλυμάτων σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση τις ηλικίες 25-34 ετών (-1%, από 12 χιλ. το 2013 σε 12 χιλ. το 2018) στην εστίαση και 15-24 ετών (-61%, από 956 απασχολούμενους το 2013 σε 372 απασχολούμενους το 2018) στα καταλύματα.

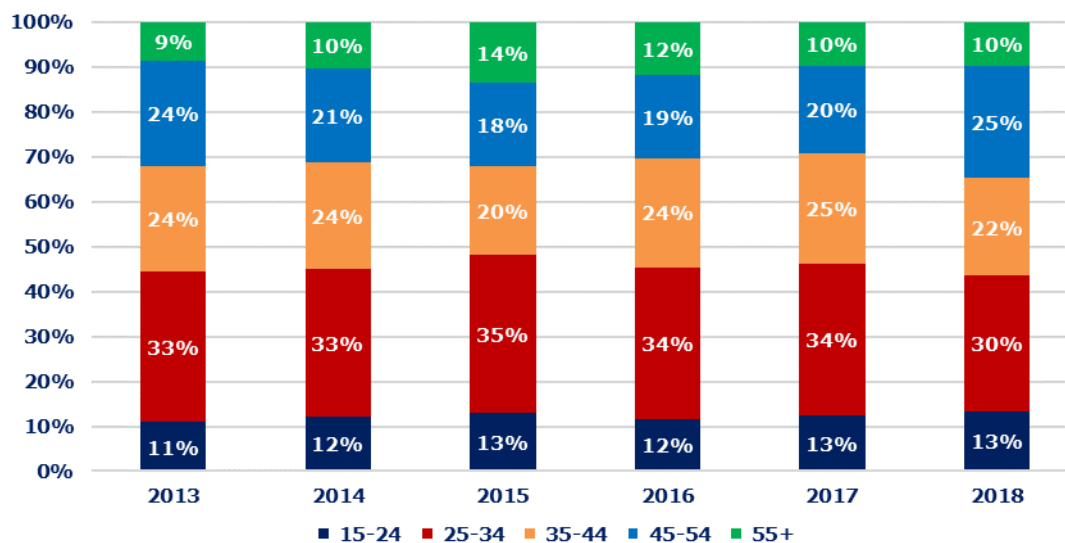
Πίνακας 16: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά ηλικιακή διάρθρωση και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2013 - 2018

Κλάδος	Φύλο απασχολούμενων	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Εστίαση	15-24 ετών	3.810	4.558	5.240	4.795	5.016	5.068	33%
	25-34 ετών	11.633	12.250	13.946	13.889	13.455	11.533	-1%
	35-44 ετών	8.197	8.867	7.986	9.954	9.799	8.294	1%
	45-54 ετών	8.215	7.869	7.351	7.608	7.840	9.522	16%
	55+ ετών	2.968	3.831	5.395	4.847	3.838	3.737	26%
Καταλύματα	15-24 ετών	956	0	65	149	383	372	-61%
	25-34 ετών	1.299	2.400	1.883	2.571	1.982	2.210	70%
	35-44 ετών	1.967	2.498	2.113	2.577	2.401	2.068	5%
	45-54 ετών	1.880	1.667	2.335	2.209	2.374	2.811	49%
	55+ ετών	705	1.593	1.753	1.967	981	1.225	74%
Κεντρική Μακεδονία	15-24 ετών	4.766	4.558	5.304	4.943	5.399	5.440	14%
	25-34 ετών	12.931	14.649	15.829	16.460	15.437	13.744	6%
	35-44 ετών	10.164	11.364	10.099	12.531	12.200	10.362	2%
	45-54 ετών	10.095	9.537	9.687	9.817	10.214	12.333	22%
	55+ ετών	3.673	5.425	7.148	6.814	4.819	4.962	35%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων στην εστίαση για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, παρατηρούμε ότι σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων καταγράφονται στις ηλικίες 25-34 ετών (από 33% το 2013 σε 30% το 2018), 35-44 ετών (από 24% το 2013 σε 22% το 2018) και 45-54 ετών (από 24% το 2013 σε 25% το 2018). Μικρότερα μερίδια καταγράφονται στις ηλικιακές ομάδες 15-24 ετών (από 11% το 2013 σε 13% το 2018) και 55+ ετών (από 9% το 2013 σε 10% το 2018).

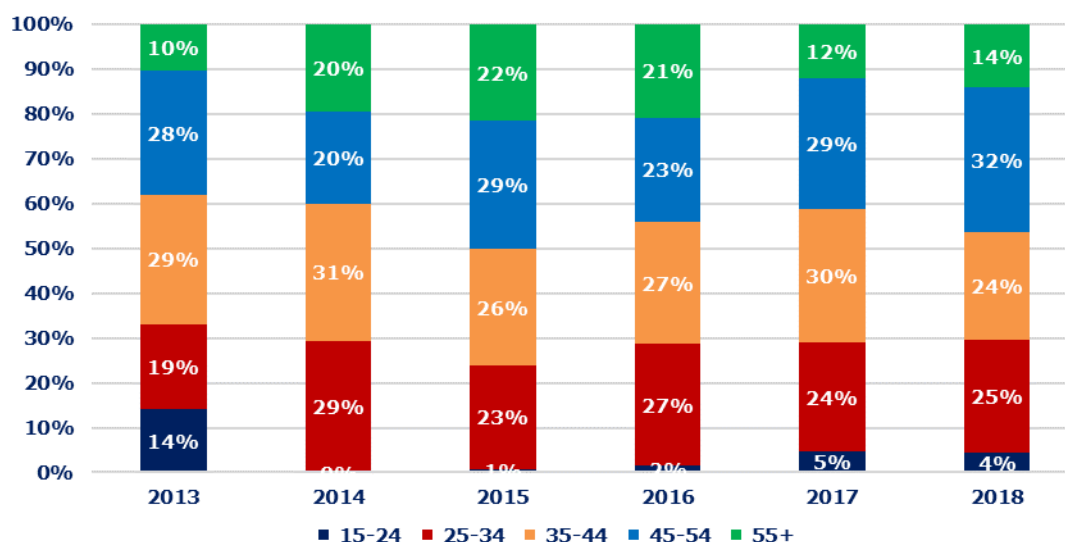
Διάγραμμα 19: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Εστίαση ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, 2018

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων στα καταλύματα για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, παρατηρούμε ότι σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων καταγράφονται στις ηλικίες 25-34 ετών (από 19% το 2013 σε 25% το 2018), 35-44 ετών (από 29% το 2013 σε 24% το 2018) και 45-54 ετών (από 28% το 2013 σε 32% το 2018). Μικρότερα μερίδια καταγράφονται στις ηλικιακές ομάδες 15-24 ετών (από 14% το 2013 σε 4% το 2018) και 55+ ετών (από 10% το 2013 σε 14% το 2018).

Διάγραμμα 20: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα καταλύματα ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, 2018

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.9 Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 και 2018

Η ανεργία στην Ελλάδα την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσε μείωση κατά -31% (από 1.330 χιλ. το 2013 σε 915 χιλ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των ανέργων τους, με εξαίρεση την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου που κατέγραψε αύξηση (+10%, από 19 χιλ. το 2013 σε 20 χιλ. το 2018). Συγκεκριμένα, οι υψηλότερες ποσοστιαίες μειώσεις καταγράφονται στις Περιφέρειες Κρήτης (-46%, από 71 χιλ. το 2013 σε 38 χιλ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-41%, από 68 χιλ. το 2013 σε 40 χιλ. το 2018), Αττικής (-35%, από 527 χιλ. το 2013 σε 342 χιλ. το 2018), Πελοποννήσου (-35%, από 54 χιλ. το 2013 σε 35 χιλ. το 2018), Στερεάς Ελλάδας (-34%, από 67 χιλ. το 2013 σε 45 χιλ. το 2018), Κεντρικής Μακεδονίας (-30%, από 239 χιλ. το 2013 σε 168 χιλ. το 2018), Ηπείρου (-30%, από 39 χιλ. το 2013 σε 27 χιλ. το 2018) και Θεσσαλίας (-29%, από 80 χιλ. το 2013 σε 57 χιλ. το 2018). Οι χαμηλότερες μειώσεις καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (-10%, από 36 χιλ. το 2013 σε 32 χιλ. το 2018), Ιονίων Νήσων (-11%, από 17 χιλ. το 2013 σε 15 χιλ. το 2018), Δυτικής Ελλάδας (-14%, από 80 χιλ. το 2013 σε 69 χιλ. το 2018) και Νοτίου Αιγαίου (-20%, από 33 χιλ. το 2013 σε 27 χιλ. το 2018).

Αναφορικά με το ποσοστό των ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό για το 2018, παρατηρούμε ότι τα χαμηλότερα ποσοστά καταγράφονται στις Περιφέρειες Κρήτης (13%) και Πελοποννήσου (14%) και τα υψηλότερα στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (27%) και Δυτικής Ελλάδας (24%).

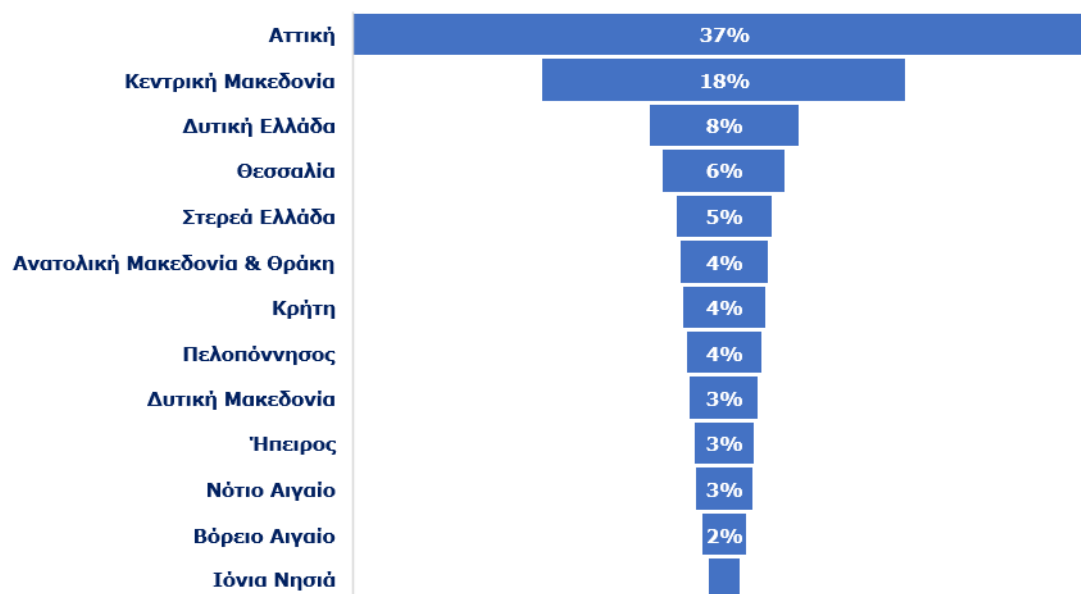
Πίνακας 17: Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 και 2018

Περιφέρεια	2013		2018		%Δ των ανέργων 2013 - 2018
	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	
Αττική	527	29%	342	20%	-35%
Κεντρική Μακεδονία	239	30%	168	21%	-30%
Δυτική Ελλάδα	80	28%	69	24%	-14%
Θεσσαλία	80	25%	57	18%	-29%
Στερεά Ελλάδα	67	28%	45	19%	-34%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	68	27%	40	16%	-41%
Κρήτη	71	25%	38	13%	-46%
Πελοπόννησος	54	22%	35	14%	-35%
Δυτική Μακεδονία	36	32%	32	27%	-10%
Ήπειρος	39	27%	27	20%	-30%
Νότιο Αιγαίο	33	21%	27	17%	-20%
Βόρειο Αιγαίο	19	22%	20	22%	10%
Ιόνια Νησιά	17	18%	15	16%	-11%
Σύνολο	1.330	27%	915	19%	-31%

Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στις Περιφέρειες για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (37%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (18%), Δυτικής Ελλάδας (8%), Θεσσαλίας (6%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (4%), Κρήτης (4%), Πελοποννήσου (4%), Δυτικής Μακεδονίας (3%), Ηπείρου (3%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Ιονίων Νήσων (2%).

Διάγραμμα 21: Ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στις Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας καταγράφει το 18% των ανέργων της χώρας, σημειώνοντας την περίοδο 2013 – 2018 μείωση κατά -30% (από 239 χιλ. το 2013 σε 168 χιλ. το 2018). Από την άλλη πλευρά εμφανίζει το 2018 και το 4^ο υψηλότερο ποσοστό ανεργίας ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό της (21% έναντι 30% το 2013) στο σύνολο των 13 Περιφερειών.

2 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ

2.1 ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ 2018

2.1.1 Ξενοδοχειακό δυναμικό⁵ Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Πίνακας 18: Ξενοδοχειακό δυναμικό της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

Ξενοδοχειακό Δυναμικό Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018							
Περιφέρεια		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	175	406	560	1.005	288	2.434
	Δωμάτια	23.502	33.531	21.285	25.382	4.371	108.071
	Κλίνες	50.092	67.537	43.268	50.918	8.673	220.488
Κρήτη	Μονάδες	107	286	421	717	226	1.757
	Δωμάτια	18.685	26.701	16.713	19.882	5.246	87.227
	Κλίνες	40.033	54.775	35.375	43.548	11.112	184.843
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	31	141	246	559	90	1.067
	Δωμάτια	4.749	13.230	14.346	16.182	1.680	50.187
	Κλίνες	9.917	26.961	28.790	33.468	3.478	102.614
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	49	121	293	461	467	1.391
	Δωμάτια	8.385	8.661	10.636	10.856	8.942	47.480
	Κλίνες	18.222	17.554	21.836	21.761	18.478	97.851
Αττική	Μονάδες	34	118	146	295	128	721
	Δωμάτια	6.435	9.132	6.969	9.065	2.519	34.120
	Κλίνες	12.191	17.221	13.028	16.761	4.766	63.967
Πελοπόννησος	Μονάδες	22	135	242	313	93	805
	Δωμάτια	2.919	4.047	6.675	6.126	1.098	20.865
	Κλίνες	6.388	8.442	13.878	11.927	2.139	42.774
Θεσσαλία	Μονάδες	27	129	148	266	98	668
	Δωμάτια	1.200	3.192	3.884	5.351	1.636	15.263
	Κλίνες	2.587	6.610	7.804	10.791	3.277	31.069
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	12	46	154	319	96	627
	Δωμάτια	766	3.009	4.091	7.098	1.696	16.660
	Κλίνες	1.752	6.103	8.064	13.502	3.269	32.690
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	12	35	106	187	86	426
	Δωμάτια	1.049	1.929	3.211	3.918	1.492	11.599
	Κλίνες	2.134	3.967	6.572	7.791	2.827	23.291
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	6	40	136	188	59	429
	Δωμάτια	782	1.575	4.191	4.145	844	11.537
	Κλίνες	1.655	3.209	8.451	8.406	1.660	23.381
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	5	41	106	138	28	318
	Δωμάτια	2.070	2.498	2.989	2.920	313	10.790
	Κλίνες	4.606	4.875	5.932	5.562	607	21.582
Ήπειρος	Μονάδες	13	97	168	160	32	470
	Δωμάτια	1.042	1.720	2.983	2.730	520	8.995
	Κλίνες	2.191	3.894	6.198	5.416	1.007	18.706
Δυτική Μακεδονία	Μονάδες	3	17	67	38	8	133
	Δωμάτια	61	383	1.733	675	169	3.021
	Κλίνες	137	834	3.666	1.409	460	6.506
Σύνολο	Μονάδες	496	1.612	2.793	4.646	1.699	11.246
	Δωμάτια	71.645	109.608	99.706	114.330	30.526	425.815
	Κλίνες	151.905	221.982	202.862	231.260	61.753	869.762

Πηγή: ΜΗΤΕ, ΕΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

⁵ Τα στοιχεία του Ξενοδοχειακού δυναμικού προέρχονται από την βάση δεδομένων (βάσει ΑΦΜ) του Μητρώου Τουριστικών Επιχειρήσεων και του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου.

Η Ελλάδα το 2018 διέθετε 11.246 ξενοδοχειακές μονάδες με 425.815 δωμάτια και 869.762 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Αττικής, που δέχονται και τον μεγαλύτερο αριθμό τουριστών, αντιπροσωπεύουν το 66% του ξενοδοχειακού δυναμικού της χώρας (7.370 ξενοδοχειακές μονάδες).

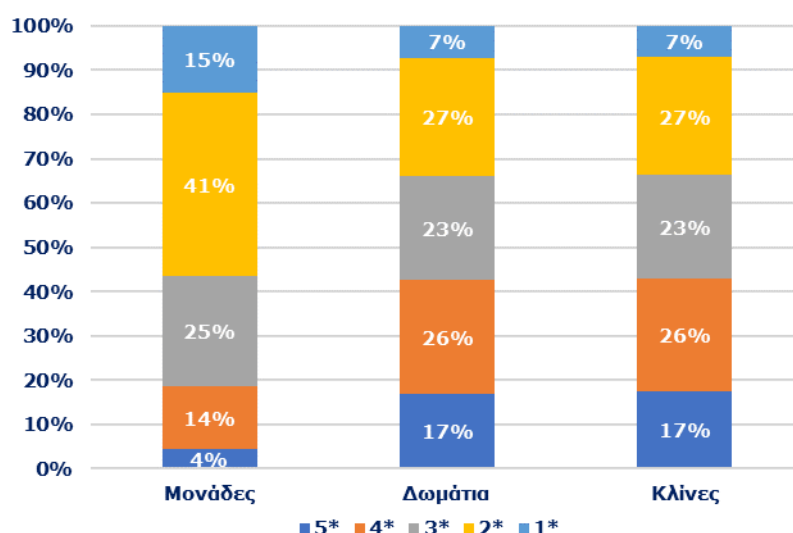
Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (41%) και 3* (25%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 5* (4%). Οι υπόλοιπες κατηγορίες 4* (14%) και 1* (15%).

Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι πιο ισοκατανεμημένη με τα 4* και τα 2* να αντιπροσωπεύουν το 26% και 27% αντίστοιχα, τα 3* το 23%, τα 5* το 17% και τα 1* μόλις το 7%. Παρόμοια εικόνα και στις κλίνες 5* 17%, 4* 26%, 3* 23%, 2* 27% και 1* 7%.

Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε ότι τα 5* παρόλο που αντιπροσωπεύουν μόλις το 4% των ξενοδοχειακών μονάδων εντούτοις κατέχουν το 17% των δωματίων και το 17% των κλινών.

Τέλος, οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (35%) και της Κρήτης (22%) έχουν τον μεγαλύτερο αριθμό 5* ξενοδοχείων αντιπροσωπεύοντας το 57% του συνόλου.

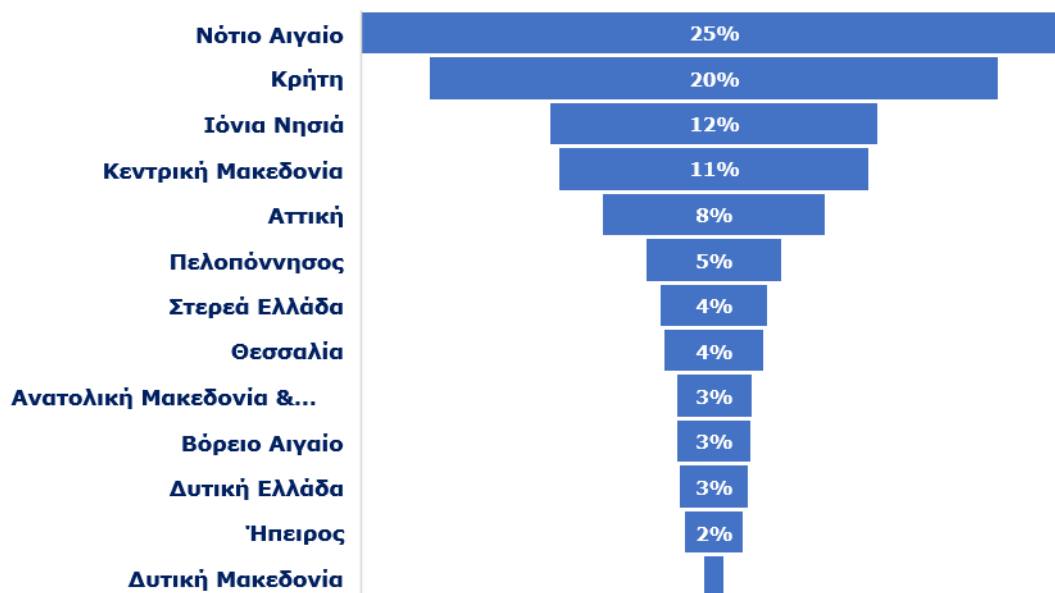
Διάγραμμα 22: Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία αστεριών στην Ελλάδα, 2018

Πηγή: ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

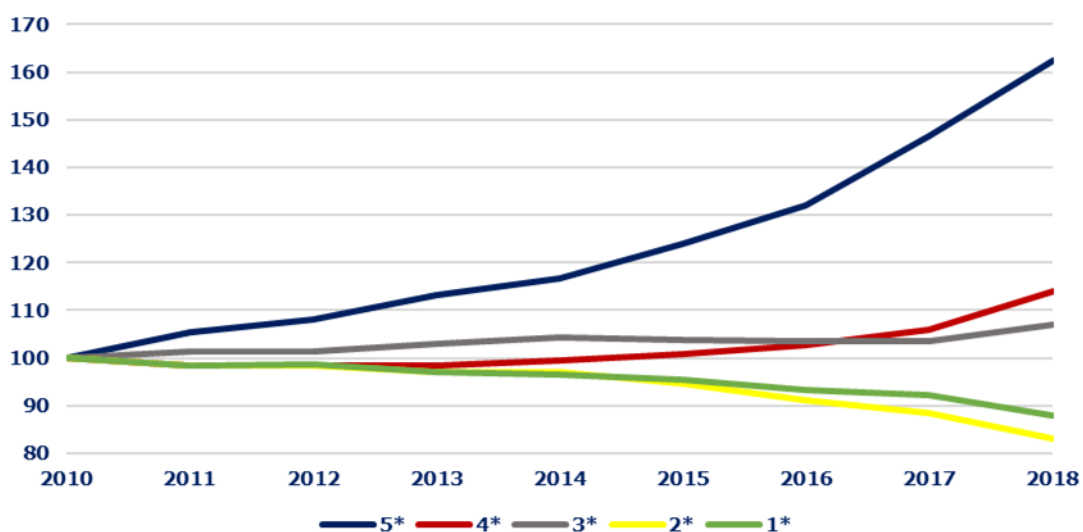
Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, αξιοσημείωτο είναι ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Αττικής αντιπροσωπεύουν το 77% των ξενοδοχειακών δωματίων της χώρας.

Διάγραμμα 23: Ποσοστιαία κατανομή ξενοδοχειακών δωματίων ανά Περιφέρεια, 2018

Όσον αφορά την εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2010 - 2018, παρατηρούμε αύξηση στα 5* (+62%), 4* (+14%) και 3* (+7%) και μείωση στα 2* (-17%) και 1* (-12%).

Διάγραμμα 24: Εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στο σύνολο της Ελλάδας (2010=100), 2010 - 2018

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.1.2 Ξενοδοχειακό δυναμικό Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύει το 2018 το 12% των μονάδων, το 11% των δωματίων και το 11% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 1.391 μονάδες με 47.480 δωμάτια και 97.851 κλίνες.

Πίνακας 19: Ξενοδοχειακό δυναμικό της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ					
		Ξενοδοχειακό δυναμικό 2018					
Ενότητα		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Χαλκιδικής	Μονάδες	34	60	108	214	205	621
	Δωμάτια	6.188	5.198	4.875	4.922	3.938	25.121
	Κλίνες	13.921	10.818	10.101	10.055	8.260	53.155
Περίας	Μονάδες	4	17	57	177	204	459
	Δωμάτια	599	693	1.543	4.076	3.808	10.719
	Κλίνες	1.234	1.429	3.223	8.027	7.866	21.779
Θεσσαλονίκης	Μονάδες	11	28	39	33	39	150
	Δωμάτια	1.598	2.229	2.270	1.092	809	7.998
	Κλίνες	3.067	4.140	4.351	2.084	1.566	15.208
Πέλλας	Μονάδες	0	7	35	16	11	69
	Δωμάτια	0	184	760	283	203	1.430
	Κλίνες	0	388	1.574	596	433	2.991
Σερρών	Μονάδες	0	5	23	7	2	37
	Δωμάτια	0	279	510	161	95	1.045
	Κλίνες	0	610	1.065	317	193	2.185
Ημαθίας	Μονάδες	0	4	23	8	0	35
	Δωμάτια	0	78	504	182	0	764
	Κλίνες	0	169	1.098	359	0	1.626
Κιλκίς	Μονάδες	0	0	8	6	6	20
	Δωμάτια	0	0	174	140	89	403
	Κλίνες	0	0	424	323	160	907
Σύνολο	Μονάδες	49	121	293	461	467	1.391
	Δωμάτια	8.385	8.661	10.636	10.856	8.942	47.480
	Κλίνες	18.222	17.554	21.836	21.761	18.478	97.851

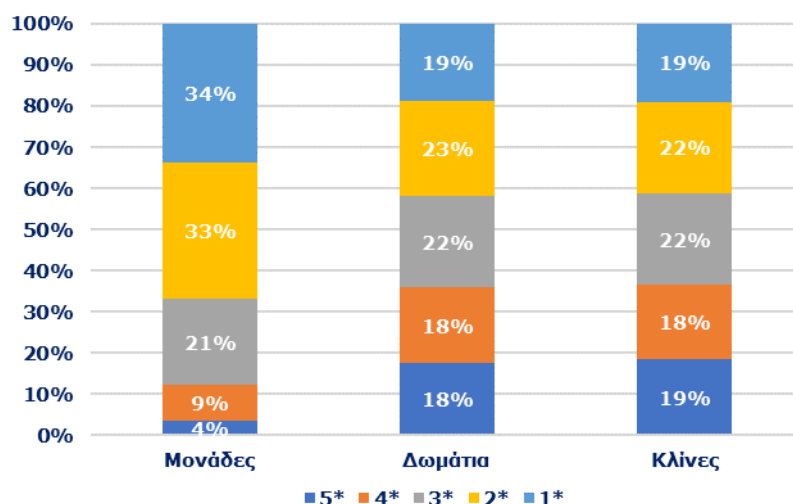
Πηγή: ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών, παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 1* (34%), 2* (33%) και 3* (21%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 4* (9%) και 5* (4%). Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι πιο ισοκατανομημένη, 5* (18%), 4* (18%), 3* (22%), 2* (23%) και 1* (19%).

Παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες, 5* (19%), 4* (18%), 3* (22%), 2* (22%) και 1* (19%).

Συμπερασματικά μπορούμε να πούμε ότι τα 5*, παρόλο που αντιπροσωπεύουν μόλις το 4% των ξενοδοχειακών μονάδων εντούτοις κατέχουν το 18% των δωματίων και το 19% των κλινών.

Διάγραμμα 25: Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία αστεριών στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, 2018

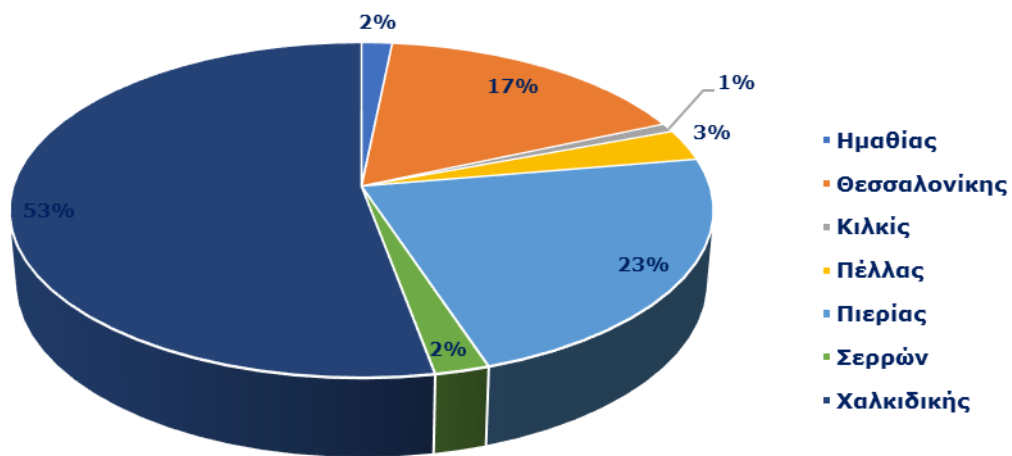

Πηγή: ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Χαλκιδικής αντιπροσωπεύει το 53% των δωματίων της Περιφέρειας με 621 μονάδες, 25.121 δωμάτια και 53.155 κλίνες,
- Η Ενότητα Πιερίας διαθέτει το 23% του δυναμικού της Περιφέρειας με 459 μονάδες, 10.719 δωμάτια και 21.779 κλίνες,
- Η Ενότητα Θεσσαλονίκης αντιπροσωπεύει το 17% του δυναμικού της Περιφέρειας με 150 μονάδες, 7.998 δωμάτια και 15.208 κλίνες,
- Η Ενότητα Πέλλας διαθέτει το 3% του δυναμικού με 69 μονάδες, 1.430 δωμάτια και 2.991 κλίνες,
- Η Ενότητα Σερρών διαθέτει το 2% του δυναμικού με 37 μονάδες, 1.045 δωμάτια και 2.185 κλίνες,
- Η Ενότητα Ημαθίας διαθέτει το 2% του δυναμικού με 35 μονάδες, 764 δωμάτια και 1.626 κλίνες και
- Η Ενότητα Κιλκίς διαθέτει το 1% του δυναμικού με 20 μονάδες, 403 δωμάτια και 907 κλίνες.

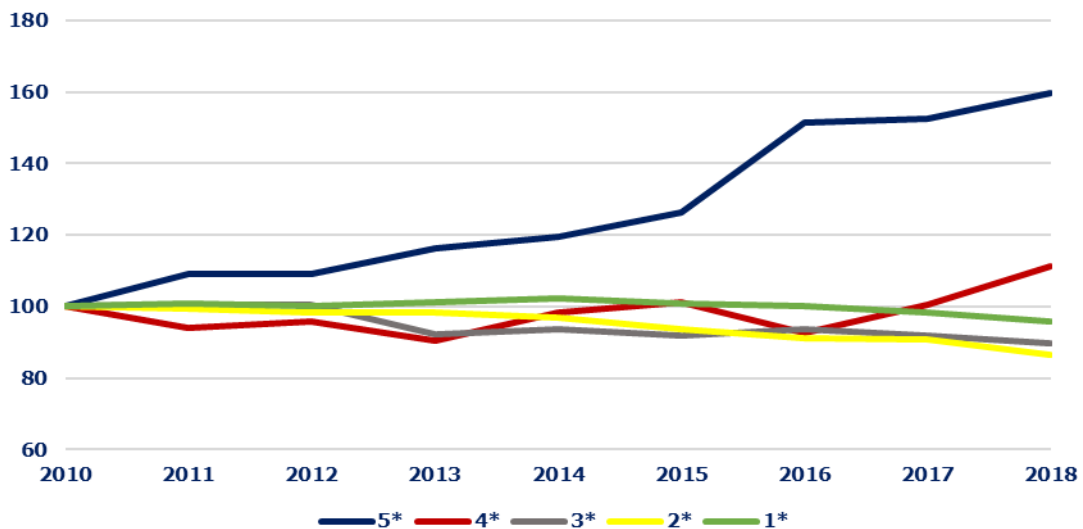
Διάγραμμα 26: Ποσοστιαία κατανομή του ξενοδοχειακού δυναμικού σε δωμάτια της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

Πηγή: ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας την περίοδο 2010 – 2018, παρατηρούμε αύξηση στα 5* (+60%), 4* (+11%) και μείωση στα 3* (-10%), 2* (-14%) και 1* (-4%).

Διάγραμμα 27: Εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (2010=100), 2010 – 2018

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.2 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΩΝ ΔΩΜΑΤΙΩΝ, 2018

2.2.1 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Πίνακας 20: Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

Δυναμικό Ενοικιαζόμενων Δωματίων ανά Περιφέρεια, 2018						
Περιφέρεια		4Κ	3Κ	2Κ	1Κ	Σύνολο
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	585	2.067	3.524	1.157	7.333
	Δωμάτια	4.591	15.959	23.649	6.847	51.046
	Κλίνες	11.132	37.025	53.270	15.121	116.548
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	103	978	1.859	1.128	4.068
	Δωμάτια	869	7.697	13.272	7.249	29.087
	Κλίνες	2.144	17.229	31.759	17.207	68.339
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	157	814	2.080	1.226	4.277
	Δωμάτια	1.320	5.781	12.506	6.347	25.954
	Κλίνες	3.296	14.439	29.626	15.103	62.464
Κρήτη	Μονάδες	144	1.208	1.532	525	3.409
	Δωμάτια	1.254	9.374	10.548	3.131	24.307
	Κλίνες	3.025	22.344	23.903	7.015	56.287
Θεσσαλία	Μονάδες	56	390	954	361	1.761
	Δωμάτια	465	2.364	6.320	2.257	11.406
	Κλίνες	1.253	5.836	14.433	4.971	26.493
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	49	450	535	241	1.275
	Δωμάτια	346	3.587	3.516	1.291	8.740
	Κλίνες	826	7.842	7.665	2.730	19.063
Ήπειρος	Μονάδες	133	480	523	193	1.329
	Δωμάτια	1.200	2.880	2.917	998	7.995
	Κλίνες	2.952	7.238	6.766	2.208	19.164
Πελοπόννησος	Μονάδες	66	417	626	199	1.308
	Δωμάτια	508	2.850	3.586	953	7.897
	Κλίνες	1.336	6.962	8.683	2.313	19.294
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	25	212	678	242	1.157
	Δωμάτια	240	1.553	4.234	1.324	7.351
	Κλίνες	549	3.948	9.876	2.851	17.224
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	12	162	693	131	998
	Δωμάτια	70	1.219	4.655	735	6.679
	Κλίνες	199	2.962	10.364	1.559	15.084
Αττική	Μονάδες	124	133	339	183	779
	Δωμάτια	1.211	1.233	2.445	1.029	5.918
	Κλίνες	2.863	2.786	5.369	2.280	13.298
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	21	102	106	45	274
	Δωμάτια	141	731	644	232	1.748
	Κλίνες	345	1.674	1.503	543	4.065
Δυτική Μακεδονία	Μονάδες	21	41	41	3	106
	Δωμάτια	138	295	278	14	725
	Κλίνες	292	647	641	33	1.613
Σύνολο	Μονάδες	1.496	7.454	13.490	5.634	28.074
	Δωμάτια	12.353	55.523	88.570	32.407	188.853
	Κλίνες	30.212	130.932	203.858	73.934	438.936

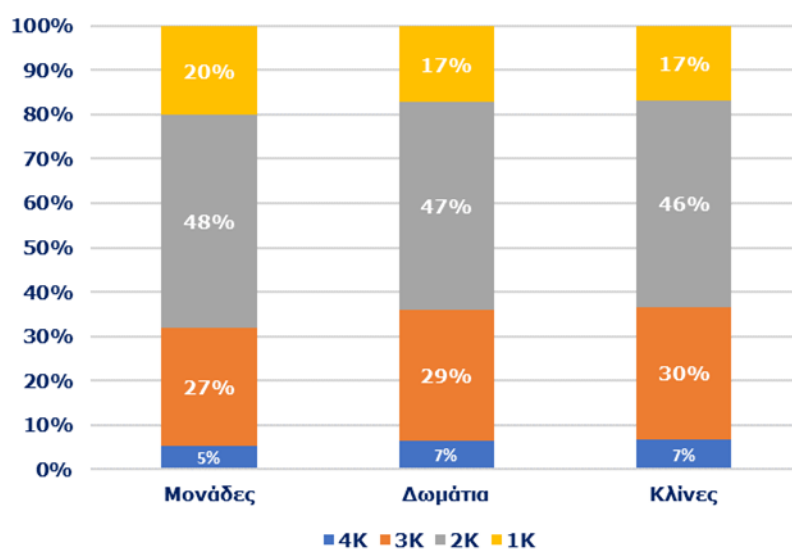
Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Ελλάδα το 2018 διέθετε 28.074 μονάδες ενοικιαζόμενων δωματίων με 188.853 δωμάτια και 438.936 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κεντρικής Μακεδονίας, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Θεσσαλίας αντιπροσώπευαν το 2018 το 74% του δυναμικού ενοικιαζόμενων δωματίων της χώρας (20.848 μονάδες). Το top-5 των Περιφερειών, με εξαίρεση την Θεσσαλία αντί για την Αττική, παραμένει ίδιο και για το δυναμικό των ενοικιαζόμενων δωματίων.

Στις επιμέρους κατηγορίες κλειδιών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στις μονάδες 2K (48%), 3K (27%) και 1K (20%) και χαμηλή στις μονάδες με 4K (5%).

Η εικόνα στα δωμάτια δεν αλλάζει σημαντικά: 4K (7%), 3K (29%), 2K (47%) και 1K (17%) ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες: 4K (7%), 3K (30%), 2K (46%) και 1K (17%). Σε αντίθεση με το ξενοδοχειακό δυναμικό και τα 5* ξενοδοχεία, που αν και αποτελούν μόλις το 5% των μονάδων κατέχουν το 18% των δωματίων και το 19% των κλινών, τα ενοικιαζόμενα δωμάτια με 4K δεν εμφανίζουν σημαντικές διαφοροποιήσεις στα δωμάτια και στις κλίνες.

Διάγραμμα 28: Κατανομή ενοικιαζόμενων μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία κλειδιών στην Ελλάδα, 2018

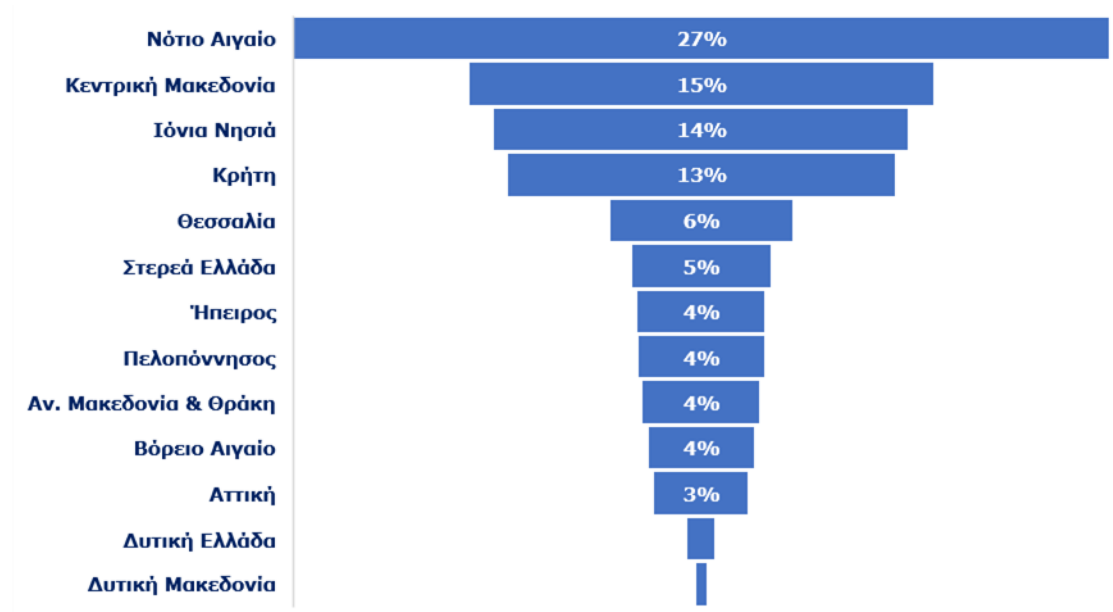

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Την μεγαλύτερη συγκέντρωση σε μονάδες με 4K έχουν οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (39%), Ιονίων Νήσων (10%), Κρήτης (10%) και Ηπείρου (9%) αντιπροσωπεύοντας το 68% των μονάδων με 4K. Ενώ οι Περιφέρειες με την μεγαλύτερη συγκέντρωση στις μονάδες με 3K είναι το Νότιο Αιγαίο (28%), η Κρήτη (16%), η Κεντρική Μακεδονία (13%) και τα Ιόνια Νησιά (11%) αντιπροσωπεύοντας το 68%.

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, αξιοσημείωτο είναι ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κεντρικής Μακεδονίας, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Θεσσαλίας αντιπροσωπεύουν το 2018 το 75% των δωματίων της χώρας. Παρόμοια είναι η εικόνα και για τις κλίνες στις επιμέρους Περιφέρειες.

Διάγραμμα 29: Ποσοστιαία κατανομή των ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

2.2.2 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύει το 2018 το 14% των μονάδων, το 15% των δωματίων και το 16% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 4.068 μονάδες με 29.087 δωμάτια και 68.339 κλίνες.

Πίνακας 21: Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

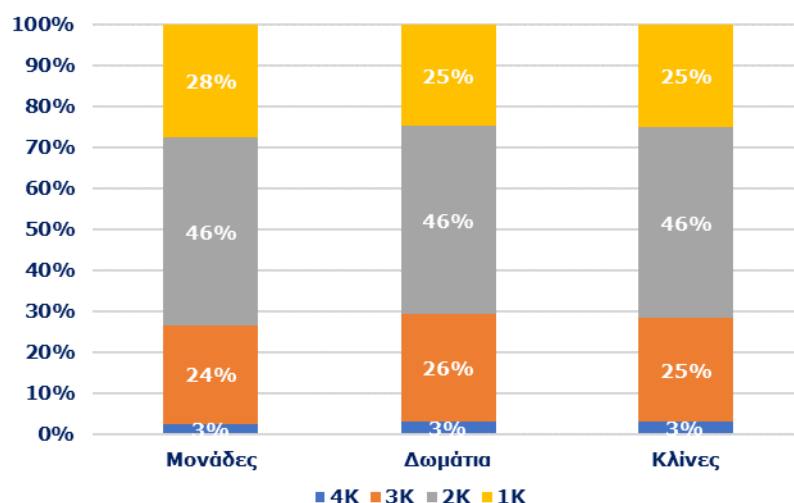
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ						
Ενοικιαζόμενα δωμάτια 2018						
Ενότητα		4K	3K	2K	1K	Σύνολο
Χαλκιδικής	Μονάδες	61	615	1.081	556	2.313
	Δωμάτια	516	4.320	7.070	3.200	15.106
	Κλίνες	1.325	10.181	17.236	7.616	36.358
Περίας	Μονάδες	7	184	458	448	1.097
	Δωμάτια	61	1.875	3.859	3.246	9.041
	Κλίνες	131	3.785	8.904	7.547	20.367
Θεσσαλονίκης	Μονάδες	12	106	283	121	522
	Δωμάτια	127	1.064	2.156	790	4.137
	Κλίνες	324	2.272	5.196	2.015	9.807
Πέλλας	Μονάδες	8	55	32	2	97
	Δωμάτια	51	324	161	10	546
	Κλίνες	119	733	351	20	1.223
Ημαθίας	Μονάδες	12	8	2	1	23
	Δωμάτια	89	45	14	3	151
	Κλίνες	197	106	33	9	345
Σερρών	Μονάδες	2	9	1	0	12
	Δωμάτια	17	62	4	0	83
	Κλίνες	32	138	8	0	178
Κιλκίς	Μονάδες	1	1	2	0	4
	Δωμάτια	8	7	8	0	23
	Κλίνες	16	14	31	0	61
Σύνολο	Μονάδες	103	978	1.859	1.128	4.068
	Δωμάτια	869	7.697	13.272	7.249	29.087
	Κλίνες	2.144	17.229	31.759	17.207	68.339

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στις επιμέρους κατηγορίες κλειδιών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στις μονάδες με 2K (46%), 1K (28%) και 3K (24%) και χαμηλή στις μονάδες με 4K (3%).

Η εικόνα στα δωμάτια δεν αλλάζει σημαντικά: 4K (3%), 3K (26%), 2K (46%) και 1K (25%) ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες: 4K (3%), 3K (25%), 2K (46%) και 1K (25%).

Διάγραμμα 30: Κατανομή ενοικιαζόμενων μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία κλειδιών στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, 2018

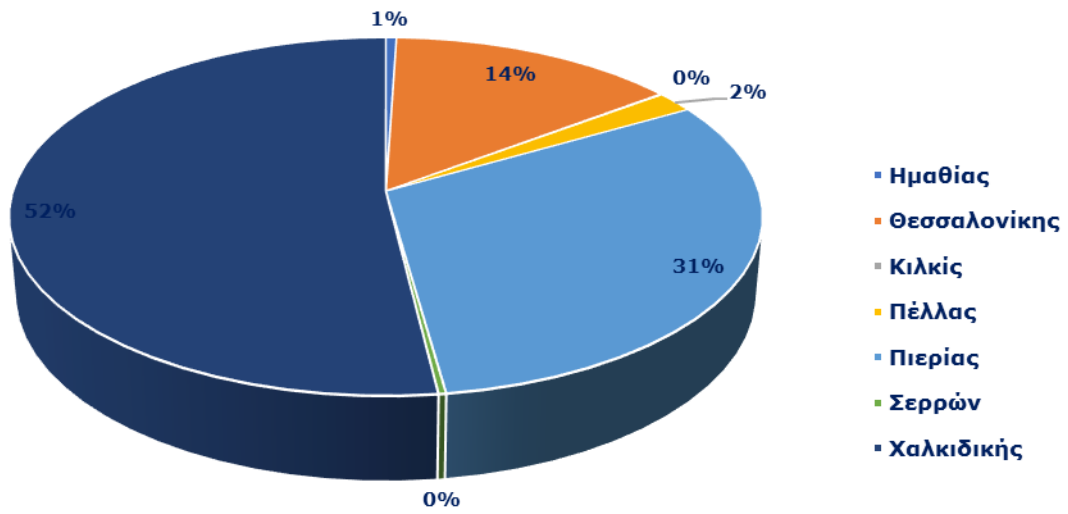

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενώτητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Χαλκιδικής αντιπροσωπεύει το 52% του δυναμικού δωματίων της Περιφέρειας με 2.313 μονάδες, 15.106 δωμάτια και 36.358 κλίνες,
- Η Ενότητα Πιερίας διαθέτει το 31% του δυναμικού της Περιφέρειας με 1.097 μονάδες, 9.041 δωμάτια και 20.367 κλίνες,
- Η Ενότητα Θεσσαλονίκης αντιπροσωπεύει το 14% του δυναμικού της Περιφέρειας με 522 μονάδες, 4.137 δωμάτια και 9.807 κλίνες,
- Η Ενότητα Πέλλας διαθέτει το 2% του δυναμικού με 97 μονάδες, 546 δωμάτια και 1.223 κλίνες,
- Η Ενότητα Ημαθίας διαθέτει το 1% του δυναμικού με 23 μονάδες, 151 δωμάτια και 345 κλίνες,
- Η Ενότητα Σερρών διαθέτει το 0,3% του δυναμικού με 12 μονάδες, 83 δωμάτια και 178 κλίνες και
- Η Ενότητα Κιλκίς διαθέτει το 0,1% του δυναμικού με 4 μονάδες, 23 δωμάτια και 61 κλίνες.

Διάγραμμα 31: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.3 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΛΩΜΕΝΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΑΥΛΕΩΝ, 2018

2.3.1 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Επίσης, η Ελλάδα το 2018 διέθετε και 11.415 τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και επαύλεις με 17.300 δωμάτια και 90.910 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Πελοποννήσου αντιπροσώπευαν το 2018 το 79% του δυναμικού των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας (9.055 δωμάτια).

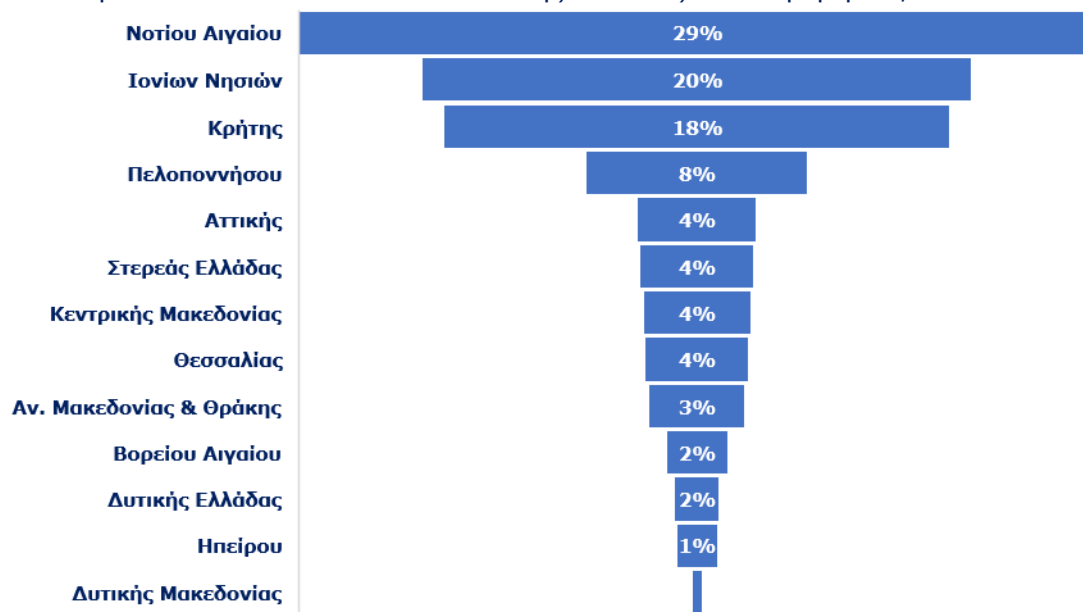
Πίνακας 22: Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018			
Περιφέρεια	Μονάδες	Δωμάτια	Κλίνες
Νοτίου Αιγαίου	3.862	4.972	28.326
Ιονίων Νησιών	2.235	3.432	18.691
Κρήτης	2.306	3.159	17.623
Πελοποννήσου	652	1.384	6.125
Αττικής	483	744	4.232
Στερεάς Ελλάδας	240	709	2.763
Κεντρικής Μακεδονίας	411	672	3.445
Θεσσαλίας	502	648	3.531
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	242	599	2.383
Βορείου Αιγαίου	228	384	1.473
Δυτικής Ελλάδας	129	277	1.084
Ηπείρου	98	256	949
Δυτικής Μακεδονίας	27	64	285
Σύνολο	11.415	17.300	90.910

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, παρατηρούμε ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (29%), των Ιονίων Νήσων (20%), της Κρήτης (18%) και της Πελοποννήσου (8%) αντιπροσώπευαν το 2018 το 75% των δωματίων της χώρας.

Διάγραμμα 32: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

Η εικόνα διαφοροποιείται ελαφρώς στις κλίνες με τις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (31%), των Ιονίων Νήσων (21%), της Κρήτης (19%) και της Πελοποννήσου (7%) να αντιπροσωπεύουν για το 2018 το 78% των κλινών της χώρας.

Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2018 το 79% των μονάδων, το 75% των δωματίων και το 78% των κλινών.

2.3.2 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύει το 2018 το 4% των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας, το 4% των δωματίων και το 4% των κλινών. Συνολικά διαθέτει 411 μονάδες με 672 δωμάτια και 3.445 κλίνες.

Πίνακας 23: Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

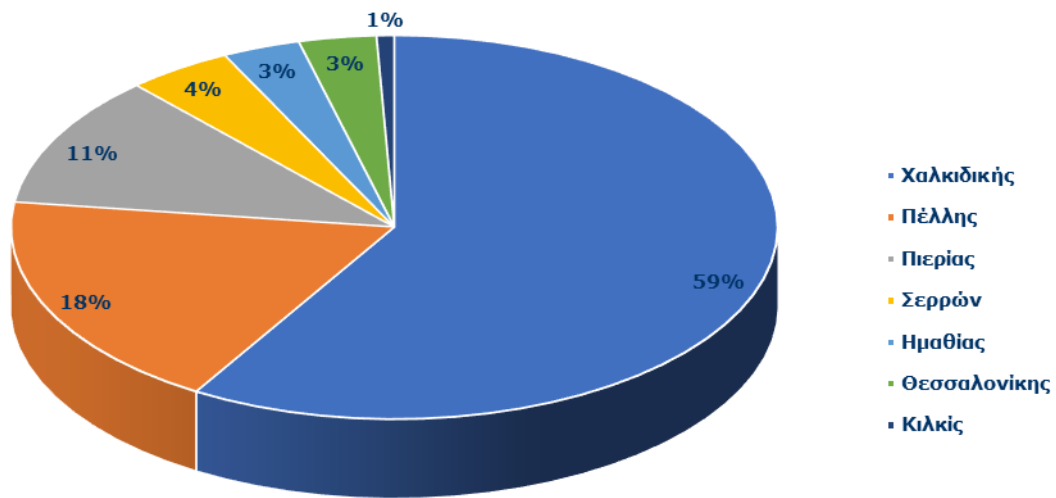
Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Ενότητα, 2018			
Ενότητα	Μονάδες	Δωμάτια	Κλίνες
Χαλκιδικής	308	394	2.340
Πέλλης	31	124	427
Πιερίας	32	75	297
Σερρών	12	30	128
Ημαθίας	7	22	73
Θεσσαλονίκης	19	22	159
Κιλκίς	2	5	21
Σύνολο	411	672	3.445

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Χαλκιδικής αντιπροσώπευε το 59% του δυναμικού σε δωμάτια της Περιφέρειας με 308 μονάδες, 394 δωμάτια και 2.340 κλίνες,
- Η Ενότητα Πέλλας διαθέτει το 18% του δυναμικού της Περιφέρειας με 31 μονάδες, 124 δωμάτια και 427 κλίνες,
- Η Ενότητα Πιερίας αντιπροσώπευε το 11% του δυναμικού της Περιφέρειας με 32 μονάδες, 75 δωμάτια και 297 κλίνες,
- Η Ενότητα Σερρών διαθέτει το 4% του δυναμικού με 12 μονάδες, 30 δωμάτια και 128 κλίνες,
- Η Ενότητα Ημαθίας διαθέτει το 3% του δυναμικού με 7 μονάδες, 22 δωμάτια και 73 κλίνες,
- Η Ενότητα Θεσσαλονίκης διαθέτει το 3% του δυναμικού με 19 μονάδες, 22 δωμάτια και 159 κλίνες και
- Η Ενότητα Κιλκίς διαθέτει το 1% του δυναμικού με 2 μονάδες, 5 δωμάτια και 21 κλίνες.

Διάγραμμα 33: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.4 ΚΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ, 2001 - 2011

Στην Ενότητα αυτή γίνεται η καταγραφή του συνόλου των κατοικιών καθώς επίσης των κενών και των δευτερεύουσων και εξοχικών κατοικιών. Η καταγραφή αυτή γίνεται λόγω της σημαντικής αύξησης των βραχυχρόνιων μισθώσεων (μέσω Airbnb κ.α.) στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια. Οι κενές και οι εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες αποτελούν ή μπορούν να αποτελέσουν καταλύματα βραχυχρόνιας μίσθωσης.

Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή κατοικιών που διενεργήθηκε το 2011, η Ελλάδα σημείωσε αύξηση στο σύνολο των κατοικιών της κατά +17% (από 5.476.162 το 2001 σε 6.384.353 το 2011). Σε απόλυτες τιμές, οι μεγαλύτερες αυξήσεις εντοπίστηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+290.780 κατοικίες ή +16%), Κεντρικής Μακεδονίας (+163.354 κατοικίες ή +18%) και Κρήτης (+70.989 ή +23%). Σημαντικά υψηλότερη αύξηση (+56%) παρουσίασαν οι κενές κατοικίες (από 1.439.041 το 2001 σε 2.249.813 το 2011) και οι εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες κατά +47% (από 922.228 το 2001 σε 1.351.845 το 2011). Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι κενές κατοικίες μαζί με τις εξοχικές και δευτερεύουσες αντιπροσώπευαν το 56% του συνόλου των κατοικιών, με τα υψηλότερα ποσοστά να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (14%) και Κεντρικής Μακεδονίας (9%).

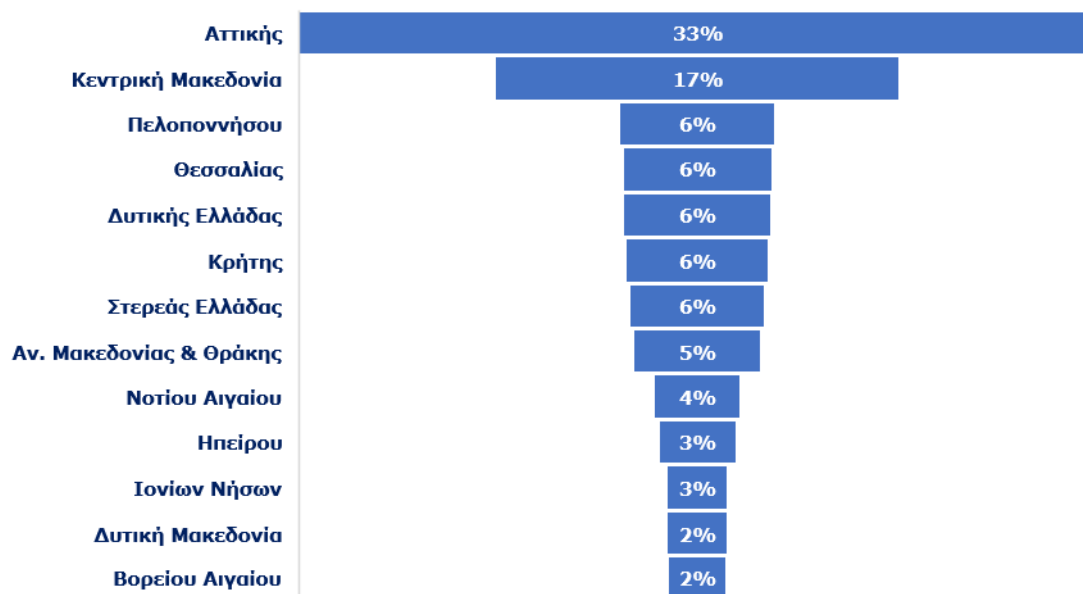
Πίνακας 24: Δυναμικό κύριων και δευτερευουσών κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2001 - 2011

Περιφέρεια	Σύνολο Κατοικιών, 2011	Σύνολο Κενών, 2011	Εξοχικές & Δευτερεύουσες κατοικίες, 2011	Κενές & Εξοχικές & Δευτερεύουσες κατοικίες ως % επί του συνόλου, 2011	%Δ Σύνολο Κατοικιών 2001 - 2011	%Δ Σύνολο Κενών 2001 - 2011	%Δ Εξοχικές & Δευτερ. 2001 - 2011
Αττικής	2.121.155	609.058	295.178	14%	16%	78%	64%
Κεντρική Μακεδονία	1.076.148	360.990	200.295	9%	18%	62%	56%
Πελοποννήσου	411.462	198.386	148.239	5%	14%	35%	28%
Θεσσαλίας	397.301	132.749	87.891	3%	14%	54%	43%
Δυτικής Ελλάδας	390.609	148.250	100.941	4%	14%	56%	54%
Κρήτης	381.737	140.099	81.656	3%	23%	61%	44%
Στερεάς Ελλάδας	359.236	158.234	115.324	4%	15%	43%	35%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	340.682	105.333	64.864	3%	20%	63%	85%
Νοτίου Αιγαίου	229.919	113.284	75.257	3%	22%	41%	32%
Ηπείρου	204.948	76.560	53.682	2%	16%	46%	40%
Ιονίων Νήσων	160.298	79.591	43.839	2%	22%	50%	41%
Δυτική Μακεδονία	159.409	55.294	34.087	1%	15%	58%	52%
Βορείου Αιγαίου	151.449	71.985	50.592	2%	7%	17%	13%
Ελλάδα	6.384.353	2.249.813	1.351.845	56%	17%	56%	47%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Ενεργειακή INSETE Intelligence

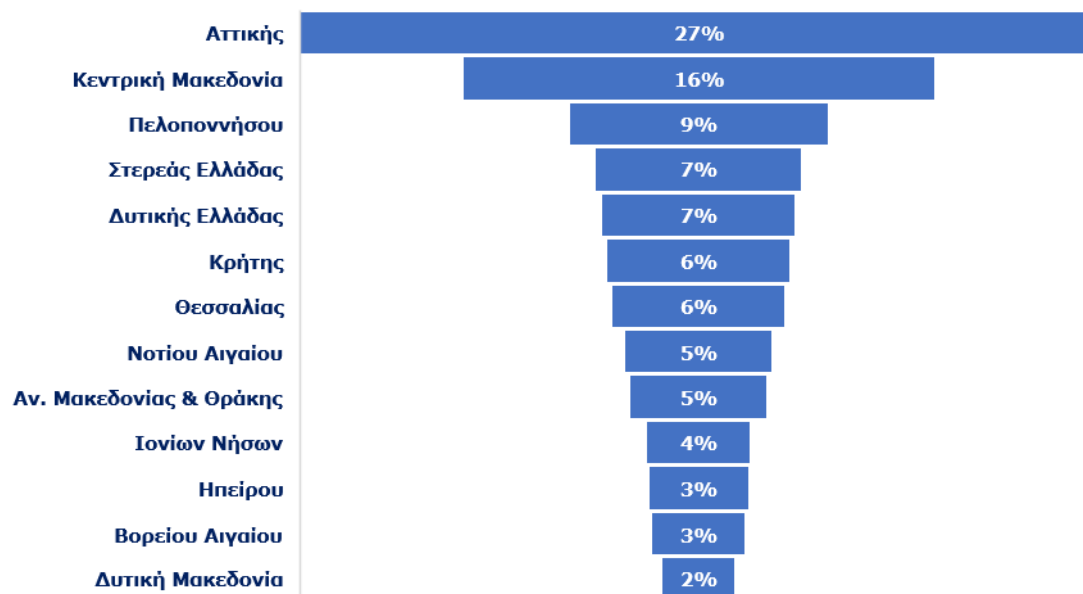
Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των κατοικιών της Ελλάδας, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των κατοικιών βρίσκονται στις Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας όπου εντοπίζονται και τα 2 μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη). Συγκεκριμένα, οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσώπευαν για το 2011 το 50% των κατοικιών της Ελλάδας.

Διάγραμμα 34: Ποσοστιαία κατανομή των κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

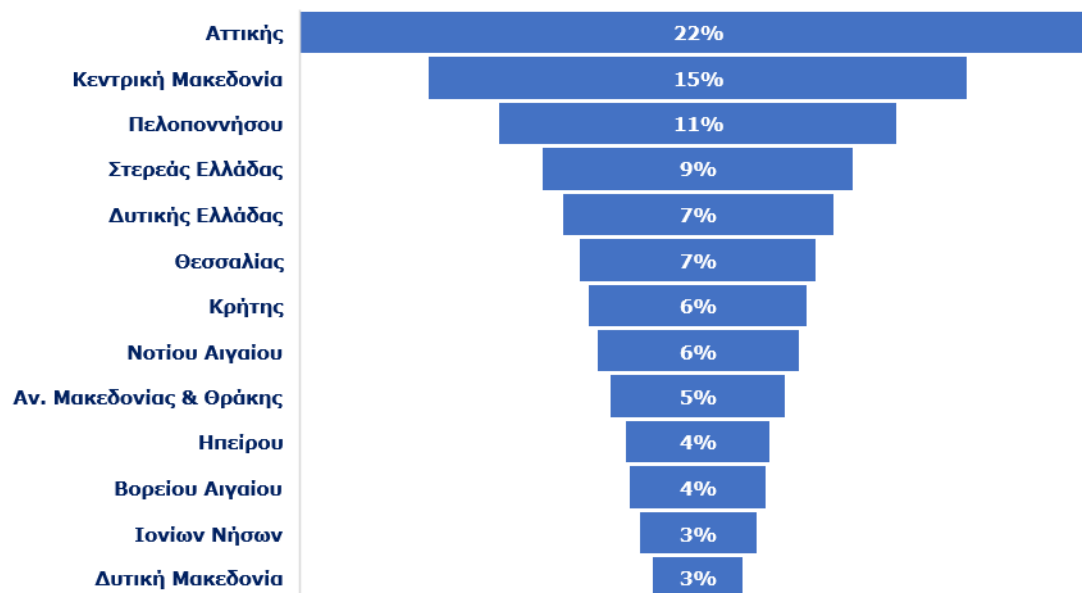
Η εικόνα στην ποσοστιαία κατανομή των κενών κατοικιών είναι παρόμοια με το σύνολο των κατοικιών, με μικρές διαφοροποιήσεις ανά Περιφέρεια. Η μεγαλύτερη διαφοροποίηση εντοπίζεται στην Περιφέρεια Αττικής.

Διάγραμμα 35: Ποσοστιαία κατανομή των κενών κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

Αναφορικά με τις εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες παρατηρούμε ότι η Αττική (22%), η Κεντρική Μακεδονία (15%) και η Πελοπόννησος (11%) σημειώνουν τα μεγαλύτερα μερίδια, αντιπροσωπεύοντας το 48% του συνόλου της χώρας.

Διάγραμμα 36: Ποσοστιαία κατανομή των εξοχικών & δευτερεύουσων κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

Συμπερασματικά, οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύουν για το 2011 το 50% των κατοικιών της Ελλάδας εκ των οποίων το 43% των κενών κατοικιών και το 37% των εξοχικών και δευτερεύουσων κατοικιών.

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύει το 2011 το 17% των κατοικιών της Ελλάδας, εκ των οποίων το 16% των κενών κατοικιών και το 15% των εξοχικών και δευτερεύουσων κατοικιών.

2.5 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΚΑΜΠΙΝΓΚ, 2018

2.5.1 Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Πίνακας 25: Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

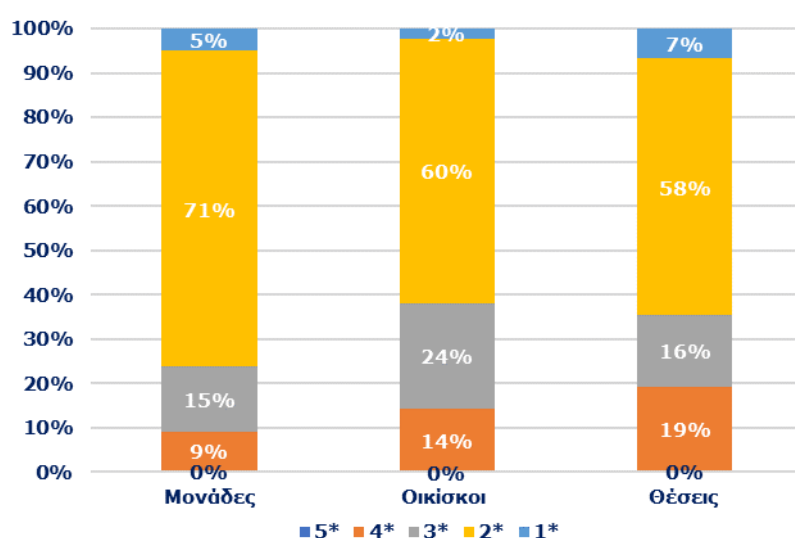
Δυναμικό Κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018							
Περιφέρεια		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	0	13	9	45	3	70
	Οικίσκοι	0	38	90	193	26	347
	Θέσεις	0	2.751	875	2.546	169	6.341
Πελοπόννησος	Μονάδες	0	0	9	45	2	56
	Οικίσκοι	0	0	17	37	0	54
	Θέσεις	0	0	1.001	2.999	131	4.131
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	0	1	3	26	3	33
	Οικίσκοι	0	0	101	198	0	299
	Θέσεις	0	20	253	1.850	540	2.663
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	0	5	2	6	3	16
	Οικίσκοι	0	0	0	1	0	1
	Θέσεις	0	879	266	557	392	2.094
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	0	1	3	20	0	24
	Οικίσκοι	0	26	0	143	0	169
	Θέσεις	0	101	259	1.506	0	1.866
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	0	1	5	17	0	23
	Οικίσκοι	0	41	15	12	0	68
	Θέσεις	0	120	408	1.129	0	1.657
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	0	2	8	11	1	22
	Οικίσκοι	0	50	35	14	0	99
	Θέσεις	0	360	463	703	30	1.556
Ήπειρος	Μονάδες	0	0	3	13	0	16
	Οικίσκοι	0	0	0	21	0	21
	Θέσεις	0	0	204	864	0	1.068
Θεσσαλία	Μονάδες	1	0	0	12	1	14
	Οικίσκοι	0	0	0	9	0	9
	Θέσεις	75	0	0	700	196	971
Αττική	Μονάδες	0	2	1	5	1	9
	Οικίσκοι	0	0	0	6	0	6
	Θέσεις	0	222	78	406	60	766
Κρήτη	Μονάδες	0	1	1	12	1	15
	Οικίσκοι	0	0	0	14	0	14
	Θέσεις	0	90	18	552	100	760
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	0	0	0	1	0	1
	Οικίσκοι	0	0	0	0	0	0
	Θέσεις	0	0	0	25	0	25
Σύνολο	Μονάδες	1	26	44	213	15	299
	Οικίσκοι	0	155	258	648	26	1.087
	Θέσεις	75	4.543	3.825	13.837	1.618	23.898

Πηγή: ΕΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Ελλάδα το 2018 διέθετε 299 μονάδες κάμπινγκ με 1.087 οικίσκους και 23.898 θέσεις. Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (71%) και 3* (15%) κάμπινγκ και χαμηλή στα 4* (9%), 1* (5%) και 5* (0,3%).

Η εικόνα στους οικίσκους ανά κατηγορία αστεριού είναι: 4* (14%), 3* (24%), 2* (60%) και 1* (2%) ενώ παρόμοια είναι και η εικόνα στις θέσεις 5* (0,3%), 4* (19%), 3* (16%), 2* (58%) και 1* (7%). Επίσης, αξιοσημείωτο είναι ότι το μοναδικό 5* κάμπινγκ καταγράφεται στην Περιφέρεια Θεσσαλίας.

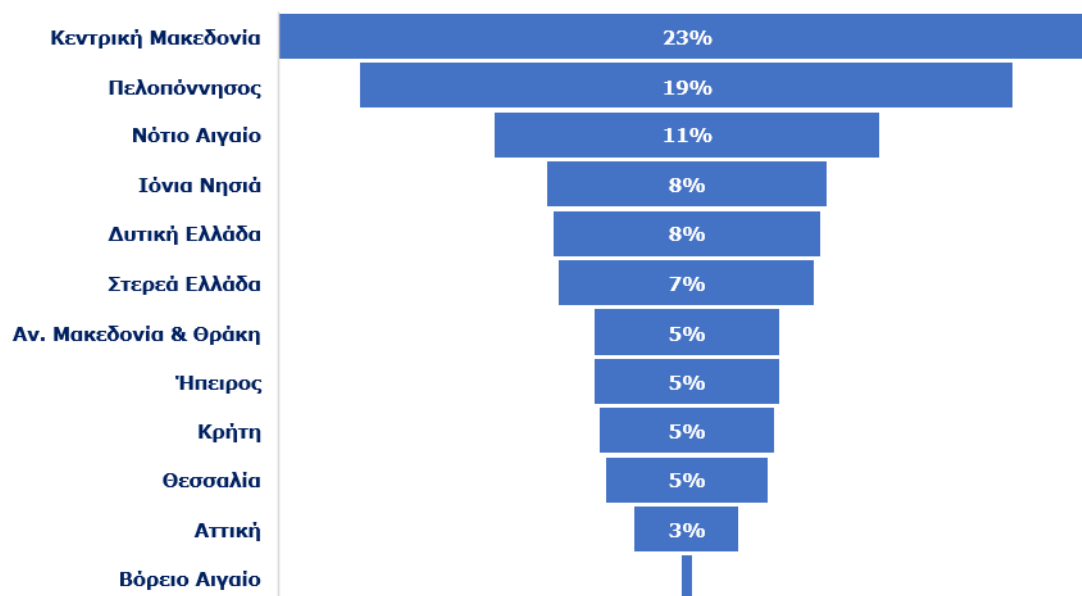
Διάγραμμα 37: Κατανομή μονάδων, οικίσκων και θέσεων ανά κατηγορία αστεριού στην Ελλάδα, 2018

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

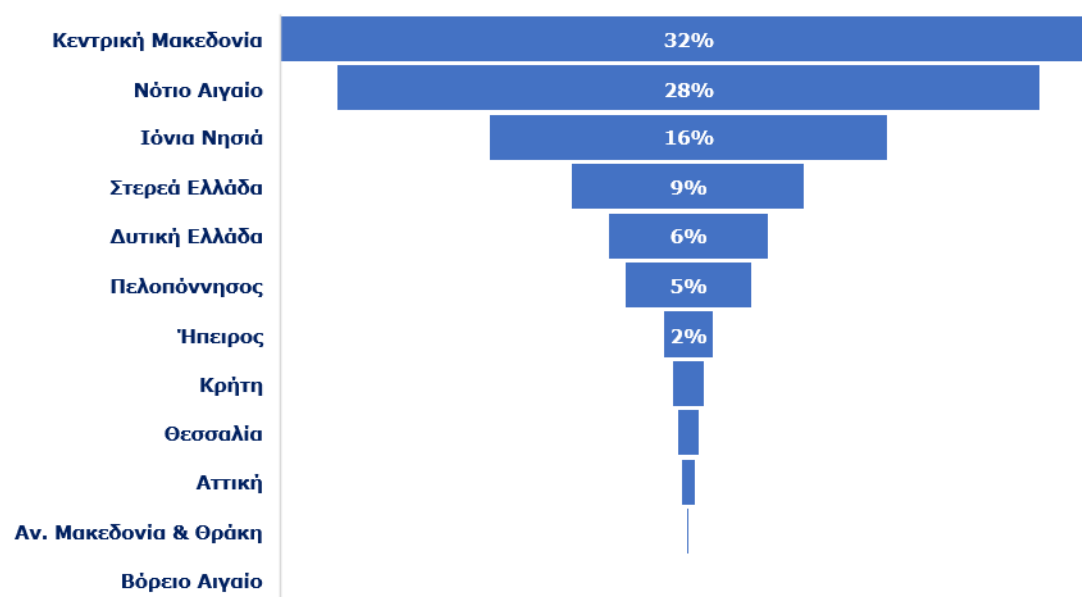
Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των μονάδων των κάμπινγκ ανά Περιφέρεια, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία βρίσκεται στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου και Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύοντας το 53% του συνόλου της χώρας. Αξιοσημείωτο είναι, ότι τουριστικές Περιφέρειες όπως τα Ιόνια Νησιά (8%) και η Κρήτη (5%) καταγράφουν μικρό δυναμικό στα κάμπινγκ.

Διάγραμμα 38: Ποσοστιαία κατανομή των μονάδων των κάμπινγκ της Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

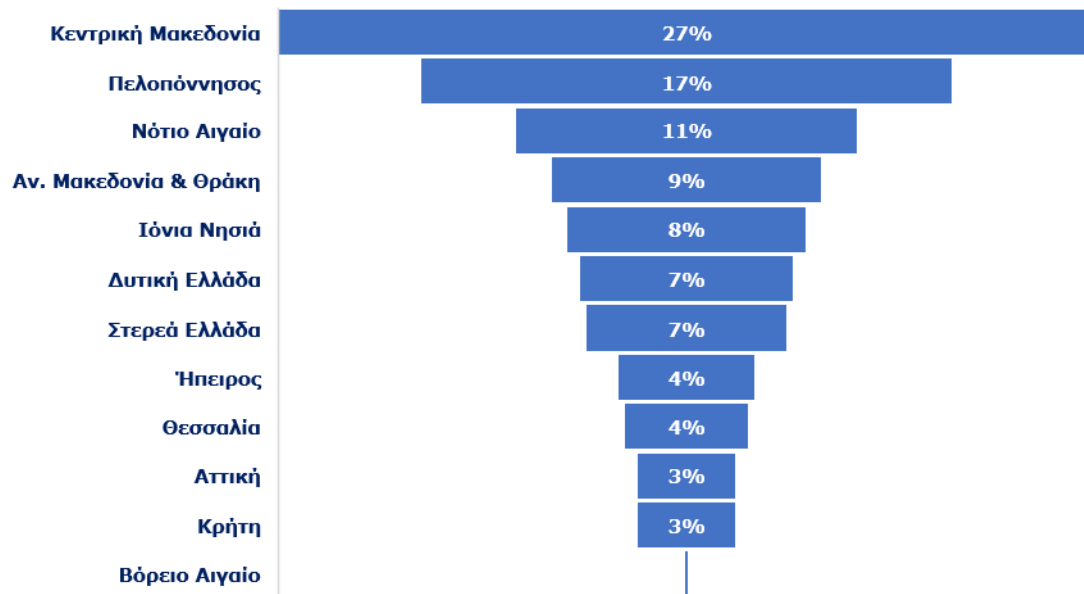
Όσον αφορά τους οικίσκους, η εικόνα διαφοροποιείται, με τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Νοτίου Αιγαίου και Ιονίων Νήσων να καταγράφουν τα υψηλότερα μερίδια αντιπροσωπεύοντας το 75% του δυναμικού της χώρας.

Διάγραμμα 39: Ποσοστιαία κατανομή των οικίσκων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

Τέλος, στις θέσεις των κάμπινγκ, τα μεγαλύτερα μερίδια καταγράφονται στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου και Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύοντας το 55% του δυναμικού της χώρας.

Διάγραμμα 40: Ποσοστιαία κατανομή των θέσεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

2.5.2 Δυναμικό κάμπινγκ στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύει το 2018 το 23% των μονάδων της χώρας, το 32% των οικίσκων και το 27% των θέσεων. Συνολικά διαθέτει 70 μονάδες με 347 οικίσκους και 6.341 θέσεις. Επίσης, αξιοσημείωτο είναι ότι στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας το 43% και το 40% των θέσεων καταγράφεται στα κάμπινγκ 4* και 2*.

Πίνακας 26: Δυναμικό κάμπινγκ στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

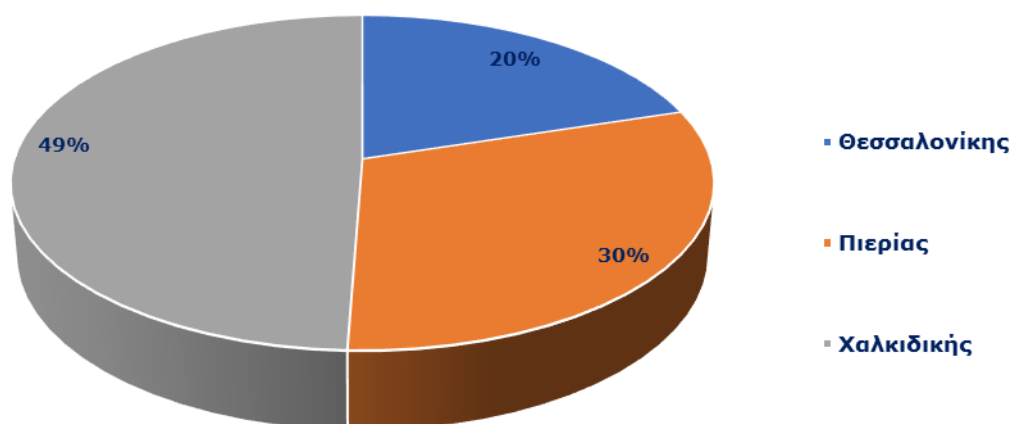
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ						
Δυναμικό Κάμπινγκ 2018						
Ενότητα		4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Χαλκιδικής	Μονάδες	9	7	21	1	38
	Οικίσκοι	28	62	29	0	119
	Θέσεις	1.231	728	1.137	37	3.133
Πιερίας	Μονάδες	2	2	23	2	29
	Οικίσκοι	0	28	159	26	213
	Θέσεις	260	147	1.389	132	1.928
Θεσσαλονίκης	Μονάδες	2	0	1	0	3
	Οικίσκοι	10	0	5	0	15
	Θέσεις	1.260	0	20	0	1.280
Σύνολο	Μονάδες	13	9	45	3	70
	Οικίσκοι	38	90	193	26	347
	Θέσεις	2.751	875	2.546	169	6.341

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Χαλκιδικής αντιπροσωπεύει το 49% του δυναμικού των θέσεων της Περιφέρειας με 38 μονάδες, 119 οικίσκους και 3.133 θέσεις,
- Η Ενότητα Πιερίας διαθέτει το 30% του δυναμικού της Περιφέρειας με 29 μονάδες, 213 οικίσκους και 1.928 θέσεις και
- Η Ενότητα Θεσσαλονίκης διαθέτει το 20% του δυναμικού της Περιφέρειας με 3 μονάδες, 15 οικίσκους και 1.280 θέσεις.

Διάγραμμα 41: Ποσοστιαία κατανομή των θέσεων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3 ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

3.1 ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ

Οι Παραδοσιακοί οικισμοί, είναι οικισμοί με ιδιαίτερη «ιστορική, πολεοδομική, αρχιτεκτονική, λαογραφική, κοινωνική και αισθητική» φυσιογνωμία διατηρώντας αναλλοίωτη την εικόνα που είχαν στον παρελθόν καθώς και τον τοπικό τους χαρακτήρα. Με ευθύνη του ΥΠΕΚΑ (Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας), 814 οικισμοί έχουν χαρακτηριστεί ως παραδοσιακοί. Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας καταγράφονται 15 παραδοσιακοί οικισμοί.

Πίνακας 27: Παραδοσιακοί Οικισμοί

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ			
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΠΙΕΡΙΑΣ	ΣΕΡΡΩΝ	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ
ΑΝΩ ΠΟΛΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΠΑΛΑΙΟΣ ΠΑΝΤΕΛΗΜΟΝΑΣ	ΑΛΙΣΤΡΑΤΗ	ΠΑΛΑΙΟΚΑΣΤΡΟ
	ΠΑΝΤΕΛΗΜΩΝ	ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΠΑΠΠΑΣ ΣΕΡΡΩΝ	ΠΑΡΘΕΝΩΝΑΣ
	ΠΟΡΟΙ	ΗΛΙΟΚΩΜΙ	
	ΣΚΟΤΕΙΝΑ	ΚΟΡΜΙΣΤΑ	
	ΣΚΟΤΙΝΑ	ΜΙΚΡΟ ΣΟΥΛΙ	
		ΠΡΩΤΗ	
		ΡΟΔΟΛΙΒΟΣ	

Πηγή: Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.2 ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ

3.2.1 Αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Από τα αρχαία χρόνια η γη της Μακεδονίας αποτέλεσε κέντρο ανάπτυξης πολλών πολιτισμών. Τα ευρήματα που έχουν ανακαλυφθεί σε όλη σχεδόν την περιοχή του Νομού Ημαθίας καταμαρτυρούν την πλούσια πολιτιστική κληρονομιά. Οι ανακαλύψεις ξεκινούν από την 3η χιλιετία π.χ. με τα φρούρια και νεκροταφεία στην περιοχή ανατολικά των Πιερίων, συνεχίζονται στην εποχή των αρχαίων Μακεδόνων με πολύ σημαντικά ευρήματα όπως τα βασιλικά ανάκτορα και οι τάφοι των αρχαίων Μακεδόνων Βασιλέων στην Βεργίνα, οι τάφοι της Κρίσεως, Λύσωνος και Καλλικλέους, Ανθεμίων και της Νιάουστας (Kinch) στα Λευκάδια, αλλά και η σχολή του Αριστοτέλη στην Μίεζα όπου ο αρχαίος φιλόσοφος δίδαξε τον Μέγα Αλέξανδρο. Στον ίδιο χώρο ανασκάφηκε και το αρχαίο θέατρο που είναι ένα πραγματικό στολίδι και απόδειξη της άνθησης του πολιτισμού της εποχής. Ο τάφος του Φίλιππου στην Βεργίνα με τα μοναδικής αξίας ευρήματά του (χρυσή λάρνακα, υδρία, στεφάνια, ασπίδα κ.λπ.), αποτελεί στοιχείο παγκόσμιας ακτινοβολίας, το οποίο έχει συμβάλει ιδιαίτερα στην οικονομική ανάπτυξη της περιοχής λόγω της προσέλκυσης μεγάλου όγκου τουριστών. Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η Βεργίνα χαρακτηρίστηκε το 1996 ως Μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO.

Άλλοι σημαντικοί αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας είναι το Παλατιανό και το Ηρώο του Παλατιανού στο Κιλκίς, η Ρωμαϊκή Αποικία της Πέλλας και οι Μακεδονικοί Τάφοι Γ και Δ στην Πέλλα, την Βυζαντινή Ακρόπολη και την Έπαυλη στις Σέρρες. Στην Ενότητα Χαλκιδικής συναντάμε το Ιερό το Ποσειδίου, το Αρχαϊκό Ιερό της Πόλης των Σταγείρων, ο Ναός του Απόλλωνα Ήλιου, ο Ναός του του Άμμωνα Δία, ο Βυζαντινός Πύργος Γαλάτιστας κ.α. Επίσης, στην Ενότητα Χαλκιδικής ανήκει το Άγιον Όρος, το οποίο είναι χαρακτηρισμένο από το 1988 ως Μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής κληρονομιάς της UNESCO.

Αξιόλογοι αρχαιολογικοί χώροι στην Ενότητα Πιερίας είναι το Αρχαίο Θέατρο Δίου στα νότια της πόλης του Δίου, το Ιερό της Ίσιδας, το Ιερό της Δήμητρας, το Ιερό του Ολυμπίου Διός, η Αρχαία Πύδνα, το κάστρο του Πλαταμώνα, οι Παλαιοχριστιανικές Βασιλικές κ.α.

Στην Ενότητα Θεσσαλονίκης και συγκεκριμένα τα Παλαιοχριστιανικά και βυζαντινά μνημεία της (Ροτόντα, Αχειροποίητος, Ναός Αγίου Δημητρίου, Μονή Λατόμου, Ναός Αγίας Σοφίας, Παναγία των Χαλκίων, Ναός των Αγίων Αποστόλων, Ναός Αγίου Νικολάου Ορφανού και Ναός Αγίου Παντελεήμονα) έχουν χαρακτηριστεί από το

1988 ως Μνημεία Παγκόσμιας Πολιτιστικής κληρονομιάς της UNESCO. Άλλοι σημαντικοί αρχαιολογικοί χώροι της Ενότητας είναι η Αρχαία Αγορά Θεσσαλονίκης, το Νεκροταφείο Πόλης Απολλωνίας, η Νεκρόπολη Αγίας Παρασκευής, η Αίνεια, το Γαλεριανό Συγκρότημα, ο θολωτός τάφος Καλινδοίων, η Νεκρόπολη Δερβενίου κ.α.

Οι αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας χαρακτηρισμένοι από το Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού παρατίθενται στον πίνακα κατωτέρω.

Πίνακας 28: Αρχαιολογικοί χώροι στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Αρχαιολογικοί Χώροι - Μνημεία στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας						
Ημαθίας	Θεσσαλονίκης	Κιλίκης	Πέλλας	Πιερίας	Σερρών	Χαλκιδικής
Οι Μακεδονικοί τάφοι των Λευκαδίων	Νεκροταφείο Τράπεζας Άνω Τούμπας Θεσσαλονίκης	Κολχίδα	Μακεδονικός Τάφος Γ στην Πέλλα	Αρχαίο Θέατρο Δίου	Βυζαντινή Ακρόπολη Σερρών	Σπήλαιο Πετραλώνων
Ο νεολιθικός οικισμός της Νέας Νικομήδειας	Νεολιθικός οικισμός Θέρμης	Παλατιανό	Μακεδονικός Τάφος Δ στην Πέλλα	Αρχαιολογικό Πάρκο-Η Έπαυλη του Διονύσου	Έπαυλη Σερρών	Άγιος Αθανάσιος Συκιάς
Το Ανάκτορο και οι Βασιλικοί Τάφοι της Βεργίνας	Αίνεια (Νέα Μηχανιώνα)	Ηρώο του Παλατιανού	Ρωμαϊκή Αποικία της Πέλλας	Αρχαιολογικό Πάρκο-Οι Τύμβοι στον Όλυμπο		Άκανθος Μνημειακός Ναός
Οι βασιλικοί τάφοι της Μεγάλης Τούμπας	Υστεροαρχαϊκός Ναός	Νεκροταφείο Γυναικόκαστρου	Κωνσταντία	Μακεδονικοί Τάφοι Κορινού (τύμβοι Α και Β)		Διατείχισμα Κασσάνδρειας
Αρχαιολογικός χώρος Αγίου Παταπίου Βεροίας	Νεκρόπολη Δερβενίου	Αρχαίο Ίωρον	Οικίες αρχαίας Πέλλας	Αρχαιολογικό Πάρκο - Η Πόλη		Σιδηροκαύσια – Στάγειρα
Το νεκροταφείο των τύμβων	Πόλη Απολλωνίας (Νέα Απολλωνία)	Μεγαλιθικό μνημείο Χωρυγίου	Άλωρος	Αρχαιολογικό Πάρκο-Το Ιερό του Ολυμπίου Διός		Κάστρο Τορώνης
Το Ανάκτορο και το Θέατρο	Νεκρόπολη Σίνδου	Ευρωπός	Αρχαία Έδεσσα	Αρχαιολογικό Πάρκο-Το Ιερό της Δήμητρας		Άκανθος – Οικοδόμημα
Ανάκτορο Αιγών	Αγροικία Ασπροβάλας		Βυζαντινό Κάστρο Χρυσής	Αρχαιολογικό Πάρκο-Το Ιερό της Ίσιδας		Ναός Απόλλωνα Ήλιου
Το ιερό της Εύκλειας	Νεκρόπολη Αγίας Παρασκευής Θεσσαλονίκης		Φράγμα επτά πηγών	Αρχαιολογικό Πάρκο-Τα Θέατρα		Ναός Άμμωνα Δία
Η Ακρόπολη και το τείχος της πόλης	Θολωτός Τάφος Καλινδοίων		Αρχοντικό Γιαννιτών	Αρχαιολογικό Πάρκο-Μεγάλες Θέρμες Δίου		Αρχαϊκό Ιερό Πόλης Σταγείρων
Νυμφαίο- Σχολή Αριστοτέλους	Λουτρά			Αρχαιολογικό Πάρκο-Οι Παλαιοχριστιανικές Βασιλικές		Ιερό Ποσειδίου
Μιέζα	Νεκροταφεία Πόλης Απολλωνίας (Νέα Απολλωνία)			Αρχαιολογικό Πάρκο-Νεκρόπολη Δίου		Βασιλική Σωφρονίου
Παλαιοχριστιανικές Βασιλικές Σφηκιάς	Τούμπα Θεσσαλονίκης			Αρχαία Πύδνα		Τείχος Πόλης Σταγείρων
	Αρχαία Θεσσαλονίκη			Οι Λουλουδιές Κίτρους		Βυζαντινός Πύργος Γαλάτιστας
	Φρουριακό Συγκρότημα Βρασών			Λείβηθρα		Θολωτός Τάφου Στύλου
	Αρχαία Αγορά Θεσσαλονίκης			Κάστρο Πλαταμώνα		
	Γαλεριανό Συγκρότημα			Νεολιθικός Οικισμός Μακρυγιάλου		
	Κεντρική κτιριακή ενότητα (Γαλεριανό συγκρότημα)					

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.2.2 Μουσεία της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά περιφερειακή Ενότητα

Στο ανωτέρω πολιτιστικό απόθεμα θα πρέπει να προστεθούν τα πλήθος εξειδικευμένων Μουσείων στα οποία εκτίθενται αρχαιολογικά ευρήματα της ευρύτερης περιοχής. Συγκεκριμένα, τα σημαντικότερα αρχαιολογικά μουσεία της Περιφέρειας είναι το Αρχαιολογικό Μουσείο Βέροιας το οποίο φιλοξενεί ευρήματα από αρχαιολογικούς χώρους της Ενότητας Ημαθίας που χρονολογούνται στους ελληνιστικούς και ρωμαϊκούς χρόνους, το Μουσείο Βασιλικών ταφών των Αιγών στο οποίο εκτίθενται ευρήματα των βασιλικών ταφών, το Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης το οποίο φιλοξενεί αντικείμενα και ανασκαφικά σύνολα από έρευνες σε ολόκληρη την Μακεδονία, το Αρχαιολογικό Μουσείο Αρχαίας (Ρωμαϊκής) Αγοράς Θεσσαλονίκης στο οποίο εκτίθενται ευρήματα της ανασκαφικής έρευνας, το Αρχαιολογικό Μουσείο Πέλλας, το Αρχαιολογικό Μουσείο Δίου στην Πιερία στο εκτίθενται ευρήματα από τις ανασκαφές στην ευρύτερη περιοχή, το Αρχαιολογικό Μουσείο Αμφίπολης το οποίο φιλοξενεί ευρήματα από τους προϊστορικούς, τους πρώιμους ιστορικούς, τους κλασσικούς και ελληνιστικούς, τους ρωμαϊκούς, τους παλαιοχριστιανικούς και τους βυζαντινούς χρόνους και το Αρχαιολογικό Μουσείο Πολυγύρου το οποίο φιλοξενεί αρχαιολογικά ευρήματα από τις ανασκαφές στην Όλυνθο, την Αρχαία Άκανθο στην Ιερισσό, το Ιερό του Άμμωνα Δία στην Καλλιθέα και άλλες σημαντικές αρχαιολογικές θέσεις στην Χαλκιδική.

Ο λαογραφικός πλούτος (τοπικές ενδυμασίες, οικιακά σκεύη, ξυλόγλυπτα κ.α.) της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας εκτίθεται στα λαογραφικά μουσεία της Περιφέρειας όπως το Λαογραφικό Μουσείο Βέροιας, το Λαογραφικό και Εθνολογικό Μουσείο Μακεδονίας – Θράκης, το Λαογραφικό Μουσείο Κιλκίς, το Λαογραφικό Μουσείο Πέλλας, το Λαογραφικό Μουσείο Γερακίνα-Νιγρίτα Σερρών, το Λαογραφικό Μουσείο Πολυγύρου κ.α.

Τέλος, στην Ενότητα Θεσσαλονίκης συναντάμε το Εβραϊκό Μουσείο Ελλάδας το οποίο ιδρύθηκε το 1977 για να συλλέξει, διατηρήσει, ερευνήσει και εκθέσει τα κατάλοιπα του υλικού πολιτισμού 2.300 χρόνων εβραϊκής παρουσίας στην Ελλάδα και το Μουσείο Ατατούρκ στο οποίο εκτίθενται προσωπικά αντικείμενα, φωτογραφικά ντοκουμέντα, εικόνες, δημοσιεύματα, ιστορικά έγγραφα και βιβλία για τη ζωή και το έργο του Κεμάλ Ατατούρκ.

Τα αναγνωρισμένα Μουσεία της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας από το Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού παρατίθενται στο πίνακα κατωτέρω.

Πίνακας 29: Μουσεία στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Ημαθίας	Μουσεία στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας							
	Θεσσαλονίκης		Κιλίκης	Πέλλας	Περίας	Σερρών	Χαλκιδικής	
Βυζαντινό Μουσείο	Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης	Μουσείο Κινηματογράφου	Λαογραφικό Μουσείο	Νέο Αρχαιολογικό Μουσείο Πέλλας	Αρχαιολογικό Μουσείο Δίου	Μουσείο Ιεράς Μονής Τιμίου Προδρόμου	Λαογραφικό Μουσείο Αψύτου	Λαογραφικό Μουσείο Νέας Τρίγλιας
Βλαχογιάνειο Μουσείο	Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης	Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού Θεσσαλονίκης	Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Αξιούπολης	Λαογραφικό Μουσείο Πέλλας		Αρχαιολογικό Μουσείο Αμφίπολης	Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Αρναίας	Λαογραφικό Μουσείο Νέας Τενέδου
Λαογραφικό Μουσείο Βέροιας	Λαογραφικό και Εθνολογικό Μουσείο Μακεδονίας-Θράκης	Μουσείο Φωτογραφίας Θεσσαλονίκης	Μουσείο Α' Παγκοσμίου Πολέμου-Μάχης Σκρά			Μουσείο Παλαιάς Μητρόπολης Σερρών	Λαογραφικό Μουσείο Πολυγύρου	Λαογραφικό Μουσείο Κρήνης
Αρχαιολογικό Μουσείο Βέροιας	Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης	Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα Θεσσαλονίκης	Λαογραφικό Μουσείο Γοργόπης			Εκκλησιαστικό Κειμηλιάρχειο Ιεράς Μητροπόλεως Σερρών και Νιγρίτης	Αρχαιολογικό Μουσείο Ολύθου	Λαογραφική Συλλογή Βάβδου
Μουσείο Βασιλικών τάφων Αιγών	Αρχαιολογικό Μουσείο Αρχαίας (Ρωμαϊκής) Αγοράς Θεσσαλονίκης	Μουσείο Ύδρευσης Θεσσαλονίκης	Αρχαιολογικό Μουσείο Κιλίκης			Μουσείο Φυσικής Ιστορίας	Ανθρωπολογικό Μουσείο Πετραλώνων	Λαογραφικό Μουσείο Πετροκέρασων
	Κέντρο Διάδοσης Επιστημών & Μουσείο Τεχνολογίας	Κέντρο Ιστορικής Διαδρομής Εβραϊσμού Θεσσαλονίκης	Πολεμικό Μουσείο			Λαογραφικό Ιστορικό Μουσείο Τσαρτσίδα	Αρχαιολογικό Μουσείο Πολυγύρου	Έκθεση Λαογραφίας (οικία Δ.Τσιότρα)
	Μουσείο Ατατούρκ	Τελλόγλειο Ίδρυμα Τεχνών				Λαογραφικό Μουσείο Βλάχων «Γεωργάκης-Ολύμπιος»	Μουσείο Αλιευτικών Σκαφών και Εργαλείων	Λαογραφικό Μουσείο Παρθενώνα
	Σιδηροδρομικό Μουσείο Θεσσαλονίκης	Μουσείο Αθλητισμού				Λαογραφικό Μουσείο Γερακίνα-Νιγρίτα Σερρών	Μουσείο Πύργου Ουρανούπολης	Λαογραφικό Μουσείο Ακτή Ελιάς
	Μουσείο Αρχαίων, Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Οργάνων	Μουσείο Λευκού Πύργου				Λαογραφικό Μουσείο Πολιτισμού Συλλόγου Θόλου Δήμου Ν. Ζίχνης	Ανθρωπολογικό Μουσείο Πετραλώνων	Εκκλησιαστικό Μουσείο Ταξιάρχη
	Εβραϊκό Μουσείο	Κρύπτη Αγίου Δημητρίου					Λαογραφικό Μουσείο Βιθυνίας	Δασικό Μουσείο Πανεπιστημιακού Δάσους Ταξιάρχη

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.3 ΓΑΛΑΖΙΕΣ ΣΗΜΑΙΕΣ, 2018

Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας βραβεύτηκαν το 2018 108 παραλίες με γαλάζια σημαία. Συγκεκριμένα:

- Ενότητα Θεσσαλονίκης (11): Ασπροβάλτα, Νέα Βρασνά, Παραλία Βρασνών, Πόρτο Φίνο, Σερραϊκή Ακτή, Σταυρός Ανατολική, Σταυρός Δυτική, Σταυρός Κεντρική, Μηχανιώνα-Τουρμαλί, Νέοι Επιβάτες, Ποταμός
- Ενότητα Χαλκιδικής (85): Αγ. Παύλος/Alexandros Palace Hotel, Αλυκές, Ιερισσός/Δημοτική 1, Ιερισσός/Δημοτική 2, Ιερισσός/Δημοτική 3, Κάμπος, Καμπούδι 1/Ακτή Ουρανούπολη, Καμπούδι 2/Θεοξένια, Καμπούδι 3/Ακραθως, Νέα Ρόδα2, Ολυμπιάδα, Ουρανούπολη 1/Xenia Ouranoupolis, Ουρανούπολη 2/Eagles Palace, Ουρανούπολη 3/Aristoteles, Πόρτο Άγιο/Agionissi Resort, Αρμενιστής, Ελαιών, Ελιά 2/Anthemus, Καλογριάς, Κουτλουμουσιού, Λαγομάνδρα/Lagomandra Beach Hotel, Λιβροχιό 1, Μακριά Λαγκάδα/Porfi Beach, Μαρμαράς, Νικήτη 2, Παράδεισος, Πλατανίτσι, Πόρτο Καρράς 1/Κόχη, Πόρτο Καρράς 2/Σιθωνία Μελίτων, Σαλονικιού, Σάρτι 1, Συκιά, Τρωώνη, Sani Dunes, Άθυτος/Afitis Hotel, Άθυτος/Βάρκες, Ελάνη, Καλλιθέα/Άμμων Ζευς, Καλλιθέα-Δημοτικό Αναψυκτήριο, Κάνιστρο/Miraggio, Κοινοτική Πλαζ Νέας Σκιώνης, Κρυσσηγή 2/Alexander The Great Beach Hotel, Κρυσσηγή 4/Kassandra Palace, Κρυσσηγή Δημοτικό Αναψυκτήριο, Λουτρά Αγίας Παρασκευής, Μένδρη Καλάνδρα, Μόλα Καλύβα, Παλιούρι Κάνιστρο, Πευκοχώρι Yalla-Flegra, Πευκοχώρι-Fyki Beach, Πολύχρονο 3, Πολύχρονο/Azur Hotel, Πολύχρονο-Cocones Beach, Ποσειδί/Poseidi Holidays Resort, Ποσειδί Rohonda, Ποσειδί Κέντρο, Ποσειδί/Cocus, Ποσειδί-Αιγαιοπελαγίτικα, Σάνη 2/Sani Beach, Σάνη 3/Sani Club, Σάνη Αστερίας, Σίβηρη Κέντρο, Φούρκα, Χανιώτη 1, Χανιώτη 3/Grecotel Pella Beach, Γερακινή/Ikos Olivia, Σαργκάνι/Blue Dolphin, Άγιος Μάμας, Βεργιά, Γεωπονικά-Μυκονιάτικα, Διονυσίου, Ελαιώνας/Ikos Oceania, Νέα Ηράκλεια, Νέα Ηράκλεια-Σαχάρα, Νέα Καλλικράτεια, Νέα Μουδανιά, Νέα Πλάγια, Νέα Ποτίδαια Προποντίδας, Νέα Ποτίδαια/Portes Beach, Νέα Ποτίδαια-Ανατολικά Διώρυγας Τρωναίου, Πορταριά, Σωζόπολη Κέντρο, Σωζόπολη/Ναυτίλος, Τρίγλια, Φλογητά και
- Ενότητα Πιερίας (12): Καλλιθέα, Καλλιθέα/Sentido Mediterranean Village, Κορινός, Ολυμπιακή Ακτή, Παραλία, Περίσταση, Λεπτοκαρυά 1, Νέοι Πόροι, Παντελεήμονας 1, Πλάκα-Μύλος, Πλαταμώνας 1, Σκοτίνα.

3.4 ΜΑΡΙΝΕΣ, 2018

Σύμφωνα με το Τμήμα Χωροθέτησης Υποδομών Θαλάσσιου Τουρισμού του Υπουργείου Τουρισμού, στην Ελλάδα λειτουργούν 58 μαρίνες που διαθέτουν 24.371 θέσεις ελλιμενισμού, με προσφορά υπηρεσιών υψηλού επιπέδου. Αρκετές από τις μαρίνες, είναι βραβευμένες από το πρόγραμμα «Γαλάζιες Σημαίες της Ευρώπης». Επίσης, καταγράφονται και 91 Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών με 6.233 θέσεις ελλιμενισμού.

Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας λειτουργούν τέσσερις μαρίνες με 1.215 θέσεις ελλιμενισμού. Συγκεκριμένα, οι καταγραφόμενες μαρίνες ανά Ενότητα είναι:

- Θεσσαλονίκης: Αρετσού (245 θέσεις) και Πυλαίας (440 θέσεις) και
- Χαλκιδικής: Πόρτο Καρράς (315 θέσεις) και Σάνη (215 θέσεις).

Επίσης, στην Περιφέρεια καταγράφονται και έντεκα Καταφύγια τουριστικών σκαφών (2 στην Θεσσαλονίκη, 8 στην Χαλκιδική και 1 στην Πιερία) με 995 θέσεις ελλιμενισμού.

3.5 ΓΚΟΛΦ

Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας συναντάμε ένα γήπεδο γκολφ. Το γήπεδο γκολφ στο Porto Carras Grand Resort αποτελεί το μοναδικό στη Βόρεια Ελλάδα. Το ξενοδοχείο βρίσκεται στο παραθαλάσσιο χωριό του Νέου Μαρμαρά Χαλκιδικής και διαθέτει διεθνών προδιαγραφών 18-οπών γήπεδο γκολφ. Το γήπεδο γκολφ σχεδιάστηκε από τους Geoffrey S. Cornish και William G. Robinson και ανακαινίστηκε από τον Roc Mc Ray.

3.6 ΙΑΜΑΤΙΚΟΙ ΦΥΣΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

Ιαματικές πηγές ονομάζονται οι πηγές τα νερά των οποίων έχουν θεραπευτικές ιδιότητες. Τα ιαματικά νερά πηγάζουν από πετρώματα και κατά τη διαδρομή τους μέχρι την επιφάνεια της Γης, αποκτούν τα μεταλλικά συστατικά τους στα οποία οφείλεται και η θεραπευτική τους δράση. Το Ελληνικό Κράτος μέσω της Ειδικής Επιτροπής Προστασίας Φυσικών Ιαματικών Πόρων του Υπουργείου Τουρισμού έχει προβεί για το 2019 στην αναγνώριση 57 Ιαματικών Φυσικών Πόρων.

Συγκεκριμένα, στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας έχουν αναγνωριστεί εννέα Ιαματικοί Φυσικοί Πόροι:

- Σουρωτή,
- Νερό Λουτρών Ν. Απολλωνίας,
- Θερμή πηγή Λουτρακίου Αριδαίας – Αλμωπίας,
- Νερό Κανίστρου Κασσάνδρας Χαλκιδικής,
- Νερό πηγής Λουτρών Θερμών Νιγρίτας,
- Νερό θερμής πηγής Αγκίστρου Σερρών,
- Νερό γεώτρησης Λαγκαδά, Θεσσαλονίκης,
- Νερό πηγής Αγίας Παρασκευής, Κασσάνδρα Χαλκιδικής,
- Νερό γεώτρησης (αντλούμενη) Λουτρών Σιδηροκάστρου, Δήμου Σιντικής.

3.7 ΚΑΤΑΔΥΤΙΚΟΙ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΙ

Στην Χερσόνησο της Κασσάνδρας υπάρχουν μερικά πολύ ενδιαφέροντα σημεία για καταδύσεις. Συγκεκριμένα, οι περιοχές που εμφανίζουν ενδιαφέρον είναι:

- Το ναυάγιο του πλοίου «Μυτιλήνη» το οποίο βρίσκεται ΒΔ του όρμου Κύψας (περιοχή Σάνης),
- Το νησάκι Κέλυφος, μεταξύ Χερσονήσου Κασσάνδρας και Χερσονήσου Σιθωνίας στη μέση του κόλπου του Τορωναίου κόλπου. Παρουσιάζει εξαιρετικό καταδυτικό ενδιαφέρον με κρυστάλλινα νερά και ποικιλομορφία βυθού. Ολόκληρο το νησάκι προσφέρεται για καταδύσεις, σε περισσότερα από 10 σημεία,
- Πόρτο Βαλίτσα, βρίσκεται στον όρμο του Παλιουρίου. Το καταδυτικό σημείο χαρακτηρίζεται από απότομα βράχια και γκρεμούς,
- Όρμος Κουρσάρου, βρίσκεται ανατολικά του όρμου Παλιουρίου,
- Περιοχή Λουτρά Αγία Παρασκευή, βραχώδη περιοχή με εντυπωσιακό βυθό και
- Περιοχή Νέας Ποτίδαιας, ήρεμη περιοχή με θαλάσσιο ενδιαφέρον.

3.8 ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ - TREKKING

Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας οργανώνονται από τους χιονοδρομικούς και ορειβατικούς συλλόγους διάφορες εκδρομές, πεζοπορίες και αναβάσεις. Συγκεκριμένα, οι διαδρομές που καταγράφονται στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Ενότητα είναι:

Ημαθίας

Διαδρομή 1: Μονή Μουτσιάλης, Πολυδένδρι,

Διαδρομή 2: Μονή Προδρόμου, Ασκητάριο,

Διαδρομή 3: Καστανιά, Δάσος Καστανιάς,

Διαδρομή 4: Ξερολίβαδο, κορυφή Ξεροβούνι,

Διαδρομή 5: Μονοπάτι Μεγάλου Αλεξάνδρου,

Διαδρομή 6: Ο γύρος της λίμνης στο φράγμα Αλιάκμονα,

Διαδρομή 7: Ευρωπαϊκό μονοπάτι E4, συνολικού μήκους 40 χλμ. που περιλαμβάνει την διαδρομή από Πύργους Πτολεμαΐδας μέχρι το κάτω Βέρμιο-Εθνικό μονοπάτι από Νάουσα μέχρι το Άνω Σέλι μήκους 10 χλμ.,

Διαδρομή 8: Εθνικό μονοπάτι από τη θέση «Χώρας Νερό» μέχρι τη θέση «Μούρη Πέτρα» μήκους 14 χλμ. και

Διαδρομή 9: Τοπικό ορεινό μονοπάτι P1 Ριζώματα.

Σερρών

Διαδρομή 1: Πεζοπορία στην λίμνη Κερκίνη,

Διαδρομή 2: Νεοχώρι - Σιδηρόπετρα,

Διαδρομή 3: Πεζοπορία στο όρος Λαιλιάς,

Διαδρομή 4: Ευρωπαϊκό μονοπάτι E4 πάνω από το όρος Μπελές,

Διαδρομή 5: Ευρωπαϊκό μονοπάτι E6 μέσα από τα όρη Βροντούς,

Διαδρομή 6: Μονή Εικοσιφοίνισσας – κορυφή Παγγαίου,

Διαδρομή 7: Καταφύγιο Ροδολίβου – κορυφή Παγγαίου και

Διαδρομή 8: Καταφύγιο της Πρώτης – κορυφή Παγγαίου.

Κιλκίς

Διαδρομή 1: Ελευθεροχώρι – κορυφή Γκόλα Τσούκα (Ρωμαϊκό Μονοπάτι),

Διαδρομή 2: Καταρράκτες Σκρα – Μεγάλα Λιβάδια,

Διαδρομή 3: Καστανερή – Καντάστι (1.649μ.) – Πραματάρι,

Διαδρομή 4: Πραματάρι – Στραβόρεμα – Λυόμενο και

Διαδρομή 5: Κρώμνη – Μετερίζι (1.595μ.).

Πέλλας

Διαδρομή 1: Ευρωπαϊκό μονοπάτι Ε4,

Διαδρομή 2: Ευρωπαϊκό μονοπάτι Ε6,

Διαδρομή 3: Φαράγγι Ράμνο – Μπορ και

Διαδρομή 4: Γαβαλιώτισσα – Χίλια Πεύκα – Μονοπάτι Φυσικού Πάρκου – Λόφος 606.

Πιερία

Διαδρομή 1: Λιτόχωρο (Ε4) – Φαράγγι του Ενιπέα – Παλαιά Μονή Αγ. Διονυσίου - Πριόνια,

Διαδρομή 2: Πριόνια – Καταφύγιο Σπήλιος Αγαπητός,

Διαδρομή 3: Λιτόχωρο – Γκόλνα – Πηγή Κασάνας – Λιτόχωρο,

Διαδρομή 4: Αγ. Κωνσταντίνος – Κορομηλιά – Πετροστρούγκας,

Διαδρομή 5: Παλαιοί Πόροι – Παλιός Παντελεήμονας – Άνω Σκοτίνα,

Διαδρομή 6: Χιονοδρομικό Κέντρο Ελατοχωρίου – Σαλταπήδα – Αρβανίτης – Λαπούσι – Φλάμπουρο,

Διαδρομή 7: Άνω Μηλιά (Ε4) – Τούφες Καραγιώργη – Αβδέλλα – Φλάμπουρο,

Διαδρομή 8: Άνω Μηλιά – Πέντε Πύργοι,

Διαδρομή 9: Άνω Μηλιά – Μοναχό Νερό – Χτένι και

Διαδρομή 10: Παλαιοπαναγιά – Δάσος αιωνόβιας οξιάς – Πηγή Ζωής – Ρέμα Κατή – Σαρακατσάνα.

Θεσσαλονίκη

Διαδρομή 1: Χορτιάτης – Καταφύγιο ΣΕΟ,

Διαδρομή 2: Χορτιάτης – Καστανόδασος - Δαμασκηνιά,

Διαδρομή 3: Χορτιάτης - Αρδαμέρι,

Διαδρομή 4: Αρδαμέρι – Καστανιές - Περιστέρα,

Διαδρομή 5: Καταφύγιο ΣΕΟ – Περιστέρα,

Διαδρομή 6: Χορτιάτης - Βασιλούδι,

Διαδρομή 7: Χορτιάτης – Άγιος Βασίλειος,

Διαδρομή 8: Ασβεστοχώρι – Κουρί – Καταφύγιο Ομίλου Φυσιολατρών,

Διαδρομή 9: Θεσσαλονίκη – Σεϊχ Σου – Εξοχή,

Διαδρομή 10: Σαράντα Εκκλησίες – Φιλίππειο,

Διαδρομή 11: Καταφύγιο ΣΕΟ – Κορυφή Κισσού – Καταφύγιο Υπαίθριου Ζωής.

Χαλκιδική

Διαδρομή 1: Σάνη – Καταφύγιο Πουλιών - Σάνη,

Διαδρομή 2: Σάνη – Κάμπινγκ του Σάνη - Σίβηρη,

Διαδρομή 3: Ποσειδί – Πεύκα - Ποσειδί,

Διαδρομή 4: Πολύχρονο – Χελώνες - Πολύχρονο,

Διαδρομή 5: Κρυσσηγή – Κασσανδρινό - Κρυσσηγή,

Διαδρομή 6: Χανιώτη – Πυροφυλάκιο - Χανιώτη,

Διαδρομή 7: Αρναία – Καταράκτες Βαρβάρας,

Διαδρομή 8: Πύργος Ουρανούπολης – Μοναστήρι Ζυγός,

Διαδρομή 9: Παραλία Κομίτσα – Ουρανούπολη,

Διαδρομή 10: Λιμάνι Τρυπητής – Πύργος Ουρανούπολης,

Διαδρομή 11: Νέα Ρόδα – Λιμάνι Τρυπητής,

Διαδρομή 12: Από τα Νέα στα Αρχαία Στάγειρα (Αριστοτελικός περίπατος),

Διαδρομή 13: Ολυμπιάδα – Αρχαία Στάγειρα,

Διαδρομή 14: Αρναία – Κάστρο Νεπώσι,

Διαδρομή 15: Φούρκα – Αγία Παρασκευή και

Διαδρομή 16: Καλάνδρα – Ποσειδί – Φάρος.

3.9 ΑΝΑΡΡΙΧΗΤΙΚΑ ΠΕΔΙΑ

Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας συναντάμε πλήθος αναρριχητικών πεδίων για τους λάτρεις της αναρρίχησης. Τα σημαντικότερα πεδία της Περιφέρειας ανά Ενότητα είναι:

Ημαθίας

- Αναρριχητικό πεδίο Τιμίου Προδρόμου, βρίσκεται στην Βέροια κοντά στο φράγμα του Αλιάκμονα, λίγο πριν το ομώνυμο μοναστήρι. Το πεδίο προορίζεται για όλα τα επίπεδα αναρριχητών. Βαθμός δυσκολίας διαδρομών: 4a – 8a.

Σερρών

- Αναρριχητικό πεδίο Σημαίες, βρίσκεται λίγα χιλιόμετρα βορειοανατολικά της πόλης των Σερρών,
- Αναρριχητικό πεδίο Βυρός, βρίσκεται λίγα χιλιόμετρα βορειοανατολικά της πόλης των Σερρών,
- Αναρριχητικό πεδίο Βυρός, βρίσκεται λίγα χιλιόμετρα βορειοανατολικά της πόλης των Σερρών,
- Αναρριχητικό πεδίο Επτάμυλοι, το πεδίο είναι κατάλληλο για αναρρίχηση όλο το χρόνο. Χαρακτηριστικό του πεδίου είναι οι πολλές και μεγάλες αρνητικές κλίσεις του. Βαθμός δυσκολίας διαδρομών 5c – 8b,
- Αναρριχητικό πεδίο Φαραγγάκι, βρίσκεται δίπλα στο Σιδηρόκαστρο και είναι ιδανικό για αρχάριους αναρριχητές. Χαρακτηριστικό του πεδίου είναι οι μικρού μήκους διαδρομές και οι μικρού βαθμού δυσκολίας διαδρομές (έως VIII),
- Αναρριχητικό πεδίο Μαντρί, βρίσκεται κοντά στο Σιδηρόκαστρο και είναι κατάλληλο για παραδοσιακή αναρρίχηση. Βαθμός δυσκολίας διαδρομών V – VII,
- Αναρριχητικό πεδίο Πλάκα Αυστραλού, είναι ιδανικό για εκπαιδευτικούς σκοπούς. Βαθμός δυσκολίας διαδρομών 4b – 6c,
- Αναρριχητικό πεδίο Καταρράκτες, το πεδίο έχει 10 διαδρομές και πολύ καλή πρόσβαση. Βαθμός δυσκολίας διαδρομών 5 – 8b.

Πέλλας

- Αναρριχητικό πεδίο Πίνοβο, αποτελεί ένα από τα δημοφιλέστερα πεδία για Bouldering στην Βόρεια Ελλάδα,
- Αναρριχητικό πεδίο κοντά στο Λουτράκι Αριδαίας στους πρόποδες του όρους Βόρρα. Βαθμός δυσκολίας VI – VII,
- Αναρριχητικό πεδίο Δύο Λίμνες, βρίσκεται στο φαράγγι Ποζαρ λίγο πιο πάνω από το πεδίο Μουσών. Βαθμός δυσκολίας 5c – 6c,
- Αναρριχητικό πεδίο Μούσες Βορινού, βρίσκεται μέσα στο φαράγγι του Βορινού (Πόζαρ) λίγο πιο πάνω από τις εγκαταστάσεις των λουτρών μέσα στο φαράγγι. Βαθμός δυσκολίας διαδρομών 5c – 7b.

Πιερία

- Αναρριχητικό πεδίο Λιτοχώρου, είναι ιδανικό για έμπειρους αναρριχητές και βρίσκεται λίγο έξω από το ομώνυμο χωριό του Ολύμπου. Βαθμός δυσκολίας διαδρομών 6c – 8a,
- Αναρριχητικό πεδίο Κρεβάτια. Βαθμός δυσκολίας διαδρομών 6a – 8a.

Θεσσαλονίκη

- Αναρριχητικό πεδίο Ρετζίκι, είναι πολύ κοντά στο κέντρο και είναι κυρίως εκπαιδευτικού χαρακτήρα. Βαθμός δυσκολίας διαδρομών 5c – 7a.

Χαλκιδική

- Αναρρίχηση στα Λουτρά Χαλκιδικής, τα Λουτρά στην Κασσάνδρα της Χαλκιδικής διαθέτουν αρκετά βράχια δίπλα από τη θάλασσα, κατάλληλα για bouldering αλλά και διαδρομές μέχρι 100μ.

3.10 ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας διαθέτει 5 χιονοδρομικά κέντρα στην επικράτεια της. Συγκεκριμένα, στην Περιφέρεια καταγράφονται το χιονοδρομικό κέντρο 3-5 Πηγάδια στην Νάουσα Ημαθίας, το χιονοδρομικό κέντρο Ελατοχωρίου στην Ενότητα Πιερίας, το Καϊμακτσαλάν στην Ενότητα Πέλλας, το χιονοδρομικό κέντρο Σελίου στην Ενότητα Ημαθίας και χιονοδρομικό κέντρο Λαϊλιά στην Ενότητα Σερρών.

Χιονοδρομικό κέντρο **3-5 Πηγάδια**, βρίσκεται στη δυτική πλευρά του όρους Βέρμιον σε υψόμετρο 1.430 – 2.005μ. Απέχει 17χλμ. από την Νάουσα και 15 χλμ από τον Άγιο Νικόλαο. Έχει πίστες για κάθε βαθμό δυσκολίας και μια δρόμου αντοχής (3,5 & 10 χλμ.). Διαθέτει 6 αναβατήρες (1 εναέριο, 4 συρόμενους και 1 παιδικό).

Χιονοδρομικό κέντρο **Ελατοχωρίου**, βρίσκεται στη βορειοανατολική πλευρά των Πιερίων Όρεων, στη θέση «Παπά Χωράφι» και σε υψόμετρο 1.450μ. Απέχει μόλις 8χλμ. από το Ελατοχώρι, 36 χλμ. από την Κατερίνη και 105 χλμ. από την Θεσσαλονίκη. Οι εγκαταστάσεις του χιονοδρομικού περιλαμβάνουν 10 πίστες με κυμαινόμενη υψομετρική διαφορά και με διαφορετικό βαθμό δυσκολίας. Επίσης, λειτουργεί μια πίστα για snowboard και μια για έλκηθρα. Το συνολικό μήκος που έχουν οι πίστες και το δίκτυο των χιονοδιαδρόμων που τις συνδέει μεταξύ τους, ξεπερνάει τα 12.000μ.

Χιονοδρομικό κέντρο **Καϊμακτσαλάν**, βρίσκεται στο όρος Βόρας, του οποίου η κορυφογραμμή αποτελεί την οριογραμμή μεταξύ των δύο κρατών, σε υψόμετρο 2.480μ. Απέχει 54 χλμ. από την πόλη της Έδεσσας. Οι εγκαταστάσεις του χιονοδρομικού περιλαμβάνουν 6 αναβατήρες (1 εναέριος & 5 συρόμενους) και 13 πίστες (4 μέτριας δυσκολίας, 7 εύκολες και 2 πολύ εύκολες) ενώ το συνολικό μήκος τους φτάνει τα 15 χλμ. Επίσης, το χιονοδρομικό κέντρο διαθέτει και μια ειδικά διαμορφωμένη πίστα snowboard ή fun park έκτασης 4 στρεμμάτων. Τέλος, στο Καϊμακτσαλάν βρίσκεται ο υψηλότερος αναβατήρας στην Ελλάδα με υψόμετρο 2.480μ.

Χιονοδρομικό κέντρο **Σελίου**, βρίσκεται στο όρος Βέρμιο σε υψόμετρο 1.530μ. – 1.890μ. και είναι το 1^ο χιονοδρομικό κέντρο της χώρας. Απέχει 24χλμ. από τη Βέροια, 20 χλμ. από την Νάουσα και 95 χλμ. από τη Θεσσαλονίκη. Η κύρια πρόσβαση στο χιονοδρομικό γίνεται μέσω της Εγνατίας οδού και της επαρχιακής οδού Βέροιας Σελίου. Το χιονοδρομικό κέντρο διαθέτει 17 πίστες με διάφορα επίπεδα δυσκολίας συνολικού μήκους 14χλμ. Επίσης, διαθέτει δύο πίστες Δρόμων Αντοχής (LANG –

LAUF) συνολικού μήκους 8χλμ. ενώ υπάρχουν αρκετές και πολύ ενδιαφέρουσες διαδρομές για σκι – snowboard εκτός πίστας.

Χιονοδρομικό κέντρο **Λαϊλιά**, βρίσκεται στην οροσειρά της Βροντούς και συγκεκριμένα στην βόρεια πλευρά του Αλή Μπαμπά σε υψόμετρο 1.600μ. Το χιονοδρομικό κέντρο απέχει 26χλμ. από τις Σέρρες και 110χλμ. από την Θεσσαλονίκη. Διαθέτει μια βασική χιονοδρομική πίστα συνολικού μήκους 1.000μ. και πλάτους 60μ., η οποία εξυπηρετείται από ένα συρόμενο χιονοδρομικό αναβατήρα μήκους 850μ. που μπορεί να μεταφέρει 700 άτομα την ώρα. Τελευταία, έγινε επέκταση του αναβατήρα αυτού κατά άλλα 200μ. ώστε να φθάνει μέχρι την κορυφή του βουνού (1.850μ.).

3.11 ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΑ ΚΑΤΑΦΥΓΙΑ

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας διαθέτει ορειβατικά καταφύγια στους ορεινούς όγκους της, τα οποία συντηρούν οι Ορειβατικοί σύλλογοι. Τα ορειβατικά καταφύγια που απαντώνται στην Περιφέρεια ανά Ενότητα είναι:

Ημαθίας

- Ορειβατικό καταφύγιο στην τοποθεσία «Μουντάκι», βρίσκεται στο Μουντάκι Βερμίου σε υψόμετρο 1.800μ. Το καταφύγιο είναι δυναμικότητας 24 κλινών,
- Ορειβατικό καταφύγιο στην τοποθεσία «Τρία Πηγάδια», βρίσκεται στο όρος Βέρμιο σε υψόμετρο 1.450μ. Το καταφύγιο είναι δυναμικότητας 35 κλινών.
- Ορειβατικό καταφύγιο στην τοποθεσία «Τρία Πηγάδια 2», βρίσκεται στο όρος Βέρμιο σε υψόμετρο 1.470μ. Το καταφύγιο είναι δυναμικότητας 60 κλινών.
- Ορειβατικό καταφύγιο στην τοποθεσία «Λάκα Μιρέ», βρίσκεται στο όρος Βέρμιο σε υψόμετρο 1.450μ. Το καταφύγιο είναι δυναμικότητας 80 κλινών.
- Ορειβατικό καταφύγιο στην θέση «Σέλι», βρίσκεται στο όρος Βέρμιο σε υψόμετρο 1.450μ. Το καταφύγιο είναι δυναμικότητας 60 κλινών.

Πιερίας

- Ορειβατικό καταφύγιο στον οικισμό Άνω Μηλιά, το καταφύγιο βρίσκεται στα Πιέρια Όρη σε υψόμετρο 1.050 μ. και μπορεί να φιλοξενήσει έως 62 άτομα,
- Ορειβατικό καταφύγιο στην θέση Γιούρτια, το καταφύγιο βρίσκεται στα Πιέρια Όρη σε υψόμετρο 1.435 μ. και μπορεί να φιλοξενήσει έως 40 άτομα,
- Ορειβατικό καταφύγιο στην θέση Σαρακατσάνα, το καταφύγιο βρίσκεται στα Πιέρια Όρη σε υψόμετρο 1.680 μ. και μπορεί να φιλοξενήσει έως 80 άτομα,
- Ορειβατικό καταφύγιο στην θέση Λαγομάννα, το καταφύγιο βρίσκεται στα Πιέρια Όρη σε υψόμετρο 1.460 μ. και μπορεί να φιλοξενήσει έως 40 άτομα,
- Ορειβατικό καταφύγιο στην θέση Μπάρα, το καταφύγιο βρίσκεται στα Πιέρια Όρη σε υψόμετρο 1.900 μ. και μπορεί να φιλοξενήσει έως 100 άτομα,
- Ορειβατικό καταφύγιο στην θέση Κορομηλιές Λεπτοκαρυάς, το καταφύγιο βρίσκεται σε υψόμετρο 950 μ. και μπορεί να φιλοξενήσει έως 16 άτομα,
- Ορειβατικό καταφύγιο στη θέση Κορομηλιά, το καταφύγιο βρίσκεται σε υψόμετρο 1.000μ. και μπορεί να φιλοξενήσει 16 άτομα,
- Καταφύγιο «Σταύρος» ή «Δημήτριος Μπουντόλας», βρίσκεται στον Όλυμπο σε υψόμετρο 944μ. Το καταφύγιο μπορεί να φιλοξενήσει 30 επισκέπτες,

- Καταφύγιο Πετρόστρουγκας, βρίσκεται στην ανατολική πλευρά του Ολύμπου σε υψόμετρο 1.900 μ. Το καταφύγιο μπορεί να φιλοξενήσει μέχρι και 90 άτομα,
- Καταφύγιο στη θέση «Κρεβάτια», βρίσκεται πάνω από το Δίον και το Λιτόχωρο σε υψόμετρο 1.020 μ. Το καταφύγιο μπορεί να φιλοξενήσει 20 άτομα,
- Καταφύγιο Γιώσου Αποστολίδη, βρίσκεται στο οροπέδιο των Μουσών στον Όλυμπο σε υψόμετρο 2.740μ. Το καταφύγιο μπορεί να φιλοξενήσει 80 άτομα,
- Καταφύγιο Χρήστος Κάκκαλος, βρίσκεται στο οροπέδιο των Μουσών σε υψόμετρο 2.650 μ. Το καταφύγιο μπορεί να φιλοξενήσει 15 άτομα,
- Καταφύγιο Σπήλιος Αγαπητός, βρίσκεται στον Όλυμπο σε υψόμετρο 2.100 μ. Το καταφύγιο μπορεί να φιλοξενήσει 80 άτομα.

Πέλλας

- Ορειβατικό καταφύγιο στην θέση «Τουρκική Βρύση», βρίσκεται στο όρος Πάικο σε υψόμετρο 1.450μ. Το καταφύγιο είναι δυναμικότητας 40 κλινών.

Θεσσαλονίκη

- Ορειβατικό καταφύγιο Χορτιάτης, βρίσκεται σε υψόμετρο 1.000μ. και μπορεί να φιλοξενήσει έως 45 άτομα.

Σέρρες

- Καταφύγιο του Λαϊλιά, βρίσκεται στο δάσος του Λαϊλιά (Όρος Βροντούς) στη θέση Ολυμπία σε υψόμετρο 1.500μ. Απέχει 3χλμ. από το χιονοδρομικό κέντρο και 24 χλμ. από την πόλη των Σερρών. Το καταφύγιο μπορεί να φιλοξενήσει 50 άτομα.

3.12 ΚΑΥΑΚ - RAFTING

Σέρρες

- Canoe – Kayak στη λίμνη Κερκίνη με διθέσια – τριθέσια κανό. Δραστηριότητα με μεγάλο ενδιαφέρον στον υδροβιότοπο της λίμνης Κερκίνης χωρίς να χρειάζεται κανείς προηγούμενη εμπειρία. Η εξερεύνηση ξεκινά ανάλογα με την εποχή από διαφορετικά σημεία της λίμνης,
- Canoe – Kayak στον ποταμό Στρυμόνα. Η διαδρομή ξεκινά από τα στενά του κλειδιού στα σύνορα του Προμαχώνα προς τη γέφυρα του Στρυμόνα με κατεύθυνση προς τις 3 γέφυρες (Πετρίτσι, Βυρώνεια, Παρυδάτιο δάσος).

Πέλλας

- Rafting – Kayak στον ποταμό Μογλενίτσα. Επιβίβαση στο χωριό Άλωρο και διαδρομή 2,5 ώρες μέσα στο ποτάμι δυσκολίας II με σημεία III. Η διαδρομή περνάει μέσα από το φαράγγι και τις σιδηρές πύλες (Δεμίρ Καπού) πριν το αναψυκτήριο της Μενηίδας (χωριό Καλή).

3.13 ΚΑΖΙΝΟ

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας διαθέτει στην επικράτεια της 2 Καζίνο, ένα στην Θεσσαλονίκη «Regency Καζίνο Θεσσαλονίκης» και ένα στην Χαλκιδική μέσα στο ξενοδοχείο Πόρτο Καρράς.

Το πιο γνωστό καζίνο της Βόρειας Ελλάδας είναι το Hyatt Regency Καζίνο της Θεσσαλονίκης. Βρίσκεται δίπλα στον Διεθνή Αερολιμένα Θεσσαλονίκης και έχει ξεκινήσει την λειτουργία του το 1996. Δίπλα από το καζίνο βρίσκεται το ξενοδοχείο Hyatt ενώ η απόσταση από το κέντρο της Θεσσαλονίκης είναι 13 χλμ.

Στην περιοχή της Χαλκιδικής, στο πόδι της Σιθωνίας, βρίσκεται το καζίνο του Πόρτο Καρράς το οποίο αποτελεί το 1^ο ιδιωτικό ελληνικό καζίνο. Το καζίνο βρίσκεται μέσα στο 5* ξενοδοχείο Sithonia Thalassotherapy & Spa.

4 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

4.1 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ, 2013 - 2018

4.1.1 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ελλάδα την περίοδο 2013 – 2018, σημειώθηκε αύξηση κατά +62% (από 12,8 εκατ. το 2013 σε 20,8 εκατ. το 2018) στις διεθνείς αεροπορικές αφίξεις. Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των αφίξεων τους, με τις υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις να καταγράφονται στις Περιφέρειες Πελοποννήσου (+119%, από 58 χιλ. το 2013 σε 127 χιλ. το 2018), Αττικής (+118%, από 2,6 εκατ. το 2013 σε 5,7 εκατ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+112%, από 76 χιλ. το 2013 σε 160 χιλ. το 2018) και Δυτικής Ελλάδας (+65%, από 224 χιλ. το 2013 σε 371 χιλ. το 2018). Σε απόλυτες διαφορές οι υψηλότερες αυξήσεις την περίοδο 2013 – 2018 καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+3,1 εκατ.), Κρήτης (+1,2 εκατ.), Νοτίου Αιγαίου (+1,4 εκατ.), Ιονίων Νήσων (+1,0 εκατ.) και Κεντρικής Μακεδονίας (+814 χιλ.).

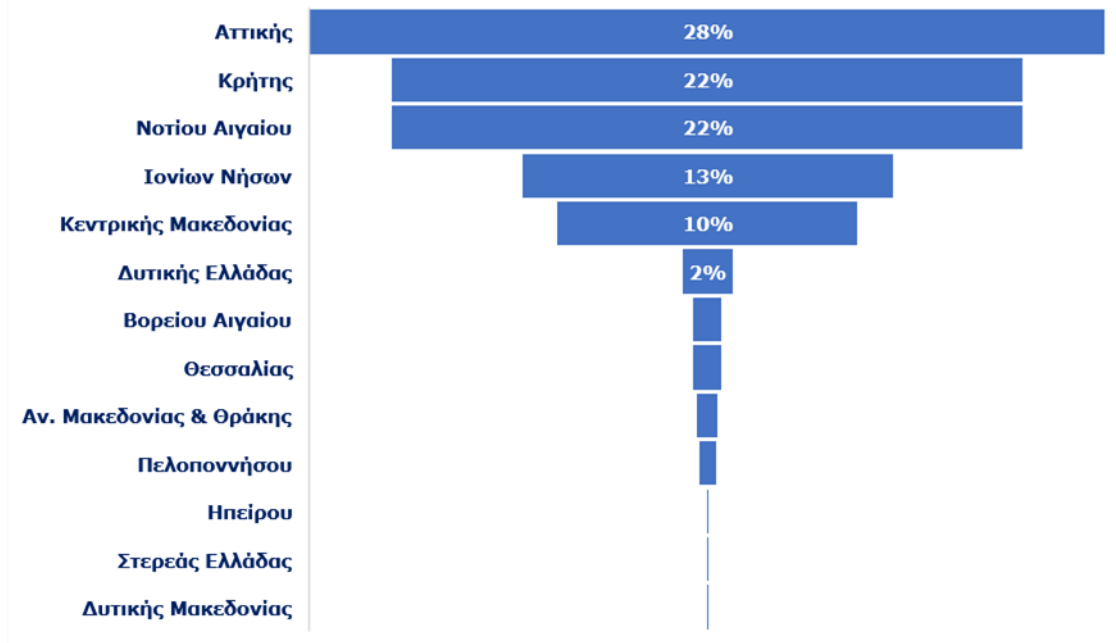
Πίνακας 30: Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττικής	2.622.609	3.394.561	4.159.014	4.524.944	4.799.157	5.729.403	118%
Κρήτης	3.323.978	3.533.754	3.483.319	3.900.169	4.250.971	4.555.421	37%
Νοτίου Αιγαίου	3.194.216	3.568.374	3.571.426	3.667.218	4.065.867	4.546.194	42%
Ιονίων Νήσων	1.630.111	1.859.023	1.916.497	2.139.491	2.347.704	2.675.700	64%
Κεντρικής Μακεδονίας	1.351.378	1.569.814	1.556.788	1.710.606	1.928.874	2.165.736	60%
Δυτικής Ελλάδας	224.495	249.772	263.269	290.010	347.635	371.429	65%
Βορείου Αιγαίου	175.906	215.563	221.796	141.055	168.999	215.088	22%
Θεσσαλίας	154.056	173.955	171.373	186.868	197.706	205.926	34%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	75.814	75.818	85.993	88.509	129.739	160.370	112%
Πελοποννήσου	57.947	108.623	86.508	106.921	121.609	126.746	119%
Ηπείρου	0	0	0	0	3.232	9.845	
Στερεάς Ελλάδας	0	0	3.256	1.085	1.129	1.985	
Δυτικής Μακεδονίας	0	0	0	0	0	125	
Ελλάδα	12.810.510	14.749.257	15.519.239	16.756.876	18.362.622	20.763.968	62%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT - Ενεργειαία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αφίξεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (28%), Κρήτης (22%), Νοτίου Αιγαίου (22%), Ιονίων Νήσων (13%) και Κεντρικής Μακεδονίας (10%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες υποδέχτηκαν το 2018 το 95% του συνόλου των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Ελλάδας.

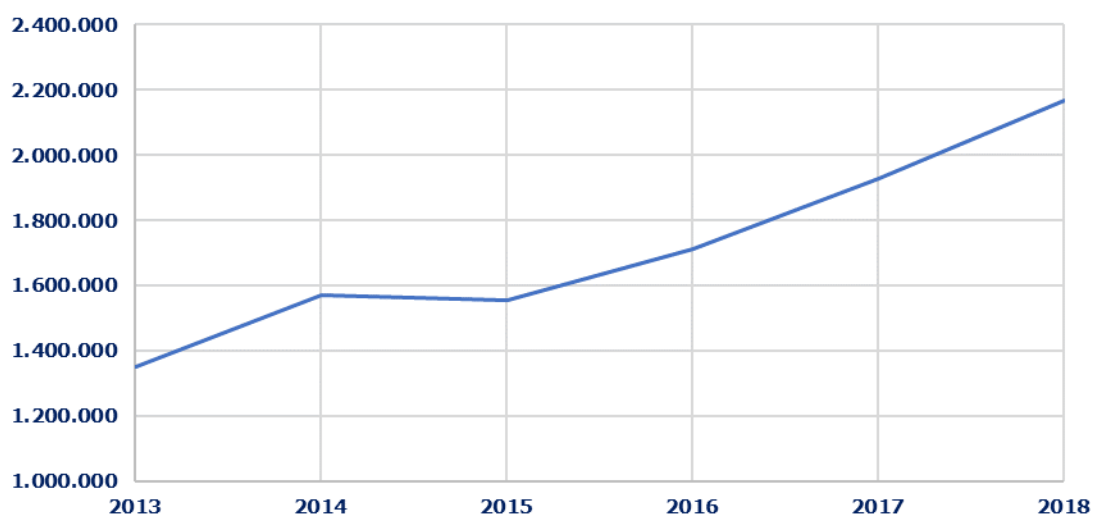
Διάγραμμα 42: Ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

4.1.2 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (Αεροδρόμιο Μακεδονία) την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσαν αύξηση κατά +60% (από 1,4 εκατ. το 2013 σε 2,2 εκατ. το 2018). Το 2018, η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσώπευε το 10% της συνολικής διεθνούς επιβατικής κίνησης.

Διάγραμμα 43: Ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αεροπορικών αφίξεων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, 2013 – 2018

Πηγή: ΥΠΑ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

4.2 ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2013 - 2018

4.2.1 Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ελλάδα την περίοδο 2013 – 2018, σημειώθηκε αύξηση στην κίνηση εσωτερικού κατά +75% (από 4,9 εκατ. το 2013 σε 8,6 εκατ. το 2018). Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των αφίξεων τους, με εξαίρεση μόνο την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (-34%, από 10 χιλ. το 2013 σε 7 χιλ. το 2018). Τις υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτους αριθμούς σημείωσαν οι Περιφέρειες Αττικής (+80% ή +1,8 εκατ. επισκέπτες), Νοτίου Αιγαίου (+99% ή +788 χιλ. επισκέπτες), Κεντρικής Μακεδονίας (+76% ή +497 χιλ. επισκέπτες), Κρήτης (+63% ή +384 χιλ. επισκέπτες) και Ιονίων Νήσων (+84% ή +115 χιλ. επισκέπτες). Η μικρότερη αύξηση καταγράφηκε στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (+1%, από 4 χιλ. το 2013 σε 4 χιλ. το 2018).

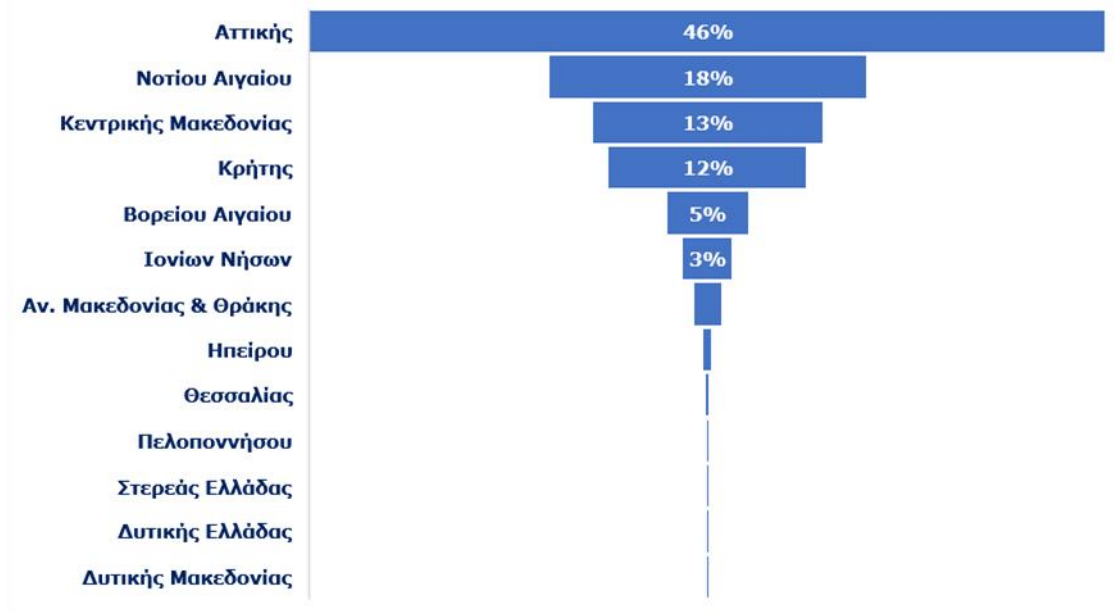
Πίνακας 31: Κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττικής	2.215.379	2.689.631	3.282.544	3.640.410	3.758.129	3.976.701	80%
Νοτίου Αιγαίου	800.243	953.988	1.153.108	1.292.527	1.454.828	1.588.533	99%
Κεντρικής Μακεδονίας	655.359	888.459	1.097.676	1.109.598	1.197.084	1.152.806	76%
Κρήτης	611.513	707.540	897.968	949.392	999.180	995.895	63%
Βορείου Αιγαίου	331.776	362.481	372.542	387.042	393.266	410.659	24%
Ιονίων Νήσων	137.362	155.070	177.775	212.025	219.583	252.499	84%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	111.984	114.929	119.360	120.834	120.457	139.722	25%
Ηπείρου	31.866	39.424	43.048	48.083	44.239	44.456	40%
Θεσσαλίας	11.827	16.156	16.344	20.838	21.360	21.815	84%
Πελοποννήσου	9.535	7.977	6.821	6.712	15.851	11.168	17%
Στερεάς Ελλάδας	9.955	6.211	7.485	6.452	7.209	6.611	-34%
Δυτικής Ελλάδας	3.006	2.793	5.489	9.684	6.428	4.718	57%
Δυτικής Μακεδονίας	3.964	3.000	3.442	4.662	4.034	4.001	1%
Ελλάδα	4.933.769	5.947.659	7.183.602	7.808.259	8.241.648	8.609.584	75%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT Ενεξέργαση INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης εσωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (46%), Νοτίου Αιγαίου (18%), Κεντρικής Μακεδονίας (13%) και Κρήτης (12%). Δηλαδή τα αεροδρόμια των 4 αυτών Περιφερειών υποδέχτηκαν το 2018 το 90% της εσωτερικής κίνησης της Ελλάδας.

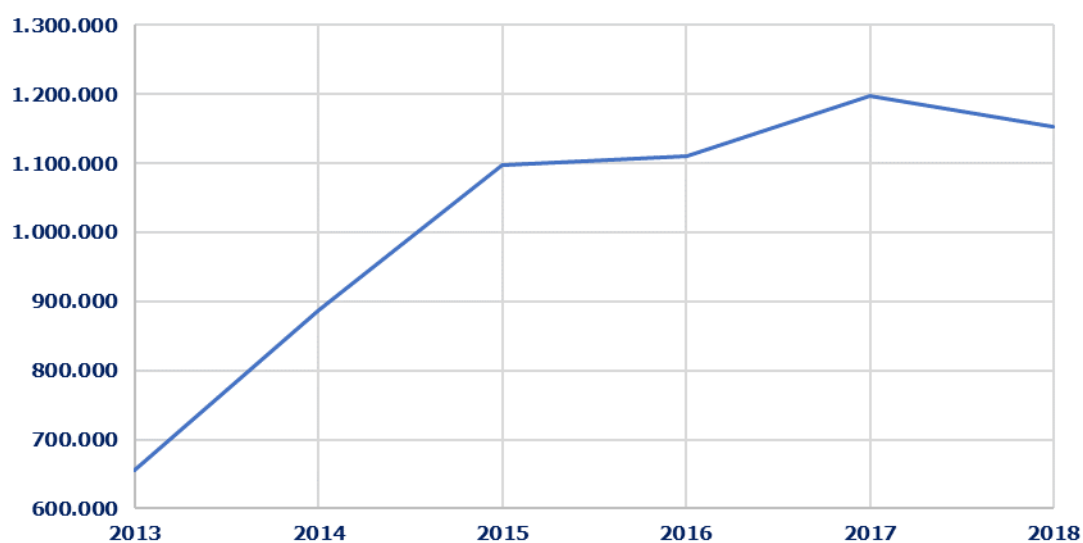
Διάγραμμα 44: Ποσοστιαία κατανομή της κίνησης εσωτερικού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

4.2.2 Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Η αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (Αεροδρόμιο Μακεδονία) την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσε αύξηση κατά +76% (από 655 χιλ. το 2013 σε 1,2 εκατ. το 2018). Το 2018, η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσώπευε το 13% της συνολικής επιβατικής κίνησης εσωτερικού.

Διάγραμμα 45: Ποσοστιαία κατανομή της αεροπορικής κίνησης εσωτερικού στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, 2013 – 2018

Πηγή: ΥΠΑ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

4.3 ΟΔΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ, 2013 - 2018

4.3.1 Οδικός τουρισμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Στην Ενότητα αυτή παρατίθεται η εισερχόμενη διεθνής οδική κίνηση (μόνο εισόδο) που καταγράφεται από τους κατά τόπους μεθοριακούς σταθμούς. Εδώ θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η κίνηση αυτή διαχέεται και δεν αφορά αποκλειστικά και μόνο στην Περιφέρεια εισόδου. Οι μεθοριακοί σταθμοί εντοπίζονται στις Βόρειες Περιφέρειες της Ελλάδας και καταγράφουν την είσοδο και την έξοδο από και προς τις γειτνιάζουσες με την Ελλάδα χώρες (Αλβανία, Βόρεια Μακεδονία, Βουλγαρία και Τουρκία). Την περίοδο 2014 – 2018, σημειώθηκε αύξηση στις οδικές αφίξεις κατά +17% (από 10,8 εκατ. το 2014 σε 12,5 εκατ. το 2018). Επιμέρους η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (+56%, από 4,4 εκατ. το 2014 σε 6,9 εκατ. το 2018) και Ηπείρου (+2%, από 1,1 εκατ. το 2014 σε 1,1 εκατ. το 2018) να καταγράφουν αύξηση και τις Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-16%, από 4,0 εκατ. το 2014 σε 3,4 εκατ. το 2018) και Δυτικής Μακεδονίας (-3%, από 1,2 εκατ. το 2014 σε 1,2 εκατ. το 2018) μείωση.

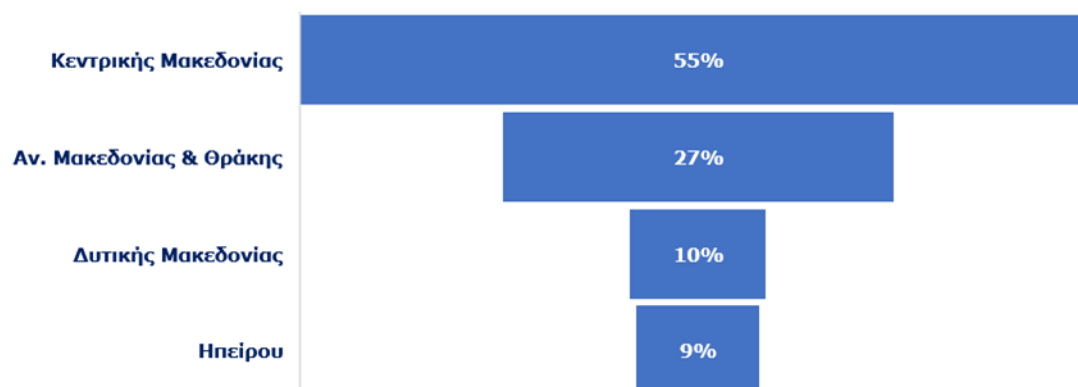
Πίνακας 32: Οδικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 – 2018

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2014 - 2018
Κεντρικής Μακεδονίας	4.428.150	5.830.508	5.998.439	7.146.714	6.887.740	56%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	4.043.374	4.123.289	3.814.297	3.585.856	3.396.304	-16%
Δυτικής Μακεδονίας	1.229.638	1.118.829	1.074.456	1.158.116	1.192.978	-3%
Ηπείρου	1.052.383	1.049.776	1.160.058	897.435	1.071.511	2%
Ελλάδα	10.753.545	12.122.402	12.047.250	12.788.121	12.548.533	17%

Πηγή: Μεθοριακοί Σταθμοί - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των οδικών αφίξεων για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Κεντρική Μακεδονία (55%) και ακολούθως στις Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (27%), Δυτικής Μακεδονίας (10%) και Ηπείρου (9%).

Διάγραμμα 46: Ποσοστιαία κατανομή των διεθνών οδικών αφίξεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

4.3.2 Οδικός τουρισμός της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά μεθοριακό σταθμό

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύει το 55% των οδικών αφίξεων της χώρας για το 2018. Συγκεκριμένα, από τους 3 μεθοριακούς σταθμούς της Περιφέρειας (Δοϊράνη, Εύζωνοι και Προμαχώνας) πέρασαν το 2018 6,9 εκατ. επισκέπτες καταγράφοντας αύξηση κατά +56% σε σύγκριση με το 2014 (4,4 εκατ. επισκέπτες).

Στους επιμέρους σταθμούς της Περιφέρειας η εικόνα είναι θετική: Προμαχώνας (+107%, από 1,7 εκατ. το 2014 σε 3,5 εκατ. το 2018), Εύζωνοι (+17%, από 2,6 εκατ. το 2014 σε 3,0 εκατ. το 2018) και Δοϊράνη (+148%, από 153 χιλ. το 2014 σε 380 χιλ. το 2018).

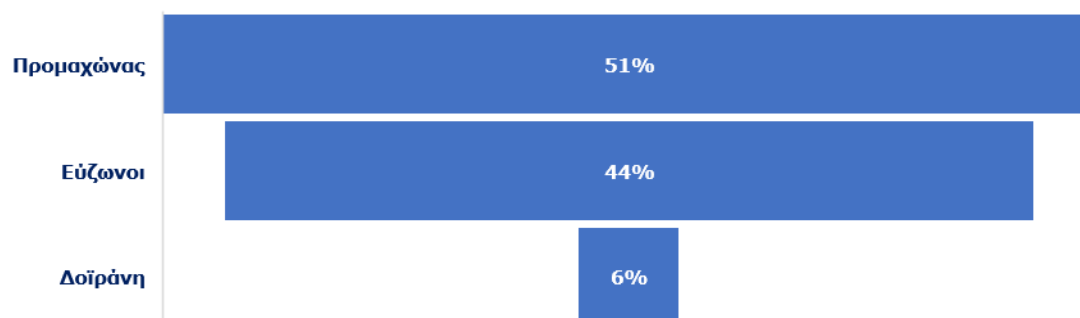
Πίνακας 33: Οδικές αφίξεις στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά μεθοριακό σταθμό, 2014 - 2018

Μεθοριακός σταθμός	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2014 - 2018
Προμαχώνας	1.680.518	1.610.215	1.586.538	2.714.292	3.485.249	107%
Εύζωνοι	2.594.392	4.053.339	3.980.718	3.847.525	3.022.580	17%
Δοϊράνη	153.240	166.954	431.183	584.897	379.911	148%
Κεντρική Μακεδονία	4.428.150	5.830.508	5.998.439	7.146.714	6.887.740	56%

Πηγή: Μεθοριακοί Σταθμοί - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των οδικών αφίξεων για το 2018, παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό διέρχεται από τον μεθοριακό σταθμό του Προμαχώνα (51%) και ακολούθως από τον σταθμό των Ευζώνων (44%) και της Δοϊράνης (6%). Δηλαδή σχεδόν το 60% των οδικών αφίξεων διέρχονται από την Ενότητα Κιλκίς και το υπόλοιπο 40% από την Ενότητα Σερρών.

Διάγραμμα 47: Ποσοστιαία κατανομή των διεθνών οδικών αφίξεων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά μεθοριακό σταθμό, 2018

4.4 ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2013 - 2018

4.4.1 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ενότητα αυτή καταγράφονται οι διακινηθέντες (επιβίβαση και αποβίβαση) εσωτερικού από τους κατά τόπους λιμένες της χώρας. Οι διακινηθέντες εσωτερικού την περίοδο 2013 – 2018, στους λιμένες της χώρας σημείωσαν μείωση κατά -1% (από 70,8 εκατ. το 2013 σε 70,2 εκατ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες της χώρας σημείωσαν αύξηση στους διακινηθέντες επιβάτες, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Αττικής (-18%, από 36,4 εκατ. το 2013 σε 29,8 εκατ. το 2018), Δυτικής Ελλάδας (-24%, από 5,8 εκατ. το 2013 σε 4,4 εκατ. το 2018) και Στερεάς Ελλάδας (-7%, από 2,4 εκατ. το 2013 σε 2,2 εκατ. το 2018).

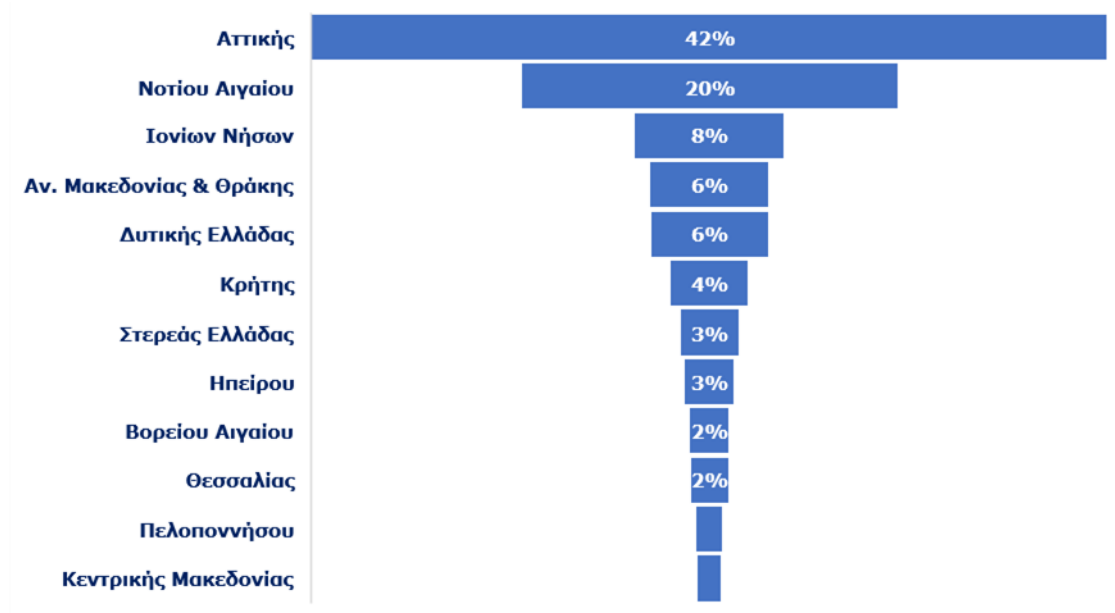
Πίνακας 34: Διακινηθέντες εσωτερικού στους λιμένες της χώρας ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττικής	36.353.806	29.129.874	28.950.459	27.795.511	29.315.860	29.775.672	-18%
Νοτίου Αιγαίου	9.972.232	11.178.355	11.040.557	11.511.849	13.023.588	14.117.081	42%
Ιονίων Νήσων	4.802.410	4.981.852	4.700.327	4.895.180	5.224.639	5.604.635	17%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	3.289.445	3.681.335	3.942.035	4.200.682	4.392.321	4.432.651	35%
Δυτικής Ελλάδας	5.789.761	6.494.926	6.249.616	4.271.304	4.312.585	4.413.601	-24%
Κρήτης	2.446.140	2.685.989	2.268.104	2.430.335	2.805.390	2.936.979	20%
Στερεάς Ελλάδας	2.350.808	2.119.732	2.114.039	2.079.675	2.112.974	2.196.668	-7%
Ηπείρου	1.599.345	1.615.320	1.560.773	1.615.324	1.776.662	1.879.806	18%
Θεσσαλίας	1.298.652	1.352.840	1.309.660	1.387.309	1.500.274	1.499.130	15%
Βορείου Αιγαίου	1.343.633	1.345.520	1.715.910	1.475.599	1.475.875	1.447.094	8%
Κεντρικής Μακεδονίας	806.891	846.389	837.902	981.700	965.920	993.338	23%
Πελοποννήσου	734.768	830.375	540.283	727.890	977.712	894.677	22%
Ελλάδα	70.787.891	66.262.507	65.229.665	63.372.358	67.883.800	70.191.332	-1%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Ενεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (42%) και Νοτίου Αιγαίου (20%). Δηλαδή οι δύο αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 62% της συνολικής διακίνησης της Ελλάδας για το 2018.

Διάγραμμα 48: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

4.4.2 Ακτοποϊκή κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας για το 2018 αντιπροσωπεύει το 1% των διακινηθέντων εσωτερικού της χώρας, σημειώνοντας την περίοδο 2013-2018 αύξηση κατά +23% (από 807 χιλ. το 2013 σε 993 χιλ. το 2018). Όλες οι Ενότητες σημείωσαν αύξηση: Χαλκιδικής (+22%, από 775 χιλ. το 2013 σε 948 χιλ. το 2018) και Θεσσαλονίκης (+43%, από 32 χιλ. το 2013 σε 45 χιλ. το 2018). Οι υπόλοιπες Ενότητες δεν καταγράφουν ακτοποϊκή κίνηση.

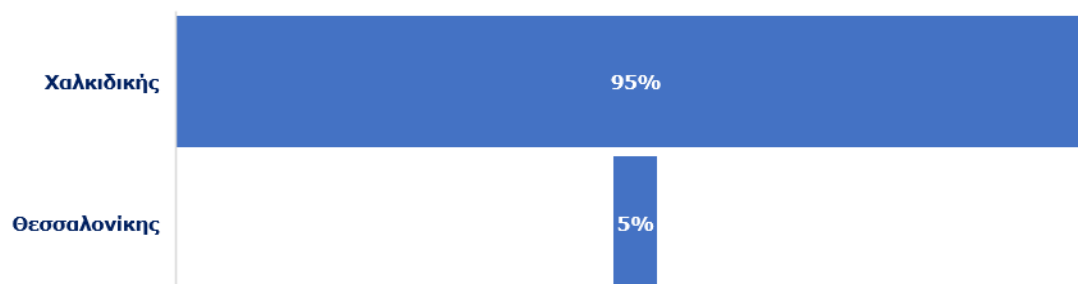
Πίνακας 35: Διακινηθέντες εσωτερικού στους λιμένες της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2013 - 2018

Ενότητα	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Χαλκιδικής	775.344	821.406	837.902	929.850	918.080	948.214	22%
Θεσσαλονίκης	31.547	24.983	0	51.850	47.840	45.124	43%
Κεντρική Μακεδονία	806.891	846.389	837.902	981.700	965.920	993.338	23%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Περιφέρειας για το 2018, παρατηρούμε, ότι η πλειοψηφία των διακινηθέντων καταγράφεται στην Ενότητα Χαλκιδικής (95%) και μόλις το 5% από την Ενότητα Θεσσαλονίκης.

Διάγραμμα 49: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

4.5 ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2013 - 2018

Οι διακινηθέντες εξωτερικού την περίοδο 2013-2018 σημείωσαν αύξηση κατά +21% (από 1,5 εκατ. το 2013 σε 1,8 εκατ. το 2018). Επιμέρους, διακινηθέντες εξωτερικού καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Ηπείρου (λιμάνι Ηγουμενίτσας) (+22%, από 780 χιλ. το 2013 σε 955 χιλ. το 2018), Δυτικής Ελλάδας (λιμάνι Πάτρας) (-12%, από 559 χιλ. το 2013 σε 490 χιλ. το 2018) και Ιονίων Νήσων (λιμάνι Κέρκυρας) (+230%, από 106 χιλ. το 2013 σε 350 χιλ. το 2018). Επίσης, οι Λοιποί λιμένες σημείωσαν μείωση στους διακινηθέντες τους κατά -74% (από 50 χιλ. το 2013 σε 13 χιλ. το 2018).

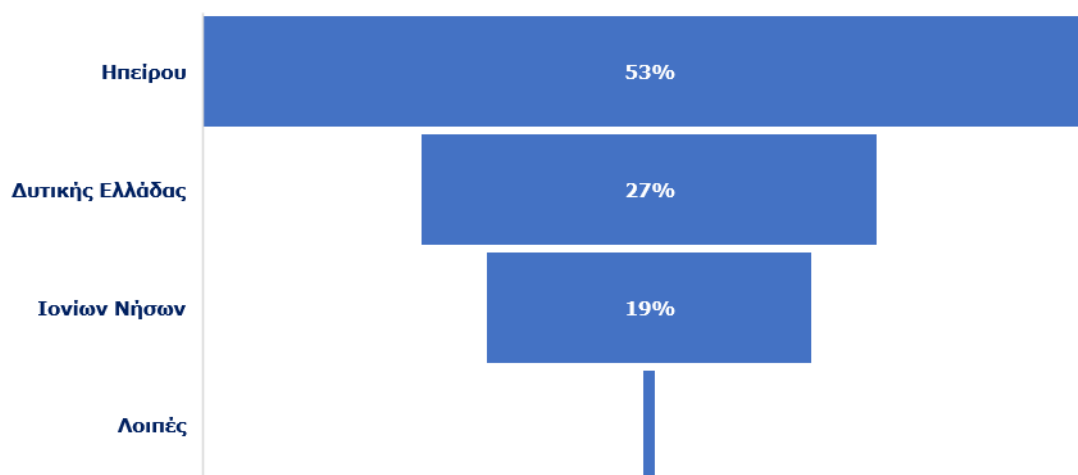
Πίνακας 36: Διακινηθέντες εξωτερικού στους λιμένες της χώρας ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Ηπείρου	780.142	928.975	971.012	836.566	918.972	955.379	22%
Δυτικής Ελλάδας	559.486	590.328	603.312	497.313	500.725	489.583	-12%
Ιονίων Νήσων	105.902	138.566	162.221	186.634	262.103	349.764	230%
Λοιπές	50.205	11.282	5.631	6.722	18.147	12.932	-74%
Ελλάδα	1.495.735	1.669.151	1.742.176	1.527.235	1.699.947	1.807.658	21%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εξωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό εντοπίζεται στην Περιφέρεια Ηπείρου (53%) και ακολούθως στις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (27%), Ιονίων Νήσων (19%) και Λοιπών (1%).

Διάγραμμα 50: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εξωτερικού στα λιμάνια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

4.6 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΑΣ, 2013 - 2018

4.6.1 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων

Η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στα λιμάνια της Ελλάδας σημείωσε μείωση την περίοδο 2013 – 2018 κατά -20% (από 4.288 το 2013 σε 3.410 το 2018). Η μείωση αυτή οφείλεται κυρίως μετά το 2016, στην πολιτική αναταραχή (αποτυχημένο πραξικόπημα) και στους φόβους ασφαλείας (τρομοκρατία) στην γειτονική Τουρκία, αφού τα αξιοθέατα σε Ελλάδα και Τουρκία πλασάρονται από τις εταιρίες κρουαζιέρας σε κοινά πακέτα.

Πίνακας 37: Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

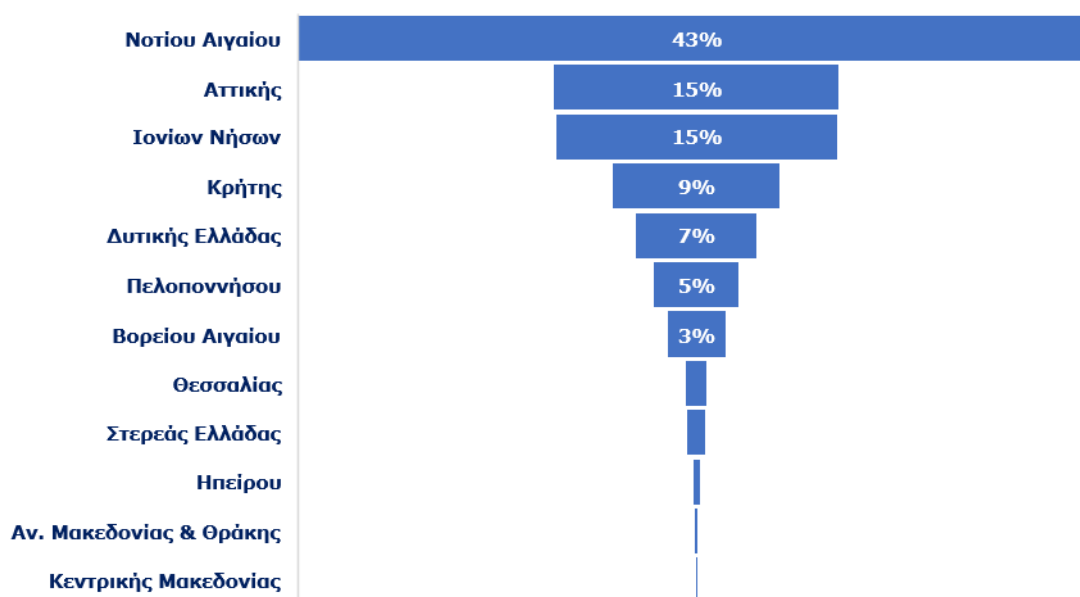
Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Νοτίου Αιγαίου	1.870	1.714	1.989	1.875	1.455	1.466	-22%
Αττικής	751	638	680	708	607	526	-30%
Ιονίων Νήσων	614	487	527	587	477	520	-15%
Κρήτης	282	286	293	303	279	308	9%
Δυτικής Ελλάδας	309	253	245	276	273	223	-28%
Πελοποννήσου	142	130	165	204	161	157	11%
Βορείου Αιγαίου	133	136	155	137	53	109	-18%
Θεσσαλίας	48	71	88	72	18	40	-17%
Στερεάς Ελλάδας	88	50	83	92	74	35	-60%
Ηπείρου	18	17	11	11	8	14	-22%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	15	26	23	19	6	7	-53%
Κεντρικής Μακεδονίας	18	31	35	23	4	5	-72%
Ελλάδα	4.288	3.839	4.294	4.307	3.415	3.410	-20%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στην κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στους λιμένες τους, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Πελοποννήσου (+11%, από 142 κρουαζιερόπλοια το 2013 σε 157 κρουαζιερόπλοια το 2018) και Κρήτης (+9%, από 282 κρουαζιερόπλοια το 2013 σε 308 κρουαζιερόπλοια το 2018).

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης κρουαζιερόπλοιων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (43%), η Αττική (15%), τα Ιόνια Νησιά (15%), η Κρήτη (9%) και η Δυτική Ελλάδα (7%) δέχονται το μεγαλύτερο ποσοστό, αντιπροσωπεύοντας για το 2018 το 89% της κίνησης των κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 51: Ποσοστιαία κατανομή κίνησης κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας υποδέχτηκε το 2018 το 0,1% των κρουαζιερόπλοιων που επισκέφθηκαν την χώρα. Συγκεκριμένα, η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσε μείωση κατά -72% (από 18 κρουαζιερόπλοια το 2013 σε 5 κρουαζιερόπλοια το 2018). Η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων εξυπηρετείται μόνο από το λιμάνι της Θεσσαλονίκης.

4.6.2 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας

Ο αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στα λιμάνια της Ελλάδας σημείωσε μείωση την περίοδο 2013 – 2018 κατά -15% (από 5,7 εκατ. το 2013 σε 4,8 εκατ. το 2018). Η αίσθηση ανασφάλειας στην Τουρκία, όπως προαναφέραμε άνωθεν, συνέβαλε στην μείωση της κίνησης των κρουαζιερόπλοιων και κατ' επέκταση στον αριθμό των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας αφού τα δρομολόγια πολλών κρουαζιερόπλοιων συμπεριλάμβαναν προορισμούς και αξιοθέατα και της Ελλάδας και της Τουρκίας.

Πίνακας 38: Αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

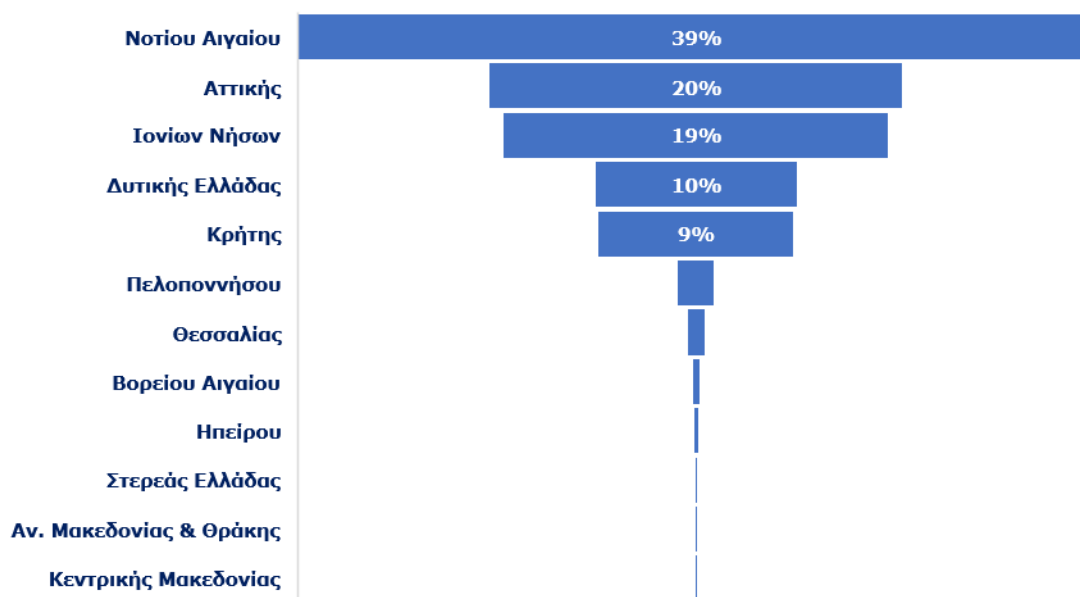
Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Νοτίου Αιγαίου	1.978.538	1.886.537	1.996.720	2.000.688	1.764.651	1.844.651	-7%
Αττικής	1.316.947	1.086.444	1.026.014	1.141.850	1.074.263	961.724	-27%
Ιονίων Νήσων	914.475	771.353	802.316	859.554	754.383	894.190	-2%
Δυτικής Ελλάδας	765.244	585.624	460.972	505.854	567.999	469.693	-39%
Κρήτης	440.288	329.709	355.699	413.655	340.033	453.677	3%
Πελοποννήσου	90.814	85.648	108.543	106.666	53.790	85.633	-6%
Θεσσαλίας	24.030	62.973	76.051	44.432	11.767	41.647	73%
Βορείου Αιγαίου	95.800	83.635	76.803	83.587	29.316	17.109	-82%
Ηπείρου	5.558	4.208	4.057	8.179	9.088	12.650	128%
Στερεάς Ελλάδας	8.141	8.309	17.851	14.848	14.423	3.628	-55%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	7.469	13.087	13.061	6.042	3.226	2.538	-66%
Κεντρικής Μακεδονίας	14.585	19.720	26.356	18.876	2.424	1.502	-90%
Ελλάδα	5.661.889	4.937.247	4.964.443	5.204.231	4.625.363	4.788.642	-15%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+3%, από 440 χιλ. το 2013 σε 454 χιλ. το 2018), Θεσσαλίας (+73%, από 24 χιλ. το 2013 σε 42 χιλ. το 2018) και Ηπείρου (+128%, από 6 χιλ. το 2013 σε 13 χιλ. το 2018).

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του αριθμού των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2018, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (39%), η Αττική (20%), τα Ιόνια Νησιά (19%), η Δυτική Ελλάδα (10%) και η Κρήτη (9%) δέχονται το μεγαλύτερο ποσοστό, αντιπροσωπεύοντας για το 2018 το 97% των συνολικών αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας.

Διάγραμμα 52: Ποσοστιαία κατανομή του αριθμού των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας υποδέχτηκε το 2018 μόλις το 0,03% των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας που επισκέφθηκαν την χώρα. Συγκεκριμένα, οι αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας την περίοδο 2013 – 2018 στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας σημείωσαν μείωση κατά -90% (από 15 χιλ. το 2013 σε 1,5 χιλ. το 2018). Η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων εξυπηρετείται μόνο από το λιμάνι της Θεσσαλονίκης.

4.7 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΣΕ ΜΟΥΣΕΙΑ, 2013 - 2018

4.7.1 Επισκέπτες σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των επισκεπτών στα Μουσεία της Ελλάδας την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσε αύξηση κατά +69% (από 3,4 εκατ. επισκέπτες το 2013 σε 5,7 εκατ. επισκέπτες το 2018), απόρροια της αύξησης κατά +68% (από 17.920 χιλ. το 2013 σε 30.123 χιλ. το 2018) στον αριθμό των διεθνών αφίξεων που καταγράφηκε στην Ελλάδα για την ίδια περίοδο.

Πίνακας 39: Επισκέπτες σε μουσεία της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

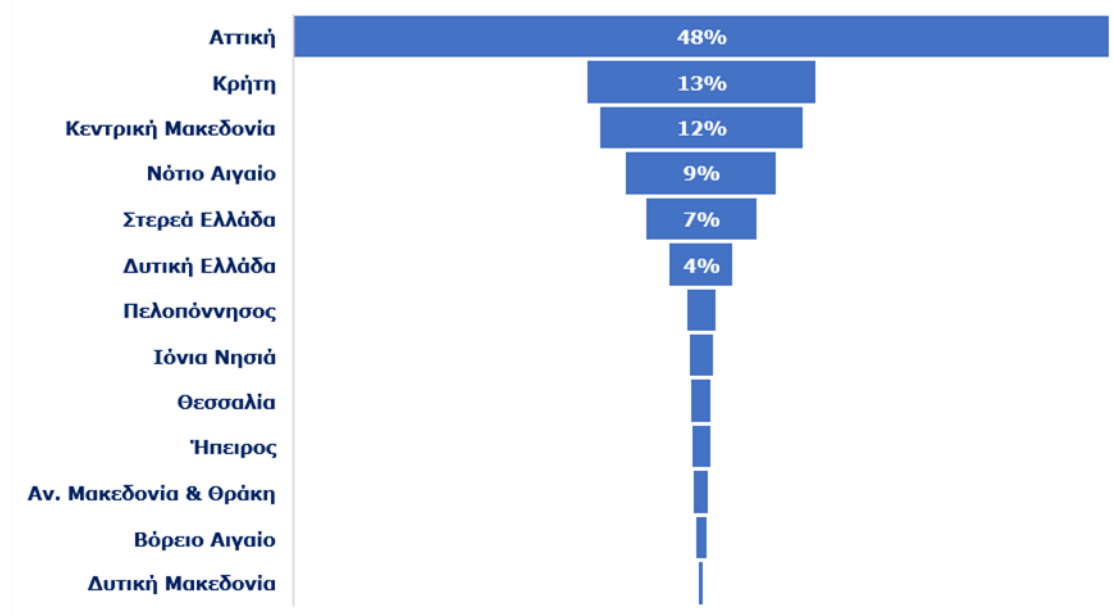
Επισκέπτες σε Μουσεία ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018							
Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττική	1.743.523	2.162.221	2.295.545	2.155.754	2.518.113	2.733.790	57%
Κρήτη	229.940	297.569	312.274	461.751	590.311	767.262	234%
Κεντρική Μακεδονία	311.601	465.487	541.193	653.068	668.906	683.282	119%
Νότιο Αιγαίο	418.704	482.626	478.588	432.124	500.781	506.030	21%
Στερεά Ελλάδα	193.104	246.396	276.968	263.487	327.025	372.461	93%
Δυτική Ελλάδα	147.275	173.800	174.653	169.352	199.715	214.714	46%
Πελοπόννησος	74.274	73.242	69.232	81.002	94.851	99.970	35%
Ιόνια Νησιά	70.684	60.001	61.135	67.130	70.631	78.670	11%
Θεσσαλία	43.922	45.826	40.395	56.438	59.064	68.256	55%
Ήπειρος	46.591	50.014	56.059	54.253	58.377	65.276	40%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	32.369	40.594	41.502	35.037	45.940	51.064	58%
Βόρειο Αιγαίο	52.534	49.570	50.847	35.669	42.682	41.440	-21%
Δυτική Μακεδονία	12.250	7.005	7.451	8.570	11.945	17.427	42%
Ελλάδα	3.376.771	4.154.351	4.405.842	4.473.635	5.188.341	5.699.642	69%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Ενεργειαία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των επισκεπτών σε Μουσεία, με εξαίρεση το Βόρειο Αιγαίο (-21%, από 53 χιλ. το 2013 σε 41 χιλ. το 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττική (+57%, από 1,7 εκατ. το 2013 σε 2,7 εκατ. το 2018), Κρήτη (+234%, από 230 χιλ. το 2013 σε 767 χιλ. το 2018), Κεντρική Μακεδονία (+119%, από 312 χιλ. το 2013 σε 683 χιλ. το 2018), Νότιο Αιγαίο (+21%, από 419 χιλ. το 2013 σε 506 χιλ. το 2018), Στερεά Ελλάδα (+93%, από 193 χιλ. το 2013 σε 372 χιλ. το 2018), Δυτική Ελλάδα (+46%, από 147 χιλ. το 2013 σε 215 χιλ. το 2018), Πελοπόννησος (+35%, από 74 χιλ. το 2013 σε 100 χιλ. το 2018), Ιόνια Νησιά (+11%, από 71 χιλ. το 2013 σε 79 χιλ. το 2018), Θεσσαλία (+55%, από 44 χιλ. το 2013 σε 68 χιλ. το 2018), Ήπειρος (+40%, από 47 χιλ. το 2013 σε 65 χιλ. το 2018), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+58%, από 32 χιλ. το 2013 σε 51 χιλ. το 2018) και Δυτική Μακεδονία (+42%, από 12 χιλ. το 2013 σε 17 χιλ. το 2018).

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική το 2018 αντιπροσωπεύει σχεδόν τις μισές επισκέψεις (48%) που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κρήτη (13%), η Κεντρική Μακεδονία (12%) και το Νότιο Αιγαίο (9%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 82% των επισκέψεων στα Μουσεία της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2018.

Διάγραμμα 53: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

4.7.2 Επισκέπτες σε μουσεία στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Ενότητα

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας το 2018 κατείχε το 12% του συνόλου των επισκεπτών σε μουσεία της Ελλάδας, σημειώνοντας αύξηση κατά +119% (από 312 χιλ. το 2013 σε 683 χιλ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν αύξηση στην επισκεψιμότητα τους: Θεσσαλονίκης (+116%, από 270 χιλ. το 2013 σε 582 χιλ. το 2018), Πέλλας (+152%, από 14 χιλ. το 2013 σε 35 χιλ. το 2018), Πιερίας (+91%, από 14 χιλ. το 2013 σε 27 χιλ. το 2018), Σερρών (+301%, από 4 χιλ. το 2013 σε 18 χιλ. το 2018), Ημαθίας (+50%, από 8 χιλ. το 2013 σε 12 χιλ. το 2018), Χαλκιδικής (+632%, από 1 χιλ. το 2013 σε 8 χιλ. το 2018) και Κιλκίς (+464%, από 398 επισκέπτες το 2013 σε 2 χιλ. το 2018).

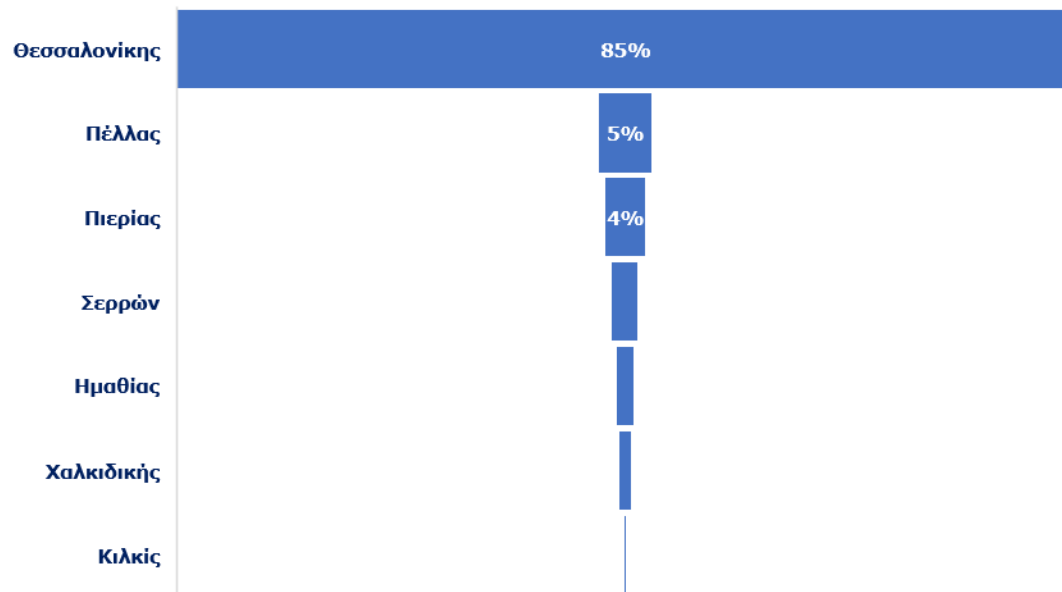
Πίνακας 40: Επισκέπτες σε μουσεία της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2013 – 2018

Ενότητα	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Θεσσαλονίκης	270.224	395.359	470.502	595.589	597.611	582.438	116%
Πέλλας	13.850	18.750	19.800	16.774	27.960	34.904	152%
Πιερίας	13.942	16.344	14.547	14.222	16.915	26.608	91%
Σερρών	4.399	18.183	25.614	14.929	14.104	17.618	301%
Ημαθίας	7.705	10.140	9.243	9.022	10.299	11.539	50%
Χαλκιδικής	1.083	6.317	1.245	2.045	1.381	7.931	632%
Κιλκίς	398	394	242	487	636	2.244	464%
Κεντρική Μακεδονία	311.601	465.487	541.193	653.068	668.906	683.282	119%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε μουσεία στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, παρατηρούμε ότι, η πλειοψηφία των επισκέψεων εντοπίζεται στην Ενότητα Θεσσαλονίκης (85%) και ακολουθούν οι Ενότητες Πέλλας (5%), Πιερίας (4%), Σερρών (3%), Ημαθίας (2%), Χαλκιδικής (1%) και Κιλκίς (0,3%).

Διάγραμμα 54: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

4.8 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΣΕ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ 2013 - 2018

4.8.1 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των επισκεπτών στους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας την περίοδο 2013 - 2018 σημείωσε αύξηση κατά +58% (από 8,2 εκατ. το 2013 σε 12,9 εκατ. το 2018).

Πίνακας 41: Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

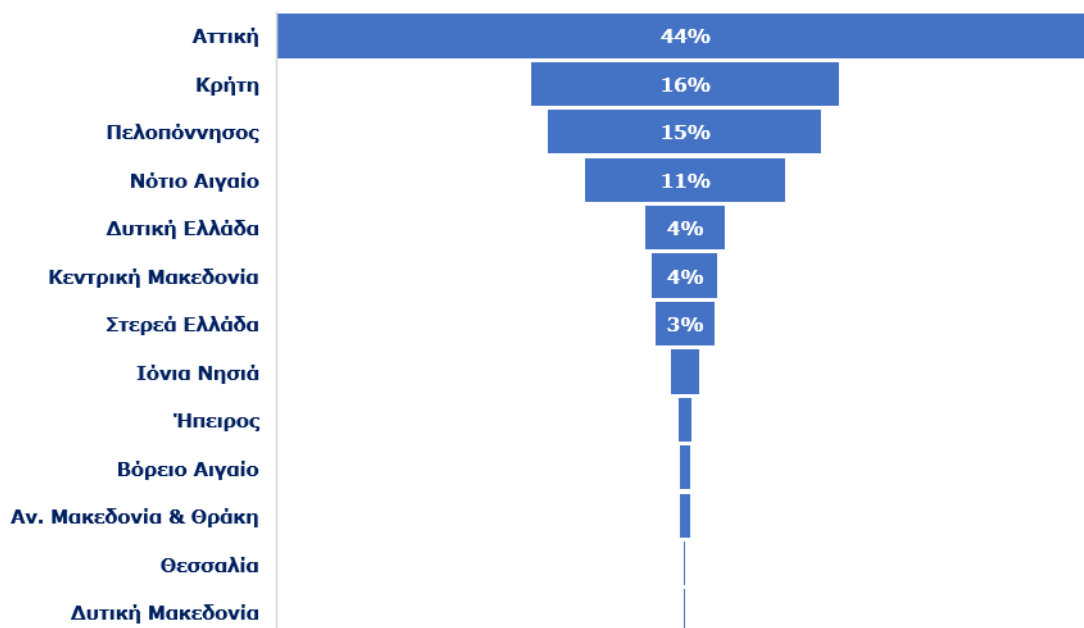
Επισκέπτες σε Αρχαιολογικούς Χώρους ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018							
Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττική	2.772.044	3.618.412	4.145.093	3.960.512	4.910.124	5.611.977	102%
Κρήτη	1.549.062	1.567.924	1.482.109	1.451.026	1.747.669	2.123.640	37%
Πελοπόννησος	995.098	1.374.832	1.441.529	1.388.340	1.637.613	1.885.649	89%
Νότιο Αιγαίο	1.438.391	1.776.129	1.638.165	1.198.314	1.311.872	1.378.335	-4%
Δυτική Ελλάδα	504.597	514.353	486.368	482.250	549.546	557.467	10%
Κεντρική Μακεδονία	310.823	351.211	350.106	340.854	389.372	457.872	47%
Στερεά Ελλάδα	231.085	297.117	324.175	294.322	351.855	409.872	77%
Ιόνια Νησιά	173.198	226.918	236.949	225.166	185.690	206.550	19%
Ήπειρος	46.422	81.104	80.677	81.196	79.686	91.051	96%
Βόρειο Αιγαίο	74.285	60.479	53.177	59.288	72.438	84.862	14%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	53.064	62.186	63.209	59.633	63.213	72.938	37%
Θεσσαλία	16.640	19.856	15.817	21.454	18.756	18.848	13%
Δυτική Μακεδονία	2.180	2.640	2.679	2.318	1.263	2.010	-8%
Ελλάδα	8.166.889	9.953.161	10.320.053	9.564.673	11.319.097	12.901.071	58%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους, με εξαίρεση το Νότιο Αιγαίο (-4%, από 1,4 εκατ. το 2013 σε 1,4 εκατ. το 2018) και τη Δυτική Μακεδονία (-8%, από 2 χιλ. το 2013 σε 2 χιλ. το 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττική (+102%, από 2,8 εκατ. το 2013 σε 5,6 εκατ. το 2018), Κρήτη (+37%, από 1,5 εκατ. το 2013 σε 2,1 εκατ. το 2013), Πελοπόννησος (+89%, από 995 χιλ. το 2013 σε 1,9 εκατ. το 2018), Δυτική Ελλάδα (+10%, από 505 χιλ. το 2013 σε 557 χιλ. το 2018), Κεντρική Μακεδονία (+47%, από 311 χιλ. το 2013 σε 458 χιλ. το 2018), Στερεά Ελλάδα (+77%, από 231 χιλ. το 2013 σε 410 χιλ. το 2018), Ιόνια Νησιά (+19%, από 173 χιλ. το 2013 σε 207 χιλ. το 2018), Ήπειρο (+96%, από 46 χιλ. το 2013 σε 91 χιλ. το 2018), Βόρειο Αιγαίο (+14%, από 74 χιλ. το 2013 σε 85 χιλ. το 2018), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+37%, από 53 χιλ. το 2013 σε 83 χιλ. το 2018) και Θεσσαλία (+13%, από 17 χιλ. το 2013 σε 19 χιλ. το 2018).

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική αντιπροσωπεύει σχεδόν τα 2/5 των επισκέψεων (44%) που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κρήτη (16%), η Πελοπόννησος (15%) και το Νότιο Αιγαίο (11%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 85% των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2018.

Διάγραμμα 55: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

4.8.2 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας το 2018 αντιπροσώπευε το 4% του συνόλου των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας, σημειώνοντας αύξηση κατά +47% (από 311 χιλ. το 2013 σε 458 χιλ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν αύξηση στην επισκεψιμότητα τους: Ημαθίας (+29%, από 172 χιλ. το 2013 σε 223 χιλ. το 2018), Πιερίας (+82%, από 65 χιλ. το 2013 σε 118 χιλ. το 2018), Χαλκιδικής (+34%, από 57 χιλ. το 2013 σε 77 χιλ. το 2018), Θεσσαλονίκης (+117%, από 10 χιλ. το 2013 σε 21 χιλ. το 2018) και Πέλλας (+175%, από 7 χιλ. το 2013 σε 19 χιλ. το 2018). Στην Ενότητα Κιλκίς για 1^η φορά το 2017 καταγράφηκαν επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους (186).

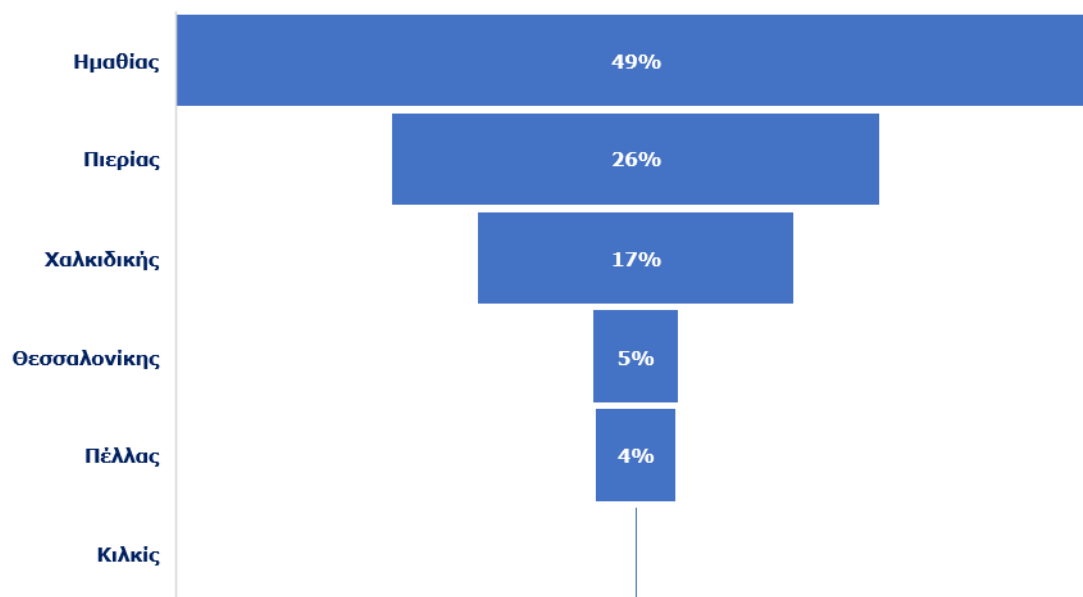
Πίνακας 42: Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2013 – 2018

Ενότητα	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Ημαθίας	171.848	195.307	211.132	186.627	203.632	222.503	29%
Πιερίας	64.991	70.749	57.439	71.211	72.897	118.222	82%
Χαλκιδικής	57.304	60.874	62.601	64.919	74.918	76.665	34%
Θεσσαλονίκης	9.629	14.552	9.864	11.615	22.803	20.911	117%
Πέλλας	7.051	9.729	9.070	6.482	14.936	19.362	175%
Κιλκίς	0	0	0	0	186	209	
Κεντρική Μακεδονία	310.823	351.211	350.106	340.854	389.372	457.872	47%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, παρατηρούμε ότι για το 2018, η πλειοψηφία των επισκέψεων εντοπίζεται στην Ενότητα Ημαθίας (49%) και ακολούθως στις Ενότητες Πιερίας (26%), Χαλκιδικής (17%), Θεσσαλονίκης (5%), Πέλλας (4%) και Κιλκίς (0,05%).

Διάγραμμα 56: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

5 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ, 2016 - 2018

5.1 ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, 2016 - 2018

Η συγκέντρωση και επεξεργασία ταξιδιωτικών στοιχείων ανά Περιφέρεια, όπως αυτά συλλέγονται μέσω της Έρευνας Συνόρων⁶, ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2016 και έκτοτε η Τράπεζα της Ελλάδος συγκεντρώνει στοιχεία για την περιφερειακή κατανομή των ταξιδιωτικών εισπράξεων, καθώς και των επισκέψεων και διανυκτερεύσεων των εισερχόμενων ταξιδιωτών⁷. Η ταξινόμηση των Περιφερειών γίνεται σύμφωνα με την επίσημη στατιστική ταξινόμηση της ΕΕ (NUTS 2013/EU-28) και συγκεκριμένα με το δεύτερο επίπεδο αυτής (NUTS 2), που συμπίπτει με την διοικητική διαίρεση της χώρας σε 13 Περιφέρειες. Ως επισκέψεις, ορίζονται οι επισκέψεις που κάνει ένας τουρίστας στις επιμέρους Περιφέρειες της χώρας. Για παράδειγμα ένας τουρίστας που ταξιδεύει στην Ελλάδα και επισκέπτεται δύο Περιφέρειες (π.χ. Αττικής και Νοτίου Αιγαίου) στην Έρευνα Συνόρων καταγράφεται ως μια **άφιξη** και δύο **επισκέψεις**.

5.1.1 Επισκέψεις στην Ελλάδα

Οι επισκέψεις στην Ελλάδα την περίοδο 2016 – 2018 αυξήθηκαν κατά +23% (από 28.376 χιλ. το 2016 σε 34.831 χιλ. το 2018). Αναφορικά με τις επιμέρους Περιφέρειες η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση την Περιφέρεια Θεσσαλίας (-6%, από 714 χιλ. το 2016 σε 675 χιλ. το 2018). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κεντρικής Μακεδονίας (+22%, από 6,4 εκατ. το 2016 σε 7,8 εκατ. το 2018), Νοτίου Αιγαίου (+27%, από 5,2 εκατ. το 2016 σε 6,6 εκατ. το 2018), Αττικής (+25%, από 4,5 εκατ. το 2016 σε 5,7 εκατ. το 2018), Κρήτης (+15%, από 4,5 εκατ. το 2016 σε 5,2 εκατ. το 2018), Ιονίων Νήσων (+29%, από 2,5 εκατ. το 2016 σε 3,2 εκατ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+42%, από 1,4 εκατ. το 2016 σε 1,9 εκατ. το 2018), Πελοποννήσου (+5%, από 843 χιλ. το 2016 σε 886 χιλ. το 2018), Ηπείρου (+15%, από 717 χιλ. το 2016 σε 823 χιλ. το 2018), Δυτικής Ελλάδας (+36%, από 513 χιλ. το 2016 σε 699 χιλ. το 2018), Στερεάς Ελλάδας (+34%, από 409 χιλ. το 2016 σε 549 χιλ. το 2018), Βορείου Αιγαίου (+19%, από 328 χιλ. το 2016 σε 389 χιλ. το 2018) και Δυτικής Μακεδονίας (+6%, από 330 χιλ. το 2016 σε 349 χιλ. το 2018).

⁶ Για συνοπτική παρουσίαση της μεθοδολογίας της Έρευνας Συνόρων βλ. [εδώ](#).

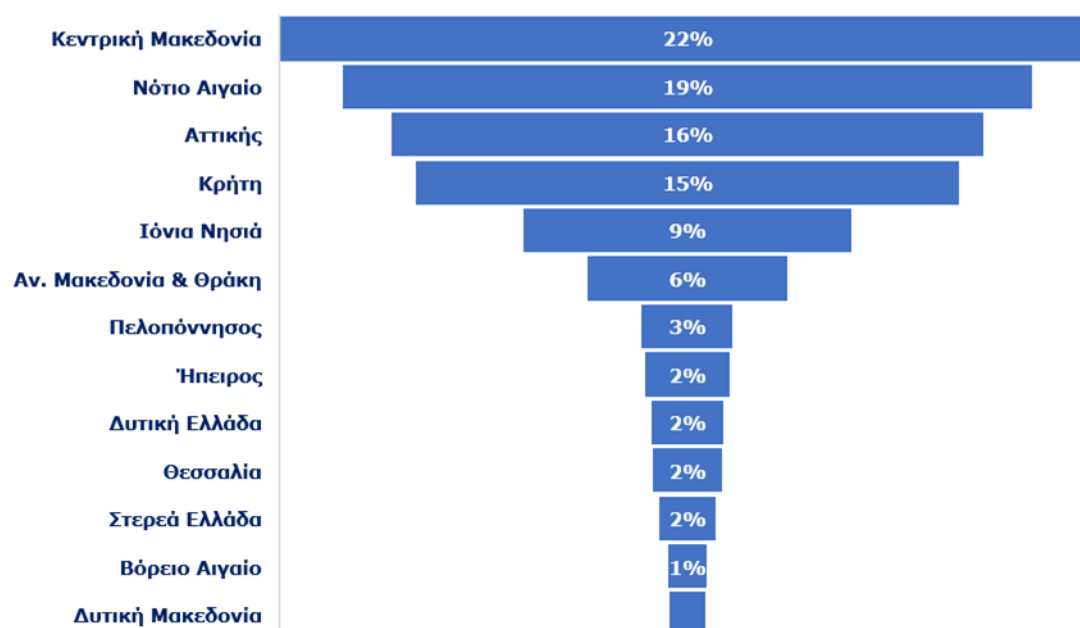
⁷ Δεν περιλαμβάνονται μεγέθη από κρουαζιέρες, πέραν όσων καταγράφονται από την Έρευνα Συνόρων.

Πίνακας 43: Επισκέψεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016 - 2018

Επισκέψεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016 - 2018				
Περιφέρεια	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Κεντρική Μακεδονία	6.395	7.262	7.830	22%
Νότιο Αιγαίο	5.227	5.841	6.629	27%
Αττικής	4.543	5.137	5.681	25%
Κρήτη	4.537	4.806	5.228	15%
Ιόνια Νησιά	2.457	2.966	3.162	29%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	1.363	1.349	1.930	42%
Πελοπόννησος	843	727	886	5%
Ήπειρος	717	713	823	15%
Δυτική Ελλάδα	513	563	699	36%
Θεσσαλία	714	694	675	-6%
Στερεά Ελλάδα	409	376	549	34%
Βόρειο Αιγαίο	328	364	389	19%
Δυτική Μακεδονία	330	222	349	6%
Ελλάδα	28.376	31.021	34.831	23%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Κεντρική Μακεδονία (22%), το Νότιο Αιγαίο (19%), η Αττική (16%), η Κρήτη (15%) και τα Ιόνια Νησιά (9%) δέχονται το μεγαλύτερο ποσοστό επισκεπτών, αντιπροσωπεύοντας για το 2018 το 82% του συνόλου των επισκέψεων στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 57: Ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

5.1.2 Επισκέψεις στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά χώρα προέλευσης

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύει το 22% των επισκέψεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2018, σημειώνοντας αύξηση σε σύγκριση με το 2016 κατά +22% (από 6,4 εκατ. το 2016 σε 7,8 εκατ. το 2018). Αναφορικά με τις χώρες προέλευσης η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Βόρειας Μακεδονίας (-30%, από 1,7 εκατ. το 2016 σε 1,1 εκατ. το 2018), της Κύπρου (-2%, από 207 χιλ. το 2016 σε 202 χιλ. το 2018) και της Ρωσίας (-32%, από 135 χιλ. το 2016 σε 91 χιλ. το 2018) να καταγράφουν μείωση και τις αγορές της Βουλγαρίας (+32%, από 1,5 εκατ. το 2016 σε 1,9 εκατ. το 2018), της Γερμανίας (+58%, από 574 χιλ. το 2016 σε 905 χιλ. το 2018), της Ρουμανίας (+47%, από 520 χιλ. το 2016 σε 767 χιλ. το 2018), της Σερβίας (+27%, από 605 χιλ. το 2016 σε 767 χιλ. το 2018), του Ην. Βασιλείου (+90%, από 161 χιλ. το 2016 σε 305 χιλ. το 2018) και των Λοιπών χωρών (+59%, από 1,1 εκατ. το 2016 σε 1,7 εκατ. το 2018) αύξηση.

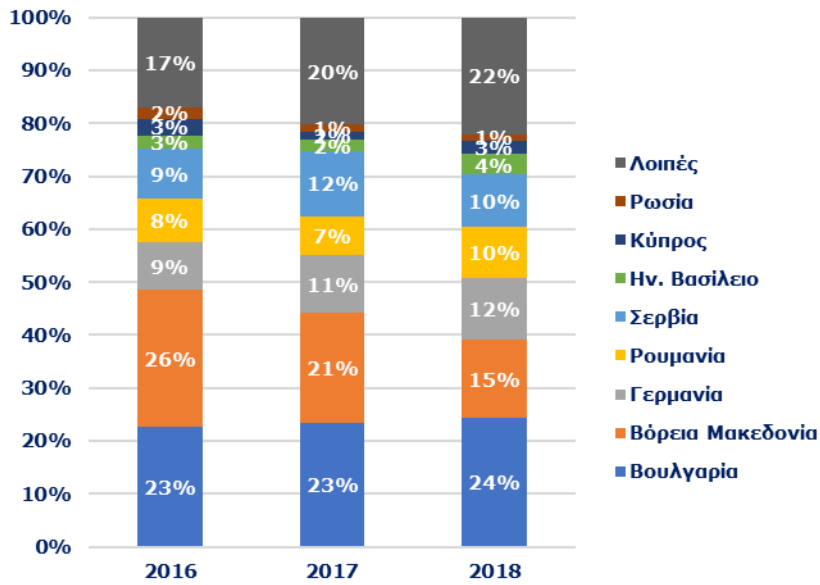
Πίνακας 44: Επισκέψεις στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά χώρα προέλευσης (σε χιλ.), 2016 - 2018

Κατανομή επισκέψεων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά αγορά (σε χιλ.), 2016 - 2018				
Χώρες Προέλευσης	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Βουλγαρία	1.454	1.700	1.914	32%
Βόρεια Μακεδονία	1.652	1.514	1.149	-30%
Γερμανία	574	786	905	58%
Ρουμανία	520	539	767	47%
Σερβία	605	887	767	27%
Ην. Βασίλειο	161	151	305	90%
Κύπρος	207	117	202	-2%
Ρωσία	135	99	91	-32%
Λοιπές	1.088	1.469	1.731	59%
Σύνολο	6.395	7.262	7.830	22%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2018, οι επισκέπτες από την Βουλγαρία κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 24% (23% το 2016) και ακολουθούν από την Βόρεια Μακεδονία με 15% (26% το 2016), από την Γερμανία με 12% (9% το 2016), από την Ρουμανία με 10% (8% το 2016), από την Σερβία με 10% (9% το 2016), από το Ην. Βασίλειο με 4% (3% το 2016), από την Κύπρο με 3% (αμετάβλητο σε σχέση με το 2016), από την Ρωσία με 1% (2% το 2016) και από τις Λοιπές με 22% (17% το 2016).

Διάγραμμα 58: Ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά χώρα προέλευσης, 2016 - 2018

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.1.3 Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα την περίοδο 2016 – 2018 αυξήθηκαν κατά +19% (από 190.402 χιλ. το 2016 σε 227.012 χιλ. το 2018). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι μικτή, με τις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (+28%, από 40,0 εκατ. το 2016 σε 51,1 εκατ. το 2018), της Κεντρικής Μακεδονίας (+23%, από 36,3 εκατ. το 2016 σε 44,7 εκατ. το 2018), της Κρήτης (+11%, από 39,4 εκατ. το 2016 σε 43,8 εκατ. το 2018), της Αττικής (+27%, από 24,8 εκατ. το 2016 σε 31,4 εκατ. το 2018), των Ιονίων Νήσων (+15%, από 21,5 εκατ. το 2016 σε 24,8 εκατ. το 2018), της Πελοποννήσου (+15%, από 5,8 εκατ. το 2016 σε 6,6 εκατ. το 2018), της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+19%, από 5,4 εκατ. το 2016 σε 6,5 εκατ. το 2018), της Δυτικής Ελλάδας (+16%, από 2,7 εκατ. το 2016 σε 3,2 εκατ. το 2018), του Βορείου Αιγαίου (+27%, από 2,5 εκατ. το 2016 σε 3,1 εκατ. το 2018) και της Στερεάς Ελλάδας (+63%, από 1,8 εκατ. το 2016 σε 3,0 εκατ. το 2018) να καταγράφουν αύξηση και τις Περιφέρειες της Θεσσαλίας (-18%, από 5,1 εκατ. το 2016 σε 4,2 εκατ. το 2018), της Ηπείρου (-7%, από 3,6 εκατ. το 2016 σε 3,4 εκατ. το 2018) και της Δυτικής Μακεδονίας (-11%, από 1,5 εκατ. το 2016 σε 1,3 εκατ. το 2018) μείωση.

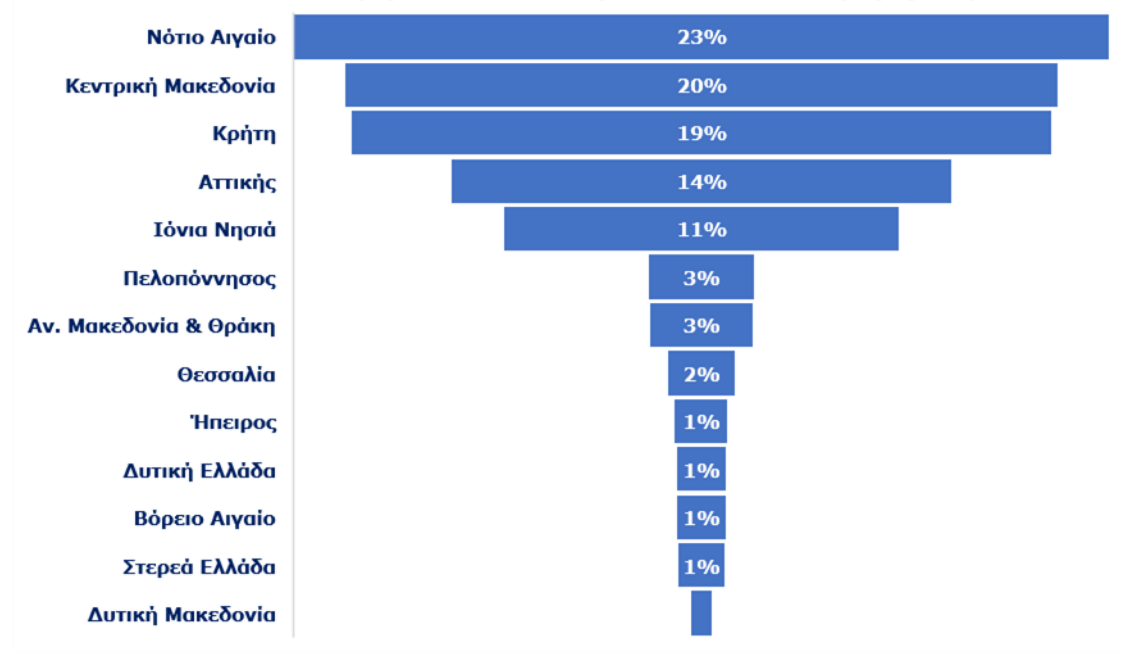
Πίνακας 45: Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016 - 2018

Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016 - 2018				
Περιφέρεια	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Νότιο Αιγαίο	39.996	46.210	51.084	28%
Κεντρική Μακεδονία	36.330	40.782	44.690	23%
Κρήτη	39.378	40.271	43.819	11%
Αττικής	24.769	29.437	31.386	27%
Ιόνια Νησιά	21.493	24.944	24.762	15%
Πελοπόννησος	5.760	5.214	6.614	15%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	5.414	5.421	6.467	19%
Θεσσαλία	5.121	5.027	4.217	-18%
Ήπειρος	3.622	3.643	3.362	-7%
Δυτική Ελλάδα	2.742	2.819	3.184	16%
Βόρειο Αιγαίο	2.458	3.217	3.113	27%
Στερεά Ελλάδα	1.845	2.013	2.998	63%
Δυτική Μακεδονία	1.475	859	1.316	-11%
Ελλάδα	190.402	209.855	227.012	19%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στο Νότιο Αιγαίο (23%), στη Κεντρική Μακεδονία (20%), στη Κρήτη (19%), στην Αττική (14%) και στα Ιόνια Νησιά (11%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 86% των διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2018. Άξιο αναφοράς, είναι ότι ενώ η Κεντρική Μακεδονία βρίσκεται στην 1^η θέση επισκεψιμότητας στο σύνολο των 13 Περιφερειών στις διανυκτερεύσεις βρίσκεται στην 2^η θέση.

Διάγραμμα 59: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

5.1.4 Διανυκτερεύσεις στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά χώρα προέλευσης

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύει το 20% των διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2018, σημειώνοντας αύξηση σε σύγκριση με το 2016 κατά +23% (από 36,3 εκατ. το 2016 σε 44,7 εκατ. το 2018). Αναφορικά με τις χώρες προέλευσης η εικόνα είναι μικτή. Συγκεκριμένα, αύξηση σημείωσαν οι αγορές της Γερμανίας (+25%, από 8,0 εκατ. το 2016 σε 10,0 εκατ. το 2018), της Σερβίας (+36%, από 4,4 εκατ. το 2016 σε 6,0 εκατ. το 2018), της Βουλγαρίας (+13%, από 4,0 εκατ. το 2016 σε 4,6 εκατ. το 2018), της Ρουμανίας (+29%, από 3,5 εκατ. το 2016 σε 4,5 εκατ. το 2018), του Ην. Βασιλείου (+83%, από 1,5 εκατ. το 2016 σε 2,7 εκατ. το 2018) και των Λοιπών (+55%, από 7,0 εκατ. το 2016 σε 10,9 εκατ. το 2018) ενώ αντίθετα μείωση κατέγραψαν οι αγορές της Βόρειας Μακεδονίας (-29%, από 4,3 εκατ. το 2016 σε 3,1 εκατ. το 2018), της Κύπρου (-15%, από 2,2 εκατ. το 2016 σε 1,9 εκατ. το 2018) και της Ρωσίας (-17%, από 1,3 εκατ. το 2016 σε 1,1 εκατ. το 2018).

Πίνακας 46: Διανυκτερεύσεις στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά χώρα προέλευσης (σε χιλ.), 2016 - 2018

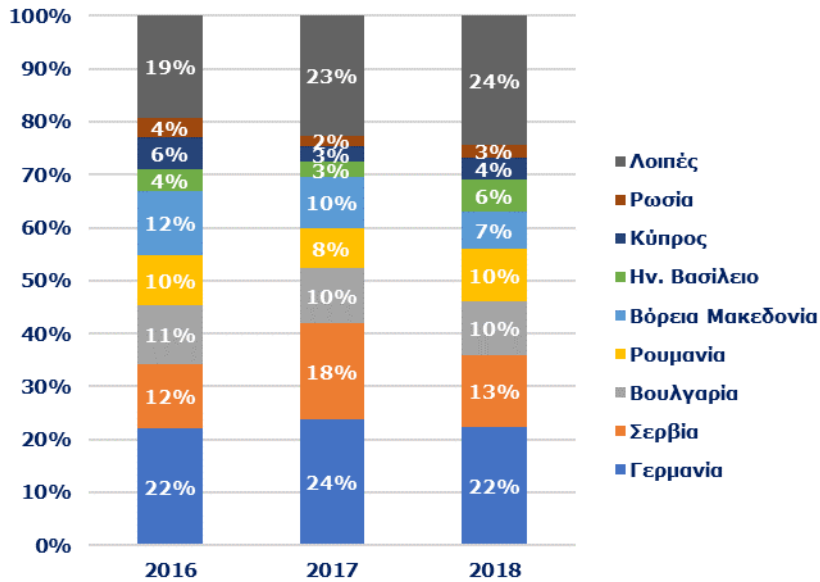
Κατανομή διανυκτερεύσεων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά αγορά (σε χιλ.), 2016 - 2018				
Χώρες Προέλευσης	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Γερμανία	8.035	9.689	10.015	25%
Σερβία	4.397	7.430	5.997	36%
Βουλγαρία	4.021	4.209	4.555	13%
Ρουμανία	3.489	3.082	4.514	29%
Βόρεια Μακεδονία	4.349	3.931	3.070	-29%
Ην. Βασίλειο	1.478	1.168	2.704	83%
Κύπρος	2.203	1.191	1.868	-15%
Ρωσία	1.342	853	1.117	-17%
Λοιπές	7.014	9.231	10.851	55%
Σύνολο	36.330	40.782	44.690	23%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2018, οι επισκέπτες από την Γερμανία κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 22% (αμετάβλητο σε σύγκριση με το 2016) και ακολουθούν από την Σερβία με 13% (12% το 2016), από την Βουλγαρία με 10% (11% το 2016), από την Ρουμανία με 10% (αμετάβλητο σε σχέση με το 2016), από την Βόρεια Μακεδονία με 7% (12% το 2016), από το Ην. Βασίλειο με 6% (4% το

2016), από την Κύπρο με 4% (6% το 2016), από την Ρωσία με 3% (4% το 2016) και από τις Λοιπές με 24% (19% το 2016).

Διάγραμμα 60: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά χώρα προέλευσης, 2016 - 2018

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.1.5 Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι εισπράξεις στην Ελλάδα την περίοδο 2016 – 2018 αυξήθηκαν κατά +23% (από € 12.749 εκατ. το 2016 σε € 15.653 εκατ. το 2018). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι μικτή με τις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (+41%, από € 3,1 δισ. το 2016 σε € 4,4 δισ. το 2018), της Κρήτης (+1%, από € 3,1 δισ. το 2016 σε € 3,1 δισ. το 2018), της Αττικής (+31%, από € 1,7 δισ. το 2016 σε € 2,3 δισ. το 2018), της Κεντρικής Μακεδονίας (+35%, από € 1,7 δισ. το 2016 σε € 2,3 δισ. το 2018), των Ιονίων Νήσων (+12%, από € 1,5 δισ. το 2016 σε € 1,7 δισ. το 2018), της Πελοποννήσου (+28%, από € 324 εκατ. το 2016 σε € 415 εκατ. το 2018), της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+12%, από € 288 εκατ. το 2016 σε € 322 εκατ. το 2018), της Ηπείρου (+2%, από € 218 εκατ. το 2016 σε € 222 εκατ. το 2018), της Δυτικής Ελλάδας (+46%, από € 146 εκατ. το 2016 σε € 212 εκατ. το 2018), της Στερεάς Ελλάδας (+65%, από € 117 εκατ. το 2016 σε 194 εκατ. το 2018) και του Βορείου Αιγαίου (+26%, από € 131 εκατ. το 2016 σε € 164 εκατ. το 2018) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα μείωση σημείωσαν οι Περιφέρειες Θεσσαλίας (-10%, από € 301 εκατ. το 2016 σε € 270 εκατ. το 2018) και Δυτικής Μακεδονίας (-11%, από € 68 εκατ. το 2016 σε € 61 εκατ. το 2018).

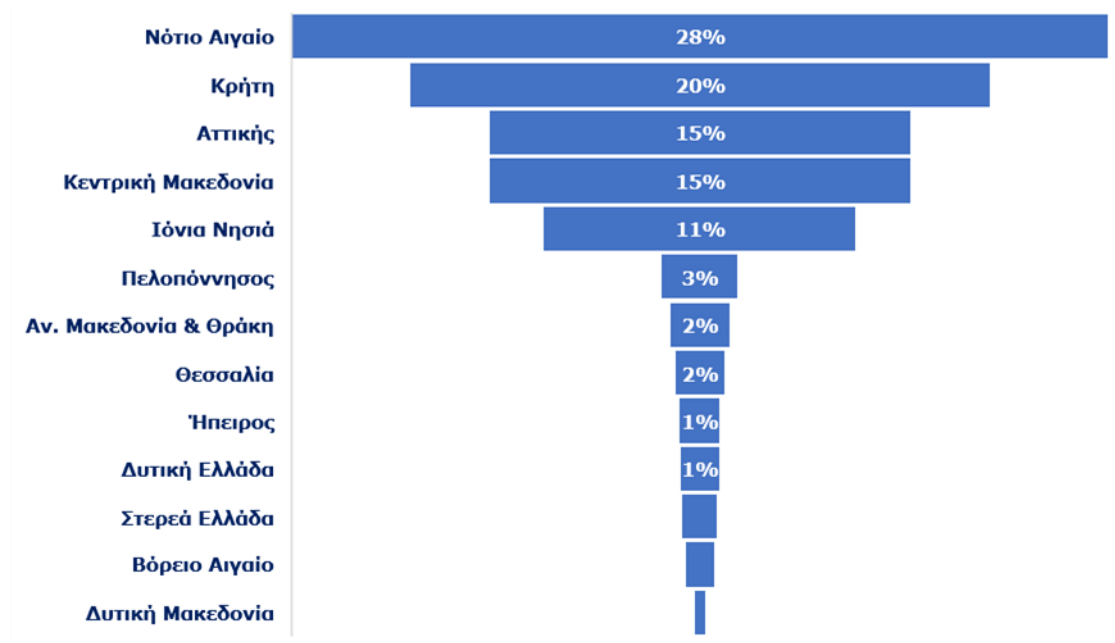
Πίνακας 47: Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε εκατ. €), 2016 - 2018

Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε εκατ. €), 2016 - 2018				
Περιφέρεια	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Νότιο Αιγαίο	3.136	3.653	4.414	41%
Κρήτη	3.095	3.260	3.134	1%
Αττικής	1.734	2.083	2.279	31%
Κεντρική Μακεδονία	1.688	1.852	2.275	35%
Ιόνια Νησιά	1.504	1.775	1.691	12%
Πελοπόννησος	324	307	415	28%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	288	282	322	12%
Θεσσαλία	301	290	270	-10%
Ήπειρος	218	216	222	2%
Δυτική Ελλάδα	146	159	212	46%
Στερεά Ελλάδα	117	113	194	65%
Βόρειο Αιγαίο	131	167	164	26%
Δυτική Μακεδονία	68	45	61	-11%
Ελλάδα	12.749	14.202	15.653	23%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στο Νότιο Αιγαίο (28%), στη Κρήτη (20%), στην Αττική (15%), στη Κεντρική Μακεδονία (15%) και στα Ιόνια Νησιά (11%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 88% των εισπράξεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2018. Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι και στα 3 βασικά μεγέθη (επισκέψεις, διανυκτερεύσεις, εισπράξεις) το top-5 των Περιφερειών παραμένει ίδιο με διαφοροποιήσεις μόνο στις θέσεις.

Διάγραμμα 61: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

5.1.6 Εισπράξεις στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά χώρα προέλευσης

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύει το 15% των εισπράξεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2018, σημειώνοντας αύξηση σε σύγκριση με το 2016 κατά +35% (από € 1,7 δισ. το 2016 σε € 2,3 δισ. το 2018). Αναφορικά με τις χώρες προέλευσης η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Γερμανίας (+66%, από € 315 εκατ. το 2016 σε € 523 εκατ. το 2018), της Σερβίας (+27%, από € 196 εκατ. το 2016 σε € 249 εκατ. το 2018), της Ρουμανίας (+20%, από € 175 εκατ. το 2016 σε € 211 εκατ. το 2018), του Ην. Βασιλείου (+102%, από € 91 εκατ. το 2016 σε € 183 εκατ. το 2018), της Βουλγαρίας (+4%, από € 155 εκατ. το 2016 σε € 161 εκατ. το 2018), της Κύπρου (+18%, από € 89 εκατ. το 2016 σε € 105 εκατ. το 2018) και των Λοιπών (+59%, από € 401 εκατ. το 2016 σε € 637 εκατ. το 2018) να καταγράφουν αύξηση και τις αγορές της Βόρειας Μακεδονίας (-14%, από € 173 εκατ. το 2016 σε € 148 εκατ. το 2018) και της Ρωσίας (-38%, από € 93 εκατ. το 2016 σε € 58 εκατ. το 2018) μείωση.

Πίνακας 48: Εισπράξεις στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Ενότητα (σε εκατ. €), 2016 - 2018

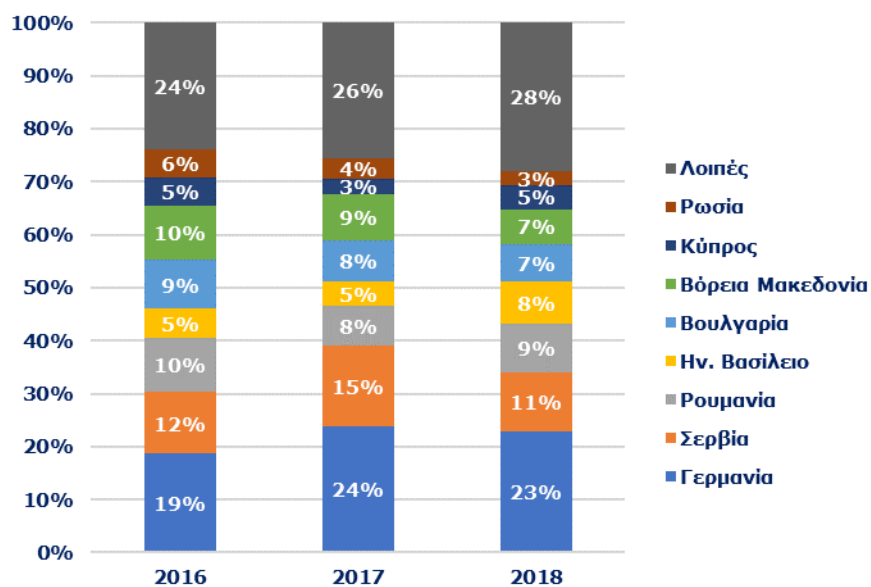
Κατανομή εισπράξεων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά αγορά (σε εκατ. €), 2016 - 2018				
Χώρες Προέλευσης	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Γερμανία	315	443	523	66%
Σερβία	196	280	249	27%
Ρουμανία	175	139	211	20%
Ην. Βασίλειο	91	87	183	102%
Βουλγαρία	155	144	161	4%
Βόρεια Μακεδονία	173	160	148	-14%
Κύπρος	89	53	105	18%
Ρωσία	93	72	58	-38%
Λοιπές	401	474	637	59%
Σύνολο	1.688	1.852	2.275	35%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2018, οι επισκέπτες από την Γερμανία κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 23% (19% το 2016) και ακολουθούν από την Σερβία με 11% (12% το 2016), από την Ρουμανία με 9% (10% το 2016), από το Ην. Βασίλειο με 8% (5% το 2016), από την Βουλγαρία με 7% (9% το 2016), από την Βόρεια Μακεδονία με 7% (10% το 2016), από την Κύπρο με 5% (αμετάβλητο σε

σχέση με το 2016), από την Ρωσία με 3% (6% το 2016) και από τις Λοιπές με 28% (24% το 2016).

Διάγραμμα 62: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά χώρα προέλευσης, 2016 - 2018

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2 ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, 2016 - 2018

5.2.1 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα

Η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα την περίοδο 2016 – 2018 σημείωσε οριακή αύξηση κατά +0,02% (από € 449 το 2016 σε € 449 το 2018). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι μικτή, με τις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (+11%, από € 600 το 2016 σε € 666 το 2018), της Πελοποννήσου (+22%, από € 384 το 2016 σε € 469 το 2018), του Βορείου Αιγαίου (+6%, από € 399 το 2016 σε € 422 το 2018), της Αττικής (+5%, από € 382 το 2016 σε € 401 το 2018), της Στερεάς Ελλάδας (+23%, από € 287 το 2016 σε € 353 το 2018), της Δυτικής Ελλάδας (+7%, από € 283 το 2016 σε € 303 το 2018) και της Κεντρικής Μακεδονίας (+10%, από € 264 το 2016 σε € 291 το 2018) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες της Κρήτης (-12%, από € 682 το 2016 σε € 599 το 2018), των Ιονίων Νήσων (-13%, από € 612 το 2016 σε € 535 το 2018), της Θεσσαλίας (-5%, από € 422 το 2016 σε € 401 το 2018), της Ηπείρου (-11%, από € 304 το 2016 σε € 270 το 2018), της Δυτικής Μακεδονίας (-15%, από € 205 το 2016 σε € 174 το 2018) και της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-21%, από € 212 το 2016 σε € 167 το 2018) μείωση.

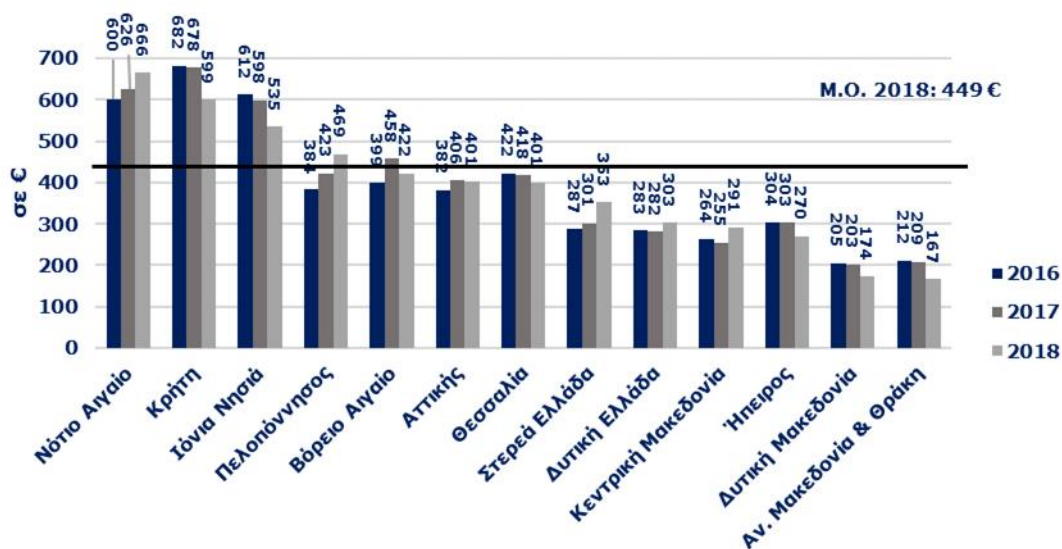
Πίνακας 49: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016 - 2018

Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016 - 2018				
Περιφέρεια	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Νότιο Αιγαίο	600	626	666	11%
Κρήτη	682	678	599	-12%
Ιόνια Νησιά	612	598	535	-13%
Πελοπόννησος	384	423	469	22%
Βόρειο Αιγαίο	399	458	422	6%
Αττικής	382	406	401	5%
Θεσσαλία	422	418	401	-5%
Στερεά Ελλάδα	287	301	353	23%
Δυτική Ελλάδα	283	282	303	7%
Κεντρική Μακεδονία	264	255	291	10%
Ήπειρος	304	303	270	-11%
Δυτική Μακεδονία	205	203	174	-15%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	212	209	167	-21%
Ελλάδα	449	458	449	0%

Πηγή: TTE - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη μικρότερη από τον Μέσο Όρο και για τα τρία έτη, με εξαίρεση τις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (€ 600 το 2016, € 626 το 2017 και € 666 το 2018), Κρήτης (€ 682 το 2016, € 678 το 2017 και € 599 το 2018), Ιονίων Νήσων (€ 612 το 2016, € 598 το 2017 και € 535 το 2018), Πελοποννήσου (μόνο για το 2018, € 384 το 2016, € 423 το 2017 και € 469 το 2018) και Βορείου Αιγαίου (μόνο για το 2017, € 399 το 2016, € 458 το 2017 και € 422 το 2018).

Διάγραμμα 63: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016 - 2018

Πηγή: ΤΤΕ - Ενεξέργασία INSETE Intelligence

5.2.2 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Η Μέση Δαπάνη ανά επίσκεψη στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, κατέγραψε αύξηση την περίοδο 2016 – 2018 κατά +10% (από € 264 το 2016 σε € 291 το 2018). Στις επιμέρους αγορές η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Ρωσίας (-8%, από € 691 το 2016 σε € 637 το 2018), της Ρουμανίας (-18%, από € 337 το 2016 σε € 275 το 2018), της Βουλγαρίας (-21%, από € 107 το 2016 σε € 84 το 2018) και των Λοιπών χωρών (-0,2%, από € 369 το 2016 σε € 368 το 2018) να καταγράφουν μείωση στην Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και τις αγορές του Ην. Βασιλείου (+6%, από € 563 το 2016 σε € 600 το 2018), της Γερμανίας (+5%, από € 548 το 2016 σε € 578 το 2018), της Κύπρου (+21%, από € 431 το 2016 σε € 522 το 2018), της Σερβίας (+0,05%, από € 324 το 2016 σε € 324 το 2018) και της Βόρειας Μακεδονίας (+24%, από € 105 το 2016 σε € 129 το 2018) αύξηση. Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας για τα έτη 2016, 2017 και 2018 υστερεί αυτής του συνόλου της χώρας κατά 41%, 44% και 35% αντίστοιχα.

Πίνακας 50: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (σε €), 2016 - 2018

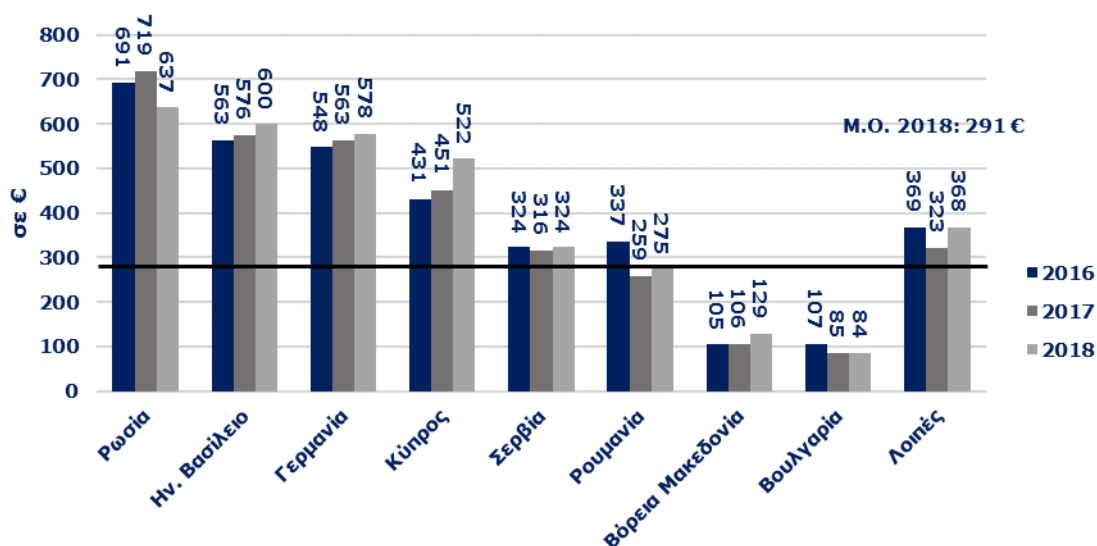
Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά χώρα προέλευσης (σε €), 2016 - 2018				
Χώρες Προέλευσης	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Ρωσία	691	719	637	-8%
Ην. Βασίλειο	563	576	600	6%
Γερμανία	548	563	578	5%
Κύπρος	431	451	522	21%
Σερβία	324	316	324	0%
Ρουμανία	337	259	275	-18%
Βόρεια Μακεδονία	105	106	129	24%
Βουλγαρία	107	85	84	-21%
Λοιπές	369	323	368	0%
Περιφέρεια	264	255	291	10%

Πηγή: ΤΥΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Σε σύγκριση με τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Ρωσίας (€ 691 το 2016, € 719 το 2017 και € 637 το 2018), του Ην. Βασιλείου (€ 563 το 2016, € 576 το 2017 και € 600 το 2018), της Γερμανίας (€ 548 το 2016, € 563 το 2017 και € 578 το 2018), της Κύπρου (€ 431 το 2016, € 451 το 2017 και € 522 το 2018), της Σερβίας (€ 324 το 2016, € 316 το 2017 και € 324 το 2018) και

των Λοιπών χωρών (€ 369 το 2016, € 323 το 2017 και € 368 το 2018) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και για τα τρία έτη, της Ρουμανίας (€ 337 το 2016, € 259 το 2017 και € 275 το 2018) μόνο τα έτη 2016 και 2017 ενώ αντίθετα χαμηλότερη και για τα τρία έτη κατέγραψαν οι αγορές της Βόρειας Μακεδονίας (€ 105 το 2016, € 106 το 2017 και € 129 το 2018) και της Βουλγαρίας (€ 107 το 2016, € 85 το 2017 και € 84 το 2018). Οι αγορές της Βουλγαρίας και της Βόρειας Μακεδονίας είναι αυτές που συμπιέζουν την Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη μιας και αποτελούν αφενός μεν με διαφορά τις μεγαλύτερες αγορές της Περιφέρειας και αφετέρου γιατί σημειώνουν χαμηλή διάρκεια παραμονής.

Διάγραμμα 64: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (σε €), 2016 - 2018

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.3 Μέση Ημερήσια Δαπάνη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Ημερήσια Δαπάνη στην Ελλάδα την περίοδο 2016 – 2018 σημείωσε αύξηση κατά +3% (από € 67 το 2016 σε € 69 το 2018). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι μικτή, με τις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (+10%, από € 78 το 2016 σε € 86 το 2018), της Αττικής (+4%, από € 70 το 2016 σε € 73 το 2018), της Δυτικής Ελλάδας (+25%, από € 53 το 2016 σε € 67 το 2018), της Ηπείρου (+10%, από € 60 το 2016 σε € 66 το 2018), της Στερεάς Ελλάδας (+2%, από € 63 το 2016 σε € 65 το 2018), της Θεσσαλίας (+9%, από € 59 το 2016 σε € 64 το 2018), της Πελοποννήσου (+12%, από € 56 το 2016 σε € 63 το 2018), της Κεντρικής Μακεδονίας (+10%, από € 46 το 2016 σε € 51 το 2018) και της Δυτικής Μακεδονίας (+0,2%, από € 46 το 2016 σε € 46 το 2018) να καταγράφουν αύξηση και τις Περιφέρειες της Κρήτης (-9%, από € 79 το 2016 σε € 72 το 2018), των Ιονίων Νήσων (-2%, από € 70 το 2016 σε € 68 το 2018), του Βορείου Αιγαίου (-1%, από € 53 το 2016 σε € 53 το 2018) και της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-7%, από € 53 το 2016 σε € 50 το 2018) μείωση.

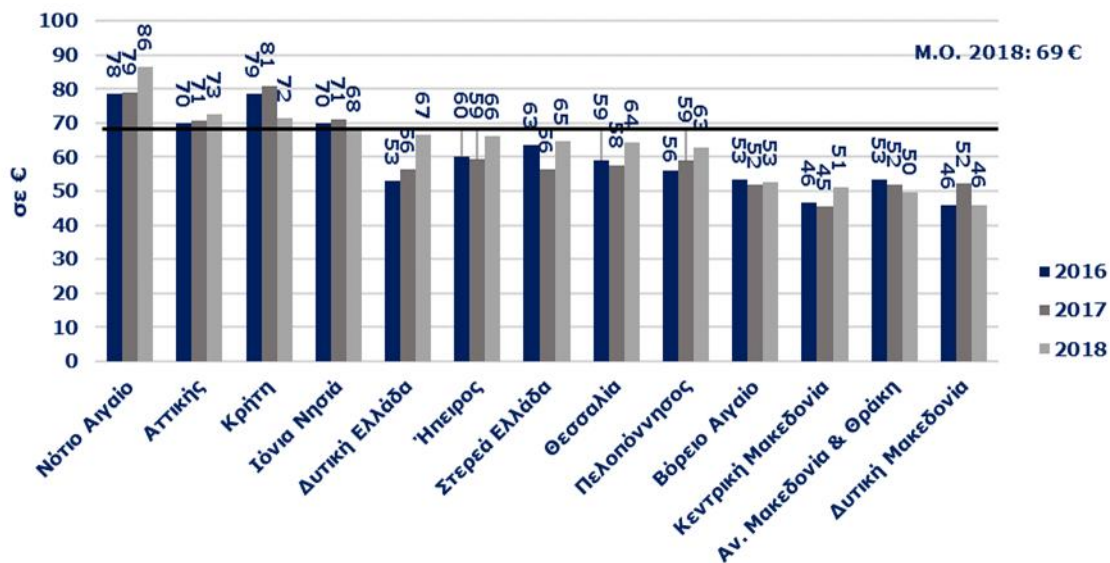
Πίνακας 51: Μέση Ημερήσια Δαπάνη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016 - 2018

Μέση Ημερήσια Δαπάνη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016 - 2018				
Περιφέρεια	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Νότιο Αιγαίο	78	79	86	10%
Αττικής	70	71	73	4%
Κρήτη	79	81	72	-9%
Ιόνια Νησιά	70	71	68	-2%
Δυτική Ελλάδα	53	56	67	25%
Ήπειρος	60	59	66	10%
Στερεά Ελλάδα	63	56	65	2%
Θεσσαλία	59	58	64	9%
Πελοπόννησος	56	59	63	12%
Βόρειο Αιγαίο	53	52	53	-1%
Κεντρική Μακεδονία	46	45	51	10%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	53	52	50	-7%
Δυτική Μακεδονία	46	52	46	0%
Ελλάδα	67	68	69	3%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν Μέση Ημερήσια Δαπάνη μικρότερη από τον Μέσο Όρο και για τα τρία έτη, με εξαίρεση τις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (€ 78 το 2016, € 79 το 2017 και € 86 το 2018), Αττικής (€ 70 το 2016, € 71 το 2017 και € 73 το 2018), Κρήτης (€ 79 το 2016, € 81 το 2017 και € 72 το 2018) και Ιονίων Νήσων (μόνο για το 2016 και το 2017, € 70 το 2016, € 71 το 2017 και € 68 το 2018).

Διάγραμμα 65: Μέση Ημερήσια Δαπάνη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016 - 2018

Πηγή: ΤΥΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.4 Μέση Ημερήσια Δαπάνη ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Η Μέση Ημερήσια Δαπάνη στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας κατέγραψε αύξηση την περίοδο 2016 – 2018 κατά +10% (από € 46 το 2016 σε € 51 το 2018). Στις επιμέρους αγορές η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Ρωσίας (-25%, από € 69 το 2016 σε € 52 το 2018), της Ρουμανίας (-7%, από € 50 το 2016 σε € 47 το 2018), της Σερβίας (-7%, από € 45 το 2016 σε € 41 το 2018) και της Βουλγαρίας (-8%, από € 39 το 2016 σε € 35 το 2018) να καταγράφουν μείωση και τις αγορές του Ην. Βασιλείου (+10%, από € 61 το 2016 σε € 68 το 2018), της Κύπρου (+40%, από € 40 το 2016 σε € 56 το 2018), της Γερμανίας (+33%, από € 39 το 2016 σε € 52 το 2018), της Βόρειας Μακεδονίας (+22%, από € 40 το 2016 σε € 48 το 2018) και των Λοιπών (+3%, από € 57 το 2016 σε € 59 το 2018) αύξηση. Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι για τα έτη 2016, 2017 και 2018 η Μέση Ημερήσια Δαπάνη της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας υστερεί αυτής του συνόλου της χώρας κατά 31%, 33% και 26% αντίστοιχα.

Πίνακας 52: Μέση Ημερήσια Δαπάνη ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (σε €), 2016 - 2018

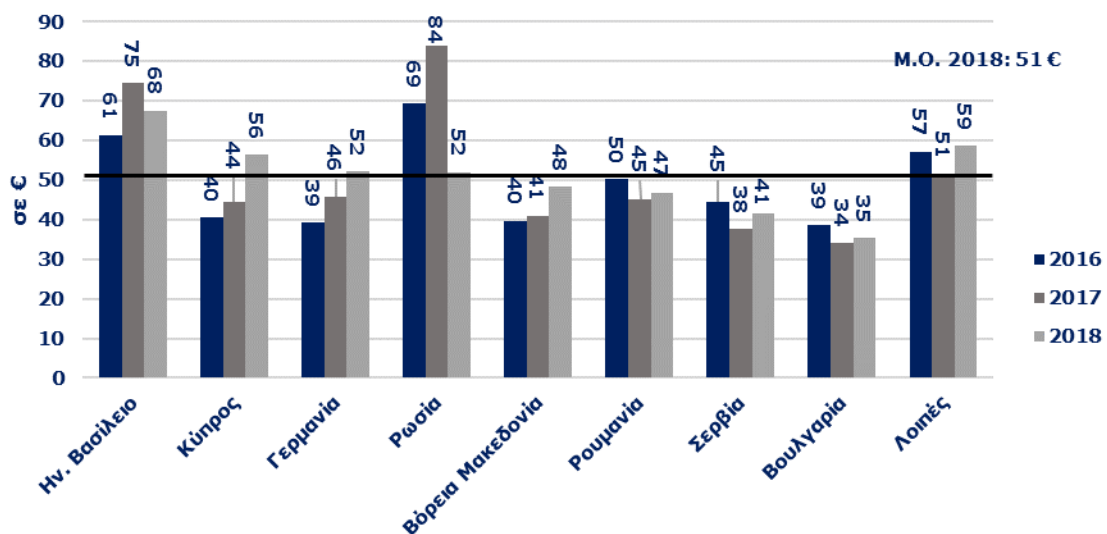
Μέση Ημερήσια Δαπάνη στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά χώρα προέλευσης (σε €), 2016 - 2018				
Χώρες Προέλευσης	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Ην. Βασίλειο	61	75	68	10%
Κύπρος	40	44	56	40%
Γερμανία	39	46	52	33%
Ρωσία	69	84	52	-25%
Βόρεια Μακεδονία	40	41	48	22%
Ρουμανία	50	45	47	-7%
Σερβία	45	38	41	-7%
Βουλγαρία	39	34	35	-8%
Λοιπές	57	51	59	3%
Περιφέρεια	46	45	51	10%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Σε σύγκριση με τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές του Ην. Βασιλείου (€ 61 το 2016, € 75 το 2017 και € 68 το 2018), της Ρωσίας (€ 69 το 2016, € 84 το 2017 και € 52 το 2018) και των Λοιπών (€ 57 το 2016, € 51 το 2017 και € 59 το 2018) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Ημερήσια Δαπάνη και για τα τρία έτη, της Γερμανίας (€ 39 το 2016, € 46 το 2017 και € 52 το 2018) μόνο για το 2017 και το 2018, της Κύπρου (€ 40 το 2016, € 44 το 2017 και € 56 το 2018)

μόνο για το 2018 και της Ρουμανίας (€ 50 το 2016, € 45 το 2017 και € 47 το 2018) μόνο για το 2016. Αντίθετα, οι αγορές της Βόρειας Μακεδονίας (€ 40 το 2016, € 41 το 2017 και € 48 το 2018), της Σερβίας (€ 45 το 2016, € 38 το 2017 και € 41 το 2018) και της Βουλγαρίας (€ 39 το 2016, € 34 το 2017 και € 35 το 2018) κατέγραψαν και για τα τρία έτη χαμηλότερη Μέση Ημερήσια Δαπάνη από τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας.

Διάγραμμα 66: Μέση Ημερήσια Δαπάνη ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (σε €), 2016 – 2018

Πηγή: ΤΓΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα την περίοδο 2016 – 2018 κατέγραψε μείωση κατά -3% (από 6,7 ημέρες το 2016 σε 6,5 ημέρες το 2018). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (+7%, από 7,5 ημέρες το 2016 σε 8,0 ημέρες το 2018), Νοτίου Αιγαίου (+0,1%, από 7,7 ημέρες το 2016 σε 7,7 ημέρες το 2018), Πελοποννήσου (+10%, από 6,8 ημέρες το 2016 σε 7,5 ημέρες το 2018), Κεντρικής Μακεδονίας (+0,1%, από 5,7 ημέρες το 2016 σε 5,7 ημέρες το 2018), Αττικής (+0,5%, από 5,5 ημέρες το 2016 σε 5,5 ημέρες το 2018) και Στερεάς Ελλάδας (+21%, από 4,5 ημέρες το 2016 σε 5,5 ημέρες το 2018) να καταγράφουν αύξηση και τις Περιφέρειες της Κρήτης (-4%, από 8,7 ημέρες το 2016 σε 8,4 ημέρες το 2018), των Ιονίων Νήσων (-10%, από 8,7 ημέρες το 2016 σε 7,8 ημέρες το 2018), της Θεσσαλίας (-13%, από 7,2 ημέρες το 2016 σε 6,2 ημέρες το 2018), της Δυτικής Ελλάδας (-14%, από 5,3 ημέρες το 2016 σε 4,6 ημέρες το 2018), της Ηπείρου (-20%, από 5,1 ημέρες το 2016 σε 4,1 ημέρες το 2018), της Δυτικής Μακεδονίας (-16%, από 4,5 ημέρες το 2016 σε 3,8 ημέρες το 2018) και της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-16%, από 4,0 ημέρες το 2016 σε 3,4 ημέρες το 2018) μείωση.

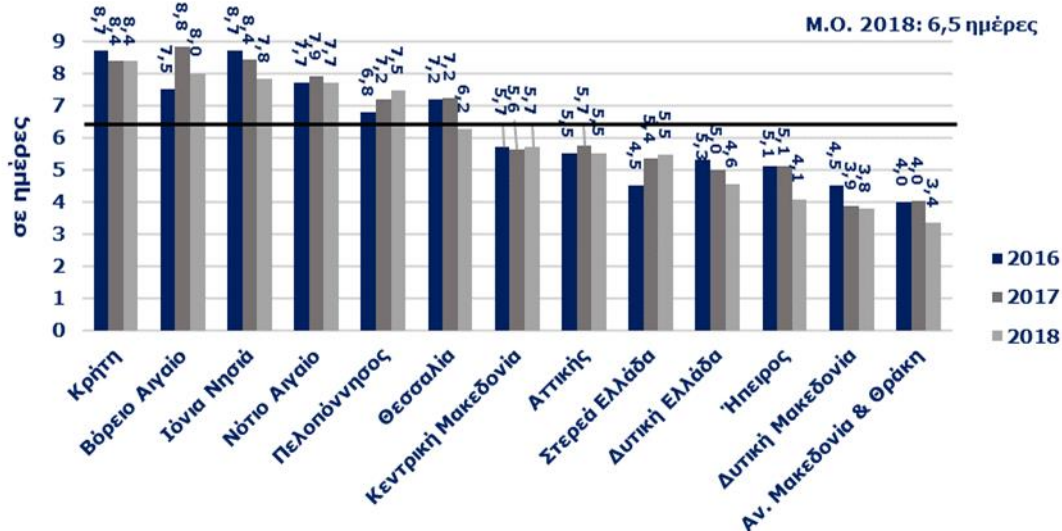
Πίνακας 53: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε ημέρες), 2016 - 2018

Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε ημέρες), 2016 - 2018				
Περιφέρεια	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Κρήτη	8,7	8,4	8,4	-4%
Βόρειο Αιγαίο	7,5	8,8	8,0	7%
Ιόνια Νησιά	8,7	8,4	7,8	-10%
Νότιο Αιγαίο	7,7	7,9	7,7	0%
Πελοπόννησος	6,8	7,2	7,5	10%
Θεσσαλία	7,2	7,2	6,2	-13%
Κεντρική Μακεδονία	5,7	5,6	5,7	0%
Αττικής	5,5	5,7	5,5	0%
Στερεά Ελλάδα	4,5	5,4	5,5	21%
Δυτική Ελλάδα	5,3	5,0	4,6	-14%
Ήπειρος	5,1	5,1	4,1	-20%
Δυτική Μακεδονία	4,5	3,9	3,8	-16%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	4,0	4,0	3,4	-16%
Ελλάδα	6,7	6,8	6,5	-3%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η εικόνα στην Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη είναι μικτή με τις Περιφέρειες της Κρήτης (8,7 ημέρες το 2016, 8,4 ημέρες το 2017 και 8,4 ημέρες το 2018), του Βορείου Αιγαίου (7,5 ημέρες το 2016, 8,8 ημέρες το 2017 και 8,0 ημέρες το 2018), των Ιονίων Νήσων (8,7 ημέρες το 2016, 8,4 ημέρες το 2017 και 7,8 ημέρες το 2018), του Νοτίου Αιγαίου (7,7 ημέρες το 2016, 7,9 ημέρες το 2017 και 7,7 ημέρες το 2018) και της Πελοποννήσου (6,8 ημέρες το 2016, 7,2 ημέρες το 2017 και 7,5 ημέρες το 2018) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής από τον Μέσο Όρο της χώρας και για τα 3 έτη, της Θεσσαλίας (7,2 ημέρες το 2016, 7,2 ημέρες το 2017 και 6,2 ημέρες το 2018) μόνο τα έτη 2016 και 2017 ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (5,7 ημέρες το 2016, 5,6 ημέρες το 2017 και 5,7 ημέρες το 2018), Αττικής (5,5 ημέρες το 2016, 5,7 ημέρες το 2017 και 5,5 ημέρες το 2018), Στερεάς Ελλάδας (4,5 ημέρες το 2016, 5,4 ημέρες το 2017 και 5,5 ημέρες το 2018), Δυτικής Ελλάδας (5,3 ημέρες το 2016, 5,0 ημέρες το 2017 και 4,6 ημέρες το 2018), Ηπείρου (5,1 ημέρες το 2016, 5,1 ημέρες το 2017 και 4,1 ημέρες το 2018), Δυτικής Μακεδονίας (4,5 ημέρες το 2016, 3,9 ημέρες το 2017 και 3,8 ημέρες το 2018) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (4,0 ημέρες το 2016, 4,0 ημέρες το 2017 και 3,4 ημέρες το 2018) σημείωσαν χαμηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής από τον Μ.Ο της χώρας.

Διάγραμμα 67: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε ημέρες), 2016 - 2018

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά χώρα προέλευσης

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας κατέγραψε αύξηση την περίοδο 2016 - 2018 κατά +0,1% (από 5,7 ημέρες το 2016 σε 5,7 ημέρες το 2018). Στις επιμέρους αγορές η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Ρωσίας (+23%, από 10,0 ημέρες το 2016 σε 12,3 ημέρες το 2018), της Σερβίας (+8%, από 7,3 ημέρες το 2016 σε 7,8 ημέρες το 2018) και της Βόρειας Μακεδονίας (+1%, από 2,6 ημέρες το 2016 σε 2,7 ημέρες το 2018) να καταγράφουν αύξηση και τις αγορές της Γερμανίας (-21%, από 14,0 ημέρες το 2016 σε 11,1 ημέρες το 2018), της Κύπρου (-13%, από 10,7 ημέρες το 2016 σε 9,2 ημέρες το 2018), του Ην. Βασιλείου (-3%, από 9,2 ημέρες το 2016 σε 8,9 ημέρες το 2018), της Ρουμανίας (-12%, από 6,7 ημέρες το 2016 σε 5,9 ημέρες το 2018), της Βουλγαρίας (-14%, από 2,8 ημέρες το 2016 σε 2,4 ημέρες το 2018) και των Λοιπών (-3%, από 6,4 ημέρες το 2016 σε 6,3 ημέρες το 2018) μείωση. Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι για τα έτη 2016, 2017 και 2018 η Μέση Διάρκεια Παραμονής της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας υστερεί αυτής του συνόλου της χώρας κατά 15%, 17% και 12% αντίστοιχα.

Πίνακας 54: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (σε ημέρες), 2016 - 2018

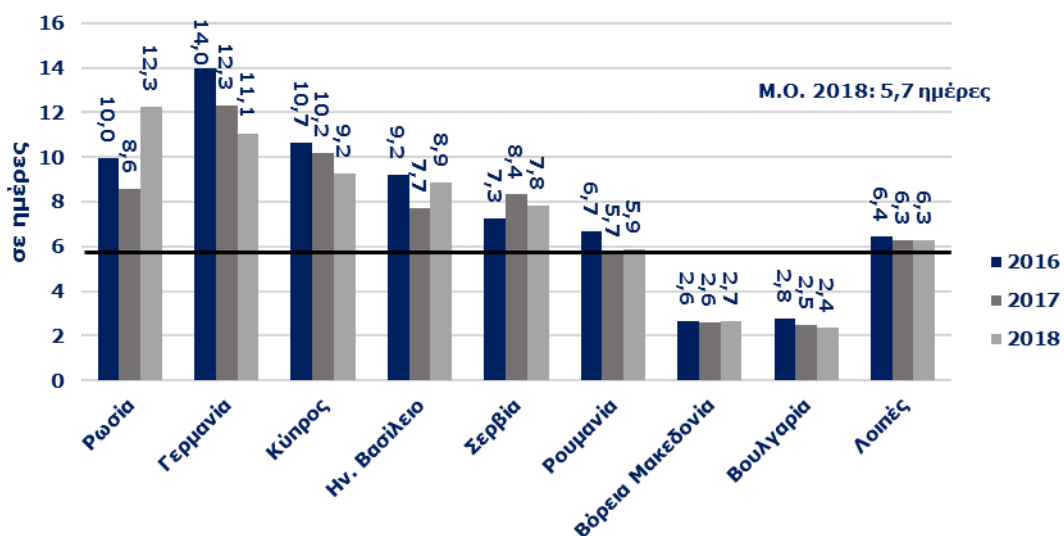
Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά αγορά (σε ημέρες), 2016 - 2018				
Χώρες Προέλευσης	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Ρωσία	10,0	8,6	12,3	23%
Γερμανία	14,0	12,3	11,1	-21%
Κύπρος	10,7	10,2	9,2	-13%
Ην. Βασίλειο	9,2	7,7	8,9	-3%
Σερβία	7,3	8,4	7,8	8%
Ρουμανία	6,7	5,7	5,9	-12%
Βόρεια Μακεδονία	2,6	2,6	2,7	1%
Βουλγαρία	2,8	2,5	2,4	-14%
Λοιπές	6,4	6,3	6,3	-3%
Περιφέρεια	5,7	5,6	5,7	0%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Σε σύγκριση με τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Ρωσίας (10,0 ημέρες το 2016, 8,6 ημέρες το 2017 και 12,3 ημέρες το 2018), της Γερμανίας (14,0 ημέρες το 2016, 12,3 ημέρες το 2017 και 11,1 ημέρες το 2018), της Κύπρου (10,7 ημέρες το 2016, 10,2 ημέρες το 2017 και 9,2 ημέρες το 2018), του

Ην. Βασιλείου (9,2 ημέρες το 2016, 7,7 ημέρες το 2017 και 8,9 ημέρες το 2018), της Σερβίας (7,3 ημέρες το 2016, 8,4 ημέρες το 2017 και 7,8 ημέρες το 2018), της Ρουμανίας (6,7 ημέρες το 2016, 5,7 ημέρες το 2017 και 5,9 ημέρες το 2018) και των Λοιπών (6,4 ημέρες το 2016, 6,3 ημέρες το 2017 και 6,3 ημέρες το 2018) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής και για τα τρία έτη ενώ αντίθετα οι αγορές της Βόρειας Μακεδονίας (2,6 ημέρες το 2016, 2,6 ημέρες το 2017 και 2,7 ημέρες το 2018) και της Βουλγαρίας (2,8 ημέρες το 2016, 2,5 ημέρες το 2017 και 2,4 ημέρες το 2018) χαμηλότερη.

Διάγραμμα 68: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (σε ημέρες), 2016 - 2018

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.3 ΚΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΥΝΗΤΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

5.3.1 Κύριες Αγορές

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας σημείωσε το 2018 την υψηλότερη διεθνή επισκεψιμότητα στο σύνολο των 13 Περιφερειών της χώρας, καταγράφοντας 7.830 χιλ. επισκέψεις. Σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδας, οι κυριότερες αγορές με βάση τον αριθμό των επισκέψεων είναι:

Βουλγαρία: Η βουλγαρική αγορά όπως καταγράφεται και στην ενότητα 5.1.2, αποτελεί την κύρια αγορά της Περιφέρειας σημειώνοντας αύξηση επισκέψεων την περίοδο 2017-2018 κατά +13% (από 1.700 χιλ. το 2017 σε 1.914 χιλ. το 2018). Αναφορικά με τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η οικονομία της Βουλγαρίας αναμένεται να επιβραδυνθεί αν και παραμένει κοντά στην εκτίμηση του 2018. Παρά την αδύναμη εξωτερική ζήτηση και την αυξημένη παγκόσμια αβεβαιότητα, η δυναμική της εγχώριας ζήτησης θα στηρίξει την ανάπτυξη. Οι εξαγωγές προβλέπεται να αναπτυχθούν με ήπιο ρυθμό σε σχέση με τις προοπτικές της εξωτερικής ζήτησης. Ο πληθωρισμός προβλέπεται να μειωθεί, το ισοζύγιο ότι θα παραμείνει πλεονασματικό και το δημόσιο χρέος θα συνεχίσει να μειώνεται.

Βόρειο Μακεδονία: Η αγορά της Βόρειας Μακεδονίας αποτελεί για το 2018 την 2^η μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας καταγράφοντας την περίοδο 2017-2018 μείωση επισκέψεων κατά -24% (από 1.514 χιλ. το 2017 σε 1.149 χιλ. το 2018). Σε ότι αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η οικονομική ανάπτυξη της Βόρειας Μακεδονίας θα επιταχυνθεί, υποστηριζόμενη από τις δαπάνες των νοικοκυριών και την συνεχιζόμενη ανάκαμψη των επενδύσεων. Με ένα όλο και πιο δυσμενές εξωτερικό περιβάλλον, οι καθαρές εξαγωγές δεν αναμένονται να συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη. Τα μέτρα δημοσιονομικής εξυγίανσης έχουν επωφελείς επιπτώσεις στο πρωτογενές ισοζύγιο, αλλά δεν επαρκούν για τη σταθεροποίηση των επιπέδων του χρέους.

Γερμανία: Η γερμανική αγορά αποτελεί για το 2018 την 3^η μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας σημειώνοντας την περίοδο 2017-2018 αύξηση επισκέψεων κατά +15% (από 786 χιλ. το 2017 σε 905 χιλ. το 2018). Όσον αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η γερμανική οικονομία μετά από μια περίοδο τεχνικής ύφεσης στα μέσα του 2019, αναμένεται να αναπτυχθεί αν και με μικρούς ρυθμούς ανάπτυξης. Η εξωτερική ζήτηση φαίνεται τώρα να είναι ασθενέστερη απ' ό,τι αναμενόταν, ενώ και

η εγχώρια ζήτηση αναμένεται να υποχωρήσει λόγω των χαμηλών επενδύσεων. Η αγορά εργασίας, αντίθετα, θα υποστηρίξει την ιδιωτική κατανάλωση αν και με χαμηλότερο ρυθμό απ' ό,τι τα προηγούμενα έτη. Το πλεόνασμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών και η εγχώρια αποταμίευση παραμένουν σε υψηλά επίπεδα ενώ η δημοσιονομική κατεύθυνση αναμένεται να είναι ήπια επεκτατική κατά την περίοδο πρόβλεψης, καθώς τα πλεονάσματα του προϋπολογισμού μειώνονται.

Σερβία: Η σέρβικη αγορά αποτελεί για το 2018 την 4^η μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας σημειώνοντας την περίοδο 2017-2018 μείωση επισκέψεων κατά -14% (από 887 χιλ. το 2017 σε 767 χιλ. το 2018). Αναφορικά με τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η οικονομία της Σερβίας, παρά την παγκόσμια οικονομική επιβράδυνση, βρίσκεται σε καλό δρόμο για να συνεχίσει να απολαμβάνει υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης. Η δυναμική της σερβικής οικονομίας είναι ευρεία και προέρχεται από τις ισχυρές επενδύσεις και την σταθερή ιδιωτική κατανάλωση, η οποία υποστηρίζεται από την αύξηση της απασχόλησης και τα επίπεδα των εισοδημάτων. Επιπλέον, η Σερβία παραμένει ένας ελκυστικός προορισμός για άμεσες ξένες επενδύσεις, οι οποίες αναμένεται να συνεχίσουν να επιδρούν θετικά στην αύξηση των εξαγωγών.

Ρουμανία: η ρουμάνικη αγορά αποτελεί την 5^η μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας σημειώνοντας την περίοδο 2017-2018 αύξηση επισκέψεων κατά +42% (από 539 χιλ. το 2017 σε 767 χιλ. το 2018). Σε ό,τι αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), το ΑΕΠ της Ρουμανίας αναμένεται να παραμείνει ισχυρό το 2019, λόγω της ιδιωτικής κατανάλωσης και της ανάκαμψης των επενδύσεων. Οι εξαγωγές αναμένεται να συνεχίσουν να επιδρούν αρνητικά στην ανάπτυξη ενώ ο τρέχων προϋπολογισμός θα επιδεινωθεί περαιτέρω. Η ανάπτυξη προβλέπεται να μετριαστεί το 2020 και το 2021 με το προβλεπόμενο έλλειμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών να διευρύνεται. Η αγορά εργασίας αναμένεται να παραμείνει σταθερή, αλλά ο πληθωρισμός προβλέπεται να μειωθεί από το υψηλότερο σημείο του, το 2018.

Ηνωμένο Βασίλειο: η βρετανική αγορά αποτελεί για το 2018 την 6^η μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας, σε όρους επισκέψεων, σημειώνοντας την περίοδο 2017-2018 αύξηση κατά +102% (από 151 χιλ. το 2017 σε 305 χιλ. το 2018). Όσον αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η αύξηση του ΑΕΠ του Ηνωμένου Βασιλείου παραμένει ανθεκτική, αν και με ευμετάβλητη και αναμένεται να αυξηθεί με σταθερό ρυθμό. Η ιδιωτική κατανάλωση θα βρει υποστήριξη από την αύξηση των μισθών, αλλά η συνεχιζόμενη αβεβαιότητα σχετικά με τις μελλοντικές εμπορικές σχέσεις του

Ηνωμένου Βασιλείου με την ΕΕ είναι πιθανόν να επηρεάσουν τις επενδύσεις των επιχειρήσεων. Το εμπόριο αναμένεται να παραμείνει ο κύριος μοχλός ανάπτυξης όσο η εξωτερική ζήτηση παραμένει αδύναμη. Η αύξηση της απασχόλησης αναμένεται να επιβραδυνθεί, η ανεργία να παραμείνει σχεδόν στα ίδια επίπεδα ενώ ο πληθωρισμός αναμένεται να μειωθεί το 2019 και τα επόμενα χρόνια παρουσιάσει σταδιακή ανάπτυξη.

Κύπρος: Η Κυπριακή αγορά αποτελεί για το 2018 την 7^η μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας σημειώνοντας την περίοδο 2017-2018 αύξηση επισκέψεων κατά +73% (από 117 χιλ. το 2017 σε 202 χιλ. το 2018). Αναφορικά με τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η οικονομική επέκταση της Κύπρου παραμένει ισχυρή, αλλά προβλέπεται σταδιακά να μετριαστεί, κυρίως λόγω του διεθνούς περιβάλλοντος. Η εγχώρια ζήτηση αναμένεται να παραμείνει η κύρια κινητήρια δύναμη της ανάπτυξης, υποστηριζόμενη από την ιδιωτική κατανάλωση και την βελτίωση της αγοράς εργασίας. Ο Κρατικός Προϋπολογισμός αναμένεται να παραμείνει πλεονασματικός και το δημόσιο χρέος να μειωθεί σταθερά από το 2019 και έπειτα.

Ρωσία: η ρωσική αγορά αποτελεί το 2018 την 8^η μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας, σε όρους επισκέψεων, σημειώνοντας την περίοδο 2017-2018 μείωση κατά -8% (από 99 χιλ. το 2017 σε 91 χιλ. το 2018). Σε ότι αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η οικονομική δραστηριότητα στην Ρωσία αναμένεται να επιβραδυνθεί το 2019, εξαιτίας της αύξησης των συντελεστών ΦΠΑ, της αβεβαιότητας και της μείωσης της παγκόσμιας ζήτησης. Οι δυνατότητες άσκησης μακροοικονομικής πολιτικής έχουν βελτιωθεί, καθώς έχουν αποκατασταθεί τα δημοσιονομικά αποθέματα και έχει ενισχυθεί το θεσμικό πλαίσιο. Επίσης, το ΑΕΠ αναμένεται να ανακάμψει ελαφρώς σε σχέση με την βαθμιαία βελτίωση της ανάπτυξης και την αύξηση των δημόσιων επενδύσεων.

5.3.2 Δυνητικές Αγορές

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αποτελεί έναν ώριμο τουριστικά προορισμό με πλούσιο πολιτιστικό και φυσικό απόθεμα, ικανοποιητικές υποδομές και ποικιλία προσφερόμενων τουριστικών προϊόντων. Το κυρίαρχο προϊόν της Κεντρικής Μακεδονίας όπως είναι φυσικό είναι το 'Ηλιος & Θάλασσα, παρόλα αυτά η Περιφέρεια διαθέτει πλειάδα εναλλακτικών μορφών τουρισμού (City Break, καταδυτικός, περιηγητικός, φυσιολατρικός, αθλητικός, γαστρονομικός, πολιτιστικός κ.α.) που μπορούν να το πλαισιώσουν υποστηρικτικά. Ενδεικτικά, αγορές οι οποίες μπορούν να αποτελέσουν εν δυνάμει πελάτες της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων είναι:

Πολωνία: ο εισερχόμενος τουρισμός από την Πολωνία εμφάνισε την περίοδο 2017-2018 αύξηση κατά +41% (από 747 χιλ. το 2017 σε 1.050 χιλ. το 2018). Σύμφωνα με την μελέτη του INSETE, «[Ακτινογραφία του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα, 2016-2018](#)», οι Πολωνοί εκτιμούν σε μικρότερο βαθμό απ' ότι έκαναν στο παρελθόν τις προσφορές τελευταίας στιγμής ενώ προτιμούν στις καλοκαιρινές διακοπές τους την άνεση αντί για το χαμηλό κόστος. Οι Πολωνοί τουρίστες κάνουν διακοπές συνήθως μιας εβδομάδας, με το 43% εξ' αυτών να επιλέγουν 4* ξενοδοχεία. Τέλος, η πιο δημοφιλής επιλογή ταξιδιού είναι το All Inclusive με 3 στους 4 πελάτες ταξιδιωτικών πρακτορείων να το επιλέγουν. Αναφορικά με τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η αύξηση του ΑΕΠ της Πολωνίας αναμένεται να διατηρηθεί το 2019 στο 4,1%. Το 2020, προβλέπεται σταδιακή επιβράδυνση, ακολουθούμενη από μια σταθεροποίηση το 2021. Η ιδιωτική κατανάλωση θα παραμείνει ο κύριος μοχλός ανάπτυξης υποστηριζόμενη από τις ευνοϊκές τάσεις της αγοράς εργασίας και τα δημοσιονομικά κίνητρα. Η αύξηση των επενδύσεων αναμένεται να είναι ήπια, λόγω των ασθενέστερων προσδοκιών της ζήτησης στον ιδιωτικό τομέα, ενώ οι δημόσιες επενδύσεις προβλέπονται να αυξηθούν, αν και σε βραδύτερο ρυθμό, σε μεγάλο βαθμό από τα κονδύλια της ΕΕ. Το δημοσιονομικό έλλειμμα προβλέπεται να αυξηθεί το 2019.

Ολλανδία: ο εισερχόμενος τουρισμός από την Ολλανδία κατέγραψε την περίοδο 2017-2018 αύξηση κατά +7% (από 947 χιλ. το 2017 σε 1.015 χιλ. το 2018). Σύμφωνα με την μελέτη του INSETE, «[Η Ακτινογραφία του Εισερχόμενου Τουρισμού στην Ελλάδα, 2016-2018](#)» οι κύριοι λόγοι ταξιδιού για τους τουρίστες από την Ολλανδία είναι το City Break, σε συνδυασμό με τον πολιτισμό και ακολουθούν οι διακοπές 'Ηλιος & Θάλασσα, τα ταξίδια στη φύση και ο τουρισμός δράσης. Σε ότι αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η ολλανδική οικονομία εμφάνισε ανάπτυξη

2,6% το 2018, ενώ η οικονομική δραστηριότητα παρέμεινε ισχυρή και το πρώτο εξάμηνο του 2019, υποστηριζόμενη από την ισχυρή εγχώρια ζήτηση και τις εξαγωγές. Παρόλα αυτά η ανάπτυξη προβλέπεται να είναι ήπια τα επόμενα χρόνια. Η συνεισφορά από τις εξαγωγές αναμένεται να είναι αρνητική εξαιτίας του διεθνούς περιβάλλοντος, ενώ η εγχώρια ζήτηση θα παραμείνει ανθεκτική, υποστηριζόμενη από την αύξηση των μισθών και την ιδιωτική κατανάλωση. Η επεκτατική δημοσιονομική πολιτική που εφαρμόζεται έχει ως στόχο να παράσχει μια περαιτέρω ώθηση στο διαθέσιμο εισόδημα και στην δημόσια κατανάλωση.

Ελβετία: ο εισερχόμενος τουρισμός από την Ελβετία την περίοδο 2017-2018 σημείωσε αύξηση κατά +16% (από 449 χιλ. το 2017 σε 521 χιλ. το 2018). Σύμφωνα με την μελέτη του INSETE, «[Η Ακτινογραφία του Εισερχόμενου Τουρισμού στην Ελλάδα, 2016-2018](#)», οι κύριες δραστηριότητες των ελβετών που ταξίδεψαν στο εξωτερικό ήταν η γαστρονομία (73%), η εξερεύνηση πόλεων και η αλληλεπίδραση με τους ντόπιους (68%), η εξερεύνηση της φύσης (68%), η χαλάρωση στην παραλία (59%), η επίσκεψη σε αγροτικές περιοχές (54%), οι αγορές (33%) και η συμμετοχή σε πολιτιστικές δραστηριότητες (30%). Όσον αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις του [ΟΟΣΑ](#), η οικονομία της Ελβετίας μετά την επιβράδυνση κατά την διάρκεια του 2019 αναμένεται να αυξηθεί το 2020 και το 2021. Η ιδιωτική κατανάλωση θα παραμείνει ανθεκτική, υποστηριζόμενη από την χαμηλή ανεργία. Το δυσμενές παγκόσμιο περιβάλλον, θα επηρεάσει τις επενδύσεις και το εμπόριο, αλλά το πλεόνασμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών θα παραμείνει υψηλό. Τα διεθνή αθλητικά γεγονότα θα ενισχύσουν τις εξαγωγές υπηρεσιών και επομένως την ανάπτυξη το 2020. Ο πληθωρισμός αναμένεται να υποχωρήσει μετά την πρόσφατη ανατίμηση του νομίσματος, αλλά θα αυξηθεί το 2021. Η νομισματική πολιτική θα παραμείνει πολύ ευνοϊκή, με το επιτόκιο να παραμένει στο -0,75% τα επόμενα δύο χρόνια. Η δημοσιονομική πολιτική που θα εφαρμοστεί το 2020 θα είναι επεκτατική.

Βέλγιο: ο εισερχόμενος τουρισμός από το Βέλγιο κατέγραψε την περίοδο 2017-2018 αύξηση κατά +11% (από 527 χιλ. το 2017 σε 587 χιλ. το 2018). Σύμφωνα με την [GFK](#) 2018, οι Βέλγοι τουρίστες επιλέγουν για τις διακοπές τους την χαλάρωση και τον πολιτισμό. Συγκεκριμένα, 62% των Βέλγων τουριστών δήλωσαν ότι επισκέφθηκαν τουλάχιστον μια σημαντική πόλη ή ένα χωριό κατά την διάρκεια των διακοπών τους ενώ 77% προγραμματίζει μια πολιτιστική δραστηριότητα. Αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν τοποθεσίες ή μέρη (35%), μουσεία, θεατρικές παραστάσεις, εκθέσεις ή γκαλερί τέχνης (27%) ή συμμετοχή σε τοπικό πολιτιστικό γεγονός (18%). Επίσης, ο ήλιος και η χαλάρωση στην παραλία παραμένουν δημοφιλείς, με το 37% να σχεδιάζει στις διακοπές τους χρόνο στην παραλία ενώ το

33% να σχεδιάζει δραστηριότητες στα βουνά ή σε λίμνες. Το 45% των Βέλγων τουριστών σχεδιάζει να παίξει αθλήματα ενώ το 44% σχεδιάζει μια περιπετειώδη αθλητική δραστηριότητα. Οι πιο δημοφιλείς δραστηριότητες αναψυχής των Βέλγων τουριστών είναι η κολύμβηση (32%) και η πεζοπορία (29%). Σε ότι αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η οικονομία του Βελγίου αναμένεται να επιβραδυνθεί το 2019 ενώ προβλέπεται να σταθεροποιηθεί τα έτη 2020 και 2021. Η εγχώρια ζήτηση θα συνεχίσει να αποτελεί τον κύριο μοχλό ανάπτυξης όσο η αποδυνάμωση των επενδύσεων αντισταθμίζεται εν μέρει από την δυναμική της ιδιωτικής κατανάλωσης. Η συμβολή του εμπορίου στην ανάπτυξη αναμένεται να είναι ουδέτερη το 2019 και αρνητική το 2020 ενώ ο πληθωρισμός προβλέπεται ότι θα μειωθεί το 2019 και να αυξηθεί ελαφρώς στην συνέχεια. Το έλλειμα της Γενικής Κυβέρνησης αναμένεται να επιδεινωθεί σημαντικά.

Αυστρία: ο εισερχόμενος τουρισμός από την Αυστρία κατέγραψε την περίοδο 2017-2018 αύξηση κατά +32% σε σύγκριση με το 2017 (από 396 χιλ. σε 521 χιλ.). Σύμφωνα με την μελέτη του INSETE, «[Ακτινογραφία του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα, 2016-2018](#)», η Αυστρία είναι μια αγορά με χαμηλό δείκτη ανεργίας και υψηλές αποδοχές, με αποτέλεσμα 3 στους 4 κατοίκους της να ταξιδεύουν στο εξωτερικό, με τις διακοπές να θεωρούνται απαραίτητο στοιχείο στην κλίμακα ιεράρχησης των αναγκών τους. Το προϊόν με την μεγαλύτερη ζήτηση την χειμερινή περίοδο είναι ο χιονοδρομικός τουρισμός και το καλοκαίρι ο Ήλιος & Θάλασσα. Αναφορικά με τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η οικονομική ανάπτυξη της Αυστρίας προβλέπεται να μετριαστεί, αλλά να παραμείνει ισχυρή το 2019 και να σταθεροποιηθεί το 2020 και το 2021. Η εγχώρια ζήτηση αναμένεται να παραμείνει η κινητήρια δύναμη της ανάπτυξης, με ισχυρή ιδιωτική κατανάλωση υποστηριζόμενη από δημοσιονομικά μέτρα. Οι καθαρές εξαγωγές αναμένεται να γυρίσουν σε ελαφρώς θετικό πρόσημο το 2020 και το 2021. Το ισοζύγιο προβλέπεται να βελτιωθεί περαιτέρω το 2019 προτού μειωθεί το 2020 εξαιτίας των πρόσφατων υιοθετημένων δημοσιονομικών μέτρων και της λιγότερο ευνοϊκής μακροοικονομικής προοπτικής.

5.4 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΦΙΞΕΩΝ – ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΩΝ – ΠΛΗΡΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ⁸, 2013 - 2018

5.4.1 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2013 – 2018 κατέγραψαν αύξηση κατά +37% (από 16 εκατ. το 2013 σε 22 εκατ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση την Δυτική Μακεδονία (-7%, από 132 χιλ. το 2013 σε 123 χιλ. το 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κρήτης (+42%, από 3,1 εκατ. το 2013 σε 4,4 εκατ. το 2018), Αττικής (+41%, από 3,0 εκατ. το 2013 σε 4,3 εκατ. το 2018), Νοτίου Αιγαίου (+44%, από 2,8 εκατ. το 2013 σε 4,0 εκατ. το 2018), Κεντρικής Μακεδονίας (+26%, από 2,0 εκατ. το 2013 σε 2,6 εκατ. το 2018), Ιονίων Νήσων (+54%, από 1,1 εκατ. το 2013 σε 1,8 εκατ. το 2018), Πελοποννήσου (+36%, από 841 χιλ. το 2013 σε 1,1 εκατ. το 2018), Θεσσαλίας (+31%, από 741 χιλ. το 2013 σε 972 χιλ. το 2018), Δυτικής Ελλάδας (+10%, από 591 χιλ. το 2013 σε 651 χιλ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+23%, από 524 χιλ. το 2013 σε 647 χιλ. το 2018), Στερεάς Ελλάδας (+33%, από 457 χιλ. το 2013 σε 610 χιλ. το 2018), Ηπείρου (+30%, από 370 χιλ. το 2013 σε 482 χιλ. το 2018) και Βορείου Αιγαίου (+15%, από 300 χιλ. το 2013 σε 346 χιλ. το 2018).

Πίνακας 55: Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

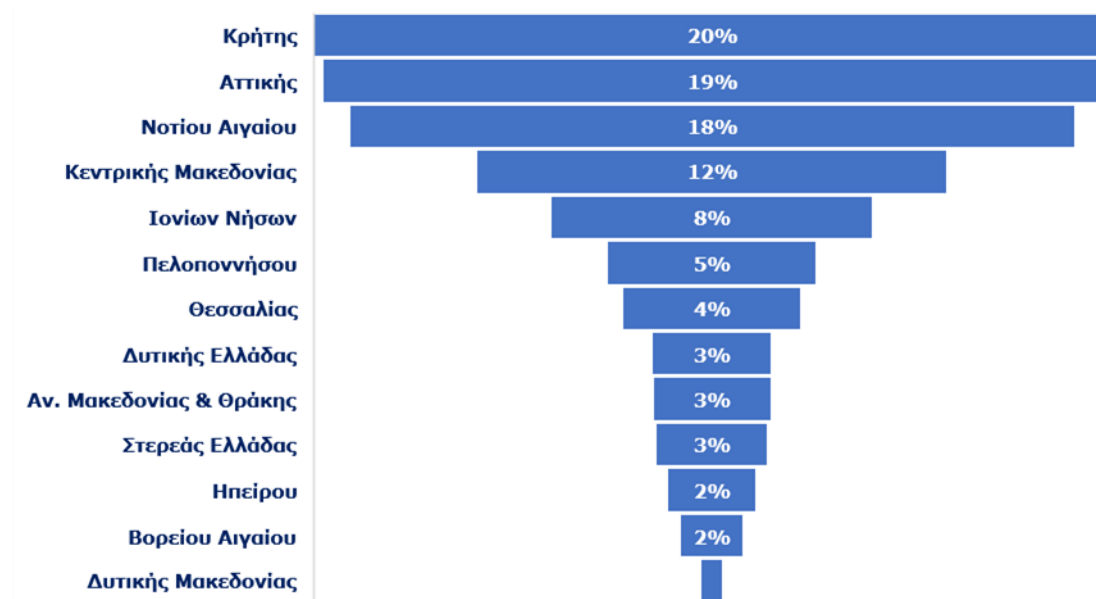
Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Κρήτης	3.066.087	3.250.910	3.316.404	3.706.861	3.993.924	4.361.962	42%
Αττικής	3.032.793	3.623.811	3.805.609	3.721.862	4.107.066	4.267.891	41%
Νοτίου Αιγαίου	2.767.706	3.029.920	3.211.252	3.301.280	3.698.691	3.976.452	44%
Κεντρικής Μακεδονίας	2.038.748	2.158.427	2.392.102	2.430.086	2.547.544	2.578.398	26%
Ιονίων Νήσων	1.147.073	1.244.552	1.375.479	1.490.856	1.717.806	1.763.942	54%
Πελοποννήσου	840.756	899.808	935.140	983.795	1.133.876	1.142.046	36%
Θεσσαλίας	741.114	783.215	814.656	813.763	923.834	972.442	31%
Δυτικής Ελλάδας	590.574	555.166	645.768	588.632	633.483	651.288	10%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	524.381	550.722	606.705	605.998	649.015	646.938	23%
Στερεάς Ελλάδας	457.482	481.002	513.600	541.231	598.656	609.729	33%
Ηπείρου	369.837	390.806	385.687	406.791	457.581	482.102	30%
Βορείου Αιγαίου	300.132	323.532	353.364	286.460	343.099	346.398	15%
Δυτικής Μακεδονίας	132.265	126.992	122.935	118.766	131.741	123.310	-7%
Ελλάδα	16.008.948	17.418.863	18.478.701	18.996.381	20.936.316	21.922.898	37%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Ενεργειακή INSETE Intelligence

⁸ Τα στοιχεία προκύπτουν από μέρος των συνολικών διαθέσιμων κλινών – δεν γίνεται εκτίμηση και προβολή των αποτελεσμάτων στο 100% των μονάδων αναφοράς λόγω έλλειψης της πληροφoρίας των μηνών λειτουργίας του κάθε καταλύματος μέσα στο έτος.

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος αφίξεων καταγράφεται στα ξενοδοχειακά καταλύματα των Περιφερειών της Κρήτης (20%), της Αττικής (19%), του Νοτίου Αιγαίου (18%), της Κεντρικής Μακεδονίας (12%) και των Ιονίων Νήσων (8%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2018 το 77% των συνολικών αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα.

Διάγραμμα 69: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια, 2018

Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα αυξήθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (+53%, από 10,5 εκατ. το 2013 σε 16,0 εκατ. το 2018) σε σύγκριση με τους ημεδαπούς (+7%, από 5,5 εκατ. το 2013 σε 5,9 εκατ. το 2018). Τέλος, το μερίδιο των αλλοδαπών ως προς το σύνολο των αφίξεων την περίοδο 2013 – 2018 αυξάνεται (από 66% το 2013 σε 73% το 2018) ενώ αντίθετα των ημεδαπών μειώνεται (από 34% το 2013 σε 27% το 2018).

5.4.2 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσώπευε το 2018 το 12% των συνολικών αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα, σημειώνοντας αύξηση κατά +26% σε σύγκριση με το 2013 (από 2,0 εκατ. το 2013 σε 2,6 εκατ. το 2018). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση κατά +37% (από 1,1 εκατ. το 2013 σε 1,6 εκατ. το 2018) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +13% (από 904 χιλ. το 2013 σε 1,0 εκατ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση το Κιλκίς (-7%, από 13 χιλ. το 2013 σε 12 χιλ. το 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Ενότητες: Θεσσαλονίκης (+32%, από 1,0 εκατ. το 2013 σε 1,3 εκατ. το 2018), Χαλκιδικής (+21%, από 686 χιλ. το 2013 σε 833 χιλ. το 2018), Πιερίας (+35%, από 176 χιλ. το 2013 σε 238 χιλ. το 2018), Σερρών (+6%, από 79 χιλ. το 2013 σε 83 χιλ. το 2018), Ημαθίας (+24%, από 38 χιλ. το 2013 σε 46 χιλ. το 2018) και Πέλλας (+4%, από 44 χιλ. το 2013 σε 46 χιλ. το 2018). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι αλλοδαποί κατέχουν το μεγαλύτερο μερίδιο στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας με αυξητική τάση (από 56% το 2013 σε 60% το 2018).

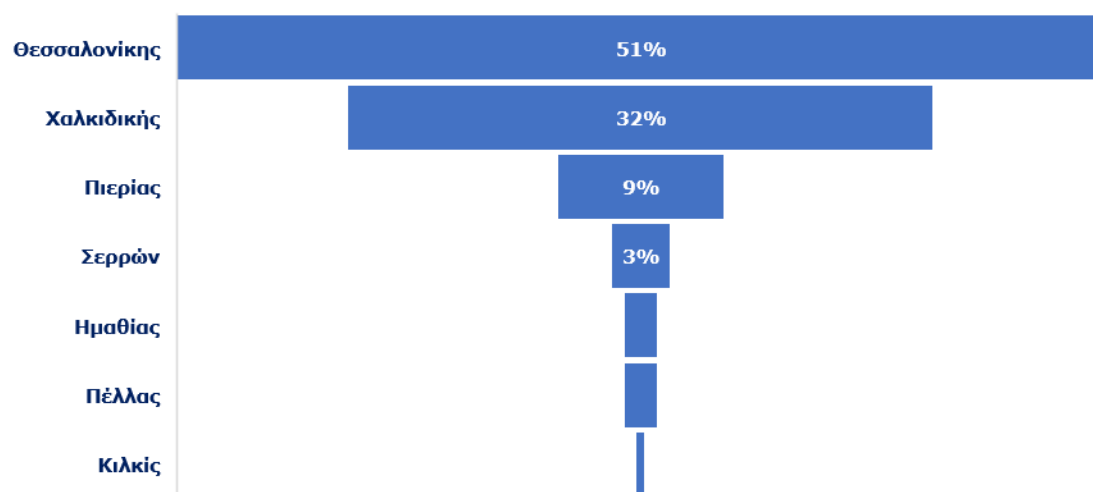
Πίνακας 56: Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2013 - 2018

Ενότητα		2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Θεσσαλονίκης	Αλλοδαποί	430.811	505.398	557.419	547.178	607.401	619.567	44%
	Ημεδαποί	571.477	615.283	689.306	714.038	699.740	699.060	22%
Χαλκιδικής	Αλλοδαποί	561.573	566.869	622.691	623.731	675.648	724.350	29%
	Ημεδαποί	124.635	113.433	127.670	130.846	125.645	109.074	-12%
Πιερίας	Αλλοδαποί	117.873	122.577	131.935	134.937	156.137	172.716	47%
	Ημεδαποί	58.113	56.058	67.807	79.488	81.132	64.956	12%
Σερρών	Αλλοδαποί	13.284	14.244	14.020	17.513	20.691	21.227	60%
	Ημεδαποί	65.778	63.466	62.305	68.343	65.526	62.241	-5%
Ημαθίας	Αλλοδαποί	4.551	5.838	6.798	7.607	8.419	7.170	58%
	Ημεδαποί	32.997	37.217	45.352	48.336	46.981	39.307	19%
Πέλλας	Αλλοδαποί	4.091	4.221	5.142	3.409	4.649	4.785	17%
	Ημεδαποί	40.319	39.672	43.483	41.294	42.943	41.564	3%
Κιλκίς	Αλλοδαποί	2.444	3.279	7.230	4.167	3.472	4.477	83%
	Ημεδαποί	10.802	10.872	10.944	9.199	9.160	7.904	-27%
Σύνολο	Αλλοδαποί	1.134.627	1.222.426	1.345.235	1.338.542	1.476.417	1.554.292	37%
	Ημεδαποί	904.121	936.001	1.046.867	1.091.544	1.071.127	1.024.106	13%
Σύνολο Περιφέρειας		2.038.748	2.158.427	2.392.102	2.430.086	2.547.544	2.578.398	26%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2018, η Ενότητα Θεσσαλονίκης (51%) καταγράφει το υψηλότερο μερίδιο αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα και ακολουθούν οι Ενότητες Χαλκιδικής (32%), Πιερίας (9%), Σερρών (3%), Ημαθίας (2%), Πέλλας (2%) και Κιλκίς (0,5%).

Διάγραμμα 70: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

5.4.3 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2013 – 2018 κατέγραψαν αύξηση κατά +28% (από 70 εκατ. το 2013 σε 90 εκατ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση την Δυτική Μακεδονία (-7%, από 317 χιλ. το 2013 σε 293 χιλ. το 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κρήτης (+25%, από 20,1 εκατ. το 2013 σε 25,1 εκατ. το 2018), Νοτίου Αιγαίου (+30%, από 17,3 εκατ. το 2013 σε 22,4 εκατ. το 2018), Ιονίων Νήσων (+32%, από 7,7 εκατ. το 2013 σε 10,2 εκατ. το 2018), Αττικής (+41%, από 6,4 εκατ. το 2013 σε 9,1 εκατ. το 2018), Κεντρικής Μακεδονίας (+19%, από 7,5 εκατ. το 2013 σε 8,9 εκατ. το 2018), Πελοποννήσου (+40%, από 2,2 εκατ. το 2013 σε 3,1 εκατ. το 2018), Θεσσαλίας (+23%, από 1,8 εκατ. το 2013 σε 2,2 εκατ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+15%, από 1,7 εκατ. το 2013 σε 2,0 εκατ. το 2018), Δυτικής Ελλάδας (+27%, από 1,5 εκατ. το 2013 σε 1,9 εκατ. το 2018), Βορείου Αιγαίου (+23%, από 1,5 εκατ. το 2013 σε 1,8 εκατ. το 2018), Στερεάς Ελλάδας (+46%, από 1,2 εκατ. το 2013 σε 1,7 εκατ. το 2018) και Ηπείρου (+37%, από 849 χιλ. το 2013 σε 1,2 εκατ. το 2018).

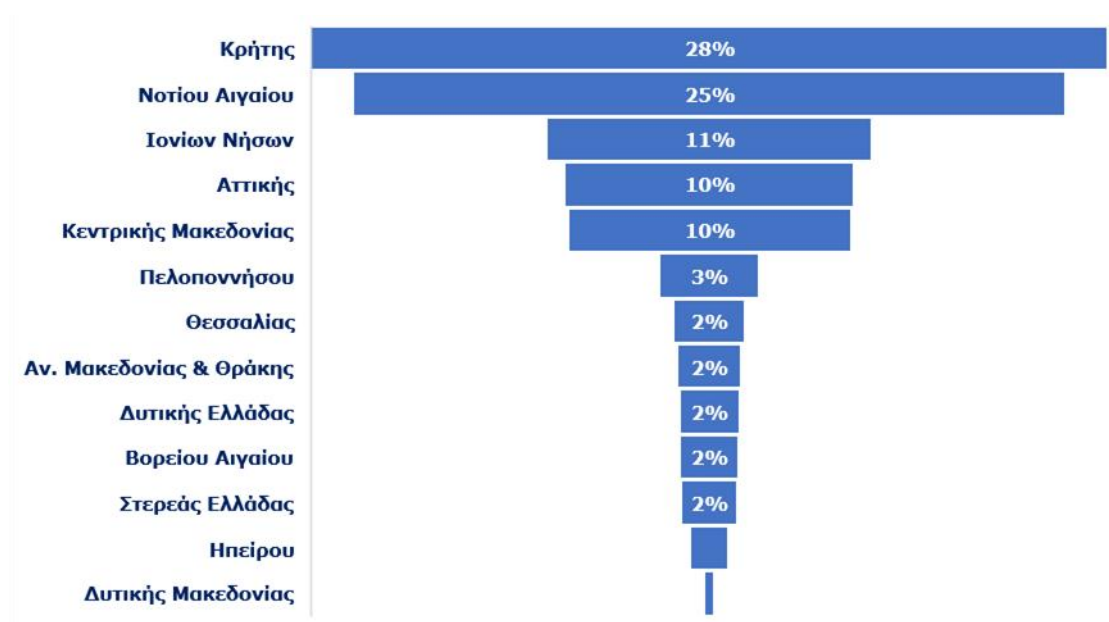
Πίνακας 57: Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Κρήτης	20.101.304	20.593.775	21.094.955	22.807.734	24.473.913	25.083.261	25%
Νοτίου Αιγαίου	17.319.632	17.848.265	18.807.465	18.833.749	21.310.044	22.439.895	30%
Ιονίων Νήσων	7.723.344	7.932.618	8.394.831	9.134.553	9.885.033	10.231.098	32%
Αττικής	6.432.242	7.824.796	7.994.126	8.003.823	8.833.584	9.098.555	41%
Κεντρικής Μακεδονίας	7.475.156	7.925.296	8.194.395	8.367.559	9.086.001	8.886.343	19%
Πελοποννήσου	2.213.720	2.425.776	2.479.313	2.804.252	3.091.937	3.106.093	40%
Θεσσαλίας	1.808.605	1.953.060	1.980.296	2.062.744	2.209.719	2.223.430	23%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	1.695.632	1.681.590	1.798.036	1.770.206	1.973.242	1.953.831	15%
Δυτικής Ελλάδας	1.457.381	1.580.920	1.740.236	1.807.778	1.902.912	1.857.922	27%
Βορείου Αιγαίου	1.492.523	1.653.055	1.764.524	1.530.785	1.750.671	1.837.209	23%
Στερεάς Ελλάδας	1.180.302	1.292.221	1.342.734	1.535.314	1.717.667	1.728.160	46%
Ηπείρου	848.809	937.854	892.226	956.624	1.099.202	1.166.169	37%
Δυτικής Μακεδονίας	316.904	302.976	288.976	269.903	294.448	293.251	-7%
Ελλάδα	70.065.554	73.952.202	76.772.113	79.885.024	87.628.373	89.905.217	28%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος διανυκτερεύσεων καταγράφεται στα ξενοδοχειακά καταλύματα των Περιφερειών της Κρήτης (28%), του Νοτίου Αιγαίου (25%), των Ιονίων Νήσων (11%), της Κεντρικής Μακεδονίας (10%) και της Αττικής (10%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2018 το 84% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα της χώρας.

Διάγραμμα 71: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

Επιπροσθέτως, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα αυξήθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (+29%, από 57,1 εκατ. το 2013 σε 76,5 εκατ. το 2018) σε σύγκριση με τους ημεδαπούς (+9%, από 13,0 εκατ. το 2013 σε 13,4 εκατ. το 2018). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι το μερίδιο των αλλοδαπών την περίοδο 2013-2018 αυξάνεται (από 81% το 2013 σε 85% το 2018) σε αντίθεση με τους ημεδαπούς που σημειώνει μείωση (από 19% το 2013 σε 15% το 2018).

5.4.4 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσώπευε το 2018 το 10% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα (αλλοδαποί και ημεδαποί), σημειώνοντας αύξηση κατά +19% σε σύγκριση με το 2013 (από 7,5 εκατ. το 2013 σε 8,9 εκατ. το 2018). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση κατά +22% (από 5,5 εκατ. το 2013 σε 6,7 εκατ. το 2018) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +12% (από 2,0 εκατ. το 2013 σε 2,2 εκατ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση την Ενότητα Σερρών (-1%, από 150 χιλ. το 2013 σε 148 χιλ. το 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Ενότητες: Χαλκιδικής (+10%, από 4,2 εκατ. το 2013 σε 4,6 εκατ. το 2018), Θεσσαλονίκης (+33%, από 2,0 εκατ. το 2013 σε 2,7 εκατ. το 2018), Πιερίας (+22%, από 952 χιλ. το 2013 σε 1,2 εκατ. το 2018), Ημαθίας (+65%, από 70 χιλ. το 2013 σε 116 χιλ. το 2018), Πέλλας (+32%, από 83 χιλ. το 2013 σε 110 χιλ. το 2018) και Κιλκίς (+64%, από 26 χιλ. το 2013 σε 42 χιλ. το 2018). Η πλειοψηφία των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας προέρχεται από αλλοδαπούς τουρίστες (73% - 75%).

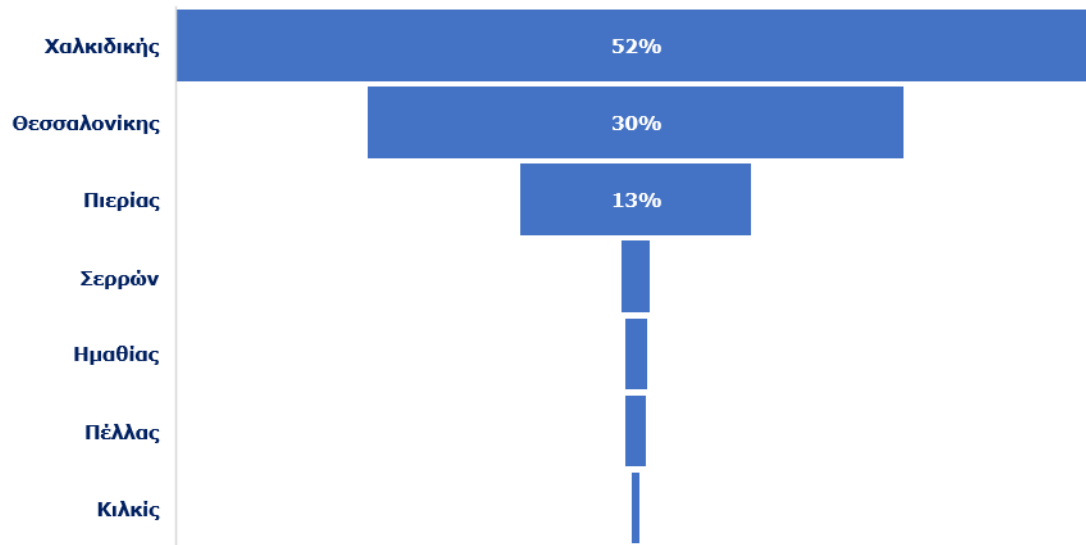
Πίνακας 58: Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2013 – 2018

Ενότητα		2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Χαλκιδικής	Αλλοδαποί	3.736.975	3.952.966	3.920.566	3.838.574	4.247.573	4.218.016	13%
	Ημεδαποί	438.311	431.312	473.306	486.052	464.301	394.370	-10%
Θεσσαλονίκης	Αλλοδαποί	924.735	1.067.034	1.146.885	1.234.236	1.385.705	1.344.422	45%
	Ημεδαποί	1.093.721	1.177.883	1.322.745	1.401.725	1.364.814	1.349.494	23%
Πιερίας	Αλλοδαποί	775.798	774.134	777.152	778.190	924.326	1.008.322	30%
	Ημεδαποί	176.685	164.350	187.929	210.091	200.261	155.834	-12%
Σερρών	Αλλοδαποί	22.535	25.947	24.036	35.921	80.660	37.456	66%
	Ημεδαποί	127.660	132.708	115.328	141.190	152.333	110.596	-13%
Ημαθίας	Αλλοδαποί	9.360	13.405	16.415	20.455	24.578	17.650	89%
	Ημεδαποί	60.689	74.010	85.753	88.909	108.519	98.147	62%
Πέλλας	Αλλοδαποί	8.386	8.829	9.181	6.537	12.226	13.054	56%
	Ημεδαποί	74.718	74.936	80.110	79.382	85.021	97.018	30%
Κιλκίς	Αλλοδαποί	6.753	8.109	14.818	20.312	17.438	26.106	287%
	Ημεδαποί	18.830	19.673	20.171	25.985	18.246	15.858	-16%
Σύνολο	Αλλοδαποί	5.484.542	5.850.424	5.909.053	5.934.225	6.692.506	6.665.026	22%
	Ημεδαποί	1.990.614	2.074.872	2.285.342	2.433.334	2.393.495	2.221.317	12%
Σύνολο Περιφέρειας		7.475.156	7.925.296	8.194.395	8.367.559	9.086.001	8.886.343	19%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα, η Ενότητα Χαλκιδικής εμφάνισε το 2018 το υψηλότερο ποσοστό (52%) και ακολούθως οι Ενότητες Θεσσαλονίκης (30%), Πιερίας (13%), Σερρών (2%), Ημαθίας (1%), Πέλλας (1%) και Κιλκίς (0,5%).

Διάγραμμα 72: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

5.4.5 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσε βελτίωση (από 45% το 2013 σε 53% το 2018). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν βελτίωση των πληροτήτων τους, με εξαίρεση την Δυτική Μακεδονία (από 19% το 2013 σε 18% το 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κρήτης (από 61% το 2013 σε 65% το 2018), Ιονίων Νήσων (από 58% το 2013 σε 63% το 2018), Νοτίου Αιγαίου (από 54% το 2013 σε 62% το 2018), Αττικής (από 37% το 2013 σε 51% το 2018), Κεντρικής Μακεδονίας (από 43% το 2013 σε 47% το 2018), Βορείου Αιγαίου (από 33% το 2013 σε 38% το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (από 28% το 2013 σε 36% το 2018), Δυτικής Ελλάδας (από 29% το 2013 σε 36% το 2018), Πελοποννήσου (από 25% το 2013 σε 34% το 2018), Θεσσαλίας (από 29% το 2013 σε 32% το 2018), Ηπείρου (από 26% το 2013 σε 32% το 2018) και Στερεάς Ελλάδας (από 21% το 2013 σε 30% το 2018).

Πίνακας 59: Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 – 2018

Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Κρήτης	61%	62%	62%	65%	67%	65%
Ιονίων Νήσων	58%	54%	60%	62%	64%	63%
Νοτίου Αιγαίου	54%	55%	59%	58%	62%	62%
Αττικής	37%	45%	47%	47%	51%	51%
Κεντρικής Μακεδονίας	43%	44%	46%	46%	49%	47%
Βορείου Αιγαίου	33%	36%	39%	33%	37%	38%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	28%	34%	36%	36%	37%	36%
Δυτικής Ελλάδας	29%	32%	34%	35%	36%	36%
Πελοποννήσου	25%	27%	27%	31%	32%	34%
Θεσσαλίας	29%	30%	30%	30%	32%	32%
Ηπείρου	26%	27%	26%	28%	31%	32%
Στερεάς Ελλάδας	21%	22%	23%	26%	28%	30%
Δυτικής Μακεδονίας	19%	18%	17%	16%	17%	18%
Ελλάδα	45%	47%	49%	50%	53%	53%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.4.6 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας την περίοδο 2013 – 2018 εμφάνισε βελτίωση (από 43% το 2013 σε 47% το 2018). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν βελτίωση, με εξαίρεση την Ενότητα Χαλκιδικής (από 54% το 2013 σε 53% το 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Ενότητες: Θεσσαλονίκης (από 43% το 2013 σε 55% το 2018), Πιερίας (από 35% το 2013 σε 36% το 2018), Σερρών (από 19% το 2013 σε 21% το 2018), Ημαθίας (από 16% το 2013 σε 26% το 2018), Πέλλας (από 16% το 2013 σε 23% το 2018) και Κιλκίς (από 11% το 2013 σε 13% το 2018).

Πίνακας 60: Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2013 – 2018

Ενότητα	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Θεσσαλονίκης	43%	46%	50%	54%	56%	55%
Χαλκιδικής	54%	57%	54%	53%	55%	53%
Πιερίας	35%	29%	33%	33%	37%	36%
Σερρών	19%	20%	19%	24%	31%	21%
Ημαθίας	16%	20%	22%	23%	28%	26%
Πέλλας	16%	16%	17%	18%	19%	23%
Κιλκίς	11%	11%	14%	19%	14%	13%
Κεντρική Μακεδονία	43%	44%	46%	46%	49%	47%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.5 ΑΦΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΣΥΝΤΟΜΗΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ, 2014 - 2018

Η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) διενεργεί και την [Έρευνα συλλογικών καταλυμάτων σύντομης διαμονής](#) (ενοικιαζόμενα δωμάτια). Η έρευνα διενεργείται σύμφωνα με τον κανονισμό 692/2011 της Ε.Ε. Τα στοιχεία για τις αφίξεις και τις διανυκτερεύσεις πελατών (αλλοδαπών και ημεδαπών) στα καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) της χώρας συγκεντρώνονται από δειγματοληπτική έρευνα που πραγματοποιείται στα καταλύματα αυτά.

5.5.1 Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής

Οι αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2014 - 2018 κατέγραψαν αύξηση κατά +66% (από 3,9 εκατ. το 2014 σε 6,4 εκατ. το 2018). Επιμέρους, οι αφίξεις αλλοδαπών σημείωσαν αύξηση κατά +93% (από 2,4 εκατ. το 2014 σε 4,6 εκατ. το 2018) και των ημεδαπών κατά +21% (από 1,5 εκατ. το 2014 σε 1,8 εκατ. το 2018).

Πίνακας 61: Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 - 2018

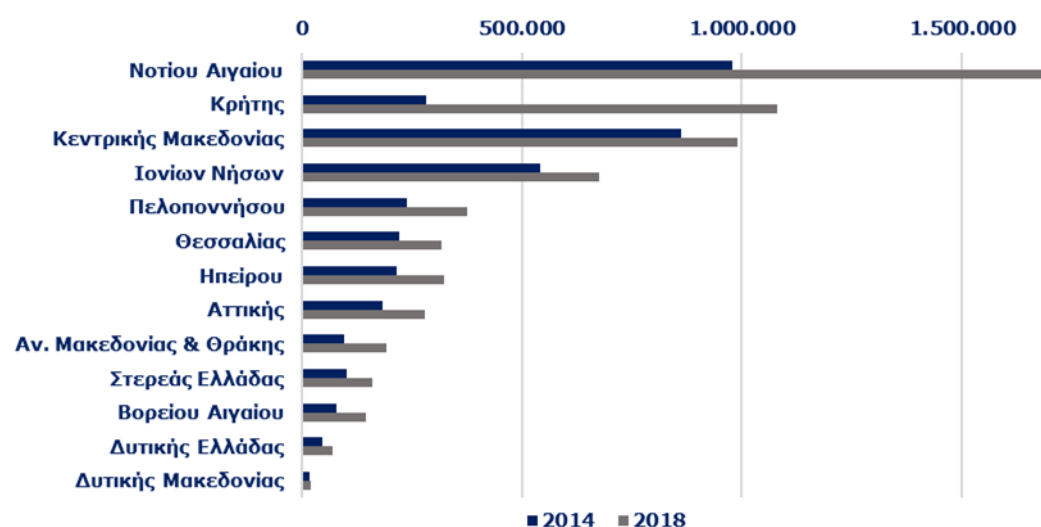
Αφίξεις ημεδαπών και αλλοδαπών σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) ανά Περιφέρεια, 2014 - 2018							
Περιφέρεια		2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2014 - 2018
Νοτίου Αιγαίου	Αλλοδαποί	489.584	661.824	849.037	958.922	1.174.469	140%
	Ημεδαποί	490.049	619.438	614.334	645.398	600.337	23%
Κρήτης	Αλλοδαποί	249.676	451.882	833.730	870.496	997.446	299%
	Ημεδαποί	32.859	65.441	104.461	84.949	82.971	153%
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	674.078	776.609	733.308	779.357	862.282	28%
	Ημεδαποί	188.875	190.932	163.522	147.287	126.681	-33%
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	471.521	511.469	537.215	557.225	631.297	34%
	Ημεδαποί	68.587	64.865	49.903	49.974	43.433	-37%
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	92.608	101.632	151.152	146.004	177.086	91%
	Ημεδαποί	147.039	167.093	290.527	215.682	199.958	36%
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	102.878	139.929	117.935	134.574	164.959	60%
	Ημεδαποί	117.661	131.300	155.392	162.333	152.087	29%
Ηπείρου	Αλλοδαποί	109.370	108.455	125.676	166.512	209.125	91%
	Ημεδαποί	105.127	95.278	102.087	110.993	115.161	10%
Αττικής	Αλλοδαποί	63.112	79.702	112.451	98.785	115.291	83%
	Ημεδαποί	119.557	124.409	152.355	175.445	165.597	39%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	63.031	92.560	133.138	151.823	153.055	143%
	Ημεδαποί	31.710	38.415	49.675	44.168	39.998	26%
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	1.981	1.487	21.304	26.241	34.785	1656%
	Ημεδαποί	100.863	109.115	134.313	142.342	126.117	25%
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	74.287	94.581	85.213	93.021	95.581	29%
	Ημεδαποί	5.471	6.321	59.733	49.911	50.038	815%
Δυτικής Ελλάδας	Αλλοδαποί	11.237	11.760	13.594	17.086	21.346	90%
	Ημεδαποί	36.251	31.494	45.964	53.157	49.585	37%
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	2.111	2.843	2.138	2.992	3.229	53%
	Ημεδαποί	15.398	15.518	19.552	21.696	18.445	20%
Σύνολο Χώρας	Αλλοδαποί	2.405.474	3.034.733	3.715.891	4.003.038	4.639.951	93%
	Ημεδαποί	1.459.447	1.659.619	1.941.818	1.903.335	1.770.408	21%
		3.864.921	4.694.352	5.657.709	5.906.373	6.410.359	66%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Ενεργεργασία INSETE Intelligence

Σε Περιφερειακό επίπεδο, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής την περίοδο 2014 – 2018, με τις υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτες διαφορές να σημειώνονται στις Περιφέρειες της Κρήτης (+282% ή +798 χιλ., από 283 χιλ. το 2014 σε 1.080 χιλ. το 2018) και Νοτίου Αιγαίου (+81% ή +795 χιλ., από 980 χιλ. το 2014 σε 1.775 χιλ. το 2018). Οι δύο αυτές Περιφέρειες μαζί με τις επίσης τουριστικές Περιφέρειες της Κεντρικής Μακεδονίας (+15% ή +126 χιλ., από 863 χιλ. το 2014 σε 989 χιλ. το 2018) και των Ιονίων Νήσων (+25% ή +135 χιλ., από 540 χιλ. το 2014 σε 675 χιλ. το 2018) αντιπροσώπευαν για το 2018 το 70% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Τέλος, οι αφίξεις αλλοδαπών φαίνονται ότι αυξάνουν το μερίδιό τους την περίοδο 2014 – 2018 (από 62% το 2014 σε 72%) σε αντίθεση με τους ημεδαπούς που καταγράφουν μείωση του μεριδίου τους (από 38% το 2014 σε 28% το 2018). Η μείωση του μεριδίου των ημεδαπών οφείλεται στον μικρότερο ρυθμό αύξησης τους και όχι στην μείωση των ημεδαπών αφίξεων.

Διάγραμμα 73: Εξέλιξη των αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2018

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας την περίοδο 2014 – 2018, κατέγραψε αύξηση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά +15% ή +126 χιλ. (από 863 χιλ. το 2014 σε 989 χιλ. το 2018). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν αύξηση κατά +28% (από 674 χιλ. το 2014 σε 862 χιλ. το 2018) και οι ημεδαποί μείωση κατά -33% (από 189 χιλ. το 2014 σε 127 χιλ. το 2018). Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας το 2018 αντιπροσώπευε το 15% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

5.5.2 Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής

Οι διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2014 – 2018 κατέγραψαν αύξηση κατά +57% (από 20,1 εκατ. το 2014 σε 31,5 εκατ. το 2018). Επιμέρους, οι αφίξεις αλλοδαπών σημείωσαν αύξηση κατά +73% (από 14,5 εκατ. το 2014 σε 25,2 εκατ. το 2018) και των ημεδαπών κατά +14% (από 5,6 εκατ. το 2014 σε 6,4 εκατ. το 2018).

Πίνακας 62: Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 – 2018

Διανυκτερεύσεις ημεδαπών και αλλοδαπών σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) ανά Περιφέρεια, 2014 - 2018							
Περιφέρεια		2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2014 - 2018
Νοτίου Αιγαίου	Αλλοδαποί	2.090.100	2.851.139	4.361.076	4.762.368	5.670.704	171%
	Ημεδαποί	1.967.103	2.949.992	2.714.558	2.696.700	2.513.071	28%
Κρήτης	Αλλοδαποί	1.486.787	2.956.125	4.610.092	4.892.542	5.264.633	254%
	Ημεδαποί	121.699	220.222	497.530	391.537	355.889	192%
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	4.894.872	5.234.343	4.341.666	4.545.408	4.715.306	-4%
	Ημεδαποί	852.027	824.851	624.097	559.092	455.847	-46%
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	3.324.918	3.417.034	4.184.767	4.369.939	4.825.807	45%
	Ημεδαποί	472.481	411.606	333.670	347.807	282.842	-40%
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	552.472	731.251	666.830	722.911	829.258	50%
	Ημεδαποί	381.497	464.025	513.813	574.178	509.998	34%
Ηπείρου	Αλλοδαποί	605.339	608.667	736.144	923.796	1.147.878	90%
	Ημεδαποί	300.978	256.681	322.440	335.926	338.054	12%
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	381.593	397.501	469.905	487.642	551.422	45%
	Ημεδαποί	517.357	577.764	750.735	565.296	508.362	-2%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	316.156	458.064	770.427	844.303	863.817	173%
	Ημεδαποί	96.396	90.667	210.119	183.141	157.310	63%
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	570.957	674.740	526.768	586.352	631.470	11%
	Ημεδαποί	36.017	36.524	334.904	272.120	258.301	617%
Αττικής	Αλλοδαποί	251.487	290.077	304.826	300.482	345.224	37%
	Ημεδαποί	312.308	312.834	382.309	429.258	389.845	25%
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	6.700	4.651	157.389	189.064	230.890	3346%
	Ημεδαποί	259.804	285.950	437.221	444.756	392.097	51%
Δυτικής Ελλάδας	Αλλοδαποί	50.899	54.848	50.471	58.426	71.199	40%
	Ημεδαποί	214.750	140.380	164.803	187.524	162.135	-25%
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	4.607	6.022	4.718	5.918	6.297	37%
	Ημεδαποί	32.320	42.364	45.427	47.306	40.085	24%
Σύνολο Χώρας	Αλλοδαποί	14.536.887	17.684.462	21.185.079	22.689.151	25.153.905	73%
	Ημεδαποί	5.564.737	6.613.860	7.331.626	7.034.641	6.363.836	14%
Σύνολο Χώρας		20.101.624	24.298.322	28.516.705	29.723.792	31.517.741	57%

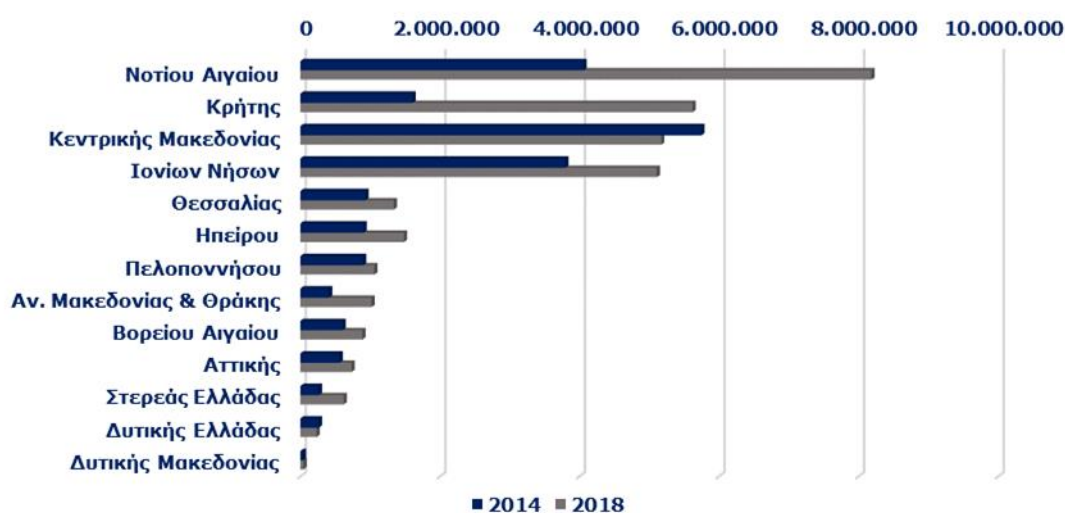
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε Περιφερειακό επίπεδο, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής την περίοδο 2014 – 2018, με εξαίρεση τις Περιφέρειες της Κεντρικής Μακεδονίας (-10%, από 5,7 εκατ. το 2014 σε 5,2 εκατ. το 2018) και της Δυτικής Ελλάδας (-12%, από 266 χιλ. το 2014 σε 233 χιλ. το 2018). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτες διαφορές καταγράφηκαν στις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (+102% ή 4,1 εκατ., από 4,1 εκατ. το 2014 σε 8,2 εκατ. το 2018), της Κρήτης (+249% ή +4,0 εκατ., από 1,6 εκατ. το 2014 σε 5,6

εκατ. το 2018), των Ιονίων Νήσων (+35% ή +1,3 εκατ., από 3,8 εκατ. το 2014 σε 5,1 εκατ. το 2018) και της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+148% ή 609 χιλ., από 413 χιλ. το 2014 σε 1,0 εκατ. το 2018). Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, της Κεντρικής Μακεδονίας και των Ιονίων Νήσων το 2018 αντιπροσώπευαν το 76% των συνολικών διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Η πλειοψηφία των διανυκτερεύσεων έγινε από αλλοδαπούς με αυξητική τάση την περίοδο 2014 – 2018 (από 72% το 2014 σε 80% το 2018) ενώ αντίθετα το μερίδιο των ημεδαπών μειώθηκε (από 28% το 2014 σε 20% το 2018).

Διάγραμμα 74: Εξέλιξη των διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2018

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας την περίοδο 2014 – 2018, κατέγραψε μείωση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά -10% ή -576 χιλ. (από 5,7 εκατ. το 2014 σε 5,2 εκατ. το 2018). Επιμέρους, οι διανυκτερεύσεις από αλλοδαπούς εμφάνισαν μείωση κατά -4% ή -180 χιλ. (από 4,9 εκατ. το 2014 σε 4,7 εκατ. το 2018) και από ημεδαπούς μείωση κατά -46% ή -396 χιλ. (από 852 χιλ. το 2014 σε 456 χιλ. το 2018). Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας το 2018 αντιπροσώπευε το 16% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

5.6 ΤΙΜΕΣ ΔΩΜΑΤΙΩΝ, 2017 - 2018

Σε αυτή την Ενότητα, αποτυπώνονται οι τιμές των ξενοδοχειακών δωματίων ανά κατηγορία αστεριού και ανά Περιφέρεια. Τα στοιχεία προέρχονται από την trivago και ως εκ τούτου αφορούν μάλλον στην αγορά μεμονωμένων ταξιδιωτών. Παρ' όλα αυτά δίνουν σημαντικές πληροφορίες για την τάση στους επιμέρους προορισμούς. Για την καλύτερη ερμηνεία των στοιχείων, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη, ότι προκύπτουν από διοικητικά στοιχεία από το αρχείο της trivago, χωρίς στατιστική επεξεργασία για αναγωγή στο σύνολο. Συνεπώς υπόκεινται στους ακόλουθους περιορισμούς:

- Οι τιμές των ξενοδοχείων βασίζεται σε clickouts⁹,
- Ο μήνας αφορά στον μήνα άφιξης στο ξενοδοχείο και όχι στον μήνα κράτησης.
- Οι τιμές των ξενοδοχείων αποτελούν σταθμισμένους μέσους όρους των τιμών. Η στάθμιση γίνεται με βάση τον αριθμό clickouts.

5.6.1 Τιμές ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Οι τιμές των δωματίων ανά κατηγορία αστεριού τα έτη 2017 – 2018 στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας σημειώνουν διακυμάνσεις ανά μήνα, με τις υψηλότερες τιμές να καταγράφονται τους μήνες Ιούνιο, Ιούλιο και Αύγουστο. Συγκεκριμένα στα 5* δωμάτια, όλοι οι μήνες σημειώνουν θετικό πρόσημο με εξαίρεση τους μήνες Σεπτέμβριο (-10%, από € 290 το 2017 σε € 262 το 2018), Νοέμβριο (-3%, από € 167 το 2017 σε € 163 το 2018) και Δεκέμβριο (-10%, από € 191 το 2017 σε € 171 το 2018). Οι μεγαλύτερες ποσοστιαίες αυξήσεις καταγράφηκαν τους μήνες Φεβρουάριο (+73%, από € 137 το 2017 σε € 237 το 2018), Μάρτιο (+21%, από € 127 το 2017 σε € 153 το 2018) και Μάιο (+21%, από € 169 το 2017 σε € 205 το 2018).

Αναφορικά με τα 4* δωμάτια η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση τους μήνες Αύγουστο (-3%, από € 184 το 2017 σε € 178 το 2018), Νοέμβριο (-11%, από € 89 το 2017 σε € 79 το 2018) και Δεκέμβριο (-3%, από € 104 το 2017 σε € 101 το 2018). Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις καταγράφηκαν τους μήνες Φεβρουάριο (+26%,

⁹ Το clickout γίνεται όταν ο επισκέπτης μεταβεί από το site της trivago κάνοντας «κλικ» σε ένα συνεργαζόμενο online travel agent.

από € 85 το 2017 σε € 106 το 2018) και Μάιο (+18%, από € 82 το 2017 σε € 96 το 2018).

Στα 3* δωμάτια η εικόνα είναι μικτή, με τους μήνες Ιανουάριο (+1%, από € 64 το 2017 σε € 65 το 2018), Φεβρουάριο (+16%, από € 62 το 2017 σε € 72 το 2018), Μάρτιο (+3%, από € 62 το 2017 σε € 63 το 2018), Απρίλιο (+2%, από € 65 το 2017 σε € 67 το 2018), Μάιο (+7%, από € 58 το 2017 σε € 62 το 2018) και Ιούνιο (+2%, από € 78 το 2017 σε € 80 το 2018) να καταγράφουν αύξηση και τους μήνες Ιούλιο (-5%, από € 110 το 2017 σε € 105 το 2018), Αύγουστο (-7%, από € 118 το 2017 σε € 109 το 2018), Σεπτέμβριο (-6%, από € 80 το 2017 σε € 75 το 2018), Οκτώβριο (-3%, από € 64 το 2017 σε € 62 το 2018), Νοέμβριο (-5%, από € 64 το 2017 σε € 61 το 2018) και Δεκέμβριο (-4%, από € 72 το 2017 σε € 69 το 2018) μείωση.

Παρόμοια εικόνα με τα 3* εμφανίζουν και τα δωμάτια 1*-2*, με τους μήνες Ιανουάριο (+6%, από € 43 το 2017 σε € 46 το 2018), Φεβρουάριο (+6%, από € 46 το 2017 σε € 48 το 2018), Μάρτιο (+6%, από € 42 το 2017 σε € 44 το 2018), Μάιο (+5%, από € 43 το 2017 σε € 45 το 2018), Ιούνιο (+4%, από € 55 το 2017 σε € 57 το 2018), Σεπτέμβριο (+2%, από € 54 το 2017 σε € 55 το 2018), Οκτώβριο (+1%, από € 43 το 2017 σε € 44 το 2018) και Δεκέμβριο (+1%, από € 49 το 2017 σε € 49 το 2018) να καταγράφουν αύξηση και τους μήνες Απρίλιο (-2%, από € 48 το 2017 σε € 48 το 2018), Ιούλιο (-1%, από € 77 το 2017 σε € 77 το 2018), Αύγουστο (-3%, από € 83 το 2017 σε € 81 το 2018) και Νοέμβριο (-5%, από € 45 το 2017 σε € 43 το 2018) μείωση.

Πίνακας 63: Τιμές ξενοδοχειακών δωματίων ανά κατηγορία αστεριού στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, 2017 - 2018

Τιμές ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά κατηγορία αστεριού (σε €), 2017 - 2018												
Μήνας	5*			4*			3*			1*-2*		
	2017	2018	%Δ	2017	2018	%Δ	2017	2018	%Δ	2017	2018	%Δ
Ιανουάριος	123	138	12%	83	89	7%	64	65	1%	43	46	6%
Φεβρουάριος	137	237	73%	85	106	26%	62	72	16%	46	48	6%
Μάρτιος	127	153	21%	80	87	9%	62	63	3%	42	44	6%
Απρίλιος	151	165	10%	87	95	9%	65	67	2%	48	48	-2%
Μάιος	169	205	21%	82	96	18%	58	62	7%	43	45	5%
Ιούνιος	261	304	16%	127	136	7%	78	80	2%	55	57	4%
Ιούλιος	367	399	9%	174	180	4%	110	105	-5%	77	77	-1%
Αύγουστος	359	406	13%	184	178	-3%	118	109	-7%	83	81	-3%
Σεπτέμβριος	290	262	-10%	119	122	2%	80	75	-6%	54	55	2%
Οκτώβριος	157	164	4%	81	82	1%	64	62	-3%	43	44	1%
Νοέμβριος	167	163	-3%	89	79	-11%	64	61	-5%	45	43	-5%
Δεκέμβριος	191	171	-10%	104	101	-3%	72	69	-4%	49	49	1%

Πηγή: Trivago - Επεξεργασία INSETE Intelligence

6 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ

6.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ, 2017

Η ανάλυση των οικονομικών δεικτών απόδοσης βασίζεται σε στοιχεία ισολογισμών 964 εταιρειών, για τις οποίες βρέθηκε ισολογισμός τόσο για το 2016 όσο και για το 2017, οι οποίες ταυτοποιήθηκαν με τα 1.037 ξενοδοχεία τα οποία τους ανήκουν και τα οποία διαθέτουν 76.694 δωμάτια στις κατηγορίες 2*, 3*, 4* και 5*. Με τον τρόπο αυτό κατέστη δυνατό να αναλυθούν όχι μόνο χρηματοοικονομικοί αλλά και λειτουργικοί δείκτες ανά κατηγορία και ανά προορισμό¹⁰.

Το δείγμα αντιπροσωπεύει το 24% των μονάδων και το 31% των δωματίων των 5* ξενοδοχείων, το 19% των μονάδων και το 27% των δωματίων των 4* ξενοδοχείων, το 13% των μονάδων και το 18% των δωματίων των 3* ξενοδοχείων και το 5% των μονάδων και το 7% των δωματίων των 2* ξενοδοχείων.

Για τις Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης, Βορείου Αιγαίου, Δυτικής Ελλάδας, Δυτικής Μακεδονίας, Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας δεν υπήρχε επαρκές δείγμα για την ανάλυση των ισολογισμών των ξενοδοχείων 5* που ευρίσκονται σε αυτές. Ομοίως δεν υπήρχε επαρκές δείγμα για τα Δωδεκάνησα για την ανάλυση των ισολογισμών των ξενοδοχείων 3*. Στις περιπτώσεις αυτές προβήκαμε μόνο σε εκτίμηση του Κύκλου Εργασιών τους, ενώ τα μεγέθη ΚΠΦΤΑ¹¹, ΚΠΦ¹², Καθαρά Πάγια, Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια δεν εκτιμήθηκαν. Εκτιμούμε όμως ότι λόγω του μικρού αριθμού δωματίων στις εν λόγω Περιφέρειες, η παράλειψή τους δεν αλλοιώνει ουσιαστικά την εκτίμηση των συνολικών μεγεθών που προαναφέρθηκαν, ανά κατηγορία.

Τέλος, για την κατηγορία 2*, επαρκές δείγμα υπήρξε μόνο στις Περιφέρειες Αττικής, Αν. Μακεδονίας & Θράκης, Βορείου Αιγαίου, Ηπείρου, Κρήτης και Πελοποννήσου και για τον λόγο αυτό δεν παρουσιάζεται η συνολική εικόνα τους αλλά δίδονται στοιχεία για τα ξενοδοχεία 2* μόνο στις αντίστοιχες Περιφέρειες.

¹⁰ Για αναλυτική μεθοδολογία βλ. σελ. 8 και 9 [αντίστοιχης μελέτης με στοιχεία 2015](#).

¹¹ Κέρδη Προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων.

¹² Κέρδη Προ Φόρων

6.1.1 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Ελλάδα

Πίνακας 64: Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Ελλάδα, 2017

Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Ελλάδα, 2017			
Κατηγορία:	5*	4*	3*
Δωμάτια	71.793	108.637	98.669
Κύκλος Εργασιών	2.685.099.440	2.042.949.980	985.003.718
ΚΠΦΤΑ	834.173.437	487.852.434	179.523.835
ως % του Κύκλου Εργασιών	31%	24%	18%
ΚΠΦ	391.508.971	169.432.932	46.501.118
ως % του Κύκλου Εργασιών	15%	8%	5%
Καθαρά Πάγια	1.861.049.568	946.985.697	361.035.520
Ίδια Κεφάλαια	5.383.932.426	3.486.976.034	2.006.049.481
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	4.778.164.516	1.870.809.134	670.855.988
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια	0,9	0,5	0,3
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ	5,7	3,8	3,7

Πηγή: ICAP, ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι:

- Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων 3*, 4* και 5* υπερβαίνει τα € 5,7 δισ. αθροιστικά ενώ τα συνολικά επενδεδυμένα Ίδια Κεφάλαια υπερβαίνουν τα € 10,8 δισ. και ο Μακροπρόθεσμος Δανεισμός τα € 7,3 δισ. Η αξία των Παγίων μετά τις Αποσβέσεις (Καθαρά Πάγια) ανέρχεται σε € 3,2 δισ. περίπου.
- Αν και τα ξενοδοχεία 5* έχουν μικρότερο συνολικό αριθμό δωματίων από τα ξενοδοχεία 3* και 4*, έχουν σημαντικά μεγαλύτερη οικονομική σημασία με όρους Κύκλου Εργασιών, Κερδοφορίας (ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ), Επενδεδυμένων Παγίων και Επενδεδυμένων Κεφαλαίων, τόσο Ιδίων όσο και Δανείων.
- Έχουν επίσης καλύτερους δείκτες κερδοφορίας τόσο σε επίπεδο ΚΠΦΤΑ όσο και σε επίπεδο ΚΠΦ. Συγκεκριμένα, οι δείκτες Κερδοφορίας (ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ) ως ποσοστό του Κύκλου Εργασιών των 5* ξενοδοχείων κρίνονται ως πολύ ικανοποιητικοί, των 4* ως ικανοποιητικοί ενώ των 3* ως μάλλον χαμηλοί.
- Τέλος, η χρηματοοικονομική επάρκεια (βάσει των δεικτών Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ) είναι πολύ ικανοποιητική για τις κατηγορίες 3* και 4* ενώ για την κατηγορία 5* αυτό ισχύει μόνο για τον πρώτο δείκτη (Μακροπρόθεσμων Δανείων προς Ίδια Κεφάλαια), ενώ ο δεύτερος δείκτης (Μακροπρόθεσμων Δανείων προς ΚΠΦΤΑ) κρίνεται ως μάλλον υψηλός.

Πίνακας 65: Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Ελλάδα, 2017

Βασικοί Δείκτες Ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Ελλάδα, 2017			
Κατηγορία:	5*	4*	3*
Κύκλος Εργασιών/Δωμάτιο	37.401	18.805	9.983
Καθαρά Πάγια/Δωμάτιο	25.922	8.717	3.659
Ίδια Κεφάλαια/Δωμάτιο	74.992	32.097	20.331
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο	66.555	17.221	6.799

Πηγή: ICAP, ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με τον πίνακα 64, προκύπτει ότι, ανά Δωμάτιο, τόσο ο Κύκλος Εργασιών όσο και τα Επενδεδυμένα Πάγια, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια είναι σημαντικά υψηλότερα όσο υψηλότερη είναι η κατηγορία του ξενοδοχείου.

Αξιοσημείωτο είναι επίσης ότι ενώ ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5* είναι περίπου διπλάσιος από αυτόν των 4* (που με τη σειρά τους είναι διπλάσιος αυτού των 3*), τα Επενδεδυμένα Κεφάλαια και Πάγια ανά Δωμάτιο είναι υπερδιπλάσια στα ξενοδοχεία 5* σε σχέση με τα αντίστοιχα 4*. Δηλαδή η απόδοση, με όρους Κύκλου Εργασιών ανά Δωμάτιο σε σχέση με τα Επενδεδυμένα Κεφάλαια και Πάγια ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5* υπολείπεται αυτής των ξενοδοχείων 4*. Η εικόνα αυτή συνάδει και με την εικόνα στους δείκτες χρηματοοικονομικής επάρκειας του Πίνακα 63.

6.1.2 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Η ανάλυση των οικονομικών δεικτών απόδοσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας βασίζεται σε στοιχεία ισολογισμών 66 εταιρειών, για τις οποίες βρέθηκε ισολογισμός τόσο για το 2016 όσο και για το 2017, οι οποίες ταυτοποιήθηκαν με τα 74 ξενοδοχεία τα οποία τους ανήκουν και τα οποία διαθέτουν 7.846 δωμάτια στις κατηγορίες 5*, 4* και 3*.

Το δείγμα αντιπροσωπεύει το 44% των μονάδων και το 55% των δωματίων των 5* ξενοδοχείων, το 14% των μονάδων και το 14% των δωματίων των 4* ξενοδοχείων και το 12% των μονάδων και το 17% των δωματίων των 3* ξενοδοχείων.

Πίνακας 66: Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, 2017

Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, 2017			
Κατηγορία:	5*	4*	3*
Δωμάτια	8.777	8.656	10.800
Κύκλος Εργασιών	368.698.086	156.307.204	137.607.743
ΚΠΦΤΑ	95.479.357	23.023.893	31.739.014
ως % του Κύκλου Εργασιών	26%	15%	23%
ΚΠΦ	87.702.317	4.987.721	9.470.831
ως % του Κύκλου Εργασιών	24%	3%	7%
Καθαρά Πάγια	446.001.247	52.165.453	50.179.881
Ίδια Κεφάλαια	1.077.265.711	316.117.925	258.958.225
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	1.248.328.346	83.237.641	62.698.661
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια	1,2	0,3	0,2
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ	13,1	3,6	2,0

Πηγή: ICAP, ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι:

- Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων 3*, 4* και 5* ανέρχεται σε € 660 εκατ. περίπου ενώ τα συνολικά Επενδεδυμένα Ίδια Κεφάλαια υπερβαίνουν τα € 1,6 δισ. και ο Μακροπρόθεσμος Δανεισμός τα € 1,3 δισ. Η αξία των Παγίων μετά τις Αποσβέσεις (Καθαρά Πάγια) ανέρχεται σε € 550 εκατ. περίπου.
- Τα ξενοδοχεία 5* έχουν σημαντικά μεγαλύτερο Κύκλο Εργασιών, Κερδοφορία (ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ), Καθαρά Πάγια, Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια σε σύγκριση με τις υπόλοιπες κατηγορίες.
- Έχουν επίσης καλύτερους δείκτες κερδοφορίας τόσο σε επίπεδο ΚΠΦΤΑ όσο και σε επίπεδο ΚΠΦ. Συγκεκριμένα, ο δείκτης ΚΠΦΤΑ ως ποσοστό του Κύκλου

Εργασιών των 5* ξενοδοχείων κρίνεται ως ικανοποιητικός ενώ των 4* και των 3* ως χαμηλός. Ο δείκτης ΚΠΦ ως ποσοστό του Κύκλου Εργασιών των ξενοδοχείων 5* κρίνεται ως πολύ ικανοποιητικός, των 4* ως χαμηλός και των 3* ως ικανοποιητικός.

- Τέλος, ο δείκτης Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια των 5* ξενοδοχείων κρίνεται ως οριακά υψηλός ενώ των 4* και των 3* ως υγιής. Από την άλλη πλευρά, ο δείκτης Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ κρίνεται ως πολύ υψηλός για τα 5* και ως υγιής για τα 4* και 3*.

Πίνακας 67: Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, 2017

Βασικοί Δείκτες Ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, 2017			
Κατηγορία:	5*	4*	3*
Κύκλος Εργασιών/Δωμάτιο	42.007	18.058	12.741
Καθαρά Πάγια/Δωμάτιο	50.815	6.027	4.646
Ίδια Κεφάλαια/Δωμάτιο	122.737	36.520	23.978
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο	142.227	9.616	5.805

Πηγή: ICAP, ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με τον πίνακα 66, προκύπτει ότι, ανά Δωμάτιο, τόσο ο Κύκλος Εργασιών όσο και τα Επενδεδυμένα Πάγια, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια είναι σημαντικά υψηλότερα όσο υψηλότερη είναι η κατηγορία του ξενοδοχείου. Είναι όμως αξιοσημείωτο ότι τα Πάγια, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια ανά Δωμάτιο για τα 5* είναι δυσανάλογα υψηλότερα απ' ό τι ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο σε σχέση με τα αντίστοιχα μεγέθη για τα αντίστοιχα 4*.

Συγκριτικά με τους αντίστοιχους δείκτες για το σύνολο της χώρας (βλ. Πίνακα 64), παρατηρούμε ότι ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο, τα Καθαρά Πάγια ανά Δωμάτιο, τα Ίδια Κεφάλαια ανά Δωμάτιο και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια ανά Δωμάτιο είναι υψηλότερα στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας για τα 5* και τα 3* ξενοδοχεία, με εξαίρεση τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια ανά Δωμάτιο για τα 3* ξενοδοχεία. Σε ό τι αφορά τα 4* ξενοδοχεία, οι δείκτες Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο, Καθαρά Πάγια ανά Δωμάτιο και Μακροπρόθεσμα Δάνεια ανά Δωμάτιο είναι χαμηλότερα ενώ τα Ίδια Κεφάλαια ανά Δωμάτιο υψηλότερα από το σύνολο της Ελλάδας.

6.2 ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ, 2017-2018

Ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) πελατών ξενοδοχείων υπολογίζεται από την ReviewPro, εταιρεία που ειδικεύεται στην μέτρηση της online φήμης των ξενοδοχείων. Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται για κάθε ξενοδοχείο, μέσω ανάλυσης των μεταβλητών που συνδέονται με τις αναρτήσεις σχολίων πελατών σε εκατοντάδες πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, ιστοσελίδες σχολιασμού ξενοδοχείων και ιστοσελίδες OTAs (online travel agents – διαδικτυακά ταξιδιωτικά γραφεία). Επίσης, λαμβάνει υπόψιν όχι μόνο τις ημερήσιες κριτικές αλλά και τα ιστορικά δεδομένα των τελευταίων 365 ημερών δίνοντας μεγαλύτερη βαρύτητα στις πιο πρόσφατες κριτικές. Δείκτες άνω του 80% υποδηλώνουν θετική εμπειρία. Ο δείκτης είναι ποιοτικός και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αξιολόγηση της εξέλιξης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Για τον υπολογισμό έχουν αναλυθεί τα στοιχεία 1.126 ξενοδοχείων από την Ελλάδα, διαφόρων κατηγοριών και από διαφορετικές περιοχές της χώρας. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι τα στοιχεία που παρουσιάζονται για το 2018 βασίζονται σε 435 χιλ. αξιολογήσεις από πελάτες ελληνικών ξενοδοχείων. Συνεπώς, ο δείκτης GRI αποτυπώνει το ανταγωνιστικό επίπεδο του ελληνικού ξενοδοχειακού προϊόντος.

6.2.1 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Πίνακας 68: Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2017-18

Δείκτες Ποιότητας των Ξενοδοχείων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2017-18		
	2017	2018
Κυκλάδες	89,8%	90,0%
Ήπειρος	90,1%	89,9%
Θεσσαλία	86,3%	86,2%
Βόρειο Αιγαίο	85,3%	86,2%
Κρήτη	85,9%	86,2%
Κεν. Μακεδονία	85,6%	86,0%
Δωδεκάνησα	85,4%	85,8%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	84,4%	85,6%
Στερεά Ελλάδα	85,2%	85,1%
Ιόνια Νησιά	84,3%	85,0%
Πελοπόννησος	85,8%	84,9%
Αττική	84,1%	84,6%
GRI	86,0%	86,3%

Πηγή: Review Pro - Επεξεργασία INSETE Intelligence

άνωθεν).

Στον Πίνακα 67 καταγράφεται ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) των πελατών ξενοδοχείων τόσο ανά Περιφέρεια (με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας και Δυτικής Ελλάδας όπου δεν διαθέτουμε στοιχεία) όσο και για το σύνολο της χώρας. Από τα στοιχεία, παρατηρούμε ότι οι πελάτες που επέλεξαν για την διαμονή τους ξενοδοχεία έμειναν ικανοποιημένοι από τις παρεχόμενες υπηρεσίες τους τόσο στο σύνολο της χώρας όσο και στις επιμέρους Περιφέρειες (βλ.

Συγκεκριμένα, το επίπεδο ικανοποίησης των πελατών ξενοδοχείων στο σύνολο της Ελλάδας, σημείωσε βελτίωση την περίοδο 2017-2018 (από 86,0% το 2017 σε 86,3% το 2018). Επιμέρους, οι Κυκλάδες (από 89,8% το 2017 σε 90,0% το 2018), το Βόρειο Αιγαίο (από 85,3% το 2017 σε 86,2% το 2018), η Κρήτη (από 85,9% το 2017 σε 86,2% το 2018), η Κεντρική Μακεδονία (από 85,6% το 2017 σε 86,0% το 2018), τα Δωδεκάνησα (από 85,4% το 2017 σε 85,8% το 2018), η Αν. Μακεδονία & Θράκη (από 84,4% το 2017 σε 85,6% το 2018), τα Ιόνια Νησιά (από 84,3% το 2017 σε 85,0% το 2018) και η Αττική (από 84,1% το 2017 σε 84,6% το 2018) σημειώνουν βελτίωση του επιπέδου ικανοποίησης των πελατών ξενοδοχείων ενώ αντίθετα η Ήπειρος (από 90,1% το 2017 σε 89,9% το 2018), η Θεσσαλία (από 86,3% το 2017 σε 86,2% το 2018), η Στερεά Ελλάδα (από 85,2% το 2017 σε 85,1% το 2018) και η Πελοπόννησος (από 85,8% το 2017 σε 84,9% το 2018) κατέγραψαν επιδείνωση της ικανοποίησης των πελατών τους. Τέλος, αξιοσημείωτο είναι ότι οι Κυκλάδες (89,8% το 2017 και 90,0% το 2018) και η Περιφέρεια Ηπείρου (90,1% το 2017 και 89,9% το 2018) εμφάνισαν τα υψηλότερα επίπεδα ικανοποίησης ενώ η Αττική (84,1% το 2017 και 84,6% το 2018) τα χαμηλότερα.

6.2.2 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά κατηγορία αστεριού

Πίνακας 69: Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά κατηγορία αστεριού, 2017-18

Δείκτες Ποιότητας Ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Κεν. Μακεδονία ανά κατηγορία αστεριού, 2017-18		
	2017	2018
5*	89,5%	89,3%
4*	85,9%	86,8%
3*	-	84,5%
1*- 2*	83,8%	84,8%
GRI	85,6%	86,0%

Πηγή: Review Pro - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) των πελατών ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας σημείωσε βελτίωση την περίοδο 2017-2018 (από 85,6% το 2017 σε 86,0% το 2018). Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας στο σύνολο των εξεταζόμενων προορισμών καταγράφει το 6^ο υψηλότερο επίπεδο ικανοποίησης.

Η εικόνα στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών την περίοδο 2017-2018 είναι μικτή. Συγκεκριμένα, στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας το επίπεδο ικανοποίησης των πελατών ξενοδοχείων σημείωσε βελτίωση στα 4* (από 85,9% το 2017 σε 86,8% το 2018) και 1*-2* (από 83,8% το 2017 σε 84,8% το 2018) ενώ αντίθετα επιδείνωση σημειώθηκε στα 5* (από 89,5% το 2017 σε 89,3% το 2018). Για τα 3* ξενοδοχεία δεν υπάρχει διαθέσιμη τιμή για το 2017. Τέλος, αξιοσημείωτο είναι ότι η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας το 2018 σημειώνει την 4^η καλύτερη επίδοση ικανοποίησης πελατών ξενοδοχείων στα 5* και την 3^η στα 4*.

Η παρούσα μελέτη υλοποιήθηκε από το INSETE στο πλαίσιο της Πράξης: «Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού Τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του» με κωδικό MIS 5003333, η οποία εντάσσεται στο **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα “Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία 2014-2020”** και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)

